

PIAAC^{slo}

Program za mednarodno
ocenjevanje kompetenc odraslih

Poročilo o raziskavi Spretnosti odraslih PIAAC 2016

METODOLOGIJA, IZVEDBA IN KAKOVOST
RAZISKAVE

Raziskovalno poročilo

Poročilo o raziskavi spretnosti odraslih PIAAC 2016 - Metodologija, izvedba in kakovost raziskave

Urednica: dr. Petra Javrh

Avtorji: dr. Nejc Berzelak, Katja Bider, dr. Petra Javrh, Franci Lajovic, Špela Lenič, mag. Marjan Manoilov, mag. Jasmina Mirčeva, mag. Estera Možina, Urška Pavlič, dr. Vasja Vehovar.

Jezikovni pregled: Vlasta Kunej

Oblikovanje: Larisa Hercog

Prelom: Katja Kragelj

Izdal: Andragoški center Slovenije

Zanj: Mag. Andrej Sotošek

Leto: 2016

CIP – Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.014.22(0.034.2)
159.92-053.8(0.034.2)
001.8:374.7(0.034.2)

POROČILO o raziskavi spretnosti odraslih PIAAC 2016. Metodologija, izvedba in kakovost raziskave [Elektronski vir] : raziskovalno poročilo / [avtorji Nejc Berzelak ... [et al.] ; urednica Petra Javrh]. – El. knjiga. – Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2016

Način dostopa (URL):

http://piaac.acs.si/raziskava/studije_in_analize/Porocilo_PIAAC_2016_Metodologija

ISBN 978-961-6851-62-6 (pdf)
1. Berzelak, Jernej 2. Javrh, Petra
288540160

Besedilo je nastalo kot rezultat projekta 'Merjenje učinkovitosti sistema izobraževanja in usposabljanja za izboljšanje usposobljenosti izobraževalcev odraslih 2013-2015'.

Besedilo je bilo dopolnjeno v okviru Naloge za razvoj pismenosti in kompetenc 2015-2016 Andragoškega centra Slovenije.

Oblikovanje in prelom sta bila omogočena v okviru projekta ESS Strokovna podpora področju pridobivanja temeljnih kompetenc 2016-2022.

Metodologija, izvedba in kakovost raziskave

Osebna izkaznica projekta 'Merjenje učinkovitosti sistema izobraževanja in usposabljanja za izboljšanje usposobljenosti izobraževalcev odraslih 2013–2015'	4
--	---

1

PREDSTAVITEV PROJEKTA

1.1 Predstavitev projekta »Merjenje učinkovitosti sistema izobraževanja in usposabljanja za izboljšanje usposobljenosti izobraževalcev odraslih 2013–2015«	
--	--

mag. Estera Možina	13
--------------------------	----

2

METODOLOGIJA

2.1 Povzetek mednarodne metodologije raziskave Spretnosti odraslih PIAAC in prikaz slovenskih prilagoditev	
--	--

Katja Bider, Špela Lenič	22
--------------------------------	----

3

IZVEDBA TESTIRANJA

3.1 Platforma za izvedbo standardiziranega testiranja	
---	--

Franci Lajovic	43
----------------------	----

4

VZOREC

4.1 Zagotavljanje reprezentativnosti vzorca raziskave PIAAC.....	66
--	----

dr. Nejc Berzelak , dr. Vasja Vehovar	66
---	----

5

ZBIRANJE PODATKOV IN KONTROLA KAKOVOSTI

5.1 Zbiranje podatkov na terenu in kontrola kakovosti	
---	--

Katja Bider, Špela Lenič	83
--------------------------------	----

6

ANALIZA PODATKOV

6.1 »Skripte« za statistično analizo podatkov PIAAC za program IBM SPSS Statistics po vzoru programa IDB Analyzer

mag. Marijan Manoilov 105

7

DISEMINACIJA

7.1 Diseminacija in promocija projekta 120

8

VIRI 125

9

PRILOGE 127

Osebna izkaznica projekta 'Merjenje učinkovitosti sistema izobraževanja in usposabljanja za izboljšanje usposobljenosti izobraževalcev odraslih 2013–2015'

Naročnik: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Financer: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Evropski socialni sklad.

Izvajalec: Konzorcij projekta Merjenje učinkovitosti: Andragoški center Slovenije, vodilni partner, Statistični Urad Slovenije, Univerza v Ljubljani s tremi članicami (Ekonomska fakulteta, Fakulteta za družbene vede, Filozofska fakulteta).

Vodja projekta: dr. Petra Javrh

Nacionalna koordinatorica raziskave PIAAC: mag. Estera Možina

Člani raziskovalne skupine: mag. Jasmina Mirčeva, ACS, vodja raziskovale skupine PIAAC; dr. Petra Javrh, ACS, vodja projekta; mag. Estera Možina, ACS, nacionalna koordinatorica raziskave PIAAC; dr. Vasja Vehovar, FDV, vodja vzorčenja PIAAC; dr. Nejc Berzelak, FDV, Tatjana Škrbec, SURS, koordinatorica pri partnerju; Katja Rutar, SURS, vodja priprave vzorca PIAAC; raziskovalec in sodelavec vodje vzorčenja PIAAC; dr. Marko Radovan, FF, koordinator pri partnerju; Dr. Vesna Dolničar, FDV, koordinatorica pri partnerju; dr. Vida Mohorčič Špolar, ACS; dr. Janko Muršak, FF; dr. Sonja Kump, FF; dr. Sabina Jelenc Krašovec, FF; Maja Mrzel, FDV; dr. Samo Pavlin, FDV; Tomaž Pušnik, FDV; dr. Robert Kaše, EF, koordinator pri partnerju; dr. Polona Domadenik, EF; dr. Irena Ograjenšek, EF; dr. Nada Zupan, EF; dr. Katja K. Mihelič, EF; dr. Daša Farčnik, EF; Franci Lajovic, ACS, IKT koordinator in vodja baz podatkov PIAAC

Drugi strokovni sodelavci pri pripravi strokovnih podlag in priporočil: dr. Tanja Možina, ACS; mag. Zvonka Pangerc Pahernik, ACS; Olga Drogenik, Erika Brenk, ACS; mag. Andrej Sotošek, ACS; mag. Peter Beltram, ACS; mag. Margerita Zagmajster, ACS; Darijan Novak, ACS; mag. Zdenka Birman Forjanič, ACS; Jasmina Orešnik Cunja, ACS; mag. Tanja Vilič Klenovšek, ACS; dr. Nevenka Bogataj, ACS; Ema Perme, MIZŠ; Natalija Žalec, ACS

Strokovni sodelavci: Katja Bider, ACS, vodja ocenjevanja in koordinatorica anketiranja PIAAC; Špela Lenič, ACS, strokovna sodelavka in namestnica koordinatorice anketiranja; Urša Pavlič, ACS, strokovna sodelavka; Vesna Prisljan, koordinatorica administrativno finančnih nalog; mag. Marjan Manoilov, statistične analize baz podatkov; Ana Božič, SURS

Administrativno tehnična podpora: Marjetka Petelin, ACS; Katarina Šešet, ACS; Nina Fele, ACS; Klemen Zajec, ACS; Marja Koželj

Kazalo slik

Slika 1: Mednarodna in nacionalna vpetost projekta PIAAC.....	18
Slika 2: Notranja organizacija projekta	19
Slika 3: Elementi raziskave spretnosti odraslih	23
Slika 4: Načrt poteka merjenja spretnosti	40
Slika 5: PIAAC strežnik in PIAAC prenosni računalnik...	44
Slika 6: Nalepka računalnikov PIAAC	45
Slika 7: Slovenska postavitve tipkovnice QWERTY (dobavljeni računalniki so imeli še numerični del tipkovnice)	45
Slika 8: Podloga za miško računalnikov PIAAC	46
Slika 9: Prijava v sistem	46
Slika 10: Grafika namizja računalnika za anketiranje	47
Slika 11: Dostop do programov na namizju PIAAC prenosnih računalnikov.....	48
Slika 12: Snemalnik zvokov	48
Slika 13: Pravilna vzpostavitev VPN PIAAC ACS povezave	49
Slika 14: Za prenos anket	49
Slika 15: Uporabniški vmesnik PIAAC CMS	50
Slika 16: Vnos oznak stanja in vprašanj o okolščinah ankete v PIAAC CMS na strežniku	51
Slika 17: Vnos vzpostavitev stikov	51
Slika 18: Vnos oznake stanja ankete	51
Slika 19: Vprašanja o okolščinah ankete	52
Slika 20: CMS in VM na PIAAC računalniku	53
Slika 21: Vsebina ZIP datoteke ankete 50110018.zip	55
Slika 22: Urejanje nacionalnih spremenljivk v DME	55
Slika 23: Urejanje nacionalnih vrednostnih shem v DME	56
Slika 24: Postavitve PIAAC platforme na prenosnih računalnikih.....	57
Slika 25: Pripravljeno gradivo za usposabljanje anketarjev v seminarski sobi Andragoškega centra Slovenije	58
Slika 26: Pripravljeno gradivo za usposabljanje anketarjev v sejni sobi Andragoškega centra Slovenije	58
Slika 27: Funkcija za izračun kontrolne številke (jezik PHP).....	61
Slika 28: Primer dodeljenih anket v PIAAC CMS na strežniku (podatki so testni)	61
Slika 29: Modra številka	64
Slika 30: Drevo razvrščanja glede na stopnje odgovora	75
Slika 31: Realizacija vzorca	94
Slika 32: Osnovni zvezek in 1. zvezek nalog	97
Slika 33: Osnovni zvezek in 2. zvezek nalog	97
Slika 34: 6 setov zvezkov	97

Slika 35: Svežnji zvezkov	98
Slika 36: Nalaganje »skript« v IBM SPSS Statistics - zagon.....	107
Slika 37: Nalaganje »skript« v IBM SPSS Statistics - čakanje.....	107
Slika 38: Nalaganje »skript« v IBM SPSS Statistics - obvestilo, da so »skripte« naložene	107
Slika 39: Zagon »skripte« #01 in njeni vhodni parametri - sintaksa programa IBM SPSS	108
Slika 40: IBM SPSS izpisi po zagonu »skripte« #01 - prvi del.....	109
Slika 41: IBM SPSS izpisi po zagonu »skripte« #01 - drugi del.....	109
Slika 42: končni rezultati »skripte« #01 - vsebina Excel datoteke.....	110
Slika 43: Zagon »skripte« #02 in njeni vhodni parametri - sintaksa programa IBM SPSS	110
Slika 44: Zagon »skripte« #03 in njeni vhodni parametri - sintaksa programa IBM SPSS	111
Slika 45: Zagon »skripte« #04 in njeni vhodni parametri - sintaksa programa IBM SPSS	112
Slika 46: Zagon »skripte« #05 in njeni vhodni parametri - sintaksa programa IBM SPSS	112
Slika 47: Zagon »skripte« #06 in njeni vhodni parametri - sintaksa programa IBM SPSS	113
Slika 48: Zagon »skripte« #07 in njeni vhodni parametri - sintaksa programa IBM SPSS	114
Slika 49: Zagon »skripte« #08 in njeni vhodni parametri - sintaksa programa IBM SPSS	114
Slika 50: Zagon »skripte« #09 in njeni vhodni parametri - sintaksa programa IBM SPSS	115
Slika 51: Zagon »skripte« #10 in njeni vhodni parametri - sintaksa programa IBM SPSS	116
Slika 52: Zagon »skripte« vgnezdi_spremenljivke in njeni vhodni parametri - sintaksa IBM SPSS	116
Slika 53: Primer izpisa »skripte« vgnezdi_spremenljivke	117

Kazalo tabel

Tabela 1: Pregled področij merjenja v raziskavi spretnosti odraslih (PIAAC) 24	
Tabela 2: Zbrani podatki o značilnostih anketirancev in njihovem socialno-demografskem ozadju	26
Tabela 3: Zbrani podatki o značilnostih anketirancev glede na izobrazbo in udeležbo v izobraževanju in usposabljanju	27
Tabela 4: Primeri ustreznega in neustreznega popisa delovnega mesta.....	28
Tabela 5: Primeri ustreznega in neustreznega popisa dejavnosti.....	28
Tabela 6: Primeri ustreznega in neustreznega popisa storitev.....	28
Tabela 7: Zbrane informacije o zaposlitvenem položaju, preteklem delu in značilnostih delovnega mesta	29
Tabela 8: Zbrane informacije o vidikih ujemanja/neujemanja usposobljenosti in spretnosti	29

Tabela 9: Zbrane informacije o nalogah in dejavnostih pri delu in v vsakodnevnem življenju	29
Tabela 10: Zbrane informacije o družbeni participaciji in zdravju.....	30
Tabela 11: Porazdelitev besedilnih nalog glede na medij	32
Tabela 12: Porazdelitev besedilnih nalog glede na kontekst.....	32
Tabela 13: Porazdelitev besedilnih nalog glede na kognitivne strategije....	32
Tabela 14: Porazdelitev nalog, ki vključujejo reševanje problemov glede na kognitivno razsežnost	34
Tabela 15: Porazdelitev matematičnih nalog glede na kontekst.....	34
Tabela 16: Porazdelitev matematičnih nalog glede na vsebino.....	35
Tabela 17: Porazdelitev nalog, ki vključujejo reševanje problemov glede na kognitivno razsežnost	36
Tabela 18: Porazdelitev nalog, ki vključujejo reševanje problemov glede na tehnološko razsežnost	36
Tabela 19: Porazdelitev nalog, ki vključujejo reševanje problemov glede na kontekst	36
Tabela 20: Porazdelitev nalog, ki vključujejo reševanje problemov glede na imanentno kompleksnost (število korakov)	36
Tabela 21: Porazdelitev nalog, ki vključujejo reševanje problemov glede na imanentno kompleksnost (število omejitev)	36
Tabela 22: Porazdelitev nalog, ki vključujejo reševanje problemov glede na eksplicitnost predstavitve problema	37
Tabela 23: Opis ravni zmožnosti: besedilne spretnosti in matematične spretnosti	37
Tabela 24: Opis ravni zmožnosti: reševanje problemov v tehnološko bogatih okoljih	39
Tabela 25: Seznam slovenskih spremenljivk v DME	53
Tabela 26: Primer ID številke zvezkov in anketirancev	60
Tabela 27: ID številke anketarjev	60
Tabela 28: Izpis podatkov o anketah glede na oznako stanja na določen dan..	62
Tabela 29: Datum zadnjega prenosa anket po posameznih anketarjih.....	64
Tabela 30: Struktura populacije (Centralni register prebivalstva, GRP) in izbranega glavnega vzorca glede na spol, starost in statistično regijo....	69
Tabela 31: Kategorizacija izidov anketiranja v respondente, nerespondente in izločene enote, ki je bila uporabljena za spremljanje sodelovanja in analizo pristranskosti zaradi neodgovora	70
Tabela 32: Dosežena stopnja odgovora po državah	70
Tabela 33: Stopnje odgovora in realizirane velikosti vzorca glede na osnovne socio-demografske značilnosti izbranih oseb.	72
Tabela 34: Primerjava realizirane in populacijske socio-demografske strukture z izračunom absolutnih in relativnih razlik.	73
Tabela 35: Opis skupin z najvišjimi in najnižjimi stopnjami sodelovanja, identificiranih z uporabo drevesa razvrščanja	76
Tabela 36: Rezultati logistične regresijske analize s prikazom regresijskih koeficientov, razmerij obetov in vrednosti statističnih preizkusov.....	77
Tabela 37: stopnje odgovorov pri vprašanjih s stopnjami pod pragom 85 %....	78

Tabela 38: Razširjena analiza pristranskosti zaradi neodgovora.....	80
Tabela 39: Načrt anketarske mreže po regijah	84
Tabela 40: Vmesne oznake stanja	87
Tabela 41: Končne oznake stanja	87
Tabela 42: Model ocenjevanja s 3 ocenjevalci	96
Tabela 43: Model ocenjevanja z 2 ocenjevalcema	96
Tabela 44: Zanesljivost ocenjevanja med državami in znotraj posamezne države	99
Tabela 45: Usklajenost ocenjevanja med ocenjevalci	101
Tabela 46: Usklajenost ocenjevanja med posameznimi nalogami v Osnovnem zvezku	101
Tabela 47: Usklajenost ocenjevanja med posameznimi nalogami v 1. Zvezku nalog	101
Tabela 48: Usklajenost ocenjevanja med posameznimi nalogami v 2. Zvezku nalog	102
Tabela 49: Usklajenost ocenjevanja med posameznimi nalogami v Zvezku nalog bralne pismenosti	102
Tabela 50: Predstavitve projekta PIAAC na strokovnih dogodkih v okviru Parade učenja 2015	124

Kazalo grafov

Graf 1: Število opravljenih anket z dokončanim osnovnim vprašalnikom (BQ=1)	63
Graf 2: Število narejenih anket z vsaj osnovnim vprašalnikom po dnevih.....	63
Graf 3: Dokončane ankete in odstotek narejenih po anketarjih.....	63

Kazalo prilog

Priloga 1: Vprašanja o karieri	128
Priloga 2: Vabilo k sodelovanju v raziskavi	132
Priloga 3: Letak	133
Priloga 4: Obvestilo o obisku anketarja	134
Priloga 5: Pooblastilo o anketiranju	134
Priloga 6: Soglasje staršev	135
Priloga 7: Obrazec za izpeljavo ankete	136
Priloga 8: PIAAC: Obrazec za izpeljavo ankete – Evidenca stikov.....	138
Priloga 9: PIAAC: Obrazec za poročanje o neuspeli anketi	139
Priloga 10: Obrazec Spremljanje anketarjev na terenu	142
Priloga 11: PIAAC Obvestilo za anketarje	145
Priloga 12: Kontrolni vprašalnik za raziskavo PIAAC	146
Priloga 13: Vprašalnik o izvedbi raziskave PIAAC	148
Priloga 14: Vprašalnik o ugotavljanju veljavnosti ankete s strani nadzornika	149
Priloga 15: Kartica z navodili za snemanje intervjuja	154
Priloga 16: Obrazec za poslušanje posnetih intervjujev	155
Priloga 17: ANALIZA – Grafi	158
Priloga 18: Dopis intervjuvancem	204
Priloga 19: Dopis intervjuvancem	205

Priloga 20: Obrazec Zvezek nalog Bralne pismenosti	206
Priloga 21: Ocenjevalni obrazec - 2. Zvezek nalog	211
Priloga 22: Ocenjevalni obrazec - Osnovni zvezek	212
Priloga 23: Ocenjevalni obrazec - 1. Zvezek nalog	213
Priloga 24: Seznam spremenljivk mednarodne datoteke z anketnimi podatki...	214

PREDGOVOR

Spoštovani bralec Poročila o raziskavi Spretnosti odraslih PIAAC 2016!

Pred vami je prvi del Poročila o raziskavi Spretnosti odraslih PIAAC 2016, ki je potekala v okviru projekta »Merjenje učinkovitosti sistema izobraževanja in usposabljanja za izboljšanje usposobljenosti izobraževalcev odraslih 2013 – 2015«. Poročilo obsega tri ločene zvezke: Metodologija, izvedba in kakovost raziskave, Tematske študije ter Strokovne podlage in priporočila.

V prvem, uvodnem zvezku Metodologija, izvedba in kakovost raziskave je predstavljena kompleksna metodologija raziskave in opisan celoten projekt, ki so ga v letih 2013–2015 izvajali trije partnerji slovenskega konzorcija. Andragoški center Slovenije je bil vodilni partner, sodelovala sta še Statistični urad RS in Univerza v Ljubljani s članicami Ekonomsko fakulteto, Filozofsko fakulteto in Fakulteto za družbene vede.

Prvi zvezek je namenjen podrobni seznanitvi z izvedbo terenskega dela mednarodne raziskave Raziskave spretnosti odraslih PIAAC, ki je potekala v okviru projekta, mednarodno metodologijo raziskave, z inštrumenti in s postopki zbiranja podatkov, ki so bili uporabljeni v slovenskem delu raziskave. Poleg tega je prikazano tudi, kako je bila zagotovljena neoporečnost in kakovost postopkov pri neposrednem zbiranju podatkov na terenu ter njihova priprava za vključitev v mednarodno bazo podatkov. V zadnjem delu zvezka boste našli opis prizadevanj raziskovalne skupine PIAAC v Sloveniji, da se čim bolj seznanijo z mednarodno bazo podatkov, jo kompetentno eksploatira in korektno interpretira, saj je znano, da je baza PIAAC ena zahtevnejših in hkrati tudi najsodobnejših baz podatkov za statistične obdelave. Zadnje poglavje tega zvezka je namenjeno opisu obsežne promocije o pomenu baze podatkov PIAAC za Slovenijo in za izobraževanje odraslih. S predavanji in usposabljanji, objavami v strokovnih in javnih občilih, z radijskimi in televizijskimi oddajami, ter z objavami na spletni strani ter facebooku, je bila slovenski strokovni, odločevalski in tudi širši javnosti prikazana razsežnost ugotovitev raziskave PIAAC in pomen za nadaljnje razvojno načrtovanje na različnih področjih družbenega življenja.

Ne gre pa ob prebiranju Poročila o raziskavi Spretnosti odraslih PIAAC 2016, da bodo ključne ugotovitve tega poročila dobile svojo pravo vrednost, ko bodo dopolnjena z globljimi vpogledi v vzroke stanja, kot se je pokazalo skozi raziskovalne podatke. Za take analize je potreben predvsem čas in podpora odločevalcev.

Drugi, osrednji zvezek Tematske študije je zajeten, saj vsebuje deset študij s prilogami. Tematske študije so bile zasnovane tako, da so omogočale preliminarne analize na mednarodnih podatkih v letih 2013–2014, ko je raziskava v Sloveniji še tekla. Dokončne analize so potekale v letih 2015–2016, ko so bili na voljo slovenski podatki.

Strokovne podlage in priporočila je tretji samostojni zvezek Preliminarnega poročila, namenjen predvsem načrtovalcem politik. Da bi bilo to gradivo čim prijaznejše in primerno za uporabo, je oblikovano tako, da poleg zaključkov na osnovi baze PIAAC v utemeljitvi posameznih priporočil izpostavlja tudi druge strokovne vire, ki omogočajo vpogled v širino in obseg izhodišč, na osnovi katerih je bil narejen razmislek o predstavljenih priporočilih.

Dr. Petra Javrh, urednica

V Ljubljani, 30. december 2016

1

PREDSTAVITEV PROJEKTA

1.1 Predstavitev projekta

»Merjenje učinkovitosti sistema izobraževanja in usposabljanja za izboljšanje usposobljenosti izobraževalcev odraslih 2013–2015«

mag. Estera Možina

Slovenija se je leta 2012 odločila za ponovno sodelovanje v mednarodni raziskavi spretnosti na reprezentativnem vzorcu odraslih. Prvič smo v državi izpeljali mednarodno raziskavo spretnosti odraslih na velikem vzorcu leta 1998 pod okriljem OECD v okviru Mednarodne raziskave pismenosti odraslih (International Adult Literacy Survey – IALS)¹. Po 14 letih se je Slovenija pridružila skupini osmih držav OECD (Grčija, Turčija, Izrael, Litva, Nova Zelandija, Singapur, Čile, Indonezija), ki so izvajale raziskavo PIAAC v drugem krogu med leti 2012 in 2016. V prvem krogu med leti 2008 in 2013 je v raziskavi sodelovalo 24 držav OECD². Raziskava PIAAC je tako največja raziskava na področju izobraževanja odraslih v zgodovini, saj je v njej sodelovalo že več kot 200.000 odraslih med 16. in 65. letom iz 33 držav.

Slovenija je izvedbo raziskave PIAAC zagotovila s pomočjo sredstev Evropskega socialnega sklada in Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport v okviru projekta »Merjenje učinkovitosti sistema izobraževanja in usposabljanja za izboljšanje usposobljenosti izobraževalcev odraslih (kratko Merjenje učinkovitosti)³. Projekt je v Sloveniji potekal od 1. januarja 2013 do 30. junija 2015. Za izvajanje projekta je bil v Sloveniji na Javnem razpisu januarja 2013 izbran konzorcij treh partnerskih ustanov: Andragoški center Slovenije (ACS) kot vodilni partner konzorcija, Statistični urad Slovenije (SURS), ter Univerza v Ljubljani s tremi članicami, Fakulteto za družbene vede (FDV), Ekonomsko fakulteto (EF) in Filozofsko fakulteto (FF), Oddelek za pedagogiko in andragogiko.

Projekt je denarno podpirala poleg Evropskega socialnega sklada tudi Evropska komisija prek programa Vseživljenjsko učenje (sofinancirala je mednarodne stroške do višine 80%).

Za Slovenijo je bil projekt nacionalnega pomena, saj smo lahko po 14. letih ponovno ocenili stanje in ga v manjšem delu lahko tudi primerjali s tistim leta 1998 ter s tem spremljali trende gibanja kakovostnega dela kapitala izobrazbe. Poleg tega je bila raziskava PIAAC izrazito medsektorska. Zaradi tega je bil za spremljanje projekta imenovan Nacionalni konzorcij PIAAC, ki je deloval pod okriljem Urada za razvoj izobraževanja MIZŠ. Člane konzorcija je imenoval minister za izobraževanje, znanost in šport in sicer iz vrst predstavnikov konzorcijskih partnerjev, predstavnikov MIZŠ in drugih resorjev.

Projektne aktivnosti so sledile metodološkim in tehničnim navodilom in terminskemu načrtu, ki jih je pod okriljem OECD, pripravil in izvajal mednarodni konzorcij PIAAC (npr. PIAAC Technical Standards and Guidelines – Navodila in standardi za izvajanje raziskave PIAAC in PIAAC Survey Operations Quality Control and Management Standards – Priročnik za zagotavljanje kakovosti raziskave).

¹ Glej: Pismenost odraslih v Sloveniji - pozabljeni kapital / Ester Možina. V: Pismenost, participacija in družba znanja : 4. andragoški kolokvij z mednarodno udeležbo / zbrala in uredila Mateja Pečar. Ljubljana : Andragoški center Republike Slovenije, 2000. Str. 9-11.

² V prvem krogu v letih 2008-2013 so izpeljale raziskavo PIAAC naslednje države: Avstralija, Kanada, Irska, Avstrija, Estonija, Švedska, Belgija, Španija, Nemčija, ZDA, Norveška, Velika Britanija, Francija, Nizozemska, Italija, Danska, Češka, Finska, Poljska, Japonska, Koreja, Slovaška.

³ Projekt je potekal v obdobju izvajanja Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013 št. CCI 2007SI051PO001 z dne 21. 11. 2007.

V projektu "Merjenje učinkovitosti" sta bila zasnovana dva ključna dela: priprava in izvedba raziskave PIAAC (prevod in prilagoditev inštrumentarija, priprava in zbiranje podatkov na terenu, priprava nacionalne baze podatkov) ter analitično aplikativni del (statistična obdelava in analiza ter objava podatkov). Šele sinteza obeh je zagotovila doseganje končnih ciljev projekta.

Cilji projekta so vključevali 4 ključne vidike, ki jih preučujejo tematske študije v drugem delu poročila: ugotavljanje kompetenc; uporaba, razvoj ali usihanje kompetenc (vpliv izobraževanja, delovnega mesta in okolja); vpliv kompetenc na ekonomski in socialni položaj posameznika, panoge, regije in države; ter priporočila in strokovna izhodišča za izobraževalno in druge politike.

Cilji projekta obsegajo:

- ugotavljanje porazdelitve, razvoja in upadanja kompetenc v populaciji (16–65) in mednarodne primerjave teh rezultatov,
- kakovost znanj in kompetenc pridobljenih v izobraževalnem sistemu (v sistemu izobraževanja mladine v primerjavi s sistemom izobraževanja odraslih),
- ugotavljanje vplivov različnih ravni kompetenc na socialne in ekonomske rezultate na ravni posameznika, podjetja in države,
- ugotavljanje vplivov delovnega mesta, družine in stila življenja na uporabo, razvoj ali upadanje kompetenc,
- oblikovanje podlag za načrtovanje politik (razvoj izobraževalnih programov, usposabljanje izobraževalcev, umestitev izobraževalne politike v sektorske politike): z vidika vključevanja v vseživljenjsko učenje (spodbude za povečanje vključenosti), z vidika zahtev delovnih mest (npr. ali obstaja razkorak med kompetenco digitalne pismenosti in zahtevami delovnega mesta), z vidika odpravljanja neuskkljenosti izobraževalne politike in politike trga dela (npr. razvoj novih programov za odrasle in programov usposabljanja izobraževalcev odraslih), z vidika večje usklajenosti aktivne politike zaposlovanja, skladnosti regionalnega razvoja, razvoja podeželja z izobraževalno politiko (uskladitev kompetence ciljnih skupin, opredeljenih v teh politikah s kompetencami, ki jih zahtevajo delovna mesta, ki so na voljo za brezposelne, starejše in kmečko populacijo),
- ugotavljanje vplivov na uvrstitev Slovenije glede razvitosti kompetenc populacije v mednarodnem prostoru, ugotavljanje sprememb v dosežkih pismenosti in socialno kulturnih sprememb v participaciji odraslih v izobraževanju.

Ključna posebnost projekta v Sloveniji je, da cilji projekta ne vključujejo zgolj ciljev OECD PIAAC - Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih, temveč tudi analitično aplikativne nacionalne cilje. Slovenski projekt tako poleg merjenja kompetenc, ki je jedro raziskave PIAAC, obsega še preučevanje uporabe, razvoja in usihanja kompetenc (vpliv izobraževanja, delovnega mesta in okolja), vpliv kompetenc na ekonomski in socialni položaj posameznika, panoge, regije in države, ter pripravo priporočil in strokovnih izhodišč za izobraževalno in druge politike. Vse to je bila ključna naloga analitično aplikativnega dela slovenskega projekta. Posebej pa želimo opozoriti, da je zbrana baza podatkov PIAAC ena najbogatejših zbranih baz podatkov sploh, ki omogoča številne primerjave, analize in navzkrižne študije. Ta analitični potencial je veliko širši kot ga zajema projekt Merjenje učinkovitosti. V nacionalnem interesu bi moralo biti, da se ta analitični potencial baz podatkov še nadalje izčrpa, saj so baze podatkov javno dostopne.

Raziskava PIAAC obsega prilagoditev metodologije OECD PIAAC in zbiranje podatkov o kompetencah na naključnem vzorcu odraslih v starosti od 16 do 65 let po gospodinjstvih, in sicer 1500 v pilotni raziskavi in 5000 v glavni raziskavi. Raziskovalni načrt same terenske PIAAC obsega temeljit osnovni vprašalnik za zbiranje socio-demografskih značilnosti in inštrumente za testiranje spretnosti in kompetenc prek računalnika. Tak okvir omogoča pridobivanje podatkov s pomočjo katerih je mogoče identificirati in izmeriti razlike v kompetencah med posamezniki in državami za katere se domneva, da prispevajo k osebni uspešnosti in konkurenčnosti družbe kot celote, s čimer bomo dobili bolj celovito sliko o zalogi človeškega kapitala. Prav to so najpomembnejši nastavki za nadaljevanje projekta v analitično aplikativnem delu.

Analitično-aplikativni del je obsegal poglobljene analize baz podatkov, ki so bili zbrani s terensko raziskavo PIAAC tako za slovenski vzorec kot tudi mednarodne podatke. Projekt je bil zasnovan tako, da se je ta naloga izvajala v dveh fazah: v prvi fazi z analizo stanja in drugih primerljivih podatkov ter teoretskih izhodišč (kar je neke vrste podlaga za nadaljnje analize) in v drugi fazi s kompleksnejšimi statističnimi obdelavami baze podatkov ter sintezo teorije in empiričnega raziskovanja.

Namen analitično aplikativnega dela projekta pa je bilo predvsem oblikovanje predlogov in sistemskih rešitev. To predstavlja aplikativno uporabo dobljenih ugotovitev za nadgradnjo strokovnih podlag za oblikovanje politik za razvoj spretnosti odraslih, določitev nacionalnih kazalnikov za spremljanje stanja in napredka, razvoj in nadgradnjo priporočil za nadaljnji razvoj programov izobraževanja, ter razvoj, pripravo in izvedbo usposabljanja izobraževalcev v izobraževanju in usposabljanju odraslih za uporabo sodobnih oblik in metod učenja in poučevanja. To so tudi končni kazalniki projekta "Merjenje učinkovitosti", ki pa so življenjsko odvisni od vključitev širših deležnikov problema, drugih resorjev, saj je potrebno doseči soglasje glede tako ključnih dokumentov kot so priporočila, strategije, kazalniki in strokovne podlage za oblikovalce politik.

Opis aktivnosti in nalog v projektu

Projekt je obsegal tri aktivnosti, ki so bile nadalje razdeljene v posamezne naloge, to so bile vsebinsko zaokrožene vendar pa povezane celote za doseganje ciljev projekta, in sicer: »Razvoj kazalnikov za merjenje kompetenc odraslih«, »Priprava in izpeljava poskusnega in glavnega merjenja kompetenc« ter »Analiza stanja na področju kompetenc odraslih in mednarodna primerjava«.

Aktivnost »Razvoj kazalnikov za merjenje kompetenc odraslih« je obsegala razvoj, prevod in prilagoditev ter spremljanje in analizo najprej (prva faza) pilotnega preizkusa metodologije in inštrumentov za merjenje kompetenc odraslih, v drugi fazi pa je zajemal pripravo na implementacijo v okviru glavne raziskave. To je bila vrsta med seboj povezanih nalog, ki so terjale sodelovanje raziskovalcev in ekspertnih strokovnjakov različnih področij zato, da se je zagotovila primerljivost, veljavnost in zanesljivost uporabljene metodologije za merjenje kompetenc odraslih. Pri tem smo uporabili ekspertno znanje raziskovalcev v konzorciju, ki so se v okviru mednarodnega konzorcija usposabljali za izvajanje projektnih nalog. Že v projektne načrte je bilo zamišljeno, da je koordinator aktivnosti Andragoški center Slovenije kot vodilni konzorcijski partner, posamezne naloge so se izvajale tudi v delovnih skupinah. V aktivnosti je bilo predvidenih 5 glavnih področij dela, večina se jih je izvajala v celotnem obdobju trajanja projekta, zato so bili do njenega izteka načrtovani delni kazalniki za spremljanje napredka. Pri nalogah je bilo predvideno sodelovanje vseh ali posameznih partnerjev v konzorciju. Vse naloge v okviru aktivnosti so bile izpeljane v pričakovanem obsegu, v predvidenih rokih in v skladu s pričakovanimi standardi kakovosti. V nadaljevanju so kratko opisana posamezna področja dela v okviru te aktivnosti.

- Pregled in dokončanje prevodov vseh instrumentov: ACS je bil v konzorciju odgovoren za pripravo raziskovalnega inštrumentarija in je koordiniral dopolnjevanje, testiranje in pripravo vseh raziskovalnih inštrumentov za potrebe glavne raziskave. Pri testiranju so sodelovali EF, FF, FDV in ACS (več o tem v poglavju 2.1).
- Prilagoditev in izvedba aplikacij ter platforme za računalniški zajem podatkov, tisk instrumentov v okviru pilota ter priprava navodil za izvedbo anketiranja: ACS je bil v konzorciju odgovoren za namestitev, testiranje in vzdrževanje vseh aplikacij in opreme potrebne za izvedbo raziskave (z opremo mislimo na strežnik in 67 računalnikov s pripadajočo opremo). Uporabljene so bile naslednje aplikacije: aplikacija za delo z anketami "Case Management System" (CMS), aplikacija z nalogami "Virtual Machine" (VM), aplikacija za pripravo baze podatkov "Data Management Expert" (DME). Vse aplikacije in oprema so bili nameščeni in preizkušeni že v pilotni raziskavi, za potrebe izvedbe glavne raziskave so bile aplikacije in oprema posodobljeni in ponovno testirani. Med zbiranjem podatkov na terenu so se popravljale ugotovljene napake pri delovanju aplikacije CMS v sodelovanju z nemškim partnerjem. Popravki in dopolnitve so služili pri pripravi analize

- neodgovora (Non Response Bias Analysis, krajše NRBA) po končanem anketiranju (več o tem v poglavju 3.1).
- Priprava in utemeljitev načrta vzorčenja za pilotno testiranje ter izdelava vzorca: Za vzorčni načrt in za izdelavo vzorca sta bili zadolženi FDV kot nosilec postopkov vzorčenja in SURS, sodeloval pa je tudi ACS. FDV je v sodelovanju s SURS dokončala pripravo vzorčnega načrta za glavno raziskavo in ga uskladila z Westat (ameriški urad za statistiko, ki je bil v mednarodnem konzorciju zadolžen za vodenje postopkov vzorčenja). Priprava vzorca je sledila vzorčnemu načrtu, ki je bil uporabljen in testiran v pilotnem raziskovanju. Vzorec je bil pripravljen na podlagi dvostopenjskega slučajnega sistematičnega vzorčenja z izborom 17 oseb na drugi stopnji - v izbranih vzorčnih enotah. Izbrane osebe so bile v glavni raziskavi sistematično razdeljene na osnovni vzorec s petnajstimi osebami in rezervni vzorec s po dvema osebama na vzorčno enoto. Pri določitvi števila vzorčnih enot je bila upoštevana predvidena stopnja odgovorov v glavni raziskavi in to je med 60 in 70 odstotki in zahtevano število odgovorov vsaj pet tisoč oseb. Izbranih je bilo 600 vzorčnih enot, proporcionalno glede na tip naselja in statistično regijo. Končni osnovni vzorec je obsegal 9.000 oseb, rezervni vzorec, ki bi bil uporabljen v zaključni fazi anketiranja in le v primeru nepričakovano velikega deleža neodgovorov, pa obsega dodatnih 1.200 oseb. Westat je dovolil izbor vzorca tik pred začetkom zbiranja podatkov (v začetku marca 2014), zato je bilo za vzorčni okvir uporabljeno najnovejše stanje Centralnega registra prebivalstva. Po izvedbi priprave vzorca, so se pričeli postopki natančnega preverjanja njegove skladnosti z vzorčnim načrtom. Ugotovitve preverjanja postopkov vzorčenja so bile sporočene Westatu, ki je potrdil ustreznost vzorca za nadaljnjo uporabo. Izdelana je bila tudi strategija za pravočasno identifikacijo potrebe po uporabi rezervnega vzorca oseb v primeru nižje stopnje sodelovanja od pričakovane. Analize vzorca so se izvajale tudi med potekom zbiranja podatkov, rezultati so se mesečno poročali Westat. Spremljanje realizacije vzorca je obsegalo različne parametre (regija, popisni okoliš, anketar, starost, spol ter skladnost realiziranega vzorca z merili reprezentativnosti). Pripravljene so bile populacijske vrednosti glede na izobrazbo prebivalcev po kategorijah izobrazbe, ki se jih uporablja v vprašalniku PIAAC. Ti podatki so bili pripravljene s pomočjo SURS-ove demografske baze socialnih spremenljivk v povezavi z različnimi teritorialnimi razdelitvami Slovenije. S primerjavo izobrazbene strukture sodelujočih oseb iz ankete in populacijskih vrednosti se je lahko bolj natančno spremljalo reprezentativnost zbranih odgovorov in bolj načrtno iskalo odgovore od skupin, ki so bile slabše zastopane med podatki. Populacijski podatki so bili uporabljeni za pripravo uteževanja in za preverjanje veljavnosti datoteke SDIF (Sample Design International File) (več v poglavju 4.1.).
 - Koordinacija konzorcija, vodenje aktivnosti, priprava in organizacija sestankov in delo raziskovalne skupine v konzorciju v teku izvajanja projekta, je izvajal ACS. ACS je kot vodilni partner pripravil načrt dela konzorcija, ki je bil predstavljen na sestankih nacionalne koordinacije projekta in na sestanku raziskovalne skupine. Glede na načrt se je izvajanje aktivnosti, obveščanje in spremljanje izvajanja aktivnosti v konzorciju zagotavljalo prek sestankov raziskovalne skupine in dela ožjih delovnih skupin ter sestankov Nacionalne koordinacije PIAAC na MIZŠ na nacionalni ravni, ter prek delovnih sestankov, ki jih je organiziral mednarodni konzorcij na mednarodni ravni. Partnerji v konzorciju so oblikovali delovne in raziskovalne skupine za izvajanje aktivnosti v projektu.
 - Podpora administrativnemu in finančno tehničnemu izvajanju projekta, pri čemer je bilo mišljeno zagotavljanje ustreznega finančnega in administrativno tehničnega poslovanja v skladu z navodili za izvajanje projektov ESS v celotnem konzorciju. Izpeljevali so se postopki razpisov in zaposlitev, pripravljala se je dokumentacija in pogodbe, izvajali so se postopki javnega naročanja za predvidene aktivnosti (nabava tehnične opreme, tisk, oglaševanje, nabava gradiva), ter priprava vsebinskih in finančnih načrtov in poročil za financerja, in sicer mesečno, trimesečno in letno. ACS je kot vodilni partner koordiniral delo vseh partnerjev pri pripravi in oddaji konzorcijskih poročil in dokumentacije.

Osrednja aktivnost v projektu »Priprava in izpeljava poskusnega in glavnega merjenja« je obsegala več področij dela za pripravo in izpeljavo poskusnega

merjenja in v drugi fazi (2014) tudi glavnega merjenja spretnosti odraslih. Tudi v okviru te aktivnosti je bilo delo izpeljano v skladu z mednarodnim in nacionalnim terminskim načrtom in standardi kakovosti.

- Priprava na implementacijo raziskave na terenu: Pri tem so sodelovali ACS, FDV in SURS. ACS je (po izstopu Centra za raziskovanje javnega mnenja pri FDV februarja 2013) kot vodilni konzorcijski partner prevzel tudi izpeljavo glavne raziskave, delo je obsegalo: promocijo projekta in informiranje javnosti, pripravo navodil za izvedbo anketiranja in pripravo in izvedbo usposabljanja anketarjev, pripravo obrazcev za spremljanje in poročanje o anketah, pripravo gradiva in pripomočkov za anketiranje ter potrebnih seznamov s podatki. Za potrebe informiranja javnosti je bila vzpostavljena spletna stran projekta: <http://piaac.acs.si/>, ki se je posodabljala ves čas trajanja projekta in po njem (več v poglavju 5.1).
- Anketiranje in zbiranje podatkov na terenu: Naloga je obsegala izpeljavo zbiranja podatkov na terenu, izvedbo kodiranja poklicev in dejavnosti, izvedbo ocenjevanja nalog v tiskanih inštrumentih ter pripravo baze podatkov v skladu z mednarodnimi navodili in standardi. Naloga zbiranja podatkov za glavno raziskavo je potekala v celoti v koordinaciji Andragoškega centra Slovenije (kazalnik načrtovanega števila anket je bil 5000), pri posameznih nalogah sta sodelovala SURS in FDV. ACS je zagotovil organizacijsko, kadrovsko, strokovno in tehnično podporo ves čas izvajanja anketiranja na terenu. V skladu s časovnico mednarodne konzorcija in OECD je potekala glavna raziskava PIAAC za države drugega kroga od aprila do decembra 2014. V Sloveniji smo ujeli projektno časovnico OECD, prvi uradni dan anketiranja je bil 31.3.2014, potekalo pa je do 21.12.2014, ko je bilo doseženo načrtovano število anket (5165). Validacija opravljenih anket se je opravljala v skladu z mednarodnimi navodili in standardi za izvajanje projekta PIAAC, ter z mednarodnimi navodili za zagotavljanje kakovosti izvajanja raziskave. ACS je o izvajanju vseh teh postopkov enkrat mesečno poročal Westat, na podlagi poročila je potekal telefonski pogovor o podrobnostih poročila, Westat je pripravljal poročilo s priporočili za odpravljanje morebitnih napak ugotovljenih med pogovorom in ob poročilu.

Druga osrednja aktivnost »Analiza stanja na področju kompetenc odraslih in mednarodna primerjava« je prav tako obsegala več področij dela, ki so zajemala pripravo preliminarne in končne nacionalne poročila o rezultatih projekta, pripravo tematskih študij, zaključne konference, oblikovanje priporočil in predlogov za aplikativno uporabo dobljenih ugotovitev ter razvoj, pripravo in izvedbo usposabljanja izobraževalcev v izobraževanju in usposabljanju odraslih za uporabo sodobnih oblik in metod učenja in poučevanja. Aktivnost je omogočila pripravo priporočil za načrtovalce politik z vidika vključevanja v vseživljenjsko učenje, z vidika zahtev delovnih mest, z vidika predlogov za odpravljanje neuskkljenosti izobraževalne politike in politike trga dela, z vidika predlogov za povečanje usklajenosti aktivne politike zaposlovanja, skladnega regionalnega razvoja, razvoja podeželja z izobraževalno politiko, vključno z IKT. Delo v aktivnosti se je osredotočalo na naslednje:

- Priprava tematskih študij oziroma analiz rezultatov projekta, na podlagi mednarodnih in nacionalnih bazah podatkov: Tematske študije in njihove ugotovitve so služile za sooblikovanje strokovnih in političnih odločitev na področju izobraževanja, zaposlovanja in trga dela, ter gospodarstva, ki temeljijo na podatkih (t.i. evidence-based policy making). Pripravljene so bile teoretske podlage za 9 tematskih študij ter analize mednarodnih podatkov, pri čemer je bilo na voljo več orodij. IDB Analyzer je eden izmed programov, ki vsebuje skripte za statistične obdelave podatkov, za potrebe analize slovenskih podatkov, pa smo omenjene skripte prilagodili. Priprava skripte za potrebe statistične obdelave podatkov je potrebna zato, ker je pri statističnih analizah PIAAC treba upoštevati večstopenjski vzorec in kompleksni merski inštrument. Klasična statistična orodja, kot je npr. SPSS, predvidevajo enostopenjske vzorce. Pri večstopenjskih vzorcih in kompleksnih merskih inštrumentih, kot je PIAAC-ov (npr. angl. Item Response Theory, Matrix Design), je potrebno SPSS nadgraditi oziroma izvajati določene programske vrstice oz. skripte, ki so programirane posebej za te namene. Predvideno urejanje, razvoj in testiranje zahtevnejših skriptov predvideva, da se iz delovnega procesa izloči IDB Analyzer, in sicer tako, da se pripravi zbirka vseh skript omenjenega programa in se jo

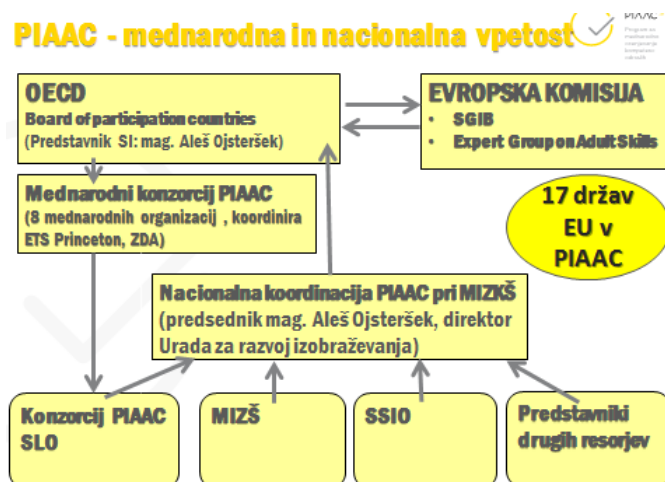
tako uredi in dokumentira, da je možno omenjene skripte uporabiti brez programa IDB Analyzer. Dokumentacija omenjenih skript bo predvidoma v Excelu in tako pripravljene in urejene skripte bo možno prekopirati direktno v programsko orodje SPSS (v datoteko s sintakso). Pri tem bodo skripte uporabljale enake uteži (angl. weights) in (angl. plausible values), kot jih uporablja oziroma pripravi IDB Analyzer. Tak način bo omogočal delo direktno s programom SPSS (in Excel), brez uporabe programa IDB analyzer. Za uporabo navedene skripte je bil pripravljen tudi poseben priročnik, ki je bil posredovan članom raziskovalne skupine (več v poglavju 6.1).

- Priprava in izvedba projektne zaključne konference: Zaključna konferenca je bila zamišljena kot nacionalni dogodek za okvirno 100 udeležencev, predvsem izobraževalcev odraslih, raziskovalcev in načrtovalcev politik (več v točki 7.1). Konferenca je potekala v Ljubljani, 26. maja 2015. Med drugim je bila namenjena predstavitvi mednarodnih podatkov o spretnostih odraslih, prikazu slovenskega projekta ESS, razpravi in poenotenju o terminologiji (npr. kompetence - zmožnosti - spretnosti), identifikaciji novih raziskovalnih področij, ki jih nismo naslovili v projektu, predstavitvi povezav PISA in PIAAC metodologij. Na dogodku so sodelovali vsi partnerji v konzorciju z vsebinskimi prispevki.
- Oblikovanje priporočil in predlogov za aplikativno uporabo dobljenih ugotovitev: Priporočila so obsegala nadgradnjo strokovnih podlag za oblikovanje politik za razvoj kompetenc odraslih, določitev nacionalnih kazalnikov za spremljanje stanja in napredka, razvoj in nadgradnjo priporočil za nadaljnji razvoj programov izobraževanja, ter razvoj, pripravo in izvedbo usposabljanja izobraževalcev v izobraževanju in usposabljanju odraslih za uporabo sodobnih oblik in metod učenja in poučevanja. Delovalo je 8 delovnih skupin, ki so pripravljale nabor predlogov in ukrepov na 8 področjih. Posamezni raziskovalci in partnerji so sodelovali med seboj pri pripravi predlogov in ukrepov po področjih, glede na vsebino tematskih študij.
- Razvoj, priprava in izvedba usposabljanja izobraževalcev v izobraževanju in usposabljanju odraslih za uporabo sodobnih oblik in metod učenja in poučevanja: V tem okviru so bile pripravljene strokovne podlage za razvoj novih sodobnih oblik učenja in poučevanja, izpeljanih je bilo več usposabljanj in predstavitev vloge in pomena spretnosti za posameznikov položaj v družbi in na trgu dela (več v podglavju 7.1).

Vodenje projekta in partnerji v projektu

V Sloveniji smo za izvajanje projekta oblikovali konzorcij, ki ga sestavljajo partnerji vodilnih slovenskih inštitucij, ki imajo odlične domače in mednarodne reference na področju raziskovanja in razvoja kompetenc ter učinkovitosti izobraževalnega sistema. Njihovo dolgoletno delo na področjih, ki se jih dotika projekt, zagotavlja odličnost predvidenih rezultatov. Aktivnosti projekta so bile zasnovane tako, da so se dejavnosti posameznega partnerja smiselno dopolnjevale z aktivnostmi drugih partnerjev.

SLIKA 1: MEDNARODNA IN NACIONALNA VPETOST PROJEKTA PIAAC

V okviru nacionalnega konzorcija so bili v skladu z mednarodnimi navodili in standardi imenovani nosilci naslednjih nalog:

- Nacionalni koordinator raziskave (National Project Manager)
- Nacionalni vodja vzorčenja (National Sampling Manager)
- Nacionalni IKT koordinator (National ICT Co-ordinator)
- Nacionalni vodja baz podatkov (National Data Manager)
- Nacionalni vodja zbiranja podatkov (National Data collection Manager)
- Nacionalni vodja ocenjevanja (National Lead Scorer)

Glede na kompleksnejšo strukturo in organizacijo slovenskega projekta pa smo imenovali še vodjo raziskave in vodjo raziskovalne skupine, ki je štela 25 raziskovalcev iz vseh partnerskih ustanov.

SLIKA 2: NOTRANJA ORGANIZACIJA PROJEKTA

Andragoški center Slovenije je bil vodilni partner konzorcija in je ustanova, ki je specializirana za raziskovanje razvoj in implementacijo novosti v IO. Posebna kakovost vodilnega partnerja je, da od ustanovitve naprej izvaja vse faze od raziskav, preko razvoja novosti, do implementacij ter spremljanja in evalviranja izvedenih aktivnosti. Področje pismenosti in kompetenc je eno od temeljnih vsebinskih področij od ustanovitve dalje, zato je bil ACS tudi nosilec prve nacionalne raziskave pismenosti odraslih, na osnovi katere so sledile razvojno implementacijske akcije in ukrepi na nacionalni in regionalni ravneh. To se je odrazilo v izvirnem slovenskem modelu programov za razvoj kompetenc prikrajskih skupin prebivalstva, kar kaže na posebno kakovost in celovitost delovanja te ustanove. Andragoški center je skozi dosedanje delo dokazal, da je sposoben obsežne baze empiričnih podatkov, jih smiselno implementirati v prakso ter nenehno bedeti nad kakovostjo teh ukrepov. Poleg tega pa je ACS tudi institucija, ki nenehno skrbi za vnašanje teh strokovnih ugotovitev za izboljševanje in prenovo usposabljanj strokovnjakov za izobraževanje. Andragoški center pa pripravlja tudi strokovne podlage za načrtovalce politik in usmeritve za zakonodajo in sistemske ukrepe. S tem je ACS najbolj kompetentna ustanova za področje izobraževanja odraslih, ki lahko celostno zasnuje in skrbi za implementacijo tako relevantnih podatkov, ki jih je dala pričujoča raziskava, ostali partnerji pa so delovali na področju sociologije izobraževanja in sociologije dela, zaloge človeškega kapitala in drugih ekonomskih vidikov, vpliva dosežene ravni znanja in kompetenc na kohezivnost skupnosti, povezanosti različnih ranljivih skupin z vidika digitalnega razkoraka, vpliva ovir na udeležbo v vseživljenjskem učenju itd.

Fakulteta za družbene vede in njeni centri so vodilni slovenski strokovnjaki za področje izvajanja obsežnih nacionalnih raziskav, njihova kakovost se izkazuje skozi opravljene študije in je mednarodno priznana. Konzorcijski partner FDV je v projektu sodeloval z izkušenimi znanstveniki in strokovnjaki, ki pokrivajo področja, ki so vitalnega pomena za izvedbo projekta. Ta področja so: metodologija in družboslovno empirično raziskovanje, merjenje kompetenc in znanja v tehnološko razvitem okolju, analiza kompetenc za trg dela ter analiza širšega aspekta družboslovnih relevantnih podatkov vezanih na tematiko projekta (socialno ozadje, kvaliteta življenja, vrednotne orientacije in stališča

posameznika). Več desetletne izkušnje, znanje in mednarodne povezave na področju raziskovanja, ki so rezultirale v velikem številu opravljenih raziskav na nacionalni ravni, tako za potrebe mednarodnih kooperacij kot tudi za potrebe različnih nacionalnih znanstveno-raziskovalnih subjektov, upravičuje vključitev skupine FDV v konzorcijsko partnerstvo. Dolgoletne izkušnje in intenzivno vključevanje v znane akademske mednarodne raziskovalne programe daje oporo in izhodišča za metodološko in operativno izvedbo projekta, ki je eden večjih sicer po svojem obsegu. Bistveno pri tem pa je, da projekt vseskozi skrbi za svojo metodološko odličnost, najmanj v okviru standardov kot jih postavljajo referenčne svetovne in evropske raziskave s katerimi sodelujejo (glej reference in vključenost v mednarodne projekte). Gre za raziskave, ki sodijo v najvišji rang, primerjalnih in longitudinalnih raziskav, ki so populacijsko reprezentativne in metodološko optimalne.

Filozofska fakulteta je vodilna ustanova, ki ima najdaljšo tradicijo razvoja teorije andragogike in izobraževanja odraslih na oddelku za pedagogiko in andragogiko. Teoretiki z najvišjimi nacionalnimi in mednarodnimi referencami so skrbeli za uravnoteženost teorije in empiričnih izsledkov, saj je bilo potrebno pripraviti priporočila za nadaljnji razvoj programov izobraževanja, tako na dodiplomski, podiplomski ravni in drugih ravneh. Eden od pomembnih ciljev projekta je bila nadgradnja strokovnih podlag za oblikovanje politik za razvoj kompetenc odraslih, ki jih je bilo mogoče pripraviti le s konceptualizacijo in teoretsko povezanostjo novih empiričnih podatkov. Sodelovanje tima mednarodno priznanih teoretikov je bila pri tem ključnega pomena.

Ekonomska fakulteta v Ljubljani ima raziskovalne skupine, ki so v več tematskih študijah zbrane podatke iz pričujočega projekta s pomočjo večnivojskih analiz povezali s podatki zbranimi iz drugih virov, ko so npr. mikropodatki populacije diplomantov Slovenije, študija inovativnosti v slovenskih podjetjih, s podatki iz povezane baze delodajalcev ter delojemalcev, do katere lahko dostopajo preko Statističnega urada RS ter s podatki, zbranimi v različnih nacionalnih in mednarodnih tematskih študijah, v katerih so sodelovali oziroma sodelujejo člani projektne skupine. To je bila posebna dodana vrednost saj je s križanjem podatkov možen bolj poglobljen vpogled v dejansko kompleksnost kompetenc in njihovega konteksta.

Statistični urad Slovenije je kompetentna nacionalna ustanova, ki je bil pomemben konzulent glede vzorčenja, končne oblike vprašalnika in drugih metodoloških postopkov, ki jih je bilo potrebno izvesti zato, da so nacionalni podatki primerljivi z mednarodnimi. S tem se zagotovi metodološka neoporečnost podatkov in postopkov.

2

METODOLOGIJA

2.1 Povzetek mednarodne metodologije raziskave Spretnosti odraslih PIAAC in prikaz slovenskih prilagoditev

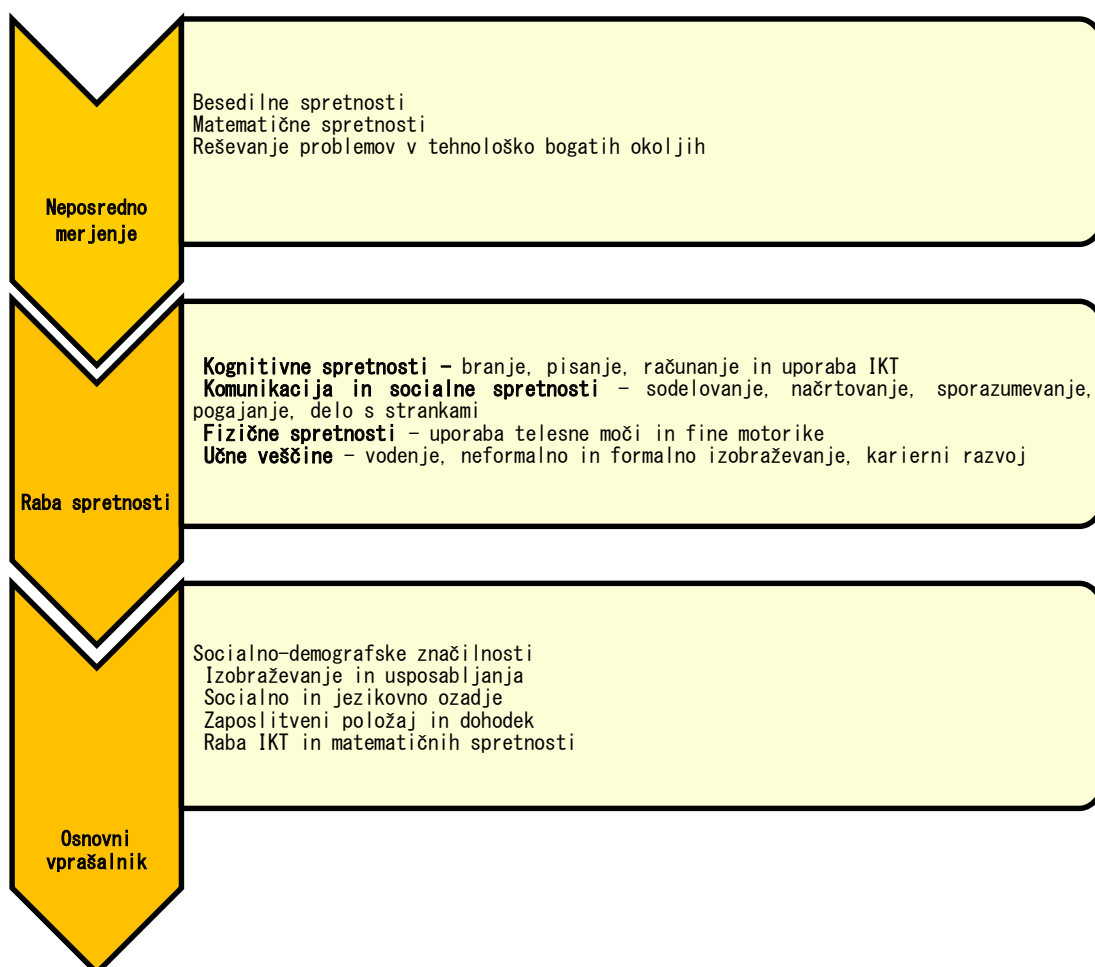
Katja Bider, Špela Lenič

To poglavje opisuje ključne značilnosti Raziskave spretnosti odraslih PIAAC, mednarodno metodologijo raziskave ter kaj se je v raziskavi merilo.

V okviru raziskave PIAAC so se merile spretnosti odraslih na treh osnovnih področjih, ki so ključnega pomena za polno delovanje v gospodarstvu in družbi znanja 21. stoletja:

- besedilne spretnosti (sposobnost razumevanja in uporabe besedilnih informacij v različnih kontekstih in orodjih, tudi v računalniški obliki),
- matematične spretnosti (sposobnost razumevanja, interpretacije in uporabe matematičnih informacij in idej) ter
- spretnosti reševanja problemov v tehnološko bogatih okoljih (zmožnost najti, izbrati, ovrednotiti in uporabiti informacije s pomočjo novih informacijskih tehnologij za reševanje problemov in izvrševanje kompleksnih nalog).

SLIKA 3: ELEMENTI RAZISKAVE SPRETNOSTI ODRASLIH

Vir: OECD, PIAAC

Spretnosti, ki so bile merjene v tej raziskavi, predstavljajo osnovo za dostopanje, razumevanje, analiziranje in uporabo besedilnih informacij in, v nekaterih primerih tudi matematičnih informacij, informacij v obliki predstavitev (npr. slike, grafi). Ta besedila in predstavitve lahko obstajajo v obliki tiskanega gradiva ali se pojavijo na zaslonu. Besedilne spretnosti, matematične spretnosti in reševanje problemov v tehnološko bogatem okolju so spretnosti, ki so bistvene za delovanje v sodobnem svetu in za opravljanje različnih nalog, ki se jih morajo odrasli lotiti v različnih življenjskih kontekstih. Odrasli berejo, se soočajo s situacijami, ki vključujejo matematične vsebine in predstavitve, ter skušajo rešiti probleme, z namenom, da bi opravili delo in dosegli določene cilje na različnih področjih.

Te spretnosti so relevantne v številnih življenjskih kontekstih, od izobraževanja in dela do življenja doma ter v skupnosti. V družbi, ki je bogata z informacijami in v kateri so informacije v obliki besedila (natisnjene ali digitalne) splošno prisotne, je sposobnost branja in odzivanja na podlagi besedilnih informacij bistvena. Podobno so matematične spretnosti bistvene na večini področij življenja. Poleg tega sposobnost upravljanja z informacijami in reševanja problemov v tehnološko bogatih okoljih - dostopanje, vrednotenje, analiziranje in sporočanje informacij - postaja tako pomembna kot razumevanje in interpretacija besedilnih informacij ter sposobnost obvladovanja matematičnih vsebin. Uporaba informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT) je potrebna za večino delovnih mest, izobraževanje in vsakodnevno življenje.

Za vsako od področij merjenja spretnosti so identificirane tri glavne razsežnosti:

- vsebina - izdelki, orodja, znanje, predstavitve in kognitivni izzivi, ki tvorijo korpus, na katerega se morajo odrasli odzvati ali ga uporabiti,

- kognitivne strategije - procesi, ki jih morajo odrasli uporabiti, da se odzovejo na dano vsebino ali jo uporabijo na primeren način,
- kontekst - različne situacije, v katerih morajo odrasli brati, pokazati matematično znanje in reševati probleme.

Tabela 1 prikazuje vsakega od treh področjih, vključuje tudi definicijo in vsebino, kognitivne strategije in kontekste, ki so povezani z vsakim od njih.

TABELA 1: PREGLED PODROČIJ MERJENJA V RAZISKAVI SPRETNOSTI ODRASLIH (PIAAC)

	Besedilne spretnosti	Matematične spretnosti	Reševanje problemov v tehnološko bogatih okoljih
Definicija	Besedilne spretnosti so definirane kot zmožnost razumeti, ovrednotiti, uporabiti in se angažirati s pisnimi besedili, da bi sodelovali v družbi, dosegli svoje cilje in razvijali svoje znanje ter potencial. Besedilne spretnosti vključujejo paleto spretnosti; na primer dekodiranje ali prepoznavanje zapisanih besed in stavkov, nadalje razumevanje, interpretacija in ovrednotenje kompleksnih besedil. Ne vključuje pa tvorjenja besedila (pisanje!). Informacije o odraslih z nizkimi ravnmi zmožnosti se pridobijo z merjenjem bralnih spretnosti, ki obsega besedišče, razumevanje stavkov ter tekoče branje odlomkov.	Matematične spretnosti so definirane kot zmožnost dostopati, uporabljati, interpretirati in sporočati matematične informacije ter zamisli z namenom, da se lotimo in obvladamo matematične zahteve v raznovrstnih situacijah v življenju odraslih. V ta namen matematične spretnosti vključujejo obvladovanje situacije ali reševanje problema v resničnem kontekstu tako, da se odzovemo na matematično vsebino, informacije, zamisli, ki so predstavljene na več načinov.	Reševanje problemov v tehnološko bogatih okoljih je definirano kot zmožnost uporabe digitalne tehnologije, komunikacijskih orodij in omrežja, da pridobimo in ovrednotimo informacije, komuniciramo z drugimi in opravimo praktične naloge. Merjenje se osredotoča na sposobnosti reševanja problemov za osebne in delovne namene ter namen delovanja v skupnosti, s pomočjo postavljanja primernih ciljev in načrtov ter dostopanja in uporabe informacij s pomočjo računalnikov in računalniških omrežij.
Vsebina	Različni tipi besedil. Besedila zaznamuje njihov medij (tiskan ali digitalen) in njihova oblika: <ul style="list-style-type: none"> · zvezna ali prozna besedila, · nezvezna ali besedila dokumentov, · mešana besedila, · večdelna besedila. 	Matematična vsebina, informacije in zamisli: <ul style="list-style-type: none"> · količina in število, · velikost in oblika, · vzorec, odnosi in sprememba, · podatki in verjetnost. Predstavitve matematičnih informacij: <ul style="list-style-type: none"> · predmeti in slike, · števila in simboli, · vizualni prikazi (npr. diagrami, zemljevidi, grafi, tabele), · besedila, · prikazi s pomočjo tehnologije. 	Tehnologija: <ul style="list-style-type: none"> · naprave strojne opreme, · uporabe programske opreme, · ukazi in funkcije, · predstavitve (npr. besedilo, grafike, video). Naloge: <ul style="list-style-type: none"> · intrinzična kompleksnost, · eksplisitnost navedbe problema.
Kognitivne strategije	<ul style="list-style-type: none"> · Dostop in identifikacija · Integriranje in interpretiranje (povezanih delov besedila enega z drugim) · Ovrednotenje in refleksija 	<ul style="list-style-type: none"> · Identificiranje, lociranje ali dostopanje · Izvajanje operacij in uporaba (naročanje, štetje, ocenjevanje, računanje, merjenje, modeliranje) · Interpretiranje, ovrednotenje in analiziranje · Komuniciranje 	<ul style="list-style-type: none"> · Postavljanje ciljev in spremljanje napredka · Načrtovanje · Pridobivanje in ovrednotenje informacij · Uporaba informacij
Konteksti	<ul style="list-style-type: none"> · Povezan z delom · Oseben · Družba in skupnost · Izobraževanje in usposabljanje 	<ul style="list-style-type: none"> · Povezan z delom · Oseben · Družba in skupnost · Izobraževanje in usposabljanje 	<ul style="list-style-type: none"> · Povezan z delom · Oseben · Družba in skupnost

¹Razsežnost pisanja torej ni del tega, kar meri Raziskava spretnosti odraslih, in sicer zato, ker je težko ocenjevati pisanje na zanesljiv ter veljaven način v okviru mednarodne primerjalne raziskave.

Inštrumentarij

V tem delu poročila so opisani inštrumenti uporabljeni v raziskavi PIAAC. Inštrumentarij je bil sestavljen iz dveh delov, osnovnega vprašalnika in testnega oziroma kognitivnega dela. Osnovni vprašalnik je bil namenjen zbiranju demografskih podatkov ter informacij o navadah in stališčih povezanih z izobraževanjem, zaposlitvijo, vsakdanjo rabo sodobnih tehnologij in vsakdanjim življenjem izbranih odraslih. Podatke s pomočjo računalnika je izvedel anketar. Drugi del inštrumentarija pa je predstavljal neposredno merjenje izbranih spretnosti odraslih s pomočjo kognitivnih nalog, ki jih je posameznik reševal bodisi na računalniku bodisi na papirju ali oboje. Naloge v raziskavi so merile tri vrste spretnosti in sicer, besedilne spretnosti, matematične spretnosti ter spretnosti reševanja problemov v tehnološko bogatem okolju.

Osnovni vprašalnik

Z osnovnim vprašalnikom v Raziskavi spretnosti odraslih se je zbiral niz informacij, ki so omogočale doseganje glavnih analitičnih ciljev raziskave PIAAC. Ti cilji so bili:

- določiti raven in porazdelitev zmožnosti ključnih spretnosti za procesiranje informacij za določene podskupine odraslega prebivalstva;
- boljše razumeti dejavnike, povezane s pridobivanjem, razvijanjem, ohranjanjem in izgubljanjem spretnosti v teku življenja;
- boljše razumeti povezavo med zmožnostmi procesiranja informacij in ekonomskimi ter drugimi socialnimi učinki.

Razvoj osnovnega vprašalnika je nadzirala posebna skupina mednarodnih ekspertov pri OECD. Načela, po katerih so bila vprašanja v osnovnem vprašalniku izbrana, se nahajajo v konceptualnem okviru za razvoj osnovnega vprašalnika. Za izbiro vprašanj, na katera naj bi odgovorila Raziskava spretnosti odraslih, je bilo poleg relevantnosti za vprašanja v zvezi s politikami pomembno tudi, da so imela močno teoretsko ozadje, da so bila že uporabljena v drugih študijah ter da so omogočala primerljivost med državami in skupinami znotraj držav. Prav tako je bilo pomembno, da se je z uporabo skupnih vprašanj zagotovila največja možna primerljivost s sorodnimi raziskavami, kot sta Mednarodna raziskava pismenosti odraslih (IALS) in Raziskava pismenosti in življenjskih spretnosti (ALL), raziskava o delovni sili (LFS), pa tudi z drugimi večnacionalnimi raziskavami, ki so se osredotočale na sorodne teme, kot so izobraževanje in usposabljanje odraslih (AES). Vprašanja, relevantna samo za majhne podskupine, niso bila vključena. Trajanje reševanja osnovnega vprašalnika (tj. za zaposleno osebo, ki se je udeležila nekega izobraževanja ali usposabljanja) je bilo predvideno do največ 45 minut. Osnovni vprašalnik je zbiral informacije na petih glavnih področjih:

- osnovne demografske značilnosti in splošni podatki o anketirancih,
- dosežena izobrazba in vključenost v izobraževanje in usposabljanje,
- zaposlitveni položaj in zaposlitev,
- socialni učinki,
- prakse besedilnih in matematičnih spretnosti ter uporaba spretnosti.

Z osnovnim vprašalnikom se je zbiralo vrsto informacij o dejavnostih, povezanih z besedilnimi in matematičnimi spretnostmi anketirancev, o uporabi IKT-spretnosti pri delu in v vsakodnevnem življenju ter o generičnih spretnostih, ki se od posameznikov zahtevajo pri delu. Poleg tega se je anketirance vprašalo, ali njihove spretnosti in dosežena izobrazba ustrezajo zahtevam njihovega dela in ali se počutijo neodvisni glede ključnih vidikov svojega dela. Ti podatki so zbrani iz več različnih, a povezanih razlogov:

- Praktična uporaba besedilnih in matematičnih spretnosti ter uporaba IKT sta definirani kot pomembni komponenti zmožnosti v besedilnih spretnostih, matematičnih spretnostih in reševanju problemov v tehnološko bogatih okoljih.
- Vrsta in pogostost branja, dejavnosti, povezane z matematičnimi spretnostmi, in uporaba IKT so v pomembni korelaciji z zmožnostmi na področju besedilnih spretnosti, matematičnih spretnosti in reševanja problemov.
- Interes politike v zvezi z informacijami o različnih generičnih spretnostih, poleg besedilnih spretnosti, matematičnih spretnosti in

reševanja problemov v tehnološko bogatih okoljih, ki so vse bolj cenjene na trgu delovne sile, narašča.

Oblikovalci politik bi radi zvedeli več o ravnovesju ponudbe in povpraševanja po spretnostih in o tem, kako se izogniti neujemanju spretnosti.

V nadaljevanju je predstavljen bolj podroben opis osnovnega vprašalnika. Niso vsi anketiranci odgovarjali na vse tematske sklope, izbor vprašanj je bil povezan z več faktorji, na primer ali se trenutno izobražujejo, ali so zaposleni, ali so upokojeni in podobno. Vprašanja so spodaj predstavljena po razdelkih oziroma po tematskih sklopih.

a. Značilnosti in splošni podatki o anketiranih

Splošne informacije

Ta razdelek je spraševal po starosti in spolu, podatke o gospodinjstvu anketiranca, imigraciji in družini. Ta vprašanja pomagajo razumeti, zakaj lahko obstajajo razlike med anketiranci v spretnostih in kompetencah (Tabela 2).

TABELA 2: ZBRANI PODATKI O ZNAČILNOSTIH ANKETIRANCEV IN NJIHOVEM SOCIALNO-DEMOGRAFSKEM OZADJU

Področje	Podrobnejši podatki
Demografija	Starost, spol, država rojstva
Sestava gospodinjstva in družine	Število oseb v gospodinjstvu, ki živijo z zakoncem ali partnerjem, dejavnost zakonca/partnerja, število in starost otrok
Jezik	Prvi in drugi jeziki, ki ga je govoril(a) kot otrok, jezik, ki ga trenutno najbolj pogosto govori doma
Status priseljenca	Starost, pri kateri je anketiranec imigriral, država rojstva staršev
Socialno ozadje	Najvišja raven izobrazbe, ki so jo dosegli starši, število knjig doma, ko je bil anketiranec star(a) 16 let
Stalno prebivališče	Lokacija stalnega prebivališča

b. Dosežena izobrazba in udeležba v izobraževanju in usposabljanju

Izobraževanje in usposabljanje

Ta razdelek je spraševal o izkušnjah s formalnim in neformalnim izobraževanjem ter usposabljanjem. Udeležba v dejavnostih izobraževanja in usposabljanja, bodisi formalnega ali neformalnega, se razume na dva načina: kot dejavnik, ki pojasnjuje raven obvladanja merjenih spretnosti, ter kot možen rezultat teh spretnosti. Besedilne spretnosti, matematične spretnosti in reševanje problemov se deloma razvijajo prek udeležbe v izobraževanju in usposabljanju, kot so šolanje in nadaljnje izobraževanje in usposabljanje po šoli (npr. poklicno izobraževanje in usposabljanje, univerzitetno izobraževanje ali učenje na delovnem mestu). Obenem je raven zmožnosti povezana z verjetnostjo sodelovanja v učnih dejavnostih, ki so sledile končanemu obveznemu šolanju.

Prvih 11 vprašanj se je nanašalo na formalno izobraževanje in je obsegalo vse z izobraževanjem povezane dejavnosti, ki vodijo do javno veljavnih listin, pričeval in diplom ter so del nacionalnega izobraževalnega sistema, npr. osnovna šola, srednja šola, univerza, itd. Nadalje se je spraševalo, katera je bila najvišja stopnja izobrazbe, ki jo je pridobil anketiranec in o anketirančevem trenutnem izobraževanju. Spraševalo se je tudi po morebitnem nedokončanem izobraževanju, kar pomeni izobraževanje, ki ga je anketiranec opustil, ne da bi ga dokončal, ter po izobraževalnih dejavnostih v zadnjih 12. mesecih.

V primeru da je bilo izobraževanje opravljeno v zadnjih 12. mesecih, so se nadaljnja vprašanja osredotočila na to izobraževanje. Ta vprašanja so se nanašala na trenutno izobraževanje, če to pride v poštev, in na najvišje izobraževanje ali nedokončano izobrazbo, če je do njiju prišlo v zadnjih 12 mesecih (če je prišlo do obeh v zadnjih 12. mesecih, so se vprašanja nanašala na najbolj nedavno; če je bilo oboje prekinjeno v istem mesecu, so se vprašanja nanašala na tisto izobraževanje, ki je na višji stopnji), drugače pa na drugo nedavno izobraževanje.

Sledila so vprašanja o neformalnem izobraževanju/usposabljanju. To so organizirane učne dejavnosti, ki niso del formalnega nacionalnega izobraževalnega sistema, gre na primer računalniški tečaj, tečaj v zvezi s

hobijem ali opravljeno usposabljanje, ki ga je zagotovil delodajalec. Nanašala so se na štiri različne vrste neformalnih učnih dejavnosti:

- tečaj v okviru izobraževanja na daljavo,
- organizirano usposabljanje ob delu ali usposabljanje, ki ga izvajajo nadrejeni oziroma sodelavci, in
- seminarji ali delavnice,
- drugi tečaji ali privatne ure.

Nekaj vprašanj je spraševalo po zadnji neformalni učni dejavnosti, ki se jo je anketiranec udeležil in na drugem mestu tudi po celotnem času, ki je bil v zadnjih 12. mesecih porabljen za vse neformalne učne dejavnosti. Anketiranec je moral oceniti celotni čas bodisi v celih tednih, celih dnevih ali v urah. Pomembno je, da je anketar prepričan anketiranca, da zadostuje groba ocena. Nadaljnje vprašanje je spraševalo po razlogih, zaradi katerih anketiranec ni sodeloval v kateri od takšnih dejavnosti.

Podrobno porazdelitev zbiranja podatkov na tem področju si lahko ogledate v tabeli 3.

TABELA 3: ZBRANI PODATKI O ZNAČILNOSTIH ANKETIRANCEV GLEDE NA IZOBRAZBO IN UDELEŽBO V IZOBRAŽEVANJU IN USPOSABLJANJU

Področje	Podrobnejši podatki
Izobraževalne izkušnje	Najvišja dosežena izobrazba, v kateri državi je bila izobrazba dosežena, področje študija za najvišjo doseženo izobrazbo, starost ob pridobitvi najvišje dosežene izobrazbe
Trenutno izobraževanje Nedokončano izobraževanje	Udeležba v formalnem izobraževanju, stopnja in področje izobraževanja Je začel(a), a ni zaključil(a) programa formalnega izobraževanja, stopnja, starost, pri kateri je zapustil(a) program
Formalno izobraževanje v preteklem letu	Udeležba v formalnem izobraževanju v preteklem letu, v koliko programih, stopnja zadnjega programa, razlog za izobraževanje, delovni položaj med izobraževanjem, ali je izobraževanje potekalo med delovnim časom ali zunaj njega, uporabnost programa za delo, vrsta podpore, prejete od delodajalca
Neformalni programi v zadnjih 12-ih mesecih	Udeležba v različnih neformalnih izobraževalnih dejavnostih v zadnjih 12-ih mesecih (izobraževanje na daljavo ali dopisni programi, organizirano usposabljanje na delu, seminarji ali delavnice, drugi programi), koliko dejavnosti vsake vrste
Zadnja udeležba v neformalnem izobraževanju	Vrsta dejavnosti, povezanost udeležbe z delom, glavni razlog za udeležbo, potek znotraj ali zunaj delovnega časa, zagotovljena podpora delodajalca
Obseg sodelovanja v izobraževanju in usposabljanju v zadnjih 12-ih mesecih	Skupni čas udeležbe v izobraževanju in usposabljanju, delež časa za dejavnosti v zvezi z delom
Ovire za sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju	Hotel(a) sodelovati v učnih dejavnosti v zadnjih 12-ih mesecih, vendar ni, razlogi, ki so preprečili sodelovanje
Učni stili	Zanimanje za učenje, pristop k novim informacijam

c. Zaposlitveni položaj, preteklo delo in značilnosti delovnega mesta

Povezanost med profili spretnosti posameznikov, zaposlitvenim položajem, zaposlitvijo, prihodkom in značilnostmi delovnega mesta je osrednjega pomena za Raziskavo spretnosti odraslih. Te informacije pomagajo ugotoviti stopnjo povezanosti med ugotovljenimi spretnostmi in zaposlitvenim položajem ter učinki zaposlitve. Poleg tega imajo posameznikov status aktivnosti (npr. delo, brezposelnost, izobraževanje), pri zaposlenih pa značilnosti delovnega mesta in dela, ki ga posameznik opravlja, potencialno pomemben učinek na priložnosti za ohranjanje in razvijanje ugotovljenih spretnosti.

Trenutni status in dosedanje delo

Ta razdelek je spraševal o trenutnem delovnem statusu in dosedanjem delu anketiranca. Prva tri vprašanja v tem razdelku so bila namenjena temu, da se ugotovi, ali je anketiranec trenutno zaposlen, sledilo pa je vprašanje, ki od anketiranca zahteva, da pove katera trditev najboljše opisuje njegov položaj v zvezi z delom.

Trenutno delo

Ta razdelek je spraševal o anketirančevem trenutnem delu. Prvi dve vprašanji sta od anketiranca zahtevala, da navede poklic, v katerem dela, in v kakšnem sektorju. To sta bili odprti vprašanji. Informacije, pridobljene na tem delu, so se potem kodirala za poklice in sektorje industrije/gospodarske dejavnosti v mednarodni klasifikaciji. Kodiranje poklicev in dejavnosti so od oktobra do decembra 2014 izvajali sodelavci Statističnega urada Slovenije, sodelavci ACS pa so za ta namen pripravili poseben izvoz podatkov iz baze. Kodiranje je bilo opravljeno po specifičnih navodilih mednarodnega konzorcija.

Vprašanja v nadaljevanju so se nanašala na naziv delovnega mesta. V spodnji tabeli je le ilustrativno prikazano kako zgleda popis delovnega mesta; v levem stolpcu imamo opise, ki niso ustrezni in v desnem stolpcu take, ki ustrezajo merilom.

TABELA 4: PRIMERI USTREZNEGA IN NEUSTREZNEGA POPISA DELOVNEGA MESTA

Neustrezno	Ustrezno
Cenilec	Cenilec škod, nastavljaivec zavor, nastavljaivec strojev, referent za reklamacije, zavarovalniški škodni cenilec
Skrbnik; čuvaj	Hišnik, varnostnik, upravitelj zgradb, vrtnar, oskrbnik zemljišča, skladiščnik, garderober itd.
Obdelava podatkov	Računalniški programer, vnašalec podatkov, računalniški operater, šifrant
Inženir	Gradbeni inženir, voznik lokomotive, strojni inženir, aeronavtični inženir
Kmet	Lastnik kmetije, pobiralec sadja, voznik kosilnice, kmetijski delavec
Delovodja	Specificirajte ustrezno obrt ali dejavnost, npr. tesarski delovodja ali delovodja voznikov tovornjakov
Mehanik	Avtomehanik, zobni tehnik, radiomehanik, letalski mehanik, mehanik za pisalne stroje
Pisarniški delavec Specialist	Strojepisec, tajnica, receptor, arhivar, knjigovodja, pomočnik zdravnika Če je beseda specialist navedena kot del naziva službe, poskrbite, da pridobite dober opis dejanskih dolžnosti v D_Q01b ali E_Q01b. Na primer: za "transportnega specialista" so dejanske dolžnosti lahko katerekoli od naslednjih: "Zagotavlja ocene cen potovanj", "določa vozne rede vlakov" ali "opravlja ekonomsko analizo transportne industrije".
Nadrejeni	Predstojnik strojepisk, glavni knjigovodja, oskrbnik, nadzornik kuhinje, nabavni referent, nadzornik linije

Vprašalnik se je nadaljeval z vprašanji o gospodarskem sektorju, vpisovalo se je specifično vrsto dejavnosti, industrije ali storitve, kjer je anketiranec delal. Podrobno je bilo potrebno opisati gospodarski sektor, navesti tako splošno kot specifično dejavnost. Spodaj so primeri ustreznih in neustreznih opisov.

TABELA 5: PRIMERI USTREZNEGA IN NEUSTREZNEGA POPISA DEJAVNOSTI

Neustrezno	Ustrezno
Rudnik	Rudnik premoga, rudnik železa, glinokop
Lesno podjetje Radijsko podjetje	Drvarsko podjetje, podjetje za proizvodnjo stavbnega lesa, prodajalna stavbnega lesa na debelo, prodajalna stavbnega lesa v maloprodaji Radijsko podjetje, popravilnica radijskih aparatov, podjetje za izdelavo radijskih aparatov, dobavitelj radijskih aparatov na debelo, maloprodajna trgovina radijskih aparatov
Šola Vodno podjetje	Vrtec, osnovna šola, srednja šola, univerza Vodno gospodarstvo, tovarna za stekleničenje vode, trgovina za prodajo vode na debelo
Pohištveno podjetje	Proizvajalec pohištva, trgovina s pohištvo na debelo, maloprodajna trgovina s pohištvo, podjetje za restavriranje pohištva
Naftno podjetje	Maloprodaja kurilnega olja, naftna rafinerija, vrtanje nafte, črpanje nafte, iskanje nahajališč nafte

Nadaljnja vprašanja so spraševala po vrsti izdelkov ali storitev, ki jih zagotavlja anketirančevo delovno mesto. Primeri ustreznih odgovorov so:

TABELA 6: PRIMERI USTREZNEGA IN NEUSTREZNEGA POPISA STORITEV

D/E_Q02a	D/E_Q02b
Organizacija za družbeno raziskovanje	Zagotavlja raziskovalne storitve vladnim agencijam, podjetjem, skladom in državnim ter lokalnim oblastem
Podjetje za finančno svetovanje in tehnologijo Izdelovalec obleke	Ponuja storitve in programsko opremo finančnim ustanovam ter vladnim agencijam, ki delajo za sektor finančnih storitev Proizvaja žensko obleko

Ta razdelek se je zaključil z vprašanji, ki se nanašajo na anketirančev zaslužek.

Zadnja služba

Ta razdelek je spraševal o anketirančevi zadnji službi, specifično o njegovem poklicu in področju industrije.

Spodnja tabela (Tabela 7) prikazuje vsa področja, ki so povezana z zaposlitvijo anketiranca in njegovim delovnim mestom.

TABELA 7: ZBRANE INFORMACIJE O ZAPOSILTVENEM POLOŽAJU, PRETEKLEM DELU IN ZNAČILNOSTIH DELOVNEGA MESTA

Področje	Podrobnejši podatki
Trenutna aktivnost	Zaposlitveni položaj (definicija Mednarodne organizacije dela), glavna trenutna aktivnost
Preteklo delo	Je kdaj delal(a), imel(a) plačano delo v zadnjih dvanajstih mesecih, starost ob prenehanju dela (v primeru brezposelnosti), celotni čas zaposlenosti, število delodajalcev v zadnjih petih letih
Trenutno delo	Panoga, poklic, zaposlen ali samozaposlen, starost, pri kateri je začel(a) delati pri zdajšnjem delodajalcu, velikost podjetja, število zaposlenih narašča ali upada, del večje organizacije, število zaposlenih (v primeru samozaposlenosti), prevzemanje nadzornih odgovornosti, število podrejenih, vrsta pogodbe o zaposlitvi, običajen delovni čas, obseg fleksibilnosti v zvezi z nalogami na delovnem mestu, zadovoljstvo s službo, bruto plačilo ali plača, zaslužki iz poslovne dejavnosti (v primeru samozaposlenosti)
Zadnje delo (v primeru brezposelnosti)	Panoga, poklic, zaposlen ali samozaposlen, kdaj je zapustil(a) zadnjega delodajalca, velikost podjetja, število zaposlenih (v primeru samozaposlenosti), prevzemanje nadzornih odgovornosti, število podrejenih, vrsta pogodbe o zaposlitvi, običajni delovni čas, glavni razlog, da je zapustil(a) zadnjo službo
Socialno ozadje	Najvišja raven izobrazbe, ki so jo dosegli starši, število knjig doma, ko je bil anketiranec star(a) 16 let
Stalno prebivališče	Lokacija stalnega prebivališča

Informacije o ujemanju/neujemanju usposobljenosti in spretnosti:

V tem razdelku se je spraševalo o izobrazbenih zahtevah glede anketirančeve službe. Katera izobrazba je zahtevana, da se danes dobi takšno službo. Poleg tega se je spraševalo še, ali je ta izobrazba dejansko potrebna za opravljanje dela (Tabela 8).

TABELA 8: ZBRANE INFORMACIJE O VIDIKIH UJEMANJA/NEUJEMANJA USPOSOBLJENOSTI IN SPRETNOSTI

Vključeni vidiki	
Lastna ocena ujemanja spretnosti z zahtevami delovnega mesta	Ima spretnosti za opravljanje zahtevnejših zadolžitve; potrebuje več usposabljanja, da opravi zadolžitve; raven uporabe računalnika, ki je potrebna za opravljanje dela; poseduje zadostne računalniške spretnosti, da dobro opravlja službo; pomanjkanje računalniške spretnosti vpliva na možnost napredovanja ali dviga plače
Ujemanje izobrazbe z zahtevami delovnega mesta	Stopnja izobrazbe, ki je potrebna za pridobitev trenutnega dela; izobrazba, ki je potrebna za opravljanje dela; sorodne delovne izkušnje, potrebne za pridobitev dela

d. Uporaba spretnosti

Spretnosti, ki se uporabljajo v službi

Ta razdelek je spraševal o uporabi spretnosti v službi. Vprašanja se vsa nanašajo na pogostost (nikoli, manj kot enkrat na mesec, itd.) ali čas (ne porabim nič svojega časa, porabim do četrtine svojega časa, itd.). Spraševalo se je o uporabi pismenosti, matematične pismenosti in veščin informacijske in komunikacijske tehnologije v službi ter v vsakdanjem življenju. Vsa vprašanja v tem razdelku se nanašajo na pogostost (kako pogosto).

TABELA 9: ZBRANE INFORMACIJE O NALOGAH IN DEJAVNOSTIH PRI DELU IN V VSAKODNEVNEM ŽIVLJENJU

Skupina nalog	Področje življenja	Vključene dejavnosti
Kognitivne spretnosti		

Branje	Delo Vsakodnevno življenje	<i>Branje napotkov ali navodil; pism, zapisnikov ali elektronske pošte; člankov v časopisih, revijah ali biltenih; člankov v strokovnih žurnalih ali akademskih publikacijah; knjig; referenčnih priročnikov ali gradiv; računov, faktur, bančnih izpiskov ali finančnih poročil; diagramov, zemljevidov, shematskih diagramov</i>
Pisanje	Delo Vsakodnevno življenje	<i>Pisanje pism, zapisnikov ali elektronskih sporočil; člankov za časopise, revije ali biltene; poročil; izpolnjevanje obrazcev</i>
Matematične spretnosti	Delo Vsakodnevno življenje	<i>Računanje cen, stroškov ali proračunov; uporaba ali računanje z ulomki, decimalkami ali odstotki; uporaba kalkulatorja (ročnega ali računalniškega); priprava grafikonov ali tabel; uporaba enostavne matematike ali formul; uporaba višje matematike ali statistike</i>
Reševanje problemov	Delo Vsakodnevno življenje	Reševanje enostavnih problemov; reševanje kompleksnih problemov
Tehnologija		
Spretnosti Informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT)	Delo Vsakodnevno življenje	<i>Uporaba računalnika; elektronska pošta; iskanje informacij prek interneta; izvajanje denarnih transakcij prek interneta; preglednice; urejanje besedila; pisanje ali priprava računalniške kode; spletne razprave v živo s pomočjo interneta; splošna raven uporabe računalnika glede na kompleksnost</i>
Interakcija		
Sodelovanje	Delo	Čas, porabljen za sodelovanje; izmenjava informacij s sodelavci
Vplivanje	Delo	Prodaja izdelkov ali storitev; sestavljanje govorov ali predstavitev; svetovanje; prepričevanje ali vplivanje na druge; pogajanje; dajanje navodil, usposabljanje ali poučevanje drugih
Učenje		
Učenje	Delo	Učenje od drugih; učenje z delom; seznanjenost z novimi izdelki ali storitvami
Organizacija		
Organizacija in načrtovanje	Delo	Načrtovanje lastnih dejavnosti; načrtovanje dejavnosti drugih; organiziranje lastnega časa
Telesna moč in spretnosti		
Fizične zahteve	Delo	Fizično delo skozi daljše obdobje; uporaba finomotoričnih spretnosti

Opomba: Poševna pisava pomeni, da se informacije o uporabi omenjenih spretnosti zbira tako za delo kot za vsakodnevno življenje.

e. Družbena aktivnost in zdravje

0 vas

Ta razdelek je postavljal niz vprašanj o držah in dejavnostih anketiranca. Del tega razdelka se je osredotočal na anketirančeve učne strategije. Preostala vprašanja v razdelku so se nanašala na sodelovanje pri prostovoljnem delu, politične držje, zaupanje in splošno zdravje.

TABELA 10: ZBRANE INFORMACIJE O DRUŽBENI PARTICIPACIJI IN ZDRAVJU

Področje	Podrobnejši podatki
Zaupanje	Zaupanje drugim, zaznavanje vedenja drugih do anketiranca
Politična učinkovitost	Vpliv na politične procese
Prostovoljno delo	Pogostost prostovoljnega dela v zadnjih 12-ih mesecih
Zdravstveno stanje	Lastna ocena zdravja

Prevodi in prilagoditev inštrumentarija

Sodelujoče države so prilagodile vprašanja tako, da so odražala nacionalne značilnosti na področjih, kot so izobraževalni dosežki, vključenost na trg dela in zaposlitev - to so naredile v primerih, ko so bile institucionalne strukture specifične za državo, ali v primerih, kjer so obstajali nacionalni protokoli

za zbiranje podatkov. Države so imele priložnost dodati majhno število “nacionalnih” vprašanj k nacionalnim verzijam osnovnega vprašalnika. Ta vprašanja naj ne bi podaljšala povprečnega trajanja reševanja vprašalnika za več kot pet minut. V Sloveniji smo dodali dva sklopa vprašanj: prvo se nanaša na zadovoljstvo s kariernim razvojem posameznika, drugo pa na medgeneracijsko učenje. Dodana vprašanja iz teh dveh sklopov si lahko ogledate v prilogi 1.

V času poteka pilotne raziskave smo na Andragoškem centru spremljali in beležili morebitne napake (napake v prevodih, tiskarske napake, ipd.), ki se pokažejo v času poteka pilotnega anketiranja na terenu ob vodenju intervjuja in ob izvajanju nalog. O zabeleženih napakah smo razpravljali v raziskovalni skupini (na sestanku oktobra 2013), o njih smo poročali mednarodnemu konzorciju. V novembru in decembru 2013 je v sodelovanju z mednarodnim konzorcijem potekalo dopolnjevanje instrumentov za potrebe glavne raziskave na podlagi rezultatov pilotne raziskave ter na podlagi psihometrične analize testnih nalog uporabljenih v pilotni raziskavi, ki jo je opravil mednarodni konzorcij. Podrobneje je bilo potrebno analizirati 3 naloge iz kognitivnega dela inštrumentarija, pri katerih so rezultati pilotnega testiranja pokazali določena odstopanja. Opravljene so bile dopolnitve osnovnega vprašalnika, in sicer iz področja zadovoljstva s kariero, participacije in medgeneracijskega učenja. Obenem so bile v končni različici osnovnega vprašalnika popravljene vse napake odkrite v času pilotne raziskave. Upoštevani pa so bili predlogi in dopolnitve osnovnega vprašalnika, ki so jih vsi konzorcijski partnerji prispevali še pred začetkom pilota, niso pa bile upoštevane, zaradi kasnejše vključitve Slovenije v projekt.

Splošna ocena je, da so bili prevodi kognitivnega dela inštrumentarija ustrezni in kakovostni, kar je potrdila tudi psihometrična analiza pilotnih rezultatov. Več popravkov in dopolnitev je bilo treba opraviti v osnovnem vprašalniku, ki smo jih lahko v celoti opravili šele po zaključku pilota, vendar še pravi čas pred začetkom glavne raziskave. Pri dopolnjevanju osnovnega vprašalnika smo praktično v celoti upoštevali predloge partnerjev v konzorciju.

Kognitivne testne naloge

Po opravljenem izpolnjevanju osnovnega vprašalnika so anketiranci prešli na reševanje nalog bodisi s pomočjo računalnika, ki ga je zagotovil anketar, bodisi v papirnatih zvezkih z nalogami - v primerih, ko anketiranec ni imel dovolj računalniških spretnosti ali je bilo ugotovljeno, da ima šibke zmožnosti v besedilni in računalniški pismenosti, ali ko se je odločil, da ne bo opravljal nalog na računalniku. Anketirancem je bilo med reševanjem nalog dovoljeno uporabljati tehnične pripomočke, kot sta kalkulator, ravnilo (za katere so poskrbeli anketarji), in pisati opombe ali opravljati izračune s svinčnikom in beležko. Anketirancem ni bilo dovoljeno, da bi prosili druge člane družine ali anketarja za pomoč pri reševanju nalog. Anketar pa se je sicer lahko vmešal, če je imel anketiranec težave z uporabo računalnika ali če je hotel vprašati kaj v zvezi z reševanjem nalog.

a. Merjenje besedilnih spretnosti

V Raziskavi spretnosti odraslih so bile besedilne spretnosti definirane kot “razumevanje, ovrednotenje, uporaba in angažiranje s pisnimi besedili, da bi sodelovali v družbi, dosegli svoje cilje in razvili svoje znanje ter potencial”. Ključno za to definicijo je dejstvo, da se besedilne spretnosti definira kot branje pisnih besedil in ne vključuje razumevanja ali tvorjenja govornega jezika ali tvorjenja besedila (pisanje).

Besedila, ki so jih morali odrasli prebrati, so bila razvrščena glede na medij in obliko. Glede na medij so besedila razvrščena kot digitalna ali tiskana. Digitalna besedila so besedila na zaslonih, kot so računalniki in pametni telefoni. Tiskana besedila so besedila, natisnjena na papir, kot so knjige, časopisi, razne brošure, tudi prometni znaki. Digitalna besedila imajo poleg tega, da so prikazana na zaslonih, še specifične navigacijske značilnosti (npr. drsniki, uporaba menijev) in interaktivnost.

Raziskava spretnosti odraslih je prva mednarodna raziskava spretnosti odraslih, ki je vključevala branje digitalnih besedil kot del besedilnih spretnosti.

Glede na obliko so besedila razvrščena na *zvezna besedila*, to so stavki, organizirani v odstavke, npr. opis, pripoved, navodilo, *Nezvezna besedila*, to so na primer grafi, diagrami, zemljevidi, obrazci ter *Mešana besedila*, ki vključujejo kombinacije zveznih in nezveznih elementov, kot je članek v časopisu ali pa spletna stran. *Večdelna besedila* pa nastanejo s primerjanjem ali povezovanjem, kot so elektronska pošta z vsebovanim zapisom ločenih sporočil, ki tvorijo izmenjavo v določenem časovnem obdobju, ali objava na blogu, ki vsebuje začetno besedilo in niz povezanih besedil, sestavljenih iz komentarjev, ki se odzivajo na začetno besedilo in komentarjev, ki se odzivajo na druge komentarje.

Bralci na splošno uporabljajo tri široke kognitivne strategije, ko se odzivajo na pisna besedila:

- dostop in identifikacija,
- integriranje in interpretiranje,
- ovrednotenje in premislek.

Dostop in identifikacija vključujeta iskanje informacij v besedilu. To je na eni strani lahko enostavna operacija, ko so informacije, ki jih iščemo takoj razvidne, na drugi strani pa je lahko zapletena operacija, ki zahteva razmišljanje in razumevanje s sklepanjem.

Integriranje in interpretiranje vključujeta razumevanje odnosov med različnimi deli besedila, da se dokopljemo do pomena in potegnemo zaključke iz besedila kot celote.

Ovrednotenje in premislek od bralca zahtevata, da informacije v besedilu poveže z drugimi informacijami, znanjem in izkušnjami in tako oceni primernost ali verodostojnost besedila.

Odrasli berejo gradiva v različnih kontekstih, ti so delo, osebno življenje, družba in skupnost, ter izobraževanje in usposabljanje. Besedila, povezana z delom, obravnavajo iskanje dela, plačilo, zaslužke in druge koristi ter izkušnje z dela. Gradiva na zasebnem področju vključujejo besedila, ki se nanašajo na dom in družino, zdravje in varnost, prosti čas ter rekreacijo. Besedila, povezana z družbo in skupnostjo, vključujejo gradiva, ki obravnavajo javne storitve, vlado, trenutna dogajanja. Gradiva, povezana z izobraževanjem in usposabljanjem, pokrivajo besedila, ki se nanašajo na izobraževalne priložnosti za odrasle ali za druge.

Tabele 11, 12 in 13 spodaj prikazujejo porazdelitev nalog za merjenje besedilnih spretnosti v Raziskavi spretnosti odraslih glede na značilnosti nalog.

TABELA 11: PORAZDELITEV BESEDILNIH NALOG GLEDE NA MEDIJ

Končno število nalog		
	Število	%
Tiskana besedila	36	62
Digitalna besedila	22	38
Skupaj	58	100

Opomba: Vsaka kategorija vključuje zvezna, nezvezna in kombinirana besedila

TABELA 12: PORAZDELITEV BESEDILNIH NALOG GLEDE NA KONTEKST

Končno število nalog		
	Število	%
Delo	10	17
Osebno življenje	29	50
Družba in skupnost	13	23
Izobraževanje in usposabljanje	6	10
Skupaj	58	100

TABELA 13: PORAZDELITEV BESEDILNIH NALOG GLEDE NA KOGNITIVNE STRATEGIJE

Končno število nalog		
	Število	%
Dostop in identifikacija	32	55
Integriranje in interpretiranje	17	29
Ovrednotenje in premislek	9	16
Skupaj	58	100

Bralne spretnosti

Da bi pridobili bolj podrobne informacije tudi o tistih odraslih, ki so šibki na področju besedilnih spretnosti, je bilo merjenje besedilnih spretnosti v raziskavi dopolnjeno še s testom bralnih spretnosti. Področje bralnih spretnosti obsega niz spretnosti prepoznavanja besed, ki so bistvene za to, da izluščimo pomen v besedilih:

- besedišče (prepoznavanje besed),
- razumevanje pomena stavkov in
- tekoče branje delov besedila.

Vešči bralci so sposobni tovrstne operacije izvajati avtomatizirano. Za ocenitev te spretnosti, je bil merjen čas, ki so ga anketiranci potrebovali za dokončanje nalog.

b. Merjenje matematičnih spretnosti

Raziskava spretnosti odraslih je definirala matematične spretnosti kot "dostopanje, uporaba, interpretacija in posredovanje matematičnih informacij ter zamisli, da bi se lotili in obvladali matematične zahteve v številnih situacijah v življenju odraslih" (OECD, 2012).

Raziskava je pokrivala štiri področja matematičnih vsebin, informacij in zamisli:

- količina in število,
- velikost in oblika,
- vzorec, odnosi in sprememba,
- podatki in verjetnost.

Količina vključuje število potez ali stvari, cene, velikost (npr. dolžina, površina in prostornina), temperatura, prebivalstvo, stopnje rasti in prihodki. Število je temeljnega pomena za kvantificiranje oziroma prikazovanje pojavov s števili. Števila služijo za preštevanje ali ocenjevanje, za prikazovanje delov ali primerjave. Pozitivna in negativna števila lahko služijo tudi kot pokazatelji smeri. Pri izračunih se operacije (tj. štiri glavne operacije +, -, \times , \div in druge, kot je kvadriranje) izvaja na količinah in številih. Dimenzija pokriva opis "stvari" v prostoru, kot so projekcije, dolžine, obsegi, površine, lokacije itd. Oblika vključuje kategorijo, ki opisuje resnične podobe in entitete, te pa se lahko vizualizira v dveh ali treh dimenzijah (npr. hiše in poslopja, oblikovanje v umetnosti in obrti, varnostna opozorila, embalaža, snežinke, sence in rastline). Vzorec pokriva ponavljajoče se stvari, na katere naletimo, to so tiste v glasbenih oblikah, naravi, prometu itd. Odnosi in sprememba se nanašajo na matematiko tega, kako so stvari na svetu medsebojno povezane ali kako se razvijajo v času. Podatki in verjetnost pokrivajo dve ločeni, vendar povezani temi. Podatki pokrivajo "namere", povezane z variabilnostjo, vzorčenjem, napako, predvidevanjem, in statistične teme, kot so zbiranje podatkov, prikazi podatkov in grafi. Verjetnost pokriva "namere", povezane z verjetnostjo in relevantnimi statističnimi metodami.

V Raziskavi spretnosti odraslih so bile matematične informacije predstavljene v obliki predmetov in slik, števil in simbolov, vizualnih prikazov, besedil in prikazov s pomočjo tehnologije.

V matematičnih nalogah lahko naletimo na dve različni vrsti besedil. Prva vključuje predstavljanje matematičnih informacij v besedni obliki, tj. kot besede ali fraze, ki imajo matematični pomen. Druga vključuje izražanje matematičnih informacij v matematičnih zapisih ali simbolih (npr. števila, znak za plus ali minus, simboli za merske enote itd.), ki jih obdaja besedilo, da se zagotovijo dodatne informacije in kontekst.

Štirje procesi definirajo dimenzijo kognitivnih strategij:

- identificiranje, iskanje ali dostop,
- primerno delovanje ali uporaba,
- interpretacija, ovrednotenje/analiza,
- sporočanje

Ljudje morajo praktično v vseh situacijah identificirati, poiskati ali dostopati do nekih matematičnih informacij, ki so pomembne za njihove namene ali cilje. V izoliranih okoliščinah ta tip odgovora pogosto zahteva nizko raven matematičnega razumevanja ali uporabo enostavnih računskih spretnosti. Vendar je ta tip odgovora običajno kombiniran z drugimi odgovori, ki so navedeni spodaj.

Izvajanje operacij ali uporaba vključuje uporabo znanih matematičnih postopkov in pravil, kot so štetje in izračuni. Zahteva lahko tudi urejanje ali razvrščanje, ocenjevanje ali uporabo različnih merilnih naprav ali uporabo (ali razvijanje) formule, ki služi kot model za ponazoritev situacije ali procesa.

Interpretiranje vključuje evalvacijo pomena in implikacij matematičnih ali statističnih informacij (npr. graf, ki prikazuje spremembe tečajne liste) in oblikovanje mnenja o informacijah. Evalvacija/analiza je deloma razširitev interpretiranja. Vključuje analiziranje problema, evalvacijo kakovosti rešitev po določenih kriterijih ali zahtevah konteksta in, če je potrebno, ponovno presojo interpretacije, analize in posameznih faz evalvacije.

Sicer je zmožnost sporočanja številčnih podatkov in matematičnih vsebin definirana kot kognitivni proces, ki je sestavni del teoretskega okvirja matematičnih spretnosti, vendar se v Raziskavi spretnosti odraslih ta dimenzija ni raziskovala.

Naloge, ki so bile izbrane za merjenje matematičnih spretnosti, so tako kot pri besedilnih spretnostih povezane s štirimi področji: delo, osebno življenje, družba in skupnost ter izobraževanje in usposabljanje.

Naloge, povezane z delom, so vključevale izračun vsote na računu; izračun vsote za vračilo; upravljanje z urniki, proračuni, uporabo preglednic; organiziranje in pakiranje blaga različnih oblik itd. Naloge, povezane z osebnim življenjem so vključevale ravnanje z denarjem in proračuni; nakupovanje in razporejanje svojega časa; načrtovanje potovanj; igranje iger na srečo; branje zemljevidov; uporaba merjenja pri kuhanju ali ukvarjanju s hobiji. Naloge, povezane z družbo in skupnostjo so vključevale dogajanje v družbi, v gospodarstvu in okolju (npr. trendi v kriminaliteti, zdravju, plačah, onesnaževanju). To zahteva sposobnost prebrati in interpretirati informacije, predstavljene v medijih, vključno s statističnimi sporočili in grafi.

Ovladovanje matematičnih spretnosti lahko omogoča posamezniku, da sodeluje v izobraževanju in usposabljanju, pa naj gre za akademske namene ali za del poklicnega usposabljanja. V obeh primerih je pomembno poznati nekatere bolj formalne vidike matematike, ki vključujejo simbole, pravila in formule.

Tabele 14, 15 in 16 spodaj prikazujejo porazdelitev nalog za merjenje matematičnih spretnosti, ki so bile vključene v Raziskavo spretnosti odraslih glede na značilnosti nalog.

TABELA 14: PORAZDELITEV NALOG, KI VKLJUČUJEJO REŠEVANJE PROBLEMOV GLEDE NA KOGNITIVNO RAZSEŽNOST

Končno število nalog		
	Število	%
Identificiranje, lociranje ali dostopanje	3	5
Izvajanje operacij, uporaba	34	61
Interpretiranje, ovrednotenje/analiza	19	34
Skupaj	56	100

TABELA 15: PORAZDELITEV MATEMATIČNIH NALOG GLEDE NA KONTEKST

Končno število nalog		
	Število	%
Delo	13	23
Osebno življenje	25	45
Družba in skupnost	14	25
Izobraževanje in usposabljanje	4	7
Skupaj	56	100

TABELA 16: PORAZDELITEV MATEMATIČNIH NALOG GLEDE NA VSEBINO

Končno število nalog		
	Število	%
Podatki in verjetnost	12	21
Velikost in oblika	16	29
Vzorec, odnosi in sprememba	15	27
Količina in število	13	23
Skupaj	56	100

c. Merjenje spretnosti reševanja problemov v tehnološko bogatih okoljih

V Raziskavi spretnosti odraslih se je reševanje problemov v tehnološko bogatih okoljih definiralo kot “uporaba digitalne tehnologije, komunikacijskega orodja in omrežja za pridobivanje in ovrednotenje informacij, komunikacijo z drugimi in izvrševanje praktičnih nalog. Osredotoča se na “spodobnosti reševanja problemov za osebne in delovne namene ter za delovanje v skupnosti, s postavljanjem primernih ciljev in načrtov ter dostopanjem ter dostopanjem in njihovo uporabo s pomočjo računalnikov in računalniških omrežij” (OECD, 2012).

Področje reševanja problemov v tehnološko bogatih okoljih pokriva specifične vrste problemov, na katere naletijo posamezniki, ko uporabljajo IKT. Reševanje problemov v tehnološko bogatih okoljih je področje kompetenc, ki predstavlja presek tega, kar so včasih opisovali kot “računalniška pismenost” (tj. sposobnost uporabljati orodje in aplikacije IKT), in kognitivnih spretnosti, ki so potrebne za reševanje problemov.

Merjenje je vključevalo dve področji: tehnologijo in naloge. Tehnologija se nanaša na naprave, aplikacije in funkcionalnosti, s katerimi se izvaja reševanje problemov. Vključuje digitalne naprave, kot so računalniki, prenosni telefoni, GPS-naprave, aplikacije programske opreme in ukazi, funkcije in predstavitve informacij, od katerih so te aplikacije odvisne. V raziskavi so bili uporabljeni samo prenosni računalniki z omejenim številom simuliranih aplikacij programske opreme - vključno z elektronsko pošto, urejevalnikom besedila, preglednicami in spletnimi mesti.

Naloge so okoliščine, ki pri posamezniku sprožijo zavedanje in razumevanje problema ter določajo dejanja, ki jih je treba opraviti, da bi se rešil problem. Običajno širok spekter okoliščin lahko povzroči, da človek začne reševati probleme. Naloge so definirane glede na imanentno kompleksnost in eksplicitnost predstavitve problema. Imanentna kompleksnost problema je določena z minimalnim številom korakov, ki so potrebni, da se reši problem, številom možnosti ali alternativ na različnih stopnjah na poti do rešitve, raznolikostjo postopkov, ki jih je treba uporabiti, in kompleksnostjo računanja/transformacije, verjetnostjo slepih ulic ali nepričakovanih rezultatov, številom zahtev, ki jim je treba zadostiti, da se pride do rešitve in obsegom zahtevanih preoblikovanj, potrebnih za posredovanje rešitve. Eksplicitnost predstavitve problema se nanaša na to, do katere mere je problem slabo definiran (naloge je implicitna in njene komponente so večinoma nedoločene) ali dobro definiran (naloge je eksplicitna in njene komponente so opisane podrobno). Procesni vidik merjenja se nanaša na mentalne strukture in procese, do katerih pride, ko oseba rešuje problem. Te vključujejo postavljanje ciljev in spremljanje napredka, načrtovanje, iskanje, izbiranje in ovrednotenje informacij ter organiziranje in preoblikovanje informacij.

Postavljanje ciljev in spremljanje napredka vključujeta identifikacijo ciljev v kontekstu omejitev (eksplicitnih in implicitnih) situacije, vzpostavljanje in uporabo kriterijev za upoštevanje omejitev pri doseganju rešitve, spremljanje napredka ter odkrivanje in interpretiranje nepričakovanih dogodkov, slepih ulic in zastojev, ko je človek na poti proti rešitvi.

Načrtovanje in samoorganizacija pokrivata procese postavljanja ustreznih ciljev, postopkov in strategij ter izbiranje primernih naprav, orodij ali kategorij informacij.

Pridobivanje in ovrednotenje informacij vključujeta orientiranje in usmerjanje pozornosti, izbiranje informacij, ocenjevanje zanesljivosti, relevantnosti, primernosti in razumljivosti informacij ter premislek o virih in vsebini.

Uporaba informacij vključuje organiziranje informacij, integriranje informacij, pridobljenih iz različnih in lahko tudi nekonsistentnih besedil ter iz različnih formatov, sprejemanje odločitev, podprtih s podatki, preoblikovanje informacij s pomočjo ponovnega zapisovanja - iz besedila v tabelo, iz tabele v graf itd. ter komuniciranje z relevantnimi strankami. Konteksti se lahko nanašajo na področje osebnega življenja, dela in družbe ter skupnosti.

Tabele od 17 do 22 prikazujejo porazdelitev nalog za merjenje reševanja problemov, vključenih v Raziskavo spretnosti odraslih, glede na značilnosti nalog.

Pri merjenju reševanja problemov v tehnološko bogatih okoljih se je uporabilo 16 nalog. Naloge so bile sestavljene iz scenarijev, ki so vključevali več podnalog kot so iskanje relevantnih informacij s pomočjo simuliranega spletnega mesta ali prenašanje informacij iz ene aplikacije v drugo. Čas, porabljen za dokončanje nalog, ki so vključevale reševanje problemov, je bil znatno daljši od časa za dokončanje tistih nalog, ki so vključevale besedilno ali matematično spretnost.

TABELA 17: PORAZDELITEV NALOG, KI VKLJUČUJEJO REŠEVANJE PROBLEMOV GLEDE NA KOGNITIVNO RAZSEŽNOST

Dimenzija	Število*
Postavljanje ciljev in spremljanje napredka	4
Načrtovanje	7
Pridobivanje in ovrednotenje informacij	8
Uporaba informacij	6

* Ne znaša 16, ker so nekatere naloge kodirane v več kot eno dimenzijo.

TABELA 18: PORAZDELITEV NALOG, KI VKLJUČUJEJO REŠEVANJE PROBLEMOV GLEDE NA TEHNOLOŠKO RAZSEŽNOST

Dimenzija	Število*
Splet	7
Preglednica	4
Elektronska pošta	9

* Ne znaša 16, ker so nekatere naloge kodirane v več kot eno dimenzijo.

TABELA 19: PORAZDELITEV NALOG, KI VKLJUČUJEJO REŠEVANJE PROBLEMOV GLEDE NA KONTEKST

Dimenzija	Število*
Osebno življenje	8
Delo	4
Družba in skupnost	2

* Ne znaša 16, ker so nekatere naloge kodirane v več kot eno dimenzijo.

TABELA 20: PORAZDELITEV NALOG, KI VKLJUČUJEJO REŠEVANJE PROBLEMOV GLEDE NA IMANENTNO KOMPLEKSNOŠT (ŠTEVILO KORAKOV)

Dimenzija	Število*
En korak	8
Več korakov	6

* Ne znaša 16, ker so nekatere naloge kodirane v več kot eno dimenzijo.

TABELA 21: PORAZDELITEV NALOG, KI VKLJUČUJEJO REŠEVANJE PROBLEMOV GLEDE NA IMANENTNO KOMPLEKSNOŠT (ŠTEVILO OMEJITEV)

Dimenzija	Število*
Ena sama omejitev	7
Več omejitev	7

* Ne znaša 16, ker so nekatere naloge kodirane v več kot eno dimenzijo.

TABELA 22: PORAZDELITEV NALOG, KI VKLJUČUJEJO REŠEVANJE PROBLEMOV GLEDE NA EKSPlicitNOST PREDSTAVITVE PROBLEMA

Dimenzija	Število*
Slabo definirana predstavitev problema	7
Dobro definirana predstavitev problema	7

* Ne znaša 16, ker so nekatere naloge kodirane v več kot eno dimenzijo.

V vsakem od treh merjenih področij se zmožnost obravnava kot kontinuiteta sposobnosti, ki vsebuje sposobnost reševanja nalog in procesiranja informacij naraščajoče težavnosti in kompleksnosti. Rezultati so predstavljeni na lestvici, ki obsega 500 točk. V vsaki točki na lestvici za posameznika, ki je dosegel to določeno število točk, velja 67-% verjetnost, da bo uspešno rešil testne naloge, ki se nahajajo na tej točki. Ta posameznik bo z manjšo verjetnostjo sposoben uspešno rešiti tudi težje naloge (tiste z višjo vrednostjo na lestvici) in z večjo verjetnostjo rešiti lažje (tiste z nižjo vrednostjo na lestvici).

Na primer, oseba z rezultatom zmožnosti 300 točk bo uspešno rešila naloge na tej težavnostni ravni v 67 % primerov, naloge z vrednostjo težavnosti 250 točk v 95 % primerov in naloge z vrednostjo težavnosti 350 točk v 28 % primerov.

V vsakem od merjenih področij se lestvico zmožnosti lahko opiše v odnosu do nalog, ki se nahajajo v različnih točkah lestvice glede na njihovo težavnost.

Definiranih je šest ravni zmožnosti za besedilne spretnosti in matematične spretnosti (raven 1 do 5 ter pod ravnjo 1) in štiri za reševanje problemov v tehnološko bogatih okoljih (raven 1 do 3 ter pod ravnjo 1). Ti opisniki zagotavljajo povzetke značilnosti vrst nalog, ki jih odrasla oseba lahko uspešno reši z rezultatom zmožnosti v posameznem razponu. Povedano z drugimi besedami, opisniki nudijo povzetke, kaj odrasli z določenim rezultatom zmožnosti lahko storijo na posameznem področju spretnosti.

Razen nalog na najnižji ravni (pod ravnjo 1), lahko oseba z rezultatom zmožnosti pri dnu razpona, ki določa raven, uspešno reši naloge, ki se nahajajo na določeni ravni, v približno 50 % primerov. Povedano drugače, oseba z rezultatom pri dnu ravni bo, v blizu 50 % primerov, uspešna pri testu, sestavljenem iz nalog težavnosti na ravni 2. Oseba pri vrhu ravni bo naloge s te ravni pravilno rešila v večini primerov. "Povprečen" posameznik z rezultatom zmožnosti v razponu, ki določa raven, bo naloge s te ravni uspešno rešil v dveh tretjinah primerov.

TABELA 23: OPIS RAVNI ZMOŽNOSTI: BESEDILNE SPRETNOSTI IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI

Raven	Razpon točk	Besedilne spretnosti	Matematične spretnosti
Pod ravnjo 1	Manj kot 176 točk	Naloge na tej ravni so od anketiranca zahtevale, da prebere kratko besedilo s poznano temo, da najde specifično informacijo. Redkokdaj se v besedilu nahajajo nasprotujoče si informacije in zahtevana informacija je po obliki enaka informaciji iz vprašanja ali navodila. Lahko, da se od anketiranca zahteva, da najde informacijo v kratkem zveznem besedilu. Vendar v tem primeru informacijo lahko najde na način, kot da bi bilo besedilo v nezvezni obliki. Potrebno je bilo poznavanje le osnovnega besedišča in od bralca se ni zahtevalo, da bi razumel strukturo stavkov ali odstavkov ali uporabil druge značilnosti besedila. Naloge pod ravnjo 1 se niso posluževale nobenih značilnosti, ki so lastne digitalnemu besedilu.	Naloge na tej ravni so od anketiranca zahtevale, da izvrši enostavne postopke, kot so štetje, razvrščanje, izvaja osnovne aritmetične operacije nad celimi števili ali denarnimi vsotami ali da prepozna običajne prostorske predstavitve v konkretnem, poznanem kontekstu, kjer je matematična vsebina jasna z malo ali nič motečimi informacijami.
1	176 do manj kot 226 točk	Večina nalog na tej ravni je od anketiranca zahtevalo, da prebere razmeroma kratko digitalno ali tiskano zvezno, nezvezno ali mešano besedilo, da najde informacijo, ki je enaka ali ima isti pomen kot informacija, podana v vprašanju ali nalogi sami. Nekatere naloge, kot so tiste, ki vključujejo nezvezno besedilo, so lahko od anketiranca zahtevale, da v dokument vnese osebne informacije. Prisotno je bilo malo ali nič nasprotujočih si informacij. Nekaj nalog je lahko zahtevalo enostavno krožno pregledovanje več informacij. Pričakovalo se je znanje in spretnosti iz poznavanja osnovnega besedišča, da se razbere pomen stavkov, in branje besedila z odstavki.	Naloge na tej ravni so od anketiranca zahtevale, da izvrši osnovne matematične postopke v običajnem, konkretnem kontekstu, kjer je matematična vsebina jasna, z malo besedila in minimalno količino motečih informacij. Naloge so običajno zahtevale en sam korak ali enostaven postopek, ki je vključeval štetje, razvrščanje, izvajanje osnovnih aritmetičnih operacij, razumevanje enostavnih odstotkov, kot na primer 50 %, lociranje in prepoznavanje elementov enostavne ali običajne grafične ali prostorske predstavitve.

2	226 do manj kot 276 točk	<p>Na tej ravni so v povprečju besedila lahko digitalna ali tiskana in so lahko sestavljena iz zveznih, nezveznih ali mešanih vrst besedila. Naloge na tej ravni so od anketiranca zahtevale, da poišče ujemanje med besedilom in informacijo, pri čemer je možno, da je moral uporabiti parafraziranje ali sklepanje na nižji ravni. Lahko je bilo prisotnih nekaj nasprotujočih si informacij. Nekaj nalog je od anketiranca zahtevalo, da je:</p> <ul style="list-style-type: none"> · krožno pregledoval ali povezal dve ali več informacij na podlagi kriterija, · primerjal in poiskal razlike ali premislil o informaciji, ki jo je vprašanje zahtevalo, · navigiral znotraj digitalnega besedila, da je prišel do informacij in jih prepoznal iz različnih delov dokumenta. 	<p>Naloge na tej ravni so od anketiranca zahtevale, da je prepoznal in izvajal operacije nad matematičnimi informacijami in idejami, ki se nahajajo v različnih običajnih kontekstih, kjer je matematična vsebina precej eksplicitna ali vidna, z relativno malo motečimi informacijami. Naloge so praviloma zahtevale uporabo dveh ali več korakov ali postopkov, ki so vključevale računanje s celimi števili in običajnimi decimalnimi števili, odstotke in ulomke; enostavne merske in prostorske predstavitve, ocene in interpretiranje sorazmerno enostavnih podatkov in statistik v besedilu, tabelah in grafih.</p>
3	276 do manj kot 326 točk	<p>Besedila so na tej ravni pogosto zgoščena in daljša ter so lahko zvezna, nezvezna, mešana ali večstranska. Razumevanje besedila in retorična struktura sta postala bistvenega pomena za uspešno izvedbo nalog, še posebej pri navigiranju skozi kompleksna digitalna besedila. Naloge so zahtevale, da je anketiranec prepoznal, interpretiral ali ovrednotil eno ali več informacij in da je pogosto uporabil sklepanje na različnih ravneh. Pri velikem številu nalog je mora anketiranec izluščiti pomen iz večjih kosov besedila ali izvesti večstopenjsko operacijo, da bi prepoznal in izoblikoval odgovore. Naloge so pogosto tudi zahtevale, da anketiranec ne upošteva nebitvene ali neprimerne tekstovne vsebine, da bi lahko pravilno odgovoril. Nasprotujoče si informacije so bile pogosto prisotne, vendar niso imele večjega pomena od pravih.</p>	<p>Naloge na tej ravni so od anketiranca zahtevale razumevanje matematičnih informacij, ki so bile lahko manj eksplicitne in ki so se nahajale v kontekstih, ki niso vedno poznani in so predstavljeni na kompleksnejši način. Naloge so zahtevale izvedbo v več korakih, včasih pa je bilo treba izbrati ustrezno strategijo za rešitev problema ali primeren postopek. Naloge so praviloma zahtevale uporabo občutka za številke in občutka za prostor; prepoznavanje in delo z matematičnimi relacijami, vzorci in razmerji, ki so izraženi v besedni ali numerični obliki; in interpretacijo ter osnovno analizo podatkov in statistik v besedilu, tabelah in grafih.</p>
4	326 do manj kot 376 točk	<p>Naloge na tej ravni so pogosto zahtevale, da je anketiranec izvedel večstopenjske operacije, da je povezal, interpretiral ali sintetiziral informacije iz kompleksnih ali daljših zveznih, nezveznih, mešanih ali večdelnih besedil. Kompleksno sklepanje in uporaba splošnega znanja sta lahko potrebna za uspešno izpolnitev naloge. Številne naloge so zahtevale prepoznavanje in razumevanje ene ali več specifičnih, nebitvenih zamisli v besedilu, da je anketiranec lahko interpretiral ali ovrednotil iznajdljiv dokaz-trditve ali prepričljivo pogovorno zvezo. Pogojne informacije so bile v nalogah na tej ravni pogosto prisotne in anketiranec jih je moral upoštevati. Nasprotujoče si informacije so bile prisotne in so bile včasih na videz enako pomembne kot prave informacije.</p>	<p>Naloge na tej ravni so od anketiranca zahtevale poznavanje širokega nabora matematičnih informacij, ki so bile lahko kompleksne, abstraktne ali so se nahajale znotraj nepoznanega konteksta. Te naloge so vključevale izvedbo v več korakih in ustrezno izbiro strategije ali postopka za rešitev problema. Praviloma so naloge zahtevale analizo in kompleksnejše sklepanje o količinah in podatkih; statistiki in naključju; prostorskih relacijah in o spremembi, razmerjih in formulah. Naloge na tem nivoju so od anketiranca lahko tudi zahtevale, da doume argumente ali da je sposoben podati dobro premišljeno razlago za svoje odgovore in izbiro.</p>
5	Enako ali več kot 376 točk	<p>Naloge na tej ravni so od anketiranca lahko zahtevale, da je iskal in povezal informacije v več zgoščenih besedilih, naredil sintezo podobnih ali nasprotujočih si zamisli ali stališč ali ovrednotil z dokazi podprte trditve. Za dokončanje nalog sta bila lahko potrebna uporaba in vrednotenje logičnih in konceptualnih idejnih modelov. Ocena zanesljivosti virov dokazov in izbira bistvenih informacij sta bila pogosto ključnega pomena. Naloge so dostikrat od anketiranca zahtevale, da se je zavedal prefinjenih, retoričnih namigov in da je uporabil sklepanje na višji ravni ali strokovno splošno znanje.</p>	<p>Naloge na tej ravni so od anketiranca zahtevale razumevanje kompleksnih predstavitev in abstraktnih ter formalnih matematičnih in statističnih idej, ki so se po možnosti nahajale še znotraj kompleksnega besedila. Lahko, da je moral anketiranec sestaviti različne vrste matematičnih informacij, kar je zahtevalo znatno mero zmožnosti pretvorbe in interpretacije; sklepanje; razvoj in delo z matematičnimi trditvami in modeli; utemeljevanje, ovrednotenje in kritičen premislek o rešitvah ali izbirah.</p>

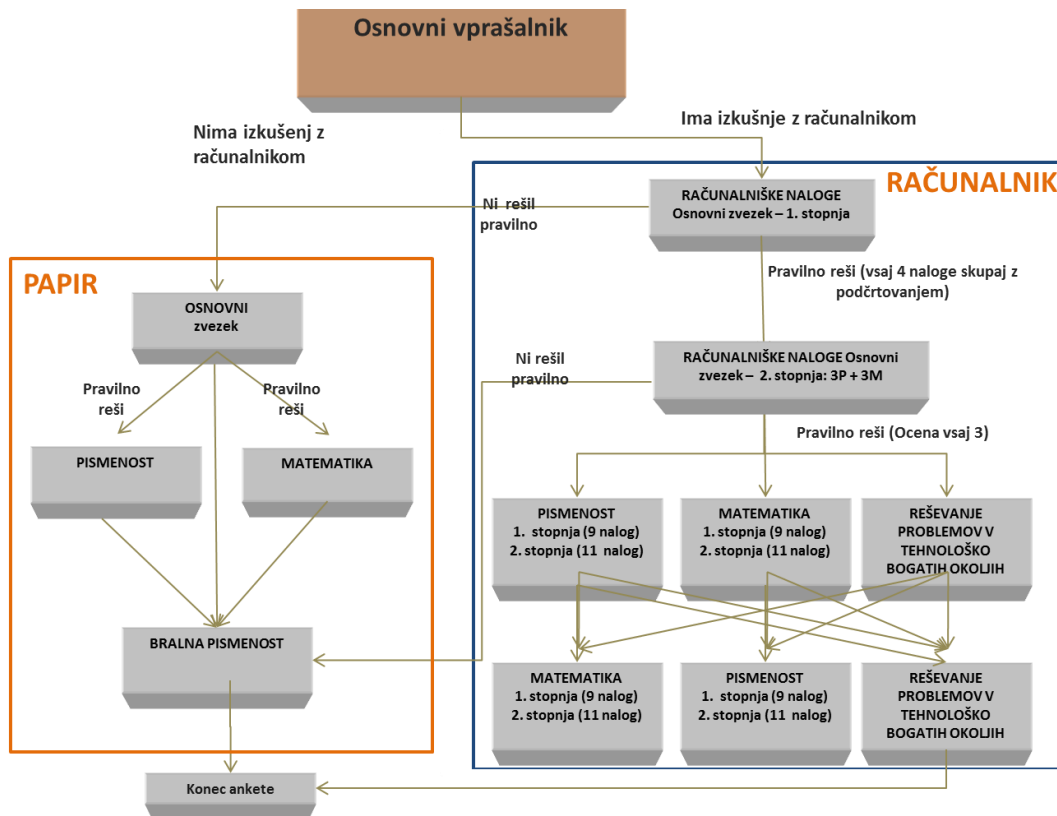
TABELA 24: OPIS RAVNI ZMOŽNOSTI: REŠEVANJE PROBLEMOV V TEHNOLOŠKO BOGATIH OKOLJIH

Raven	Razpon točk	Vrste nalog, ki so bile uspešno rešene na posamezni ravni zmožnosti
Pod ravnjo 1	Manj kot 241 točk	Naloge so temeljile na dobro definiranih problemih in so vključevale uporabo samo ene funkcije na generičnem vmesniku, da se zadosti enemu eksplicitnemu kriteriju, brez kategoričnega razmišljanja, sklepanja ali preoblikovanja informacij. Potrebni je bilo nekaj korakov in ni bilo treba tvoriti podcilja.
1	241 do manj kot 291 točk	Naloge na tej ravni so tipično zahtevale uporabo splošno dostopnih in poznanih tehnoloških aplikacij, kot so programska oprema za elektronsko pošto ali spletni brskalnik. Za dostop do informacij ali ukazov, ki so potrebni za rešitev problema, potrebujemo malo ali nič navigacije. Anketiravec je problem lahko rešil, ne da bi se zavedal in uporabil specifična orodja in funkcije (npr. funkcije za razvrščanje). Naloga je vsebovala nekaj korakov in minimalno število operatorjev. Na kognitivni ravni je anketiravec lahko iz navedbe naloge zlahka sklepal, kakšen je cilj; da je rešil problem, je moral uporabiti ekspliciten kriterij in potreb po spremljanju napredka je bilo malo (npr. anketirancu ni bilo treba preverjati, če je uporabil(a) ustrezen postopek ali napredoval v smeri rešitve). Vsebinsko in operatorje je bilo možno prepoznati s preprostim primerjanjem. Zahtevane so bile le enostavne oblike razmišljanja, kot je določanje, kateremu razredu pripada postavka; ni bilo potrebe po iskanju razlik ali združevanju informacij.
2	291 do manj kot 341 točk	Na tej ravni so naloge tipično zahtevale uporabo tako generičnih kot bolj specifičnih tehnoloških aplikacij. Anketiravec je moral na primer uporabiti nov spletni obrazec. Za rešitev problema je bila potrebna navigacija po spletnih straneh in aplikacijah. Uporaba orodij (npr. funkcije za razvrščanje) je lahko olajšala reševanje problema. Naloga je lahko vsebovala več korakov in operatorjev. Lahko, da je moral anketiravec sam določiti cilj problema, četudi so bili kriteriji, ki jim je bilo treba zadostiti, eksplicitni. Potrebe po spremljanju napredka so bile višje. Lahko se je pojavilo nekaj nepričakovanih izidov ali slepih ulic. Naloga je lahko zahtevala, da je anketiravec pretehtal, ali so določene postavke bistvenega pomena, da je prepoznal moteče informacije. Potrebno je bilo nekaj združevanja in sklepanja.
3	Enako ali več kot 341	Na tej ravni so naloge tipično zahtevale uporabo tako generičnih kot specifičnih, tehnoloških aplikacij. Za rešitev problema je bilo potrebne nekaj navigacije po spletnih straneh in aplikacijah. Uporaba orodij (npr. funkcije za razvrščanje) je bila potrebna za napredovanje v smeri rešitve. Naloga je lahko vsebovala več korakov in operatorjev. Lahko, da je moral anketiravec sam določiti cilj problema in kriterije, ki jim je bilo treba zadostiti, lahko so ali pa niso bili eksplicitni. Običajno so potrebe po spremljanju napredka visoke. Verjetno je, da se pojavijo nepričakovani izidi ali slepe ulice. Naloga je lahko zahtevala, da jo anketiravec pretehta, ali pa so določene postavke bistvenega pomena, da prepozna moteče informacije. Lahko je bilo potrebno veliko združevanja in sklepanja.

Načrt merjenja spretnosti

Raziskava spretnosti odraslih je vključevala neposredno merjenje besedilnih in matematičnih spretnosti ter spretnosti reševanja problemov v tehnološko bogatih okoljih. Čeprav je bila raziskava prvenstveno zasnovana za izvedbo v računalniškem okolju (Computer Based Assessment – CBA), je zagotovila tudi merjenje besedilnih in matematičnih spretnosti v tiskani obliki (Paper Based Assessment – PBA) za tiste odrasle, ki niso imeli dovolj izkušenj z računalnikom, da bi naloge opravljali na njem. Posredno je raziskava PIAAC preučevala tudi nekatere druge spretnosti, kot je uporaba kognitivnih spretnosti, komunikacijske in socialne spretnosti, fizične spretnosti in učenje učenja.

SLIKA 4: NAČRT POTEKA MERJENJA SPRETNOSTI

Kot je razvidno iz slike, je obstajalo več možnih poti merjenja spretnosti. Anketiranci, ki glede na odgovore na vprašanja v osnovnem vprašalniku niso imeli izkušenj z uporabo računalnika, so bili usmerjeni k reševanju nalog na papirju. Anketiranci z nekaj izkušnjami pri uporabi računalnika so bili napoteni k reševanju nalog na računalniku, kjer so opravili kratek test svojih sposobnosti uporabe osnovnih funkcij računalniške aplikacije (uporaba miške, tipkanje, uporaba označevanja ter funkcij povleci in spusti, premikanje in spuščanje besedila...) - to je bila 1. stopnja osnovnega zvezka na računalniku.

Tisti, ki so bili "neuspešni" pri tem preizkusu, so bili usmerjeni k reševanju nalog na papirju.

Anketiranci, ki so izbrali testiranje s pomočjo računalnika, so potem opravili kratek preizkus - to je bila 2. stopnja osnovnega zvezka na računalniku, kjer so rešili po tri manj zahtevne besedilne in matematične naloge, kjer se je pokazalo, ali bodo lahko nadaljevali z reševanjem preostalih nalog. "Neuspešni" pri teh nalogah so bili usmerjeni k uporabi zvezka bralne pismenosti na papirju.

Anketiranci, ki so uspešno rešili naloge v osnovnem zvezku na računalniku, so bili nato usmerjeni na nadaljnje reševanje nalog na ta način. Nadaljevali so z besedilnimi nalogami, nato pa so jim bile naključno dodeljene matematične naloge ali naloge iz reševanja problemov. V kolikor so začeli z matematičnimi

nalogami, so jim bile nato naključno dodeljene besedilne naloge in naloge iz reševanja problemov. Tisti anketiranci, ki so zaključili naloge iz reševanja problemov, so nato nadaljevali z naključno izbranimi besedilnimi nalogami, matematičnimi nalogami ali drugim sklopom nalog iz reševanja problemov.

Model je predpostavljala, da so tisti, ki niso bili zmožni reševati nalog na računalniku ali pa niso uspešno rešili nalog na 1. in 2. stopnji osnovnega zvezka na računalniku, usmerjeni k reševanju nalog na papirju. Vendar so se anketiranci z določenimi izkušnjami z računalnikom lahko odločili tudi za reševanje nalog na papirju, če so pri tem vztrajali. Anketiranci so se prav tako lahko sami odločili za papirnato verzijo, če nikakor niso želeli reševati nalog na računalniku.

Anketiranci, ki so reševali naloge na papirju, so najprej reševali osnovni zvezek nalog s 4 enostavnimi besedilnimi nalogami in 4 matematičnimi nalogami. Če so zvezek uspešno rešili, jim je bil naključno dodeljen 1. zvezek nalog (vseboval je 20 besedilnih nalog) ali pa 2. zvezek nalog (vseboval je 20 matematičnih nalog). Naloge so bile zasnovane na dejavnostih, ki jih odrasli opravljajo v vsakodnevnem življenju, vključno z uporabo tehnologije. Nekaj primerov iz zvezkov nalog: branje elektronske pošte, upoštevanje navodil za jemanje zdravil, branje urnika letov na letališču, odčitavanje merilnika goriva, izračun donosnosti naložbe, merjenje z ravnilom, določanje roka trajanja na prehranbnem izdelku...

Ko so zaključili s temi nalogami, so prešli neposredno še na zvezek z bralnimi nalogami. Zvezek nalog bralne pismenosti (BP) je bil namenjen merjenju osnovnih bralnih veščin s pomočjo treh kratkih razdelkov z nalogami, ki vključujejo pomen besed, branje in razumevanje stavkov.

Raziskava spretnosti odraslih je bila pripravljena tako, da zagotovi točne ocene spretnosti na treh področjih v celotni populaciji odraslih in njenih glavnih podskupinah in ne na ravni posameznikov. Vsak anketiranec je dobil del nalog, ki so bile vključene v raziskavo. Noben posameznik ni opravljal modulov iz vseh merjenih področij.

Anketiranci, ki so testiranje opravili s pomočjo papirnate različice, so se lotili bodisi modula besedilnih nalog ali modula matematičnih nalog. Pri računalniškem načinu je imelo merjenje besedilnih in matematičnih spretnosti prilagodljivo obliko. Anketiranci so bili usmerjeni k različnim skupinam nalog na osnovi ocene njihove sposobnosti. Posamezniki z višjo oceno ravni zmožnosti so bili bolj verjetno usmerjeni k skupinam s težjimi nalogami kot tisti, ki jim je bila pripisana nižja raven zmožnosti. Vsak modul besedilnih in matematičnih nalog sta sestavljali dve stopnji, ki sta vsebovali krajša besedila (skupine nalog) različnih težavnosti. Prva stopnja je vsebovala tri manjše preizkuse, druga stopnja pa štiri. Možnost, da se je anketirancem dodelilo manjše preizkuse določene težavnosti, je bila odvisna od ravni dosežene izobrazbe, od tega, ali je bil njihov materni jezik isti kot jezik raziskave, njihovega rezultata pri nalogah iz osnovnega zvezka besedilne/matematične spretnosti in, če je bilo relevantno, njihovega rezultata na 1. stopnji manjšega preizkusa.

3

IZVEDBA TESTIRANJA

3.1 Platforma za izvedbo standardiziranega testiranja

Franci Lajovic

Uvod

V tem poglavju je predstavljena računalniška platforma za izvedbo standardnega testiranja, ki je bila sestavljena tako iz programskih rešitev kot računalniško strojno opremo in potrebnimi postopki, ki so omogočili delovanje platforme v sklopu terenske raziskave PIAAC.

Slovenija se je zelo pozno vključila v procese za pripravo pilotnega testiranja in se na teren odpravila kot ena zadnjih držav drugega kroga PIAAC, zato je bilo sprejemanje pravih odločitev ključnega pomena posebej z vidika računalniške platforme. Kljub izredno majhnemu timu smo uspeli zaostanek nadoknaditi in smo podatkovno bazo glavne raziskave PIAAC oddali kot prva država, in sicer 11. marca 2015.

Osnovni pojmi

Najprej je potrebno navesti nekaj osnovnih pojmov, ki se ves čas ponavljajo kot del platforme:

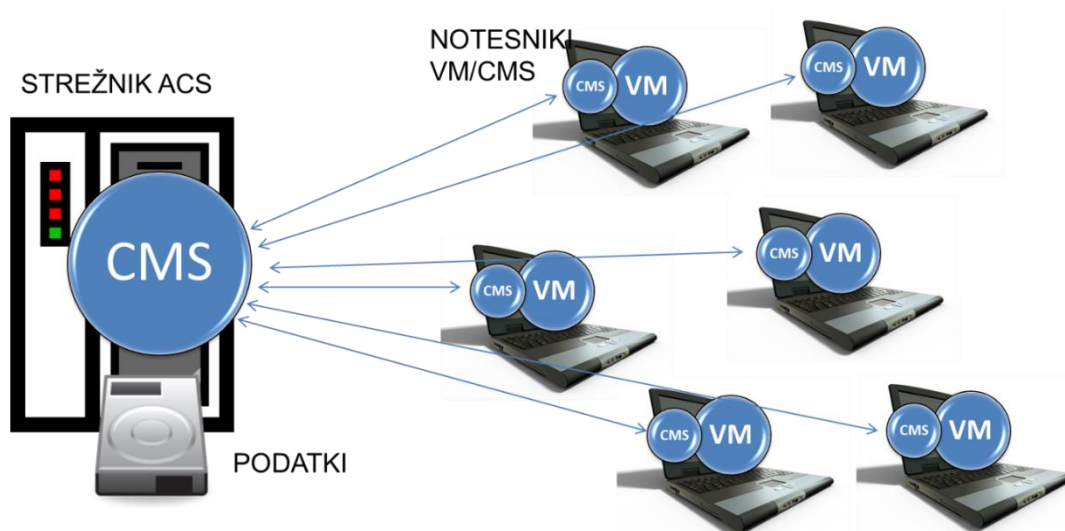
- PIAAC *server* - strežnik, namenjen zbiranju podatkov in upravljanju z anketami;
- PIAAC prenosnik, notesnik, računalnik za anketiranje;
- CMS (*Case Management System*) - sistem za upravljanje z anketami;
- VM (*Virtual Machine*) - navidezni računalnik (*Linux* okolje, v katerem se izvaja anketa);
- DME (*Data Management Expert*) - računalniško orodje za uvoz anket in pripravo baze PIAAC.

V naslednjih podpoglavjih je opisan vsak sestavni del platforme PIAAC.

Strežnik PIAAC

Bistvena naloga strežnika je bila urejanje vseh podatkov o raziskavi, anketarjih, anketirancih, anketah, relacij med njimi in dodeljevanje novih anket posameznim anketarjem ter zbiranje podatkov z računalnikov na terenu, v prvi vrsti gre za prenos anket s terena preko preko Microsoft PPTP ali L2TP VPN povezave.

SLIKA 5: PIAAC STREŽNIK IN PIAAC PRENOSNI RAČUNALNIK...

Prenosni računalniki PIAAC za anketiranje na terenu

Računalniki, s katerimi je bilo izvedeno anketiranje na terenu, so morali **ustrezati pravilom mednarodnega konzorcija**. Poudarek je bil na nesvetlečem zaslonu velikosti 15,6'' in ločljivosti 1366x768 slikovnih točk, tipkovnici s slovenskim naborom tipk, vsaj 4GB velikemu pomnilniku in zadovoljivo hitrostjo računalnika kot celote pri izvajanju anketiranega okolja navideznega računalnika (VM).

Pred nabavo računalnikov je bil vzorčni računalnik predstavljen tudi mednarodnemu IT koordinatorju za projekt PIAAC, ki je konfiguracijo računalnika **preizkusil in odobril** njegovo uporabo.

Odločili smo se za naslednje računalnike **Lenovo B590**:

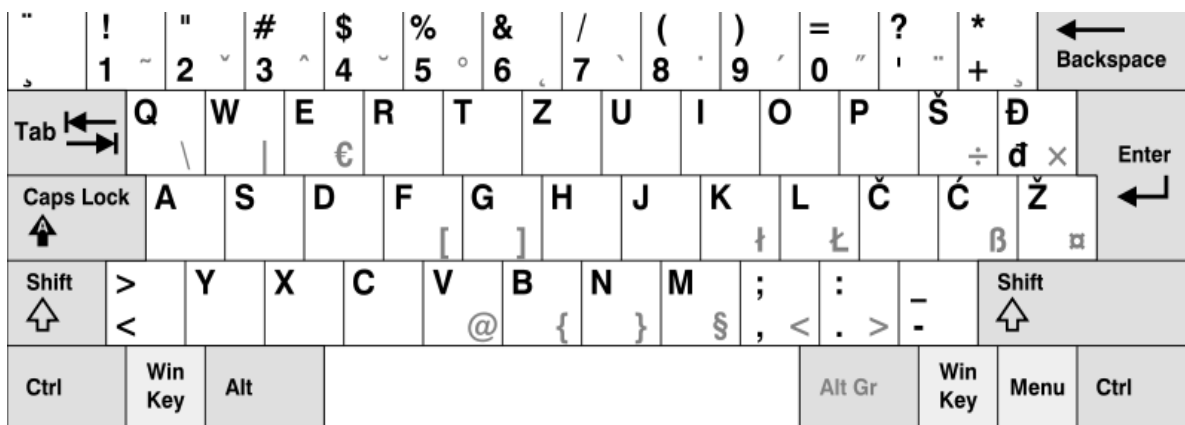
Processor: Intel Celeron Processor 1000m (1.8GHz, L3 2MB)

- **Osnovna plošča:** Intel HM70 Express Chipset
- **Pomnilnik:** 4GB DDR3 PC3-12800 (1600MHz) SDRAM, ena prosta reža, do 8GB max.
- **Trdi disk:** 500GB Serial ATA 2 (3 Gbit/s), 5400 rpm
- **Optična enota:** DVD+/- RW Dual Layer
- **Zaslon:** 15,6'' HD (1366x768 slikovnih točk) nesvetleč zaslon LED backlight Display
- **Grafična kartica:** Intel HD
- **Mrežne povezave:** Ethernet 100/1000 Mbps
- **Brezžična povezava:** Wi-Fi 802.11bgn, Bluetooth 4.0
- **Miška:** Touchpad/sledilna plošča
- **Kamera:** HD720p kamera na vrhu zaslona
- **Čitalec kartic:** 4 in 1 card reader slot
- **Tipkovnica:** slovenska + numerični del
- **Baterija:** 6 celična
- **Operacijski sistem:** Microsoft Windows 7 Home Premium
- **Dimenzije:** VxŠxD: 33,4 x 252 x 378mm
- **Masa:** 2,5kg
- **Barva:** črna
- **Napajalnik:** 230 V
- **Priključki:** HDMI, USB 3.0, 2xUSB 2.0, Headphone, Microphone, RJ-45, VGA
- **Dodatno:** torbica, optična miška TRUST, tekstilna podloga za miško

SLIKA 6: NALEPKA RAČUNALNIKOV PIAAC

SLIKA 7: SLOVENSKA POSTAVITEV TIPKOVNICE QWERTY (DOBAVLJENI RAČUNALNIKI SO IMELI ŠE NUMERIČNI DEL TIPKOVNICE)

Pri izboru je bilo izredno pomembno, da so imeli vsi računalniki enako konfiguracijo, saj je bilo le tako možno pripraviti vse računalnike za anketarje v izredno kratkih časovnih rokih med dobavo, usposabljanjem anketarjev in začetkom dela na terenu. Dobavljeni računalniki so bili opremljeni s sistemom Windows 8, kar ni ustrezalo programski opremi CMS, zato je bilo potrebno vse zamenjati s prejšnjo različico Windows 7, kar je bilo pri novejših računalnikih kar zahtevno opravilo.

Poleg sistema za upravljanje z anketami (CMS) in VMWare Player ter VMWare VIX smo na računalnike namestili tudi slovensko različico Libre Office (www.libreoffice.org) in Adobe Acrobat Reader (<https://get.adobe.com/si/reader>).

Na podlagi izkušenj pilotnega testiranja smo vzorčnemu računalniku, ki smo ga imenovali PIAAC0:

- namestili zadnje Windows 7 posodobitve in onemogočili nameščanje posodobitev;
- povečali občutljivost mikrofona za 100% (za potrebe zvočnega snemanja 3. in 10. ankete);
- namestili protivirusno zaščito;
- spletni brskalnik Google Chrome (<http://www.google.com/chrome>);
- razporedili ikone za dostop do programov CapiClient, CMS in snemalnika zvokov.

Vsak anketar je imel svoj računalnik, v skladu s svojo zaporedno številko, npr. anketar 1 je imel računalnik z imenom PIAAC1, označen je bil še dodatno z nalepko. Vsak anketar je dobil tudi svoje geslo za dostop do sistema.

Pri opremi računalnika smo posebej poskrbeli za usklajenost s celostno grafično podobo projekta PIAAC v Sloveniji, tako pozdravno okno pri prijavi v Windows 7, kot grafika namizja, nalepka na računalniku in podloga za miško. Grafika je vsebovala tudi ustrezne logotipe sodelujočih v projektu in financerja.

SLIKA 8: PODLOGA ZA MIŠKO RAČUNALNIKOV PIAAC

SLIKA 9: PRIJAVA V SISTEM

Uporabniško ime:PIAAC1

Geslo: *****

SLIKA 10: GRAFIKA NAMIZJA RAČUNALNIKA ZA ANKETIRANJE

CMS sistem za upravljanje z anketami na prenosnih računalnikih

Sistem za upravljanje z anketami CMS (*Content Management System*) je računalniška programska rešitev, ki omogoča interakcijo z anketnim sistemom VM, ki teče v posebnem virtualnem okolju.

Vsaka država posebej je bila odgovorna za razvoj CMS, kar je bilo v prvem krogu povsem razumljivo, saj so imele večje in bogatejše OECD države že same razvite svoje sisteme, ki so potrebovali le specifične prilagoditve. V drugem krogu pa so sodelovale države, ki v veliki večini niso imele lastnega sistema, med njimi tudi Slovenija. Sodelovanje smo sklenili s podjetjem TBA21 iz Frankfurta, ki je ponudilo nadgradnjo CMS sistema iz Avstrije, ki se je uspešno izkazal v prvem krogu raziskave PIAAC.

Na namizju računalnika anketarjev sta bila na voljo **dve različna programa**:

- CAPI Client, namenjen povezovanju s strežnikom CMS;
- PIAAC CMS, namenjen upravljanju anket in interakciji s PIAAC VM

SLIKA 11: DOSTOP DO PROGRAMOV NA NAMIZJU PIAAC PRENOSNIH RAČUNALNIKOV

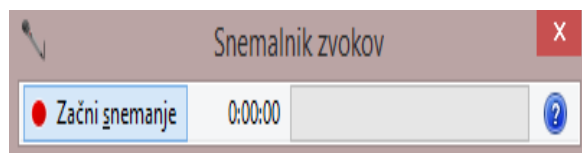

Zvočno snemanje 3. in 10. ankete

Snemalnik zvokov ni bil sestavni del CMS, ampak del operacijskega sistema Windows 7. Snemanje osnovnega vprašalnika pri 3. in 10. anketi je bil obvezni del preverjanja dela anketarjev po tehničnih standardih in priporočilih projekta PIAAC.

Anketarjem je bilo na usposabljanju demonstrirano, kako zelo enostavno je posneti zvok in potem pripraviti podatkovni ali zvočni CD. Pripravljena so bila tudi navodila v tiskani obliki, v skrajni sili pa je bil problem rešen preko tehnične pomoči.

SLIKA 12: SNEMALNIK ZVOKOV

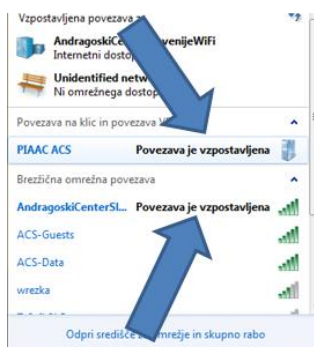

Vzpostavitev povezave

Naloga anketarja v času terenskega dela raziskave je bila dnevno poročanje o stanju anket.

Pred povezovanjem CAPI Klienta s strežnikom CMS so se anketarji morali najprej povezati na internetno lastno domačo povezavo, nato pa prek VPN vzpostaviti stik s strežnikom PIAAC ACS.

SLIKA 13: PRAVILNA VZPOSTAVITEV VPN PIAAC ACS POVEZAVE

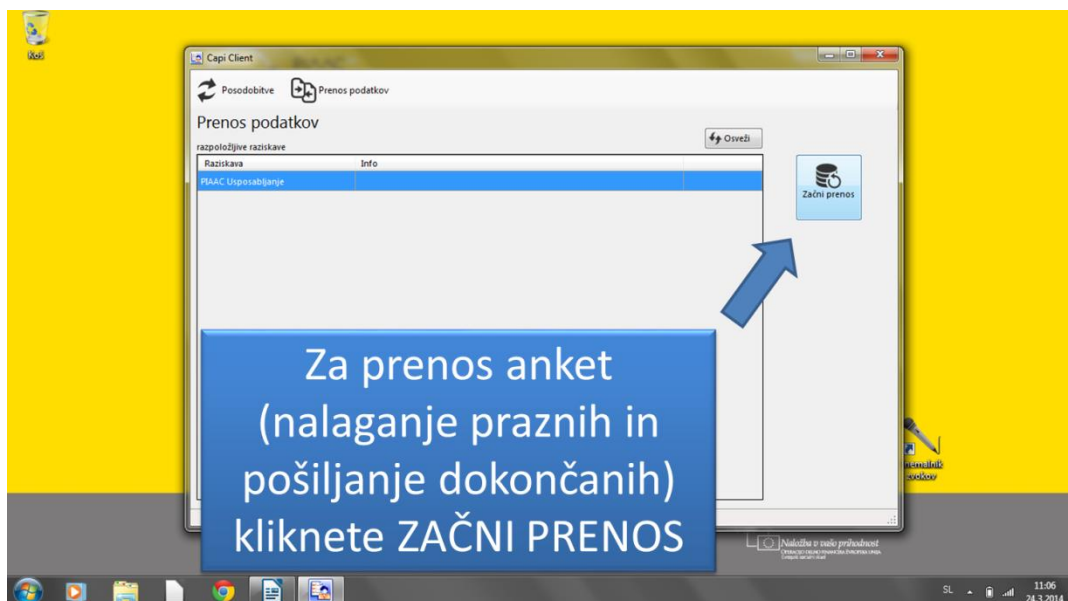

CAPI Client

CAPI Client je opravljal naslednje funkcije:

- posodobitve sistema CMS (vsi prevodi, oznake stanj, vprašanja o okoliščinah ankete, ...);
- prenos novih dodeljenih praznih anket;
- brisanje odvzetih anket;
- pošiljanje podatkov o stikih in oznakah stanja;
- pošiljanje izpolnjenih anket in dnevnikov aktivnosti

SLIKA 14: ZA PRENOS ANKET

PIAAC CMS

Računalniški program PIAAC CMS je omogočal interakcijo z anketirnim sistemom, ki je tekel v navideznem računalniku (VM). Orodje je bilo potrebno prevesti v celoti v slovenski jezik in prilagoditi posamezne možnosti na potrebe naše raziskave.

PIAAC CMS je omogočal hkratno delo z več raziskavami. Anketarji so tako imeli dve razpoložljivi raziskavi:

- PIAAC Usposabljanje;
- Raziskava PIAAC 2014.

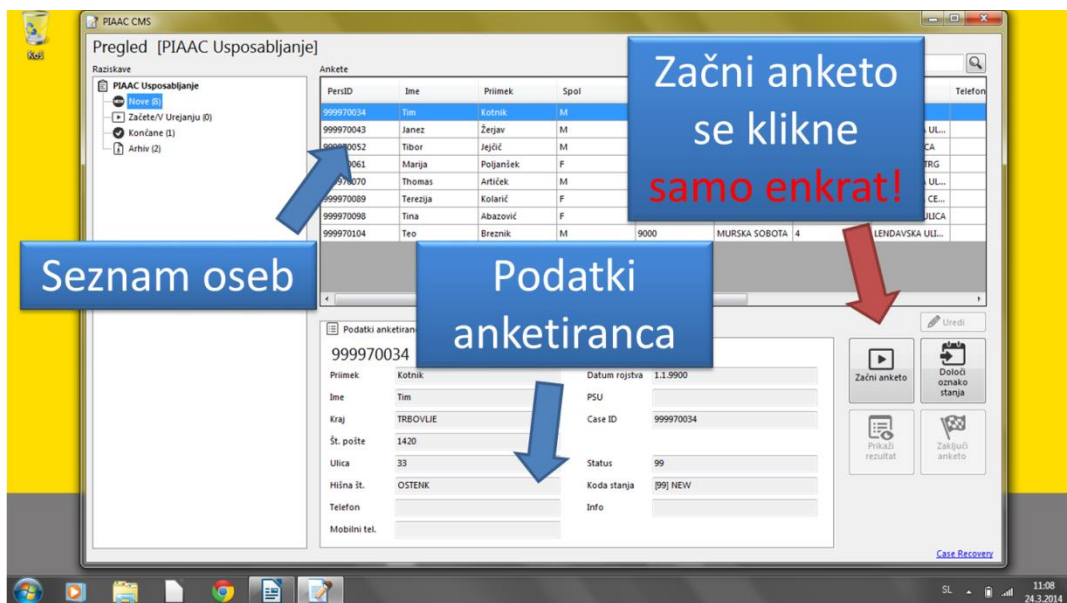
Tako so lahko še vedno imeli možnost poglobljanja znanja in testiranja delovanja tudi potem, ko so že bili na terenu.

Vsaka anketa je imela štiri različne statuse:

1. Nove
2. Začete/V urejanju
3. Končane
4. Arhiv

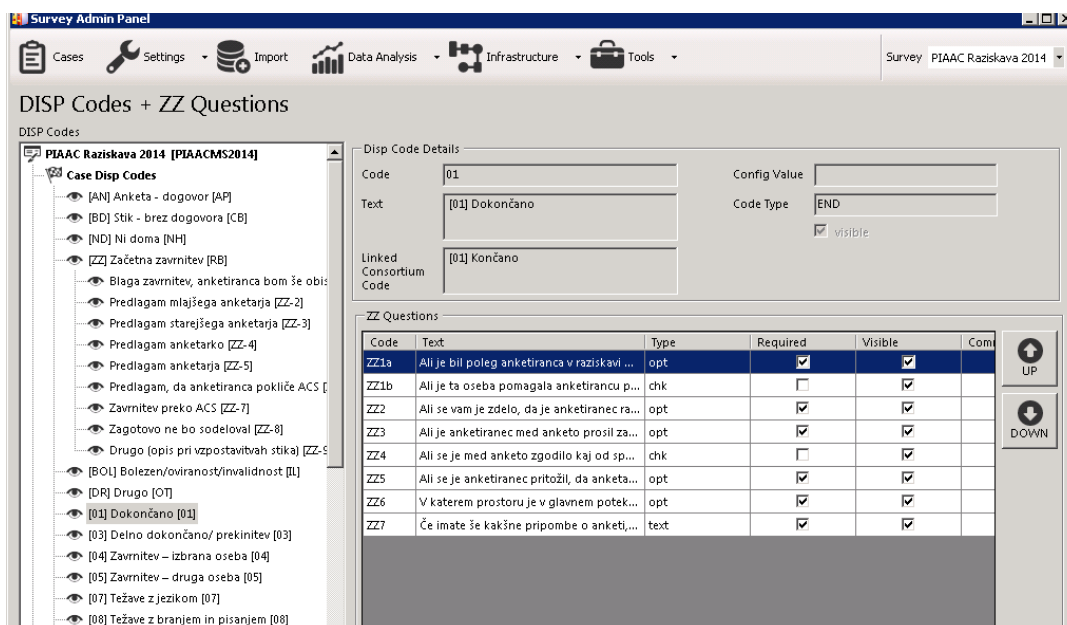
Vsaka anketa se je s spreminjanjem statusa pomikala po mapah navzdol: vse novo dodeljene ankete so se najprej pokazale v mapi *Nove*, ko so se začele, so se premaknile v mapo *Začete/V urejanju*, ko se je anketo zaključilo in vneslo okoliščine reševanja ankete so se premaknile v *Končane* in ko so bile oddane na strežnik PIAAC CMS, so se postavile v *Arhiv*.

SLIKA 15: UPORABNIŠKI VMESNIK PIAAC CMS

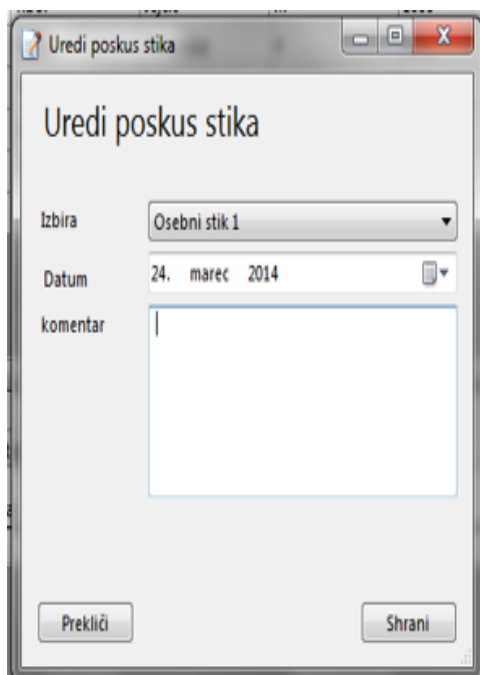

PIAAC CMS je omogoča pregled in iskanje anketirancev, zagon ankete, vnos kontaktnih podatkov, določitev oznak stanja. Ankete ni bilo mogoče zaključiti, ne da bi vnesli podatke o okoliščinah ankete, ki jih je bilo potrebno posebej vnesti v orodje.

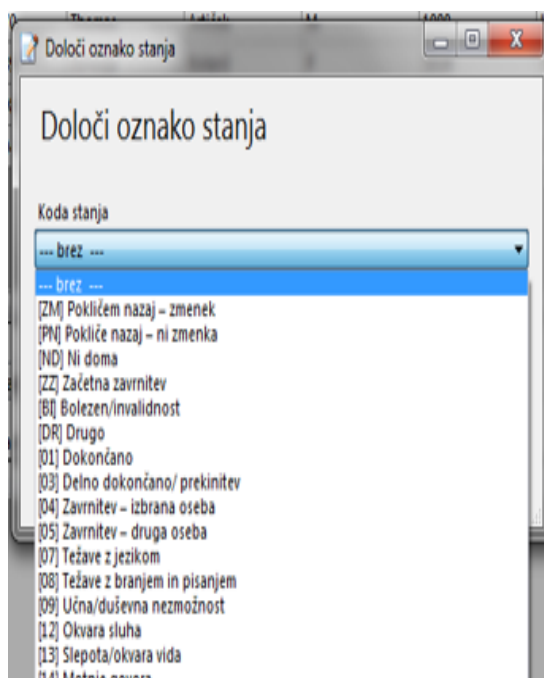
SLIKA 16: VNOS OZNAK STANJA IN VPRAŠANJ O OKOLIŠČINAH ANKETE V PIAAC CMS NA STREŽNIKU

SLIKA 17: VNOS VZPOSTAVITEV STIKOV

SLIKA 18: VNOS OZNAKE STANJA ANKETE

Vprašanja o okoliščinah ankete so prikazana v spodnji sliki.

SLIKA 19: VPRAŠANJA O OKOLIŠČINAH ANKETE

<p>ZZ1a. Ali je bil poleg anketiranca/ke v raziskavi med anketo navzoč še kdo? *</p> <ul style="list-style-type: none">• Da• Ne <p>ZZ1b. Ali je/so ta/te oseba/e anketirancu/ki pomagale pri odgovarjanju na naslednje?</p> <ul style="list-style-type: none">• Osnovni vprašalnik• Reševanje nalog <p>ZZ2. Ali se vam je zdelo, da je anketiranec/ka razumel/a vprašanja v anketi? *</p> <ul style="list-style-type: none">• Nikoli• Skoraj nikoli• Občasno• Pogosto• Zelo pogosto <p>ZZ3. Ali je anketiranec/ka med anketo prosil/a za pojasnilo pri katerem od vprašanj? *</p> <ul style="list-style-type: none">• Da• Ne <p>ZZ4. Ali se je med anketo zgodilo kaj od spodnjega? Označite vse, kar velja za to anketo.</p> <ul style="list-style-type: none">• Anketiranec/ka je govoril/a še z nekom drugim v gospodinjstvu, ne le z anketarjem/ko raziskave.• Anketiranec/ka je odgovoril/a na telefonski klic, besedilno sporočilo ali e-sporočilo.• Anketiranec/ka je pazil/a otroke.• Anketiranec/ka je med anketo opravljal/a gospodinjska opravila, kot sta kuhanje ali pomivanje.• V neposredni bližini anketiranca/ke so bili prižgani televizor, radijski sprejemnik, igralna konzola ali predvajalnik glasbe.• Anketiranca/ko je zmotil/a druga dejavnost, naloga ali dogodek. <p>ZZ5. Ali se je anketiranec/ka pritožil/a, da anketa traja predolgo ali da jemlje preveč časa? *</p> <ul style="list-style-type: none">• Da• Ne <p>ZZ6. V katerem prostoru je v glavnem potekala anketa? *</p> <ul style="list-style-type: none">• Dnevna soba/jedilnica• Kuhinja• Spalnica• Predsoba• Hodnik ali stopnišče• Pisarna• Drug prostor v gospodinjstvu• Drug prostor zunaj gospodinjstva (npr. knjižnica, prostori krajevne skupnosti, itd.) <p>ZZ7. Če imate še kakšne pripombe o anketi, jih vpišite v spodnje polje.</p> <div style="border: 1px solid black; height: 150px; width: 100%;"></div>

VM (*Virtual Machine*) - navidezni računalnik

PIAAC VM je računalniško okolje, v katerem je potekala anketa. Teče v operacijskem sistemu *Linux Debian*, ki se zažene v programu *VMWare Player*, ki je nameščen na operacijskem sistemu *Windows 7* prenosnih računalnikov PIAAC. Z vsakim zagonom ankete v CMS se je operacijski sistem šele naložil, zato je bila vzpostavitev okolja za anketiranje kar dolgotrajna in je trajala tudi minuto ali več.

SLIKA 20: CMS IN VM NA PIAAC RAČUNALNIKU

PIAAC VM je vseboval različne sestavine PIAAC sistema, osnovni vprašalnik, navodila za anketarja, mehanizem poteka ankete, kognitivni del.

Mednarodni konzorcij je izdal PIAAC VM za vsako državo posebej, le ta pa je vseboval vse specifične, npr. osnovnega vprašalnika, prevode vseh tekstov in kognitivnega dela, prirejen potek ankete, upoštevanje razporeditve tipk na tipkovnici.

Naloga vsake države je bila, da preveri scenarije poteka VM, ki jih je pripravil mednarodni konzorcij, doda še svoje scenarije, preveri vse sestavine VM, vprašanja v osnovnem vprašalniku in naloge, navodila za anketarje, pripravi nacionalno strukturo podatkovne baze v programu DME in uvozi testne ankete.

Delo s testiranjem in popravki VM PIAAC za glavno raziskavo je potekalo izredno intenzivno, saj smo zadnjo različico dobili med usposabljanjem anketarjev in tik pred njihovim odhodom na teren. Modra je bila odločitev, da smo ločili VM usposabljanja in VM glavne raziskave, saj nam je to zelo prav prišlo pri tehničnih težavah, ki so jih anketarji imeli na terenu.

DME - Data management expert, postavitve nacionalne podatkovne strukture baze PIAAC

Programsko orodje DME (Data Management Expert) je razvil nemški partner pri projektu PIAAC IEA DPC (Data Processing and Research Center).

DME je ključno in obvezno orodje, ki omogoča integracijo, urejanje in preverjanje nacionalne baze PIAAC. Za instalacijo zadostuje vsaj Windows XP SP3, vendar je priporočljiv operacijski sistem Windows 7 ali višji ter Microsoft .NET Framework 4.

DME je vsebovalo tudi orodje, ki je omogočalo dodajanje novih spremenljivk, ki omogoča da smo iz mednarodne zasnove pripravili nacionalno zasnovo baze PIAAC, v skladu s podatki BQAS (Background Questionnaire Adaptation Sheet), ki smo ga uskladili z mednarodnim konzorcijem.

Slovenija je imela v PIAAC bazi 37 nacionalnih spremenljivk, označene so z »SI« (pilotna različica) in »SIX« (glavna raziskava), vse pa so se nanašale na podatkovno tabelo rezultatov osnovnega vprašalnika BQR (Background Questionnaire Results).

TABELA 25: SEZNAM SLOVENSkih SPREMENLJIVK V DME

Ime spremenljivke	TabelaID	Tabela	Zap. številka	Vprašanje/navodilo
B_Q01aSI	2	BQR	20	Katera je vaša najvišja dosežena izobrazba?
B_Q01a2SI	2	BQR	23	V kateri državi ste pridobili to izobrazbo?
B_Q01a3SI	2	BQR	26	Ali lahko opredelite, katera stopnja našega izobraževalnega sistema najbolj ustreza tej stopnji pridobljene izobrazbe?
B_Q02bSI	2	BQR	34	Za katero stopnjo izobrazbe se trenutno izobražujete?
B_Q03bSI	2	BQR	38	Za katero stopnjo izobrazbe ste se začeli izobraževati? Če je bilo stopenj več, navedite najvišjo.
B_Q05aSI	2	BQR	46	Katera stopnja izobrazbe je bila to?

B_C05b2S1X	2	BQR	49	Ali ste se udeležili izobraževanja za pridobitev te stopnje izobrazbe?
B_Q20bS1X	2	BQR	75	Naslednje vprašanje se nanaša na organizacije oziroma ustanove, v katerih ste običajno obiskovali izobraževanje in usposabljanje. Kje je to izobraževanje ali usposabljanje potekalo?
C_Q07SI	2	BQR	112	Kaj od naštetega (na kartici) opisuje vašo delovno aktivnost? Izberite ENO trditev. Če za vas velja več trditev, izberite tisto, ki vas po vašem mnenju najbolje opisuje.
B_S20bS1X	2	BQR	122	navedite
D_Q12aSI	2	BQR	149	Še vedno govoriva o vaši sedajni službi. Če bi se danes prijavljali na to delovno mesto, kakšna izobrazba ali kvalifikacije, bi bile potrebne, da bi DOBILI to zaposlitev?
D_Q12cS1X1	2	BQR	152	Še vedno govoriva o vaši sedajni zaposlitvi. Če bi se danes prijavljali na to delovno mesto, katero študijsko področje bi bilo potrebno, da bi DOBILI to vrsto zaposlitve?
D_Q12cS1X2	2	BQR	153	Katera od naslednjih trditev najbolj drži, če razmišljamo o tem, ali je vaše študijsko področje (področje izobraževanja) ustrezno za zadovoljivo opravljanje vašega dela?
D_Q14S1X1	2	BQR	158	Ponosen sem na svoje delo, ki ga sedaj opravljam.
D_Q14S1X2	2	BQR	159	Ponosen sem na svoj poklic.
D_Q14S1X3	2	BQR	160	Zadovoljen sem s svojim kariernim uspehom.
D_Q14S1X4	2	BQR	161	Zadovoljen sem z napredkom pri doseganju mojih splošnih kariernih ciljev.
D_Q14S1X5	2	BQR	162	Zadovoljen sem z napredkom v zvezi z doseganjem mojih ciljev, povezanih z dohodkom.
D_Q14S1X6	2	BQR	163	Zadovoljen sem z napredkom v zvezi z doseganjem mojih ciljev o napredovanju.
D_Q14S1X7	2	BQR	164	Zadovoljen sem z napredkom v zvezi z izpolnjevanjem mojih ciljev o razvijanju novih znanj in spretnosti.
D_Q14S1X8	2	BQR	165	Kako uspešna ocenjujete, da je bila do sedaj vaša kariera?
D_Q14S1X9	2	BQR	166	Kako uspešna je bila do sedaj vaša kariera, če se primerjate s svojimi sedanjimi sodelavci?
D_Q14S1X10	2	BQR	167	Ali menite, da glede na vašo starost vaša kariera poteka po načrtu, zaostaja ali prehiteva?
D_Q18c2S1X1	2	BQR	187	Če bi imel možnost za enako plačilo dobiti drugo službo, bi jo najbrž sprejel.
D_Q18c2S1X2	2	BQR	188	Vsekakor si želim razviti kariero na mojem poklicnem področju.
D_Q18c2S1X3	2	BQR	189	Če bi imel možnost ponovne izbire, se ne bi več odločil za ta poklic.
D_Q18c2S1X4	2	BQR	190	Če bi imel toliko denarja za življenje, da mi ne bi bilo treba delati, bi verjetno še naprej ostal v tem poklicu.
D_Q18c2S1X5	2	BQR	191	To je idealen poklic za moje poklicno življenje.
J_Q02cSI	2	BQR	296	Prosim, oglejte si kartico in mi povejte, katera od naslednjih trditev najbolj opiše trenutni položaj vašega zakonskega ali zunajzakonskega partnerja.
J_Q04bSI	2	BQR	304	V kateri državi ste se rodili?
J_Q05a1SI	2	BQR	309	Katerega jezika ste se v otroštvu doma najprej naučili in ga ŠE VEDNO RAZUMETE?
J_Q05a2SI	2	BQR	313	Kateri je drugi jezik, ki ste se ga v otroštvu doma najprej naučili in ga ŠE VEDNO RAZUMETE?
J_Q05bSI	2	BQR	316	Kateri jezik najpogosteje govorite doma?
J_Q06bSI	2	BQR	320	Katera je najvišja stopnja izobrazbe, ki jo je dosegla vaša mati oziroma skrbnica?
J_Q07bSI	2	BQR	323	Katera je najvišja stopnja izobrazbe, ki jo je dosegel vaš oče oziroma skrbnik?
J_Q08S1X1	2	BQR	325	Naslednji dve vprašanji zadevata medgeneracijsko učenje. Ste seznanjeni s tem, da v vašem lokalnem okolju potekajo izobraževalni programi medgeneracijskega učenja?
J_Q08S1X2	2	BQR	326	Ste se že kdaj udeležili kakšnega takšnega programa?

V programu DME je bil poseben del namenjen urejanju strukture podatkovne baze, imenoval se je *Codebook Editor*.

SLIKA 21: VSEBINA ZIP DATOTEKE ANKETE 50110018. ZIP

context	Mapa z datotekami
cookie	Mapa z datotekami
mailclient	Mapa z datotekami
spreadsheet	Mapa z datotekami
trace	Mapa z datotekami
webbrowser	Mapa z datotekami
wordprocessor	Mapa z datotekami
50110018	Dokument XML
50110018-Core2-Var	Dokument XML
50110018-Log	Dokument XML
50110018-N13-Var	Dokument XML
50110018-N24-Var	Dokument XML
50110018-Path	Dokument XML
50110018-PS2-Var	Dokument XML
50110018-UIC-Var	Dokument XML
50110018-Var	Dokument XML
globalAnnotations	Dokument XML

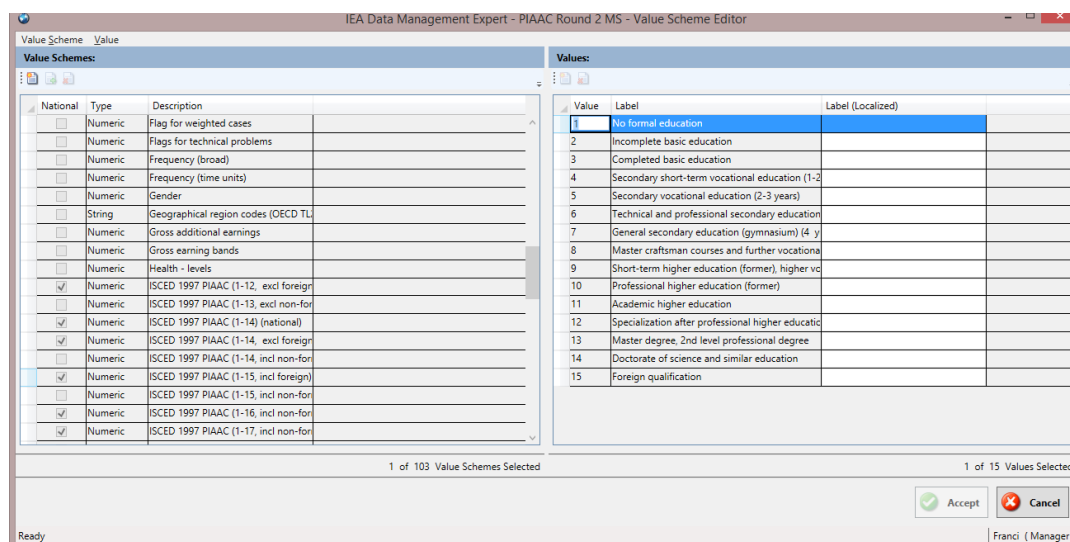
Mednarodni konzorcij je februarja 2013 v Atenah pred pilotno terensko raziskavo organiziral usposabljanje nacionalnih menedžerjev baz podatkov NDM za uporabo tega orodja.

V kratkem roku je bilo potrebno pripraviti nacionalno PIAAC bazo podatkov, testirati nacionalni VM in potem uvoziti ZIP datoteke anket, ki jih je bilo potrebno s posebnimi ukazi pridobiti iz VM, saj takrat vmesnik za urejanje anket CMS še ni deloval.

SLIKA 22: UREJANJE NACIONALNIH SPREMENLJIVK V DME

ID	Variable	National	Label	Label (Localized)	Type	Level	Width	Decimals	Range Minimum	Range Maximum	Range Force	Value Scheme	Missing Scheme	Data Entry Carry-On	Data Entry Hidden	Data Entry Note	Domain	Coverage	Suppress
4	PERSID		Person operational identifier		PIAAC ID	Nominal	12	0					Default missing scheme (T)				Sampling / weight		
1001	CL_PERSID		Sampled person ID entered		PIAAC ID	Nominal	12	0					Default missing scheme (T)				Case initialization		
1002	CL_NAME		Respondent first name		String/character (L)	Nominal	100	0					Default missing scheme (T)				Case initialization		
1003	CL_GENDER		Respondent gender		Integer	Nominal	1	0				Gender	Default missing scheme (T)				Case initialization		
1004	CL_MONTH		Respondent month of birth		Integer	Nominal	2	0				Months	BQ missing scheme (num)				Case initialization		
1005	CL_YEAR		Respondent year of birth		Integer	Nominal	4	0	1933	1999			Default missing scheme (T)				Case initialization		
1006	CL_AGE		Respondent age		Integer	Ratio	3	0	0	110			Default missing scheme (T)				Case initialization		
1007	CL_TELEPHONE		Respondent telephone num		String/character (L)	Nominal	20	0					Default missing scheme (T)				Case initialization		
1008	CL_ADDRESS		Respondent address		String/character (L)	Nominal	150	0					Default missing scheme (T)				Case initialization		
1009	DISP_CI		Final disposition code for ca		Integer	Nominal	2	0				Disposition codes (CI, BQ, CBA)	Default missing scheme (T)				Sampling / weight		
1010	DISP_CN		Final disposition code for ca		String/character (L)	Nominal	250	0					Default missing scheme (T)				Sampling / weight		
1011	ISLANG		Language for background q		Integer	Nominal	2	0				Language for background questionnaire	Default missing scheme (T)				Workflow / logical		
2001	A_D01a1		General - Interview month (I)		Integer	Nominal	2	0				Months	BQ missing scheme (num)				Background quest		
2002	A_D01a2		General - Year before interv		Integer	Scale	4	0	2013	2013			BQ missing scheme (num)				Background quest		
2003	A_D01a3		General - Interview year (IE)		Integer	Scale	4	0	2014	2014			BQ missing scheme (num)				Background quest		
2004	A_Q01a		General - Year of birth		Integer	Scale	4	0	1948	1998			BQ missing scheme (num)				Background quest		
2005	A_Q01b		General - Month of birth		Integer	Nominal	2	0				Months	BQ missing scheme (num)				Background quest		
2006	A_N01		General - Gender of respon		Integer	Nominal	1	0				Gender	BQ missing scheme (num)				Background quest		
2007	B_Q01a		Education - Highest qualific		Integer	Nominal	2	0				ISCED 1997 PIAAC (1-15, incl non-formal and foreign)	BQ missing scheme (num)				Background quest		
6031	B_Q01a0		Education - Highest qualific		Integer	Nominal	4	0				ISCED 1997 PIAAC (1-15, incl non-formal and foreign)	BQ missing scheme (num)				Background quest		
2008	B_Q01a1		Education - Highest qualific		String/character (L)	Nominal	250	0					Default missing scheme (T)				Background quest		
2009	B_Q01a2		Education - Highest qualific		Integer	Nominal	2	0				Country names (placeholder)	BQ missing scheme (num)				Background quest		
6252	B_Q01a201		Education - Highest qualific		Integer	Nominal	2	0				Country names (placeholder, 1-9) (national)	BQ missing scheme (num)				Background quest		
2010	B_Q01a21		Education - Highest qualific		String/character (L)	Nominal	250	0					Default missing scheme (T)				Background quest		
2011	B_Q01a3		Education - Highest qualific		Integer	Nominal	2	0				ISCED 1997 PIAAC (1-14, incl non-formal, excl foreign)	BQ missing scheme (num)				Background quest		
6253	B_Q01a301		Education - Highest qualific		Integer	Nominal	2	0				ISCED 1997 PIAAC (1-14, incl foreign) (national MS)	BQ missing scheme (num)				Background quest		
2012	B_Q01b		Education - Highest qualific		Integer	Nominal	2	0				ISCED Broad Fields of Education and Training (1-9)	BQ missing scheme (num)				Background quest		
2013	B_Q01c1		Education - Highest qualific		Integer	Ratio	2	0	6	65			BQ missing scheme (num)				Background quest		
2014	B_Q01c2		Education - Highest qualific		Integer	Scale	4	0	1954	2014			BQ missing scheme (num)				Background quest		
2015	B_Q01d		Education - Highest qualific		Integer	Nominal	2	0				Months	BQ missing scheme (num)				Background quest		
2016	B_Q01e		Education - Highest qualific		Integer	Scale	3	0					BQ missing scheme (num)				Background quest		
2017	B_Q02a		Education - Current qualific		Integer	Nominal	1	0				Yes (1) / No (2)	BQ missing scheme (num)				Background quest		
2018	B_Q02b		Education - Current qualific		Integer	Nominal	2	0				ISCED 1997 PIAAC (1-13, excl non-formal and foreign)	BQ missing scheme (num)				Background quest		
6248	B_Q02b01		Education - Current qualific		Integer	Nominal	2	0				ISCED 1997 PIAAC (1-12, excl foreign) (national MS)	BQ missing scheme (num)				Background quest		
2019	B_Q02c		Education - Current qualific		Integer	Nominal	2	0				ISCED Broad Fields of Education and Training (1-9)	BQ missing scheme (num)				Background quest		
2020	B_Q02d		Education - Uncompleted q		Integer	Nominal	1	0				Yes (1) / No (2)	BQ missing scheme (num)				Background quest		
7011	B_Q03a		Education - Uncompleted q		Integer	Nominal	3	0				ISCED 1997 PIAAC (1-13, excl non-formal and foreign)	BQ missing scheme (num)				Background quest		

SLIKA 23: UREJANJE NACIONALNIH VREDNOSTNIH SHEM V DME

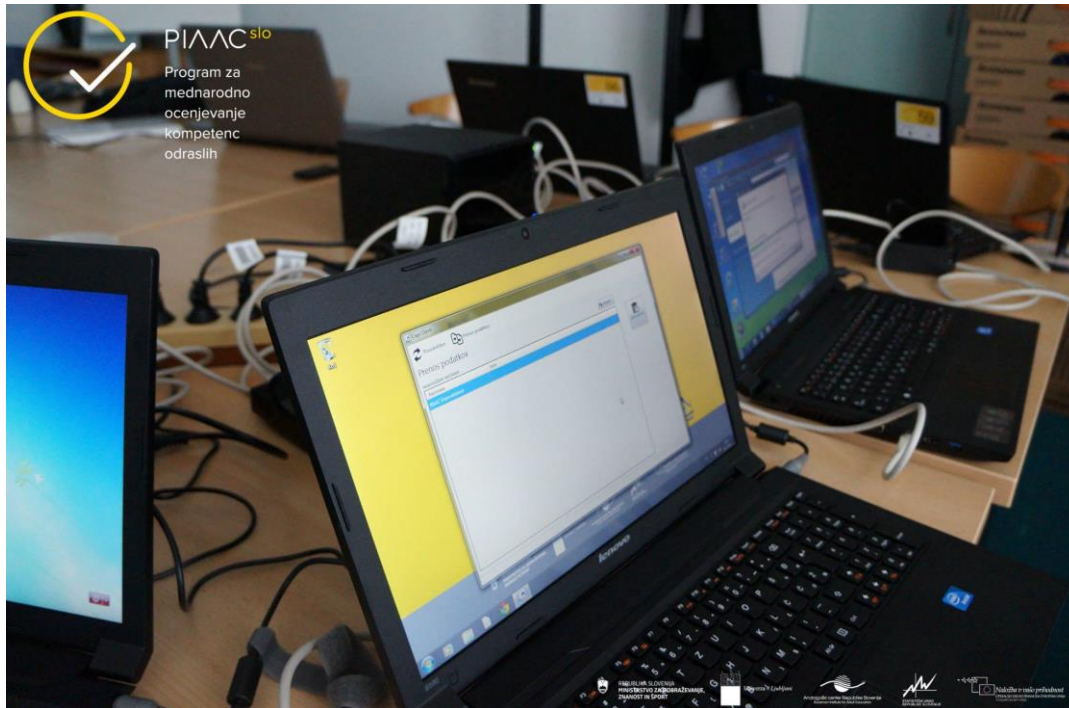
Priprava računalnikov za izvedbo anketiranja in usposabljanje anketarjev

Za potrebe pilotne in glavne raziskave je bilo potrebno preko javnega razpisa kupiti prenosne računalnike. Največji težavi za izbranega dobavitelja sta bili količina računalnikov iste konfiguracije in izredno kratek rok dobave.

Zaradi dolgotrajnosti priprave javnega razpisa in tehničnih specifik, podanih v zahtevah, predvsem nesvetlečega zaslona in količine, je bilo potrebno računalnike posebej za ta namen sestaviti skupaj in jih tudi poslati v Slovenijo, kar je zelo podaljšalo dobavo in posledično povzročilo precej preglavic, saj ni bilo pravega časa za urejanje vzorčnega računalnika PIAACO, kaj šele priprave vseh drugih.

Vzorčni računalnik PIAACO smo pripravili skupaj s partnerji TBA21 (na daljavo iz Frankfurta in Dunaja), potrebno je bilo postaviti celoten sistem delujoč CMS, vzpostaviti povezave s strežnikom PIAAC, vzpostaviti povezave CMS in VM, prevesti CMS v slovenski jezik in preizkušati kar največ scenarijev, med najbolj pomembnimi je bil tudi preklon med načinom delovanja za usposabljanje anketarjev in pravo terensko raziskavo, kar se vedno zgodi praktično čez noč.

SLIKA 24: POSTAVITEV PIAAC PLATFORME NA PRENOSNIH RAČUNALNIKIH

Na zgornji fotografiji je prikaz priprave vseh ostalih računalnikov PIAAC1, PIAAC2, PIAAC3, ... za potrebe usposabljanja anketarjev in nato terenskega dela raziskave.

Pomagali smo si z nasveti dobavitelja računalnika in uspeli pospešiti pripravo enega računalnika (postavitev traja skupno zagotovo več kot eno uro) z uporabo hkratnega postavljanja več računalnikov in sicer je bilo potrebno:

- narediti sliko *image* vzorčnega PIAACO računalnika (velikost preko 35 GB);
- uporabiti mrežno prenosno diskovno polje hitrosti 1 Gbps ter stikala 1 Gbps;
- povezati po več računalnikov (od 4 do 5 je bilo optimalno) hkrati na diskovno polje z omrežnimi kablji *ethernet*;
- z ustrežno programsko opremo kopirati *image* PIAACO na izbrane računalnike;
- urediti nastavitve novo postavljenih računalnikov;
- namestiti testne ankete in preizkusiti povezave ter delovanje.

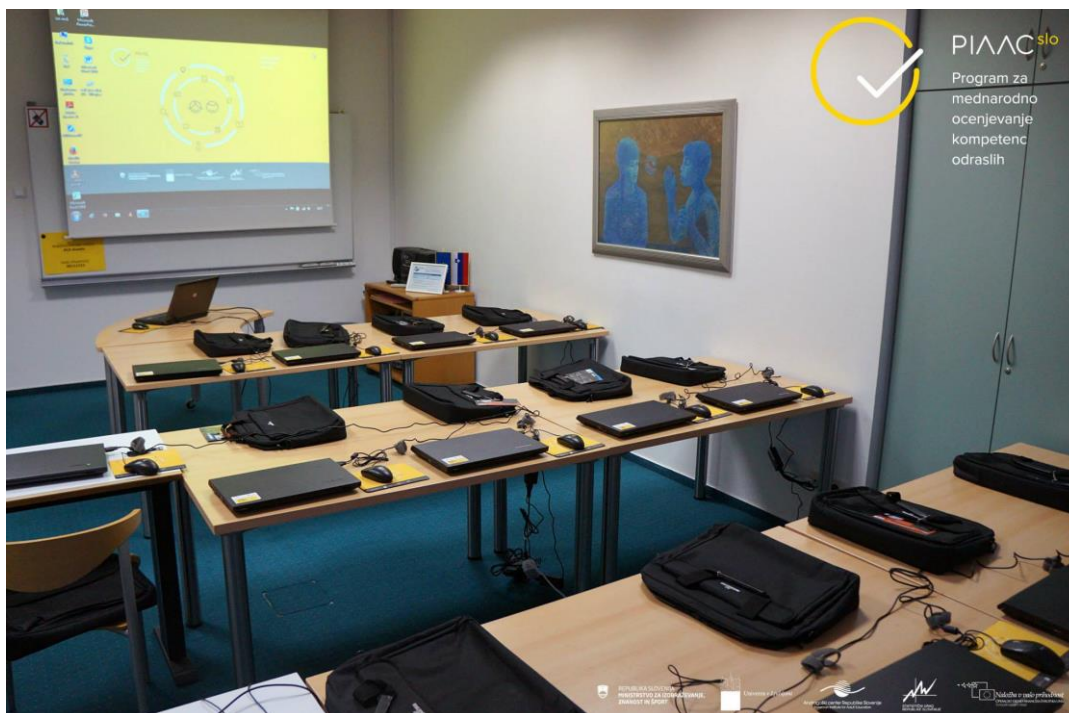
Pri prvi namestitvi sistema računalnikov pa je bilo potrebno tudi popraviti njihov BIOS, da so lahko delovali z zahtevanim operacijskim sistemom Windows 7 in ne Windows 8.1, kakor so bili dobavljeni.

Vse računalnike je bilo potrebno opremiti tudi z nalepkami, podlogo za miško, torbico in ostalim gradivom, kakor se vidi na spodnjih dveh fotografijah, tik pred začetkom usposabljanja anketarjev.

SLIKA 25: PRIPRAVLJENO GRADIVO ZA USPOSABLJANJE ANKETARJEV V SEMINARSKI SOBI ANDRAGOŠKEGA CENTRA SLOVENIJE

SLIKA 26: PRIPRAVLJENO GRADIVO ZA USPOSABLJANJE ANKETARJEV V SEJNI SOBI ANDRAGOŠKEGA CENTRA SLOVENIJE

Tehnična priprava anket za anketiranje

Vsaka anketa je vsebovala podatke iz vzorca, ki ga je pripravil Statistični urad RS, dodana pa je bila unikatna PERSID številka, ki je spremljala anketiranca v vseh postopkih in dokumentaciji. Priprava PERSID je bila prepuščena vsaki državi posebej, v Sloveniji smo zasnovali ID številko tako, da je vsebovala tudi številko anketarja.

Na Andragoškem centru Slovenije smo se odločili, da bo vsak anketar dobival valove po 60 anketirancev, zato je bilo potrebno pripraviti sezname v Excelu, ki so jih pripravile nadzornice terenskega dela raziskave na podlagi podatkov vzorca.

Postopki pri tehnični pripravi anket za anketiranje so bili naslednji:

- vsakemu anketirancu je bila dodana še številka PERSID;
- pripraviti po tri nalepke za anketiranca;
- pripraviti seznam z vsemi anketiranci določenega vala;
- izvoziti in pripraviti podatke za vnos v CMS sistem;
- uvoziti podatke anketirancev v CMS;
- v skladu z navodili nadzornic terenskega dela dodeliti anketirance anketarjem.

Vzorec je vseboval 9.000 enot, zato je obseg dela samo za tehnično pripravo temu primerno zelo obsežen. Če smo v povprečju 5 minut porabili za enega anketiranca to pomeni 750 ur dela!

ID številke

ID številke so bile izredno pomembne sestavine računalniške baze PIAAC in s tem tudi platforme. Pri ustvarjanju, dodeljevanju in uporabi ID številke ni smelo priti do nobenih napak, npr. podvojitvev, zamenjav, napačne dodelitve, saj bi prišlo do zmešnjave in posledično neuporabne podatkovne baze PIAAC.

Zasnova ID številke anketiranca, npr. PERSID **50110018**

5 - začetna številka, ki označuje PERSID glavne raziskave)

01 - zaporedna številka anketarja

1 - zaporedna številka izdanega vala

001 - zaporedna številka anketiranca

8 - dodana izračunana kontrolna številka

TABELA 26: PRIMER ID ŠTEVILKE ZVEZKOV IN ANKETIRANCEV

Osnovni zvezek BOOKID_PPC	Zvezek nalog 1 BOOKID_PP1	Zvezek nalog 2 BOOKID_PP2	Bralna pismenost BOOKID_PRC	ID anketiranca PERSID
100014	200011	300018	400015	50110018
100021	200028	300025	400022	50110025
100038	200035	300032	400039	50110032
100045	200042	300049	400046	50110049
...

TABELA 27: ID ŠTEVILKE ANKETARJEV

Anketar	Računalnik	AnketarID INTVID
1	PIAAC1	7016
2	PIAAC2	7023
3	PIAAC3	7030
4	PIAAC4	7047
...
67	PIAAC67	7672

Izračun kontrolne številke

Izračun kontrolne številke za ID oznake je bil zelo zanimiv in kaže na kompleksnost zasnove platforme kot celote. Če bi npr. želeli dobiti kontrolno številko PERSID, gre tako:

1. korak: vzemimo lihe cifre števila (začnemo z leve), jih seštejemo in pomnožimo s 3;
2. korak: vzemimo sode cifre števila (začnemo z leve) in jih prištejemo rezultatu;
3. korak: delimo z 10 in pogledjmo ostanek;
4. korak:
 - a. če je rezultat 0, potem je kontrolna številka 0;
 - b. če rezultat ni nič, potem od deset odštejemo rezultat, dobljena številka pa je kontrolna številka.

Primer: 5011001

1. korak: $5+1+0+1=7$; $7 * 3 = 21$
2. korak: $21 + 0 + 1 + 0 = 22$
3. korak: $19 \bmod 10 = 9$
4. korak: $10 - 9 = 1$

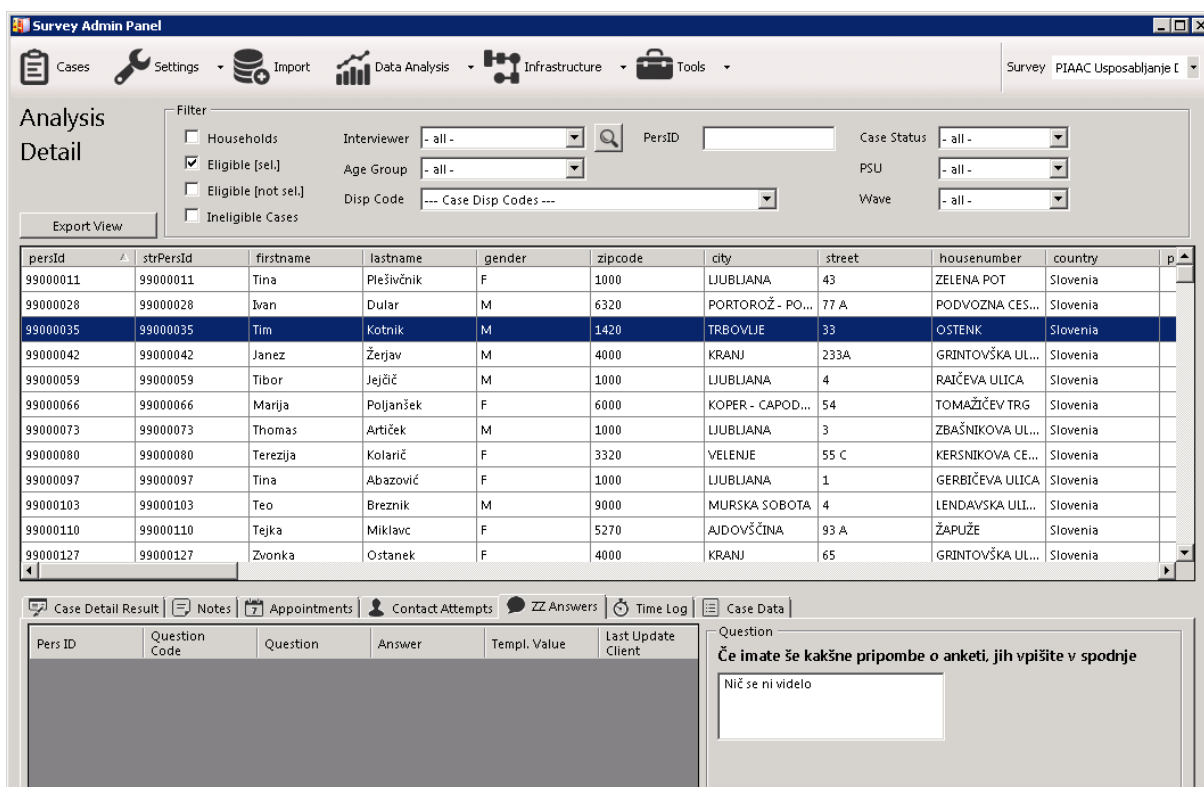
Rešitev: ID 5011001 skupaj s kontrolno številko je 5011008.

Tudi v tem primeru je bilo potrebno narediti lastno orodje, uporabili smo kar programski jezik PHP in uporabili orodje na spletu.

SLIKA 27: FUNKCIJA ZA IZRAČUN KONTROLNE ŠTEVILKE (JEZIK PHP)

```
function piaac_check ($num) {
    for ($i=0;$i<strlen($num);$i++) {
        if (!($i%2)) $sum1+=$num[$i];
        else $sum2+=$num[$i];
    }
    $sum=$sum1*3+$sum2;
    $chk=($sum%10);
}
```

SLIKA 28: PRIMER DODELJENIH ANKET V PIAAC CMS NA STREŽNIKU (PODATKI SO TESTNI)

Dnevno poročanje podatkov terenske raziskave PIAAC

Sistematično spremljanje podatkov anketarjev s terena je bilo izrednega pomena za izpolnitev vseh zastavljenih ciljev terenskega dela raziskave PIAAC v Sloveniji. Anketarji so preko računalniškega sistema CMS dnevno poročali in oddajali ankete, podatke pa je potem izpisoval in pripravil za poročilo nacionalni skrbnik za baze NDM.

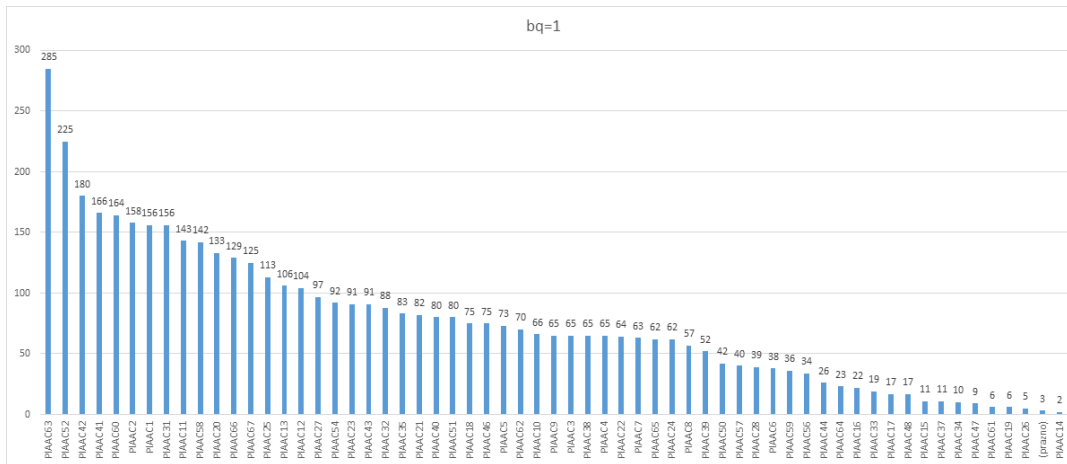
Poročila je dobivala projektna skupina PIAAC, v njem pa so bili podatki o stanju anket, opravljenih stikih, opombah, datumu zadnjega prenosa podatkov posameznih anketarjev, ipd. Nadzornice terenskega dela in ostali člani PIAAC skupine so tako nekajkrat na teden dobili vpogled, v bolj intenzivnem obdobju pa praktično vsak dan.

Nekatere izpise je omogočal že računalniški sistem za spremljanje anketiranja CMS na strežniku, druge izpise in grafe pa je bilo potrebno vsakič znova pripraviti v Excelu. Posebej grafični prikaz podatkov je zelo hitro podal najbolj osnovne informacije o številu opravljenih anket in učinkovitosti posameznih anketarjev, predvsem pa dal pogled na stanje terena kot celote.

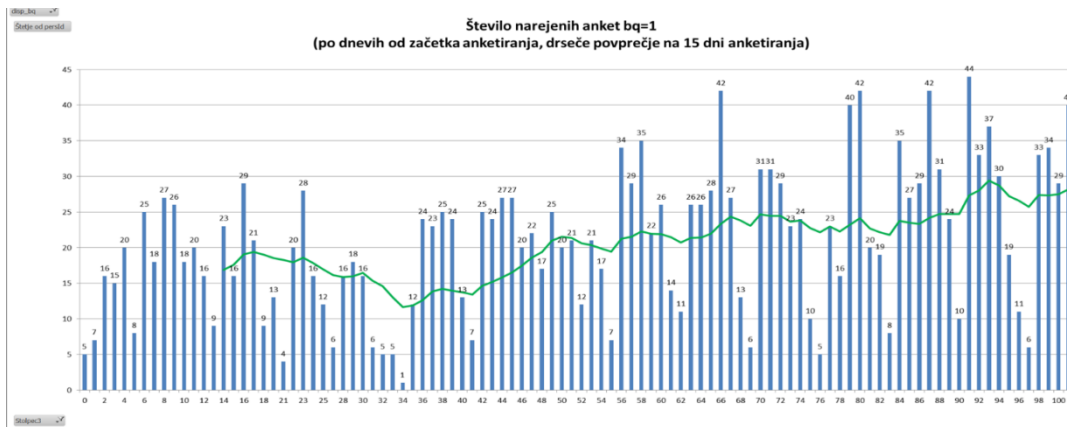
TABELA 28: IZPIS PODATKOV O ANKETAH GLEDE NA OZNAKO STANJA NA DOLOČEN DAN

Disp Code	Finished Cases	Started / Edited Cases
[AN] Anketa - dogovor	0	226
[BD] Stik - brez dogovora	0	344
[ND] Ni doma	0	1150
[ZZ] Začetna zavrnitev	0	177
[BOL] Bolezen/oviranost/invalidnost	0	19
[DR] Drugo	0	122
[01] Dokončano	4584	7
[03] Delno dokončano/ prekinitev	42	2
[04] Zavrnitev izbrana oseba	58	56
[05] Zavrnitev druga oseba	4	22
[07] Težave z jezikom	28	5
[08] Težave z branjem in pisanjem	5	0
[09] Učna/duševna nezmožnost	10	10
[12] Okvara sluha	3	0
[13] Slepota/okvara vida	6	1
[14] Motnje govora	2	2
[15] Gibalna oviranost	5	1
[16] Druge motnje	3	1
[17] Drugo (neopredeljeno), npr. bolezen ali neobičajne okoliščine	31	14
[18] Smrt	2	4
[21] Največje število klicev	9	24
[24] Začetna odsotnost/nedosegljivost v času izvajanja raziskave dela	83	48
[27] Podvojitev že sodeloval	0	2
[90] Tehnični problem	8	0
[91] Zmanjkalo papirnatih zvezkov	0	0
[25] Neustreznost glede na kriterije raziskave	5	2
[24-1] Nedostopen - Oseba se je preselila (znotraj države) ali je (naš) naslov napačen	48	111
[24-2] Nedostopen - Nimamo nobenih podatkov, kaj se je z osebo zgodilo.	23	40
[24-3] Nedostopen - Oseba se je preselila izven države oziroma v institucijo.	32	51
[24-4] Nedostopen - Drugo	15	20
[ZZ-1] Blaga zavrnitev, anketiranca bom še obiskal	0	139
[ZZ-2] Predlagam mlajšega anketarja	0	16
[ZZ-3] Predlagam starejšega anketarja	0	28
[ZZ-4] Predlagam anketarko	0	55
[ZZ-5] Predlagam anketarja	0	30
[ZZ-6] Predlagam, da anketiranca pokliče ACS	0	93
[ZZ-7] Zavrnitev preko ACS	0	27
[ZZ-8] Zagotovo ne bo sodeloval	0	726
[ZZ-99] Drugo (opis pri vzpostavitvah stika)	0	121

GRAF 1: ŠTEVILO OPRAVLJENIH ANKET Z DOKONČANIM OSNOVNIM VPRAŠALNIKOM (BQ=1)

GRAF 2: ŠTEVILO NAREJENIH ANKET Z VSAJ OSNOVNIM VPRAŠALNIKOM PO DNEVIH

GRAF 3: DOKONČANE ANKETE IN ODSOTEK NAREJENIH PO ANKETARJIH

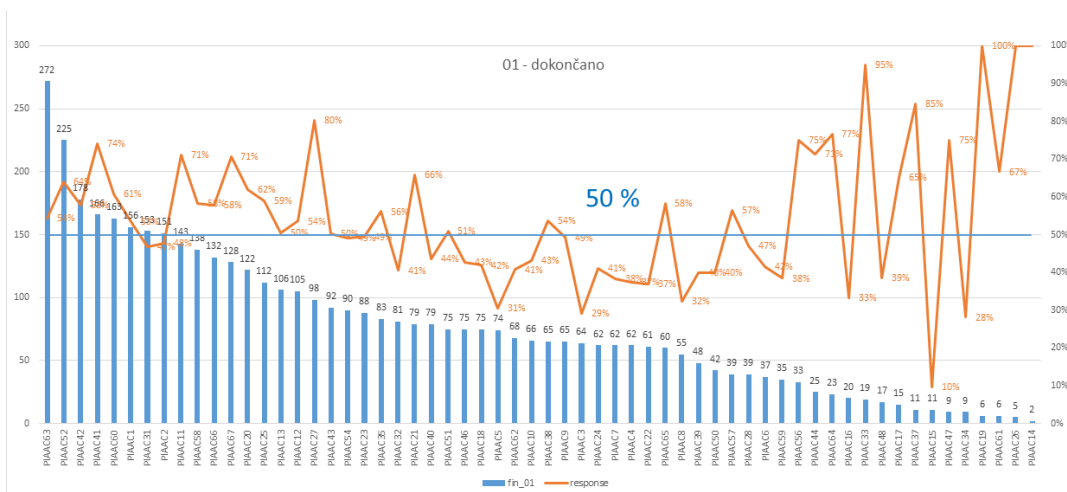

TABELA 29: DATUM ZADNJEGA PRENOSA ANKET PO POSAMEZNIH ANKETARJIH

Computername	lastname	firstname	lastestInDate
PIAAC12	***	***	16. 11. 2014 22:07
PIAAC40	***	***	16. 11. 2014 21:57
PIAAC16	***	***	16. 11. 2014 20:54
PIAAC60	***	***	16. 11. 2014 15:56
PIAAC23	***	***	16. 11. 2014 12:18
PIAAC10	***	***	15. 11. 2014 23:58
PIAAC41	***	***	15. 11. 2014 23:48
...

Vrstice anketarjev, ki so se priklopili na strežnik CMS so bile obarvane:

- zadnje 3 dni obarvane z zeleno;
- od 3 do 10 dni obarvane z oranžno;
- nad 10 dni obarvane z rdečo.

Tehnična podpora anketarjem

Anketarji so imeli na voljo brezplačno modro številko (s prevezavo) ali pa neposreden dostop do IT koordinatorja, ki je poskrbel predvsem za:

- vzpostavitev anketirnega VM okolja po nepredvidenih prekinitvah in ustavitvah;
- težave pri dodeljevanju in prenosih anket;
- težave pri ustavitvi anket;
- popraviljanju vsebinskih napak anketarjev (napačni PERSID, menjava PERSID, ipd.);
- podpora pri preselitvah anketirancev in novih dodelitvah anketirancev;
- težave pri strojnih napakah računalnikov.

SLIKA 29: MODRA ŠTEVILKA

Brezhibna računalniška platforma za anketiranje pa še ni dovolj za uspeh na terenu. Zaradi izredno kompleksne platforme in tudi postopkov anketiranja, je bila tehnična in vsebinska podpora eden ključnih dejavnikov za nadpovprečen odziv na terenu in izredno majhno število tehničnih napak na glavni raziskavi 2014. Podpora je bila na voljo ves čas anketiranja na terenu, 7 dni v tednu, 24 ur na dan.

4

VZOREC

4.1 Zagotavljanje reprezentativnosti vzorca raziskave PIAAC

dr. Nejc Berzelak , dr. Vasja Vehovar

Metodologija raziskave PIAAC je bila mednarodno določena s Tehničnimi standardi in smernicami za PIAAC, ki so opredeljevala ključna načela izvedbe vseh faz načrtovanja, zbiranja in končne priprave podatkov. Odgovornost nacionalnih partnerjev je dosledno upoštevanje in operacionalizacija določil na nivoju posamezne države. Ena izmed ključnih dimenzij kakovosti podatkov je njihova reprezentativnost za ciljno populacijo, ki omogoča posplošljivost rezultatov z vzorca na celotno populacijo. Njeno zagotavljanje zahteva natančno načrtovanje in izvedbo postopkov vzorčenja, spremljanje realizacije vzorca, evalvacijo potencialnih pristranskosti ter ustrezno uteževanje zbranih podatkov.

Bistvene naloge nacionalne koordinacije pri zagotavljanju reprezentativnosti vzorca raziskave PIAAC so zajemale:

- načrtovanje in izvedbo postopkov vzorčenja v sodelovanju s Statističnim uradom republike Slovenije (SURS);
- spremljanje realizacije vzorca za zgodnje odkrivanje potencialnih težav, ki bi lahko predstavljale grožnjo reprezentativnosti vzorca;
- osnovne analize pristranskosti zaradi neodgovora in podpora mednarodnemu konzorciju pri pripravi razširjenih analiz;
- načrtovanje uteževanja, pripravo podatkov za uteževanje ter potrditev izračunanih uteži;
- redno poročanje konzorciju ter partnerjem, odgovornim za mednarodno koordinacijo postopkov vzorčenja in zagotavljanja kakovosti.

V tem poročilu so predstavljene najpomembnejše aktivnosti in njihovi rezultati, ki so pomembni za razumevanje reprezentativnosti vzorca raziskave PIAAC.

Vzorčenje

Bistveni kriteriji vzorčenja, ki so jih določali Tehnični standardi in smernice za PIAAC in so bili v celoti upoštevani pri izvajanju raziskave, so zajemali:

- jasno opredelitev ciljne populacije znotraj države ter njeno primerljivost z drugimi državami, ki so bile vključene v raziskavo PIAAC;
- visoko kakovost vzorčnega okvira, t. j. seznama vseh enot v ciljni populaciji. Stopnja nepokritja (izključenosti ciljnih enot iz vzorčnega okvira) mora biti manjša od 5 % ciljne populacije. Vzorčni okvir mora vsebovati vse informacije, ki so potrebne za uspešno vzpostavitev stika s ciljnimi osebami;
- zadostno velikost vzorca, ki ne sme biti manjša od 5.000 enot;
- verjetnostni način vzorčenja, pri katerem mora imeti vsaka enota v ciljni populaciji vnaprej znano in neničelno verjetnost izbora v vzorec;
- natančno dokumentiranost postopkov vzorčenja za ocenjevanje kakovosti vzorca in transparentnost metodologije za uporabnike podatkov.

Ciljna populacija

Ciljna populacija je bila določena skladno s standardi raziskave PIAAC in je zajemala odrasle osebe med 16. in 65. letom starosti, ki so prebivale v Sloveniji v času zbiranja podatkov. Osebe so bile vključene ne glede na državljanstvo, narodnost ali jezik. Izključene so bile osebe, ki so prebivale v institucionalnih skupinskih gospodinjstvih, kot so zapori, bolnišnice in domovi za starejše.

Tehnični standardi in smernice so kot časovno točko določitve starosti opredelili sredino obdobja zbiranja podatkov. Statistični urad (SURS) je uporabil nekoliko drugačno opredelitev starosti, pri čemer je vključil le osebe, ki so stare med 16 in 65 let v celotnem obdobju zbiranja podatkov. To so bile osebe, ki so bile rojene med 15. 12. 1948 in 1. 4. 1998. To je predstavljalo manjše odstopanje od smernic, ki predvidevajo vključitev oseb ustrezne starosti na dan 1. 8. 2014. Ker je bil uporabljen način opredelitve ustreznosti glede na starost natančnejši od predvidenega in hkrati ni zmanjševal mednarodne primerljivosti podatkov, so predlagan pristop odobrili tudi koordinatori vzorčenja na Westatu.

Vzorčni okvir

Kot vzorčni okvir smo uporabili Centralni register prebivalstva, ki ga upravlja Ministrstvo za notranje zadeve. Register pridobiva podatke iz številnih administrativnih virov, vključno z matičnim registrom, registri stalnega prebivalstva in tujcev, registrom prostorskih enot, davčnih zavezancev in drugimi.

Centralni register prebivalstva predstavlja zelo točen in ažuren vzorčni okvir za izbor vzorca splošne populacije Slovenije. Glede na razpoložljive podatke smo ocenili, da zajema 98.3% ciljne populacije za PIAAC, kar je izrazito nad pragom 95% pokritosti, ki so ga določali standardi raziskave. Uporabljen vzorčni okvir je tako omogočal izbor zelo kakovostnega vzorca splošne populacije prebivalcev Slovenije, kar je bila pomembna prednost Slovenije v primerjavi z veliko večino drugih držav, ki so sodelovale v raziskavi PIAAC.

Vzorčni načrt in izbor vzorca

Izbor vzorca je izvedel Statistični urad Republike Slovenije v sodelovanju s Fakulteto za družbene vede. Z vzorčnim načrtom je bila določena uporaba dvostopenjskega sistematičnega vzorčenja iz Centralnega registra prebivalstva, pri čemer so bili na prvi stopnji vzorčeni popisni okoliši, na drugi stopnji pa osebe znotraj izbranih okolišev. Takšen način vzorčenja zagotavlja dobro reprezentiranost enot in hkrati zmanjšuje njihovo geografsko razpršenost. Slednje je ključnega pomena za učinkovito izvajanje osebnega anketiranja, saj bi bilo obiskovanje geografsko zelo razpršenih ciljnih oseb v primeru enostopenjskega vzorčenja praktično neizvedljivo oz. bi zahtevalo nesorazmerno velika sredstva.

Začetna velikost vzorca je bila izbrana z upoštevanjem zahtevane realizirane velikosti vzorca (najmanj 5.000 enot) ter ocene stopnje sodelovanja na podlagi

podobnih anket v Sloveniji. Od skupno 1,369,656 oseb v ciljni populaciji je bila začetna velikost glavnega vzorca tako določena na 9,000 enot. Za primer manjše stopnje sodelovanja od pričakovane je bil izbran dodatni rezervni vzorec 1,200 oseb, ki bi bil uporabljen v primeru nedoseganja ciljne realizirane velikosti vzorca.

Izbor vzorca je izvedel Statistični urad na osnovi registrskih podatkov na dan 1.3.2014. Popisni okoliši kot enote prve stopnje (PSU - *primary sampling units*) so bili izbrani z verjetnostjo sorazmerno velikosti, kjer je mera velikosti (MOS - *measure of size*) enaka registrskemu podatku o številu ustreznih oseb v posameznem okolišu. Takšen način vzorčenja zagotavlja, da imajo večji popisni okoliši sorazmerno večjo verjetnost izbora v vzorec.

Iz vzorčnega okvira je bilo izključenih 48 popisnih okolišev z manj kot 45 prebivalci, kar izključi le približno 0.12 % ciljne populacije (1,706 oseb v populaciji) in tako minimalno prispeva k napaki nepokritja. Skupno je bilo vključenih 10,200 popisnih okolišev. Za sistematično vzorčenje so bili popisni okoliši razvrščeni po statistični regiji in tipu naselja, s čimer je bila dosežena njihova ustrezna zastopanost glede na te značilnosti.

Znotraj posameznega izbranega popisnega okoliša je bilo v drugem koraku sistematično izbranih 17 oseb: 15 za glavni in dve za rezervni vzorec. Poleg razvrstitve po regiji, tipu naselja in okolišu, ki izhaja že iz prve stopnje vzorčenja, so bile osebe nadalje razvrščene še po naselju, ulici, hišni številki in priimku. Znotraj vsakega izbranega popisnega okoliša je bila prva oseba izbrana slučajno, vsaka naslednja pa s korakom $\frac{N_{PSU}}{17}$, kjer je N_{PSU} enak številu ustreznih oseb v določenem okolišu.

Verjetnost izbora v vzorec

Pri uporabljenem načinu vzorčenja je imela vsaka od 1.369.656 oseb v ciljni populaciji enako verjetnost izbora v vzorec. Verjetnost izbora posameznega popisnega okoliša (p_{PSU}) je odvisna od njegove velikosti, t. j. števila ustreznih oseb v okolišu (N_{PSU}):

$$p_{PSU} = \frac{N_{PSU}}{1,369,656} \cdot 600$$

Ker uporaba rezervnega vzorca ni bila potrebna in je tako učinkovito v vsakem popisnem okolišu bilo za anketiranje izbranih 15 oseb, je bila znotraj posameznega okoliša vsaka oseba izbrana z verjetnostjo:

$$p_{OS_{PSU}} = \frac{15}{N_{PSU}}$$

Skupna verjetnost izbora osebe v vzorec (p_{OS}) je bila izračunana kot produkt verjetnosti izbora popisnega okoliša (p_{PSU}) ter verjetnosti izbora osebe znotraj okoliša ($p_{OS_{PSU}}$). Ker se je v tej formuli velikost popisnega okoliša okrajšala, je bila verjetnost izbora enaka za vse osebe v ciljni populaciji:

$$p_{OS} = \frac{N_{PSU}}{1,369,656} \cdot 600 \cdot \frac{15}{N_{PSU}} = \frac{9,000}{1,369,656} \approx 0.0066$$

Verjetnost izbora posamezne osebe iz ciljne populacije v vzorec je tako bila približno 0.7 %.

Ujemanje strukture vzorca in populacije

Tabela 30 prikazuje primerjavo strukture populacije in izbranega glavnega vzorca glede na spol, starost in statistično regijo. Primerjava potrjuje dobro ujemanje populacijske in vzorčne strukture glede na prikazane spremenljivke, kar je bilo zaradi kakovostnega vzorčnega okvira in načina vzorčenja tudi pričakovano. Manjša odstopanja so bila posledica slučajnih vzorčnih napak, ki nastanejo ob izboru vsakega vzorca in jih je mogoče rutinsko upoštevati pri izvajanju analiz z izračuni standardnih napak ter pripadajočih intervalov zaupanja oz. statističnih značilnosti preizkusov.

TABELA 30: STRUKTURA POPULACIJE (CENTRALNI REGISTER PREBIVALSTVA, CRP) IN IZBRANEGA GLAVNEGA VZORCA GLEDE NA SPOL, STAROST IN STATISTIČNO REGIJO.

	CRP	Vzorec
Spol		
Moški	51.2 %	51.1 %
Zenski	48.8 %	48.9 %
Starost		
16-25	14.8 %	15.3 %
26-35	21.0 %	21.0 %
36-55	44.0 %	43.9 %
56-65	20.3 %	19.8 %
Statistična regija		
Gorenjska	9.8 %	9.7 %
Goriška	5.8 %	5.7 %
JV Slovenija	7.0 %	7.0 %
Koroška	3.6 %	3.7 %
Notranjsko-kraška	2.6 %	2.7 %
Obalno-kraška	5.5 %	5.5 %
Osrednjeslovenska	25.7 %	25.8 %
Podravska	15.6 %	15.5 %
Pomurska	5.9 %	6.0 %
Savinjska	12.9 %	13.0 %
Spodnjeposavska	3.5 %	3.5 %
Zasavska	2.1 %	2.0 %

*Prikazani so vzorčni podatki za 9,000 oseb, izbranih v glavni vzorec, saj uporaba rezervnega vzorca 1,200 oseb ni bila potrebna.

Realizacija vzorca

Tehnični standardi in smernice za PIAAC so postavljali ciljno stopnjo odgovora pri 70 % ter najnižjo sprejemljivo stopnjo pri 50 %. Z upoštevanjem dolžine in lastnosti ankete PIAAC ter tipičnih vzorcev sodelovanja v Sloveniji, ki izhajajo iz drugih podobnih anket, je bila pričakovana stopnja za našo državo postavljena na 55 %.

Ena izmed ključnih nalog za zagotavljanje reprezentativnosti vzorca je bila natančno spremljanje realizacije vzorca skozi celoten čas trajanja zbiranja podatkov. Posebna pozornost je bila pri tem namenjena opazovanju socio-demografskih značilnosti oseb, ki so sodelovale v raziskavi (respondentov) in tistih, ki niso sodelovale (nerespondentov). Na osnovi rezultatov rednih evalvacij so bili ob identifikaciji težav sprejeti ustrezni ukrepi za izboljšanje dosega skupin z izkazano nižjo pripravljenostjo za sodelovanje.

Izračun stopnje odgovora

Stopnje odgovora za PIAAC so se izračunavale po več različnih kompleksnih formulah. V tem poročilu je bil uporabljen nekoliko poenostavljen izračun, ki se je uporabljal tudi za spremljanje sodelovanja ter analizo pristranskosti zaradi neodgovora. Pripadajoča kategorizacija izidov anketiranja v respondente, nerespondente in izločene enote je predstavljena v Tabeli 31.

TABELA 31: KATEGORIZACIJA IZIDOV ANKETIRANJA V RESPONDENTE, NERESPONDENTE IN IZLOČENE ENOTE, KI JE BILA UPORABLJENA ZA SPREMLJANJE SODELOVANJA IN ANALIZO PRISTRANSKOSTI ZARADI NEODGOVORA

Izid anketiranja	Kategorija
Respondent na osnovni vprašalnik, ne glede na izid anketiranja v fazi ocenjevanja z izjemo težav s pismenostjo*	Respondent
Nerespondent na osnovni vprašalnik iz razlogov, ki niso povezani s težavami s pismenostjo	Nerespondent
Oseba s senzorno, govorno ali gibalno oviranostjo, ki onemogoča sodelovanje	Nerespondent
Oseba z neznano ustreznostjo za anketiranje	Nerespondent
Nerespondent na osnovni vprašalnik ali ocenjevanje zaradi težav s pismenostjo	Izločen
Neustrezna oseba za anketiranje	Izločen

* Med težave s pismenostjo spadajo težave z jezikom, težave z branjem in pisanjem ter učne ali duševne nezmožnosti.

Stopnja odgovora z upoštevanjem takšne kategorizacije enot je bila izračunana po formuli:

$$RR = \frac{n_R}{n_R + n_{NR}}$$

kjer je n_R število respondentov in n_{NR} število nerespondentov. Izločene enote v izračunu niso bile upoštevane, saj so bile obravnavane kot neustrezne. Končne izračune je objavil mednarodni konzorcij ob uradni objavi podatkov raziskave, več v tabeli 32.

TABELA 32: DOSEŽENA STOPNJA ODGOVORA PO DRŽAVAH

OECD države	Stopnja odgovora	Stopnja pokritosti ⁴
Avstralija	71	69
Avstrija	53	52
Kanada	59	58
Čile	66	66
Češka	66	65
Danska	50	48
Anglija (ZK)	59	58
Estonija	63	61
Finska	66	66
Flandrija (Belgija)	62	59
Francija	67	64
Nemčija	55	54
Grčija	41	40
Irska	72	72
Izrael	61	58
Italija	55	54
Japonska	50	47

⁴ Stopnja pokritosti = stopnja odzivnosti * (1 - stopnja izključenosti).

Koreja	75	73
Nizozemska	51	50
Nova Zelandija	63	61
Severna Irska (ZK)	65	64
Norveška	62	62
Poljska	56	53
Slovaška	66	63
Slovenija	62	59
Španija	48	46
Švedska	45	45
Turčija	80	79
Združene države	70	70
Partnerji		
Ciper ⁵	73	72
Džakarta (Indonezija)	82	unknown
Litva	54	53
Ruska federacija ⁶	52	51
Singapur	63	63

*Države so razvrščene po abecednem vrstnem redu.

Vir: OECD, The Survey of Adult Skills, 2016

⁵ Opomba Turčije: Informacije v tem dokumentu, ki omenjajo Ciper, se nanašajo na južni del otoka. Na otoku ni enotne oblasti, ki bi zastopala tako turške kot tudi grške Ciprčane. Turčija priznava Turško republiko Severni Ciper (TRSC). Dokler se pod okriljem Združenih narodov ne najde trajne in nepristranske rešitve, bo Turčija vztrajala pri svojem stališču v zvezi s ciperskim vprašanjem.

Opomba držav članic Evropske unije, ki so članice OECD in Evropske unije: Republiko Ciper priznavajo vse članice Združenih narodov z izjemo Turčije. Informacije v tem dokumentu se nanašajo na področje, ki je pod dejanskim nadzorom vlade Republike Ciper.

⁶ Vzorec Ruske federacije ne vključuje populacije Moskovske mestne občine.

Dosežene stopnje odgovora

Skupna stopnja odgovora na osnovni vprašalnik, izračunana po zgoraj opisanem postopku, je znašala 60 % (veljavnih 5,267 anketirancev). Z upoštevanjem posameznikov, ki v anketi niso sodelovali zaradi težav s pismenostjo, vendar so anketarji od njih pridobili vsaj podatke o spolu in starosti, pa je končna stopnja odgovora na osnovni vprašalnik 62 % (veljavnih 5,293 anketirancev). Več kot 98 % anketirancev, ki so izpolnili osnovni vprašalnik, je zaključilo tudi ocenjevanje (reševanje nalog).

V Tabeli 33 so predstavljene stopnje odgovora in realizirane velikosti vzorca po posameznih socio-demografskih značilnostih anketirancev, pridobljenih iz Centralnega registra prebivalstva. Čeprav deleži sodelujočih med posameznimi skupinami precej variirajo, stopnja sodelovanja v večini skupin presega predvideno stopnjo 55 %. Skupine z najvišjimi stopnjami sodelovanja so osebe, stare 25 let ali manj, prebivalci Koroške, Zasavske in Goriške statistične regije, ter prebivalci iz kmečkih naselij. Izrazito nižjo pripravljenost za sodelovanje pa so izkazali prebivalci večjih mest, zlasti Maribora in Ljubljane. Takšni vzorci sodelovanja so pričakovani in se tipično pojavljajo tudi v drugih anketah splošne populacije, vključno z uradnimi anketami in velikimi družboslovnimi raziskavami, kot je Evropska družboslovna raziskava.

Podrobnejša analiza značilnosti respondentov in nerespondentov ter dejavnikov sodelovanja je predstavljena v naslednjem delu poročila.

TABELA 33: STOPNJE ODGOVORA IN REALIZIRANE VELIKOSTI VZORCA GLEDE NA OSNOVNE SOCIO-DEMOGRAFSKE ZNAČILNOSTI IZBRANIH OSEB.

	Stopnja odgovora	Velikost vzorca
Skupaj	60.3 %	5,267
Spol		
Moški	58.0 %	2,585
Ženski	62.7 %	2,691
Starost		
16-25	71.5 %	946
26-35	55.3 %	990
36-45	56.0 %	1,049
46-55	60.4 %	1,204
56-65	61.4 %	1,087
Statistična regija		
Pomurska	61.9 %	322
Podravska	57.3 %	768
Koroška	79.6 %	261
Savinjska	61.1 %	693
Zasavska	69.9 %	123
Spodnjeposavska	65.5 %	205
JV Slovenija	67.4 %	417
Osrednjeslovenska	52.4 %	1,187
Gorenjska	63.2 %	539
Notranjsko-kraška	52.8 %	124
Goriška	70.3 %	350
Obalno-kraška	61.2 %	287
Tip naselja		
Kmečka naselja < 2,000 preb.	68.8 %	1,467
Nekmečka naselja < 2,000 preb.	64.0 %	1,619
Naselja 2,000-10,000 preb.	61.2 %	924
Naselja > 10,000 preb.	54.3 %	593
Maribor	43.2 %	159
Ljubljana	45.8 %	514

Evalvacija pristranskosti zaradi neodgovora

Stopnja odgovora je le eden izmed kazalcev kakovosti podatkov z vidika reprezentativnosti za ciljno populacijo, katerega točnost se v praksi pogosto izkaže za vprašljivo. Pristranskost zaradi neodgovora namreč ne izhaja neposredno iz deleža respondentov oz. nerespondentov, temveč iz razlik v opazovanih značilnostih med njimi. Pomemben del evalvacije kakovosti podatkov je zato ocena pristranskosti zaradi neodgovora.

Ocenjevanje pristranskosti zaradi neodgovora je potekalo v dveh fazah. Osnovno analizo pristranskosti, ki je predstavljena v tem delu, je izvedla Fakulteta za družbene vede. Razširjeno analizo pristranskosti pa je izvedel mednarodni

konzorcij na osnovi načrta, izdelanega na nacionalnem nivoju. Ker se je ta analiza osredotočala predvsem na ocenjevanje učinkovitosti uteževanja podatkov, jo predstavljamo v naslednjem delu poročila.

Namen osnovne analize pristranskosti zaradi neodgovora je bil z uporabo razpoložljivih zunanjih podatkov ugotoviti, katere osnovne socio-demografske spremenljivke vplivajo na sodelovanje anketirancev. To je omogočalo identifikacijo skupin, ki bi lahko bile bolj podvržene pristranskosti zaradi neodgovora in jim je bilo treba pri načrtovanju in izvedbi postopkov uteževanja nameniti posebno pozornost. Izvedena je bila tudi primerjava anketne in populacijske socio-demografske strukture, ki je podala dodaten vpogled v značilnosti realiziranega vzorca.

Skladno s standardi raziskave PIAAC so bile v osnovno analizo pristranskosti vključene kontrolne spremenljivke, ki so vsebovane v Centralnem registru prebivalstva in s tem na voljo za respondente in nerespondente: spol, starost, regija in tip naselja. Za primerjavo realizirane in populacijske strukture pa je bila uporabljena tudi izobrazba anketiranca.

Realizirana in populacijska socio-demografska struktura

Primerjava realizirane in populacijske socio-demografske strukture je podana v Tabeli 34. Absolutne razlike med vzorčno in populacijsko strukturo so izražene v odstotnih točkah. Relativne razlike so izražene v odstotkih, izračunanih kot razlika med vzorčnim in populacijskim deležem, deljena s populacijskim deležem.

Izrazito večje relativne razlike kažejo na nadreprezentiranost najmlajše skupine ciljne populacije (16-25 let), prebivalcev Koroške, Spodnjeposavske in Goriške regije, prebivalcev kmečkih naselij ter oseb s srednjo splošno ali višjo izobrazbo. Izraziteje podreprezentirane pa so predvsem osebe iz osrednjeslovenske regije, večjih mest in nižje izobraženi.

Ugotovljena odstopanja so posledica tipičnih vzorcev razlik v pripravljenosti za sodelovanje v anketah. Čeprav so relativne razlike v nekaterih primerih razmeroma visoke, predvsem pri manjših skupinah (npr. Koroška regija, prebivalci Maribora ter najvišje in najnižje izobraženi), izkušnje iz podobnih anket kažejo, da je takšna odstopanja mogoče učinkovito odpravljati z uporabo ustreznih postopkov uteževanja.

TABELA 34: PRIMERJAVA REALIZIRANE IN POPULACIJSKE SOCIO-DEMOGRAFSKE STRUKTURE Z IZRAČUNOM ABSOLUTNIH IN RELATIVNIH RAZLIK.

	PIAAC	Populacija	Absolutna razlika	Relativna razlika
Spol				
Moški	49.0 %	51.4 %	-2.4 o. t.	-4.6 %
Ženski	51.0 %	48.6 %	+2.4 o. t.	+4.9 %
Starost				
16-25	17.9 %	15.4 %	+2.5 o. t.	+16.2 %
26-35	18.8 %	21.0 %	-2.2 o. t.	-10.6 %
36-45	19.9 %	21.4 %	-1.5 o. t.	-7.0 %
46-55	22.8 %	21.9 %	+0.9 o. t.	+4.0 %
56-65	20.6 %	20.3 %	+0.3 o. t.	+1.7 %
Statistična regija				
Pomurska	6.1 %	5.7 %	+0.4 o. t.	+6.7 %
Podravska	14.6 %	15.9 %	-1.3 o. t.	-8.1 %
Koroška	5.0 %	3.5 %	+1.5 o. t.	+42.0 %
Savinjska	13.1 %	12.6 %	+0.5 o. t.	+3.9 %
Zasavska	2.3 %	2.1 %	+0.2 o. t.	+11.7 %
Spodnjeposavska	3.9 %	3.4 %	+0.5 o. t.	+14.9 %
JV Slovenija	7.9 %	6.9 %	+1.0 o. t.	+14.5 %

Osrednjeslovenska	22.5 %	26.5 %	-4.0 o. t.	-15.2 %
Gorenjska	10.2 %	9.7 %	+0.5 o. t.	+5.4 %
Notranjsko-kraška	2.4 %	2.5 %	-0.2 o. t.	-6.6 %
Goriška	6.6 %	5.6 %	+1.0 o. t.	+17.8 %
Obalno-kraška	5.4 %	5.6 %	-0.1 o. t.	-2.2 %
Tip naselja				
Kmečka naselja < 2,000 preb.	27.8 %	23.5 %	+4.3 o. t.	+18.4 %
Nekmečka naselja < 2,000 preb.	30.7 %	28.3 %	+2.4 o. t.	+8.5 %
Naselja 2,000-10,000 preb.	17.5 %	16.8 %	+0.7 o. t.	+4.3 %
Naselja > 10,000 preb.	11.2 %	13.1 %	-1.9 o. t.	-14.2 %
Maribor	3.0 %	4.7 %	-1.7 o. t.	-35.7 %
Ljubljana	9.7 %	13.7 %	-3.9 o. t.	-28.6 %
Izobrazba				
Brez / nepopolna osnovna	1.4 %	1.8 %	-0.4 o. t.	-21.7 %
Osnovna	16.2 %	19.3 %	-3.2 o. t.	-16.4 %
Nižja ali srednja poklicna	23.5 %	22.4 %	+1.1 o. t.	+4.8 %
Srednja strokovna	24.7 %	25.9 %	-1.2 o. t.	-4.7 %
Srednja splošna	9.0 %	7.5 %	+1.5 o. t.	+19.5 %
Višja strokovna / višješolska	6.1 %	5.2 %	+0.9 o. t.	+17.5 %
Visokošolska strokovna	4.6 %	4.0 %	+0.6 o. t.	+15.2 %
Visokošolska univerzitetna	11.6 %	11.4 %	+0.2 o. t.	+2.2 %
Specializacija / mag. / dr.	2.9 %	2.4 %	+0.5 o. t.	+18.7 %

Socio-demografski dejavniki sodelovanja

Osrednji del osnovne analize pristranskosti zaradi neodgovora je sestavljala identifikacija ključnih socio-demografskih dejavnikov sodelovanja v raziskavi. Za ta namen so bile primerne spremenljivke spol, starost, regija in tip naselja, ki so na voljo v Centralnem registru prebivalstva in jih je tako mogoče pridobiti za respondente in nerespondente. Uporaba teh spremenljivk je bila smiselna tudi zaradi njihove povezanosti s kompetencami, ki so jo pokazale predhodne raziskave. Za identifikacijo dejavnikov sodelovanja so bile uporabljene multivariatne statistične metode dreves razvrščanja (*classification trees*) in logistične regresije.

Drevesa razvrščanja oz. odločitvena drevesa omogočajo odkrivanje ključnih skupin z vidika opazovanih značilnosti, v tem primeru stopnje sodelovanja, ter iskanje povezav med njimi. Za izračun drevesa je bila uporabljena metoda CHAID v statističnem paketu SPSS 20. Dobljeno drevo razvrščanja ponazarja Slika 30, najizraziteje izstopajoče skupine pa so opisane v Tabeli 35.

Rezultati te metode kažejo, da so skupine z najnižjimi stopnjami sodelovanja večinoma povezane z večjimi naselji, kar je skladno z izkušnjami drugih uradnih in družboslovnih anket splošne populacije. Učinek je bil najbolj izrazit v Mariboru in Ljubljani, zlasti med moškimi, ki so starejši od 45 let. Stopnje odgovora so bile v splošnem najvišje v kmečkih naseljih (skupno 69 %) z izjemo Notranjsko-kraške regije, kjer je bilo doseženo sodelovanje v kmečkih naseljih občutno nižje (45 %). Kot je bilo ugotovljeno že pri pregledu realizacije vzorca, so bile stopnje odgovora izrazito visoke v Koroški in Zasavski regiji ter med najmlajšimi anketiranci (16-25 let). V nasprotju s starejšimi anketiranci je v nekaterih regijah ta starostna skupina izražala visoko pripravljenost za sodelovanje tudi v naseljih z več kot 10,000 prebivalci, vendar to ne velja v obeh največjih slovenskih mestih.

SLIKA 30: DREVO RAZVRŠČANJA GLEDE NA STOPNJE ODGOVORA

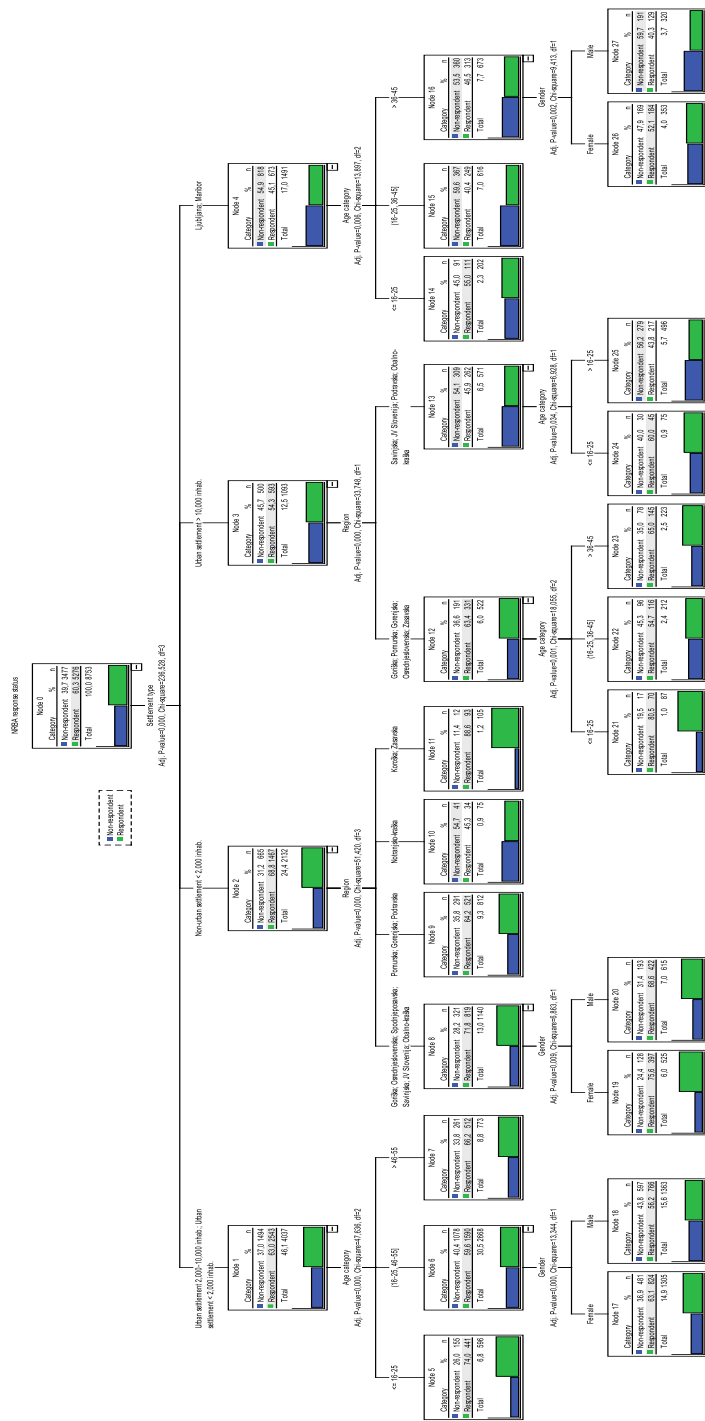

TABELA 35: OPIS SKUPIN Z NAJVIŠJIMI IN NAJNIŽJIMI STOPNJAMI SODELOVANJA, IDENTIFICIRANIH Z UPORABO DREVESA RAZVRŠČANJA

Vozlišče*	Opis skupine	Stopnja odgovora
11	Osebe iz kmečkih naselij Koroške in Zasavske regije.	88.6 %
21	Najmlajše osebe (16-25 let) iz naselij z več kot 10.000 prebivalci Goriške, Pomurske, Gorenjske, Osrednjeslovenske in zastavska regije.	80.5 %
19	Ženske iz kmečkih naselij Goriške, Osrednjeslovenske, Spodnjeposavske, Savinjske in Obalno-kraške regije ter JV Slovenije.	75.6 %
5	Najmlajše osebe (16-25 let) iz naselij z manj kot 10.000 prebivalci.	74.0 %
...
10	Osebe iz kmečkih naselij Notranjsko-kraške regije.	45.3 %
25	Osebe, starejše od 25 let iz naselij z več kot 10.000 prebivalci Koroške, Podravske in Obalno-kraške regije ter JV Slovenije.	43.8 %
15	Osebe, stare 16-25 oz. 36-45 let iz Ljubljane in Maribora.	40.4 %
27	Moški, starejši od 45 let iz Ljubljane in Maribora.	40.3 %

* Zaporedna številka vozlišča glede na Sliko 30.

Za nadaljnje proučevanje vpliva osnovnih socio-demografskih spremenljivk na izid anketiranja je bila izvedena logistična regresija. Starost je bila v model vključena kot številna spremenljivka, ostali prediktorji pa kot kategorialne. Rezultati analize (Tabela 36) so bili v veliki meri skladni z zgornjimi ugotovitvami. Moški ter osebe iz nekmečkih in večjih naselij so statistično značilno manj verjetno sodelovali v raziskavi. Model kaže sicer statistično značilen, vendar šibek negativen čisti vpliv starosti na sodelovanje. Izkazan šibek vpliv je bil verjetno delno posledica težje dosegljivosti specifičnih starostnih skupin, predvsem oseb med 26. in 45. letom starosti.

Kontroliran učinek regije je bil statistično značilno pozitiven pri štirih regijah (Koroška, Zasavska, Gorenjska in JV Slovenija). Edina regija s statistično značilno nižjo stopnjo sodelovanja ob kontroli po ostalih spremenljivkah je bila Notranjsko-kraška. V splošnem to kaže, da ima tip naselja višji in bolj konsistenten čisti učinek na stopnjo odgovora kot regija, kar je predvsem očitno v primeru Ljubljane (Osrednjeslovenska regija) in Maribora (Podravska regija). Medtem ko so osebe iz teh mest izražale statistično značilno nižje obete sodelovanja, to ne velja za njuni regiji kot celoti.

TABELA 36: REZULTATI LOGISTIČNE REGRESIJSKE ANALIZE S PRIKAZOM REGRESIJSKIH KOEFICIENTOV, RAZMERIJ OBETOV IN VREDNOSTI STATISTIČNIH PREIZKUSOV.

Spremenljivka	Koeficient	Razmerje obetov	z-vrednost
<i>Konstanta</i>	0.722	2.058	5.69
Spol (Ref. kategorija: ženski)			
Moški	-0.241	0.785	-5.38*
Starost	-0.004	1.000	-2.49*
Statistična regija (Ref. kategorija: Pomurska regija)			
Podravska			
Koroška	0.043	1.044	0.38
Savinjska	0.965	2.624	5.77*
Zasavska	0.097	1.102	0.87
Spodnje-posavska	0.580	1.785	3.05*
JV Slovenija	0.152	1.164	1.01
Osrednjeslovenska	0.324	1.382	2.56*
Gorenjska	-0.036	0.964	-0.32
Notranjsko-kraška	0.254	1.290	2.11*
Goriška	-0.333	0.717	-2.04*
Obalno-kraška	0.462	1.587	3.39
	0.164	1.178	1.22
Tip naselja (Ref. kategorija: Nekmečka naselja < 2,000 preb.)			
Kmečka naselja < 2,000 preb.	0.233	1.263	3.57*
Naselja 2,000-10.000 preb.	-0.172	0.842	-2.49*
Naselja > 10,000 preb.	-0.447	0.640	-5.84*
Maribor	-0.746	0.474	-5.78*
Ljubljana	-0.567	0.567	-6.33*

* $n = 8,753$; $F = 13.51$; * $p < 0.05$

Predstavljeni rezultati logističnega modela sodelovanja v anketi so tako potrdili predhodne ugotovitve in so bili skladni s pričakovanji in izkušnjami primerljivih visokokakovostnih anket. Vse spremenljivke, uporabljene za osnovno analizo pristranskosti zaradi neodgovora so bile tudi vključene v postopke uteževanja. Pri analizi podatkov je bilo z uporabo uteževanja tako mogoče kontrolirati odstopanja teh socio-demografskih značilnosti od populacijske strukture.

Analiza neodgovora na vprašanja

Pomemben vidik kakovosti anketnih podatkov so bili neodgovori na posamezna vprašanja. Nekateri anketiranci namreč na določeno vprašanje niso podali odgovora, bodisi zaradi nezmožnosti (odgovor »ne vem«) bodisi zaradi zavrnitve odgovora iz različnih razlogov.

Tehnični standardi in smernice za PIAAC so zahtevali posebno pozornost pri vprašanjih, ki so imeli stopnjo odgovora nižjo od 85 % (torej več kot 15 % anketirancev na vprašanje ni podalo ustreznega vsebinskega odgovora). Velika večina vprašanj je v slovenski raziskavi PIAAC dosegla popolno (100 %) ali skoraj popolno (99 %) stopnjo odgovora na vprašanje. Prag 85 % stopnje odgovora na vprašanje zaradi odgovora »ne vem« ali zavrnitve odgovora ni bil dosežen pri le desetih vprašanjih. Polovica teh vprašanj se je nanašala na zelo majhno število oseb (sedem ali manj ustreznih oseb). Preostalih pet vprašanj, ki so se nanašala na večje število anketirancev, je bilo povezanih z osebnim dohodkom (Tabela 37).

TABELA 37: STOPNJE ODGOVOROV PRI VPRAŠANJIH S STOPNJAMI POD PRAGOM 85 %.

Vprašanje	Število ustreznih	Stopnja odgovora (»ne vem« kot neodgovor)	Stopnja odgovora (»ne vem« kot veljaven odgovor)
D_Q16b: Bruto plačilo (zaposleni)	2559	66 %	85 %
D_Q17b: Znesek dodatnih izplačil (zaposleni)	2058	74 %	93 %
D_Q18a: Zasluzek s sedanjo poslovno dejavnostjo (samozaposleni)	323	41 %	73 %
D_Q18b: Pripravljenost odgovoriti na vprašanje o zaslušku s poslovno dejavnostjo v širših kategorijah (samozaposleni)	86	84 %	84 %
D_Q18c2: Zasluzek prejšnje leto (samozaposleni)	115	69 %	90 %

Opomba: Prikazanih ni pet vprašanj s stopnjo odgovora pod 85 %, ki so se nanašala na manj kot deset anketirancev (število ustreznih < 10).

Vprašanja, navedena v Tabeli 37 so bila obravnavana individualno v okviru analize neodgovora na vprašanje. Po izdelavi začetnega poročila je mednarodni konzorcij predlagal podrobnejše analize za vprašanje D_Q18a (Zasluzek s sedanjo poslovno dejavnostjo med samozaposlenimi), pri katerem je bila dosežena najnižja stopnja odgovora na vprašanje. Rezultati so pokazali, da je na to vprašanje odgovorilo manj anketirancev z nižjo izobrazbo, posameznikov iz kmečkih naselij, žensk ter tistih, ki v svojem podjetju zaposlujejo tudi druge osebe.

Končna ocena je, da neodgovori na vprašanja ne predstavljajo bistvenih omejitev za raziskavo, saj so omejeni na zelo majhno število spremenljivk. Vprašanja povezana z dohodkom so sicer običajno problematična v anketah in so pogosto podvržena še izrazito nižjim stopnjam odgovorom kot so bile dosežene v anketi PIAAC. Izpostaviti velja tudi, da so nekateri anketiranci, ki na zgoraj navedena vprašanja o točnem dohodku niso želeli odgovoriti, bili pripravljene podati odgovor na vprašanje o razredu osebnega dohodka.

Uteževanje podatkov

Uteževanje zbranih podatkov omogoča upoštevanje in popravke odstopanj v strukturi vzorca med izvajanjem analiz. Uteževanje v raziskavi PIAAC je sledilo natančno določenim smernicam za zagotavljanje visoke kakovosti in učinkovitosti postopkov, ki prispevajo k boljši reprezentativnosti vzorca. Ključni cilji uteževanja so bili:

- odpravljanje razlik v strukturi vzorca, nastalih zaradi postopkov vzorčenja in nepopolne pokritosti ciljne populacije z vzorčnim okvirom;
- zmanjševanje pristranskosti zaradi razlik med respondenti in nerespondenti;
- zmanjševanje napak z upoštevanjem znanih populacijskih značilnosti;
- povečanje natančnosti ocenjevanja variance;
- zagotavljanje mednarodne primerljivosti podatkov.

Postopki uteževanja podatkov

Nacionalni partnerji raziskave so bili zadolženi za izbor ustreznih kontrolnih spremenljivk za uteževanje, pridobivanje populacijskih podatkov ter pripravo podatkovnih datotek za izračunavanje uteži. Nadaljnje postopke uteževanja je izvedel mednarodni konzorcij ter izračunane uteži vrnil v potrditev nacionalnim partnerjem.

Izbor spremenljivk za uteževanje je bil izveden na osnovi razpoložljivosti populacijskih podatkov in ugotovitev osnovne analize pristranskosti zaradi neodgovora. Izbrane so bile spremenljivke, ki so na voljo za vse respondente in nerespondente: spol in starost, regija ter tip naselja. Za kalibracijo na velikost ciljne populacije je bila dodatno vključena stopnja izobrazbe. Za anketirance, ki na vprašanje o izobrazbi niso odgovorili zaradi težav s pismenostjo, je bil podatek o izobrazbi imputiran na osnovi primerljivih oseb v vzorcu.

Za izračun uteži je bila bistvenega pomena točnost populacijskih podatkov. Podatke za vse vključene spremenljivke je posredoval Statistični urad, ki jih je pridobil iz administrativnih virov. Za preverjanje njihove točnosti je bila izvedena tudi primerjava z Anketo o delovni sili, ki sledi primerljivi mednarodno določeni metodologiji in s četrletnim izvajanjem ponuja ažurne populacijske ocene.

V procesu izračunavanja uteži so bile pripravljene prilagoditve za:

- razlike v verjetnosti izbora posameznikov iz ciljne populacije, ki v Sloveniji zaradi uporabljenega vzorčnega načrta sicer niso nastale;
- odpravljanje odstopanj zaradi neznanosti nekaterih oseb za anketiranje (npr. zaradi odselitve s prijavljenega naslova);
- nesodelovanja v anketi (neodgovora), pri čemer so bile pripravljene tudi ločene prilagoditve za osebe, ki niso sodelovale zaradi težav s pismenostjo;
- kalibracijo za ujemanje vzorčnih podatkov s populacijskimi kontrolnimi vsotami.

Preverjanje uteži in razširjena analiza pristranskosti zaradi neodgovora

Izračunane uteži so bile preverjene z uporabo statističnih analiz, ki so potrdile njihovo visoko kakovost. Nobena utež ni dosegla kritične velikosti, ki bi zahtevala njihovo rezanje, t. j. omejevanje razpona vrednosti za preprečevanje prekomernega povečanja variance. To ponovno kaže na kakovostno strukturo realiziranega vzorca z ustrezno majhnimi odstopanji na ključnih socio-demografskih spremenljivkah. Za nadaljnjo evalvacijo je bila izvedena primerjava uteženih anketnih in populacijskih podatkov na različnih spremenljivkah, za katere je bilo mogoče pridobiti zanesljive populacijske ocene. Posebna pozornost je bila namenjena izobrazbi in zaposlitvenemu statusu, pri čemer so bila ugotovljena le manjša odstopanja na obeh spremenljivkah.

Kot del aktivnosti preverjanja uteži je bila izdelana razširjena analiza pristranskosti zaradi neodgovora, katere namen je bil preveriti učinkovitost uteževanja pri zmanjševanju tega problema. Razširjeno analizo je izvedel mednarodni konzorcij na osnovi načrta, ki so ga izdelali partnerji s Fakultete za družbene vede. Z upoštevanjem standardov raziskave, razpoložljivih populacijskih podatkov in povezanosti spremenljivk s kompetencami, so bile v analizo vključene naslednje kontrolne spremenljivke: zaposlitveni status, poklic, uporaba računalnika in uporaba interneta. Populacijske ocene za te spremenljivke so bile pridobljene iz letnih raziskovanj Statističnega urada Republike Slovenije. Pripravljeni so bili tudi dodatni potrebni podatki o procesu anketiranja, ki omogočajo identifikacijo težje dosegljivih respondentov, pri katerih je bilo za uspešno izvedbo anketiranja potrebno večje število poskusov kontaktiranja. Raziskave namreč kažejo, da so takšni anketiranci pogosto do določene mere podobni nerespondentom, kar omogoča boljše razumevanje morebitnih pristranskosti zaradi neodgovora.

Evalvacijo pristranskosti zaradi neodgovora je sestavljal skupek analiz, ki so omogočile podroben vpogled v vzorce neodgovora in morebitne vire pristranskosti:

- primerjava ocen na kontrolnih spremenljivkah pred uteževanjem in po njem;
- primerjava uteženih ocen s populacijskimi podatki;
- korelacije med kontrolnimi spremenljivkami in ocenami kompetenc;
- primerjava ocen z alternativnimi kategorizacijami spremenljivk za uteževanje, ki jih je pripravil nacionalni konzorcij;
- analiza spremenljivk, zbranih tekom anketiranja;
- primerjava ocen med lažje in težje dosegljivimi respondenti;
- izračun intervala potencialne pristranskosti.

Primerjava ocen med lažje in težje dosegljivimi respondenti je pokazala statistično značilno razliko v dosežkih med anketiranci, pri čemer so težje dosegljivi anketiranci v povprečju dosegali višje rezultate. Protokol terenskega dela, ki je zahteval večje število poskusov vzpostavitve stika s posameznim anketirancem, se je tako izkazal kot smiseln in je pripomogel k točnosti podatkov.

Na osnovi izvedenih analiz je konzorcij v preliminarnem poročilu potencialno pristranskost tako ocenil kot nizko.

TABELA 38: RAZŠIRJENA ANALIZA PRISTRANSKOSTI ZARADI NEODGOVORA

OECD države	Rezultat
Avstrija	Nizka pristranskost
Kanada	Minimalna pristranskost
Čile	Minimalna pristranskost
Češka	Nizka pristranskost
Danska	Nizka pristranskost
Anglija (ZK)	Neznana pristranskost
Estonija	Nizka pristranskost
Finska	Minimalna pristranskost
Flandrija (Belgija)	Nizka pristranskost
Nemčija	Nizka pristranskost
Grčija	Nizka pristranskost
Izrael	Minimalna pristranskost
Italija	Nizka pristranskost
Japonska	Nizka pristranskost
Nizozemska	Nizka pristranskost
Nova Zelandija	Minimalna pristranskost
Severna Irsko (ZK)	Neznana pristranskost
Norveška	Nizka pristranskost
Poljska	Nizka pristranskost
Slovaška	Nizka pristranskost
Slovenija	Minimalna pristranskost
Španija	Nizka pristranskost
Švedska	Nizka pristranskost
Partnerji	
Litva	Nizka pristranskost
Ruska federacija ⁷	Neznana pristranskost
Singapur	Minimalna pristranskost

*Države so razvrščene po abecednem vrstnem redu.

Vir: OECD, The Survey of Adult Skills, 2016

Zaključek

Izvedba raziskave PIAAC v Sloveniji je bil obsežen in kompleksen projekt, katerega izvedbo je mogoče oceniti kot zelo uspešno in skladno s pričakovanji. Zagotovljeno je bilo dosledno upoštevanje predpisanih mednarodnih standardov in smernic za anketiranje, skrbna koordinacija dela anketarjev in drugih aktivnosti ter natančno spremljanje kakovosti in realizacije vzorca skozi ves čas terenskega dela. Vse to je pomembno prispevalo k izvedbi zbiranja podatkov, katerega rezultat je ustrezna reprezentativnost vzorca za ciljno populacijo.

Dostopnost in točnost Centralnega registra prebivalstva kot vzorčnega okvira je omogočila izbor kakovostnega verjetnostnega vzorca z nizko stopnjo nepokritja, ki je z manj kot 2 % izključenih oseb iz ciljne populacije izrazito pod dovoljenim pragom 5 %. Dosežena stopnja odgovora (62 %) je v celoti primerljiva s podobnimi anketami splošne populacije v Sloveniji, vključno z

⁷ Vzorec Ruske federacije ne vključuje populacije Moskovske mestne občine.

Evropsko družboslovno raziskavo, ki temelji na visokokakovostni mednarodno določeni metodologiji. Čeprav je načrt raziskave PIAAC predvideval 70 % ciljno stopnjo odgovora, izkušnje v Sloveniji kažejo, da je takšen kriterij zelo težko dosegljiv. To še zlasti velja ob upoštevanju dolžine in kompleksnosti vprašalnika PIAAC, ki od anketirancev zahteva reševanje nalog in s tem zanje predstavlja visoko obremenitev. Sodelovanje je kljub temu za dobrih deset odstotnih točk preseglo najnižjo sprejemljivo stopnjo 50 %, ki jo določajo standardi raziskave PIAAC.

Čeprav realizirana struktura vzorca kaže določena odstopanja od populacijske strukture, pri tem ne gre za razlike, ki jih ne bi bilo mogoče uspešno zmanjšati z uteževanjem podatkov. Pomembna prednost Slovenije je razpoložljivost socio-demografskih podatkov iz administrativnih virov, predvsem Centralnega registra prebivalstva. To omogoča pridobitev točnih populacijskih podatkov za analizo potencialnih pristranskosti zaradi neodgovora ter izračunavanje ustreznih uteži, ki odpravljajo strukturna odstopanja na osnovnih socio-demografskih spremenljivkah in zmanjšujejo možnosti za nastanek tovrstnih pristranskosti. Skupaj z dobro kontrolirano izvedbo celotne raziskave zato ni pričakovati, da bi bila zaradi problema neodgovora bistveno zmanjšana visoka kakovost končnih podatkov raziskave PIAAC v Sloveniji.

5

ZBIRANJE PODATKOV IN KONTROLA KAKOVOSTI

5.1 Zbiranje podatkov na terenu in kontrola kakovosti

Katja Bider, Špela Lenič

To poglavje podrobno opisuje kako je potekalo zbiranje podatkov za Raziskavo spretnosti odraslih PIAAC. Opisan je postopek zajema podatkov od izbora anketarjev, njihovega usposabljanja ter dela na terenu, pa do spremljanja anketarjev in zagotavljanja kakovosti anket.

Zbiranje podatkov

Vse države, ki so sodelovale v Raziskavi spretnosti odraslih, so morale izvesti raziskavo v skladu z Tehnični standardi in navodili (Technical Standards and Guidelines), saj je bilo zagotavljanje kakovosti podatkov pomemben element uspešnosti raziskave PIAAC. Vsaka država je pred izvedbo glavne raziskave izvedla pilotno testiranje, ki je na kratko opisano v nadaljevanju.

Zbiranje podatkov za Raziskavo spretnosti odraslih se je v Sloveniji začelo v juniju leta 2013 v pilotnem delu raziskave. V sodelovanju s Statističnim uradom Slovenije je bil opravljen izbor 24 ustreznih anketarjev. Anketarji so bili vključeni v 4 dnevno usposabljanje, ki smo ga izpeljali skupaj Andragoški center Slovenije, Statistični urad Slovenije in Fakulteta za družbene vede, in sicer je potekalo od 10.6.2013 do 13.6.2013. En dan usposabljanja je bil namenjen samostojni pripravi na anketiranje po Priročniku za vaje doma, izvedbi poskusnega anketiranja s poznano osebo ter za navezovanje stika z dodeljenimi izobraževalnimi organizacijami. Na skupnem srečanju se je preverilo opravljeno delo, pregledane so bile rešitve nalog v Priročniku ter uspešnost dogovorov za anketiranje na dodeljenih izobraževalnih organizacijah.

Načrtovano je bilo, da se od zahtevanih 1500 respondentov v pilotu po mednarodni metodologiji, 1000 respondentov zagotovi v sodelovanju z izobraževalnimi organizacijami (predvsem srednjimi šolami in ljudskimi univerzami). Za pridobitev njihovega sodelovanja je bilo pripravljeno posebno povabilo izobraževalnim organizacijam, ki ga je podpisal minister za izobraževanje, znanost in šport in je bilo v začetku maja poslano izobraževalnim organizacijam. Takoj po izvedenem usposabljanju, in sicer 14.6.2013 se je začelo anketiranje v izobraževalnih organizacijah. V izobraževalnih organizacijah je anketiranje potekalo v sodelovanju s t. i. organizatorji, ki so za anketarje organizirali prostor in pridobivali anketirance. Ostalih 500 respondentov pa se je pridobilo iz registra prebivalcev Slovenije in se jih je anketiralo na domovih. Naključni vzorec je obsegal najprej 70 vzorčnih enot, ki so bile izbrane v bližini krajev bivanja anketarjev, v drugem koraku je bilo iz njih izbranih po 17 prebivalcev Republike Slovenije, starih med 16 in 65 let.

Anketiranje se je uradno končalo 19.9.2013, ko smo dosegli zeleno število anket, 1516.

Glede na izkušnje, ki smo jih pridobili v pilotnem testiranju, smo se v začetku leta 2014 lotili glavnega zbiranja podatkov.

Vzorčenje

Za pripravo vzorčnega načrta in za izdelavo vzorca sta bili zadolženi Fakulteta za družbene vede kot nosilec in Statistični urad Republike Slovenije, v vseh fazah pa je sodeloval tudi Andragoški center Slovenije. V začetku leta 2014 je bil pripravljen načrt vzorca za glavno raziskavo PIAAC v Sloveniji in usklajen z Westat. Po potrditvi načrta je Fakulteta za družbene vede dokončala vzorčni načrt za glavno raziskavo PIAAC, izvedla preverjanje skladnosti izbranega vzorca z vzorčnim načrtom ter pripravila dokumentacijo o vzorčenju (več o vzorčenju si lahko preberete v poglavju 'Zagotavljanje reprezentativnosti vzorca raziskave PIAAC').

Na podlagi vzorčnega načrta je bil v začetku marca na SURS pripravljen osnovni in rezervni vzorec za glavno raziskavo. Priprava vzorca je sledila vzorčnemu načrtu, ki je bil uporabljen in testiran v pilotnem raziskovanju. Vzorec je bil pripravljen na podlagi dvostopenjskega slučajnega sistematičnega vzorčenja z izborom 17 oseb na drugi stopnji - v izbranih vzorčnih enotah. Izbrane osebe so bile v glavni raziskavi sistematično razdeljene na osnovni vzorec s petnajstimi osebami in rezervni vzorec s po dvema osebama na vzorčno enoto. Pri določitvi števila vzorčnih enot je bila upoštevana predvidena stopnja odgovorov v glavni raziskavi in to je med 60 in 70 odstotki in zahtevano število odgovorov vsaj pet tisoč oseb. Izbranih je bilo 600 vzorčnih enot, proporcionalno glede na tip naselja in statistično regijo. Končni osnovni vzorec je štel 9.000 oseb, rezervni vzorec, ki pa bi bil uporabljen v zaključni fazi anketiranja le v primeru nepričakovano velikega deleža neodgovorov. Rezervni vzorec bi štel dodatnih 1.200 oseb. Dodatnega vzorca nam ni bilo treba uporabiti. Westat je dovolil izbor vzorca tik pred začetkom zbiranja podatkov, zato je bilo za vzorčni okvir uporabljeno najnovejše stanje Centralnega registra prebivalstva Slovenije.

Načrt izbora anketarjev

Andragoški center Slovenije je na podlagi vzorčnih enot in velikosti vzorčne populacije pripravil načrt optimalne anketarske mreže. Načrtovano je bilo, da bo v glavni raziskavi sodelovalo med 50 in 60 anketarjev, saj smo imeli na voljo skupaj 67 računalnikov. Glede na ugotovljeno potrebno število anketarjev, smo začeli z izborom anketarjev. Potrebno število anketarjev je prikazano v tabeli 39, Načrt anketarske mreže po regijah.

TABELA 39: NAČRT ANKETARSKE MREŽE PO REGIJAH

Statistična regija	Prebivalci	Porazdelitev vzorca	St. popisnih okolijev v regiji	St. anketarjev v regiji
Gorenjska	134057	1012	60	5,95
Goriška	79181	604	36	3,55
Jugovzhodna	96527	706	42	4,15
Koroška	49388	400	24	2,35
Notranjsko kraška	34978	298	18	1,75
Obalno kraška	73922	502	30	2,95
Osrednjeslovenska	348722	2644	156	15,55
Podravska	213498	1624	96	9,55
Pomurska	81238	604	36	3,55
Savinjska	177086	1318	78	7,75
Spodnjeposavska	47340	298	18	1,75
Zasavska	29431	196	12	1,15
SKUPAJ	1365368	10200	600	60

Izbor anketarjev

Od januarja do marca 2014 je potekal izbor anketarjev na podlagi postavljenih kriterijev. Kandidati za anketarje so bili izbrani iz območja celotne Slovenije zato, da so se zmanjšali stroški poti.

Sam izbor anketarjev je bil opravljen s strani Andragoškega centra Slovenije, v sodelovanju z anketnim studiem na Statističnem uradu RS in Fakulteto za družbene vede, ki sta bila partnerja v konzorciju.

Za izbor sodelavcev anketarjev so bila upoštevana naslednja merila:

- obseg preteklih izkušenj z anketiranjem, predvsem po gospodinjstvih,
- obseg preteklih izkušenj z delom z ljudmi (predvsem z ranljivimi odraslimi – izobraženi/neizobraženi, osebe z duševnimi težavami, osebe s telesnimi nezmožnostmi (invalidi, gluhi, slepi...),
- iznajdljivost na terenu v dani situaciji,
- obvladovanje veščine komunikacije – jasno izražanje; aktivno poslušanje; obvladovanje konfliktov; potrpežljivost; zmožnost usmeriti pogovor, ko steče izven dane tematike; ustrezno odzivanje na pomisleke anketirancev,
- obvladovanje tehnik intervjuvanja – pri vzpostavitvi kontakta za začetek anketiranja zna uporabiti različne pristope, motiviranje anketiranca za sodelovanje in za dokončanje nalog, pri nalogah pa ne sodeluje (ne

- pomaga, ne razlaga, ne sugerira ...), se znajde v nepredvidljivih situacijah.
- poznavanje dela z računalnikom,
- možnost dela preko s.p.,
- razpoložljivost za delo od konca marca do začetka decembra.

Z vsakim kandidatom za anketarja smo se osebno pogovorili (z nekaterimi tudi preko skypa).

Iz baze zunanjih sodelavcev je bilo tako v mesecu marcu izbranih 56 anketarjev, ki so najboljše izpolnjevali postavljena merila ter pokazali visoko stopnjo profesionalnosti pri dosedanjem delu. Naknadno smo potem izbrali še nekaj anketarjev, ki so nam primanjkovali v določenih regijah.

Delo anketarjev

Usposabljanje anketarjev

Izpeljali smo 5 skupin usposabljanj za anketarje, s čimer smo zagotovili omrežje skoraj 60 anketarjev, s katerim smo pokrili celotno Slovenijo.

Usposabljanje za prvo skupino anketarjev je potekalo v mesecu marcu in sicer od 24.03. do 28.03.2014, za skupino 38 anketarjev, usposabljanje za drugo skupino 6 anketarjev je potekalo od 22.4. do 25.4.2014, tretja skupina se je usposabljala konec meseca maja in sicer je bil pripravljen in izveden 1 dan osvežitvenega usposabljanja za skupino 10 anketarjev, ki so sodelovali pri izvedbi pilotne raziskave PIAAC v 2013. V maju je bila izvedena tudi inštruktaža za 1 anketarja, ki se zaradi drugih delovnih obveznosti ni mogel udeležiti usposabljanja 2. skupine anketarjev (v aprilu) v obsegu 4 pedagoških ur. Usposabljanje za četrto skupino anketarjev je potekalo meseca junija, potekalo je 4 dni za skupino 4 novih anketarjev od 17. do 20. junija 2014. Junija (23.6.2014) smo izpeljali še inštruktažo v obsegu 4 pedagoških ur za 2 anketarja, ki sta sodelovala tudi v pilotu in se zaradi drugih obveznosti nista mogla udeležiti osvežitvenega usposabljanja. Vsa usposabljanja so potekala na Andragoškem centru Slovenije.

Usposabljanje je bilo pripravljeno in načrtovano po Tehničnih standardih in navodilih ter glede na teme zajete v Priročniku za anketarje. Izpeljana je bila celotna organizacija usposabljanja, obveščanje anketarjev, usklajevanje z vodji usposabljanja in zunanjimi izvajalci usposabljanja, priprava in razmnoževanje učnih in drugih gradiv za usposabljanje. Program usposabljanja je obsegal 32 ur organiziranega usposabljanja in vaj ter dela doma, kot tudi predhodno pripravo na usposabljanje ob priročniku za vaje doma. Namen dela doma ob priročniku za vaje doma je bil, da so se anketarji vnaprej seznanili z vsebino dela v raziskavi PIAAC, spoznali oziroma utrdili osnove anketnega dela ter prijeme za uspešno vzpostavljanje stika z anketiranci. Prvi dan usposabljanja je bil namenjen seznanjanju z raziskavo PIAAC, računalniškimi aplikacijami in opremo ter podpisu pogodb. Drugi dan usposabljanja so se anketarji podrobneje seznanili z raziskovalnimi instrumenti in s potekom anketiranja po osnovnem vprašalniku in pri nalogah. Tretji dan usposabljanja so se anketarji seznanjali s pravnimi opisi poklicev in dejavnosti, z oznakami stanja, ki so jih dodeljevali ob posamezni anketi ter z organizacijo terenskega dela. Četrty dan so imeli anketarji nalogo, da se povežejo s strežnikom ACS od doma in si prenesejo testne ankete, da opravijo 1 anketo in jo pošljejo na strežnik ACS ter jo posamejno na CD in izpolnijo vse potrebne obrazce in poročila. Poleg tega so morali narediti načrt anketiranja in odposlati najavna pisma, da so po usposabljanju lahko začeli z anketiranjem. Zadnji dan usposabljanja je bil namenjen temam kot so vzpostavljanje stika, preprečevanje zavrnitev in ponavljanju vseh postopkov ter prevzemu gradiva in pripomočkov za anketiranje.

Gradiva za izvedbo posamezne ankete

V nadaljevanju so navedena vsa gradiva in obrazci, ki so jih anketarji potrebovali za izpeljavo ankete.

- *Najavno pismo za anketirance.* V pismu je bila predstavljena raziskava in povabilo anketirancu za sodelovanje. K pismu so anketarji priložili

tudi *zloženko* s podrobnejšim opisom raziskave in informacije, s katerimi se anketiranca spodbudi k sodelovanju. Ne glede na to, ali so bila gradiva anketirancu poslana pred obiskom anketarja, so morali imeti anketarji na terenu zalogo pisem in zloženk, saj jih gospodinjstva ali anketiranci morda niso prejeli ali se jih morda niso spomnili (Prilogi 2 in 3).

- *Obvestilo v primeru, da anketiranca ni bilo doma.* To obvestilo se je uporabilo v primeru, ko anketar po večkratnih poskusih ni mogel stopiti v stik z anketirancem. Na ta način so anketirancu sporočili, da je nekdo skušal stopiti v stik z njim, anketarju pa pomagal, da se je pripravil na prihodnji obisk (Priloga 4).
- *Pooblastilo za delo anketarja.* Vsak anketar je prejel identifikacijsko priponko s fotografijo, ki jo je moral nositi, ko je delal na terenu (Priloga 5).
- *Soglasje staršev.* V primeru mladoletnega otroka, so morali starši podpisati soglasje za sodelovanje v raziskavi (Priloga 6).
- *Spodbude za anketiranje.* Vsakemu anketirancu, ki je anketo zaključil, je anketar ob koncu podaril simbolično darilo. ACS je zagotovil trakove s simboli projekta, USB ključke in skodelice. Zagotovljene so bile tudi dodatne spodbude, ki so jih prispevali MIZŠ (USB ključkov), Ministrstvo za kmetijstvo (majice in svinčniki, eko vrečke s promocijskim napisom) in Javna agencija RS za varnost prometa (odsevnikov, brošure in letaki za varnost v prometu). Anketarji so dobili navodila, da anketirancem povedo, da projekt podpirajo tudi omenjeni resorji, kar je pripomoglo k pridobivanju anketirancev za sodelovanje npr. na kmetijskih področjih in pri starejših anketirancih.
- *Mapa z gradivi za vzpostavitev stika z anketirancem.* V teh gradivih so bili vsi podatki in informacije, ki so jih anketarji potrebovali, da so opravili anketo z izbranim anketirancem. V njej so hranili vse papirnate obrazce, ki so bili povezani z anketirancem, kontaktne informacije za anketiranca iz vzorca, obrazce za dokumentiranje posamezne ankete, ki so jih morali skupaj z izpolnjenimi zvezki z nalogami in dokumenti o anketiranju vrniti izvajalcu raziskave, *Uvodni nagovor anketiranca in poročilo o izpeljani anketi* (priloga 7) ter *obrazec za evidenco stikov*, ki se je uporabljal za beleženje rezultatov vsakega stika z gospodinjstvom ali anketirancem (priloga 8). Vsaj štirikrat so anketarji morali poskusiti vzpostaviti osebni stik za opravljanje ankete oziroma vsaj sedem poskusov vzpostavljanja stika z namenom, da so se dogovorili za opravljanje ankete. Vsi kontakti z anketirancem (osebni ali po telefonu–uspešni ali neuspešni obiski) so morali biti zabeleženi v *Obrazcu za evidenco stikov*. Pri vsakem poskusu vzpostavljanja stika je bilo potrebno napisati *Oznako stanja ankete*. Posamezne oznake stanja so podrobneje opisane v razdelku *Oznake stanja ankete*. Kadarkoli anketarji niso bili zmožni dokončati začetka ankete (ZI), osnovnega vprašalnika, osnovnega zvezka ali nalog, so morali izpolniti *Poročilo o neuspeli anketi* (priloga 9). Ta obrazec se je uporabil za dokumentiranje razloga, zaradi katerega anketar ni mogel dokončati ankete. S pomočjo tega obrazca se je izvajalec raziskave tudi lažje odločil ali in kako ponovno dodeliti primer, da se bo anketa izvedla. Za tiste anketirance, ki so zavrnilo sodelovanje je moral izvajalec točno vedeti, zakaj niso hoteli sodelovati, da je lahko določil najboljši pristop, s katerim bi se anketiranca lahko prepričalo, da sodeluje. Poleg tega je moral anketar, ki je dobil takšen primer, poznati specifične informacije o primeru, ki bi mu pomagale pri poznejših kontaktih.

Oznake stanja ankete

Posamezne oznake stanja ankete so se dodelile za začetek ankete (v računalniku in na obrazcih je ta začetek označen z ZI), za osnovni vprašalnik, dokončanje nalog v osnovnem zvezku na računalniku - 1. stopnja, dokončanje nalog v osnovnem zvezku na računalniku - 2. stopnja, osnovnemu zvezku nalog na papirju in zvezku z nalogami ali nalogami na računalniku.

V raziskavi sta se uporabljali dve vrsti oznak stanja ankete:

- *vmesne oznake stanja* so bile dodeljene, ko je anketar z anketirancem poskušal vzpostaviti stik in/ali se je šele dogovarjal za izvedbo

ankete. Ta šifra je povzemala stanje ankete, dokler ni bilo končnega rezultata, in se je lahko pred dokončanjem ankete večkrat spremenila.

- *končne oznake stanja* so bile dodeljene, ko je bil dokončan posamezni del ankete ali ko gospodinjstvo ali anketiranec iz kateregakoli razloga ni mogel sodelovati. Ko je bila končna šifra dodeljena, se gospodinjstva ni kontaktiralo več.

Natančen opis vmesnih in končnih šifer je naveden v nadaljevanju.

Vmesne oznake stanja

Vse vmesne oznake stanja so se lahko uporabljale za ZI, osnovni vprašalnik, dokončanje nalog v osnovnem zvezku na računalniku - 1. stopnja, dokončanje nalog v osnovnem zvezku na računalniku - 2. stopnja, osnovnemu zvezku nalog na papirju in zvezku z nalogami ali nalogami na računalniku.

TABELA 40: VMESNE OZNAKE STANJA

Vmesna oznaka stanja	Definicija
AN - anketa dogovor	Zatrдно je bilo dogovorjeno, da se bo anketar vrnil v gospodinjstvo ob določeni uri.
BD - stik brez dogovora	Vzpostavljen je bil stik in okvirno je bilo dogovorjeno, kdaj se bo anketar vrnil v gospodinjstvo, ni pa bil dokončno dogovorjen za zmenek.
ND - ni doma	Nikogar ni doma v času kontaktiranja.
ZZ - začetna zavrnitev	Anketiranec ni hotel sodelovati ali pa je prekinil anketo, preden je bila dokončana.
BOL - bolezen	Anketiranec ni bil sposoben dokončati začetka ankete, osnovnega vprašalnika, osnovnega zvezka in/ali nalog zaradi bolezni ali nezmožnosti.
DR - drugo	Kakšna druga situacija, ki je zahtevala nadaljnje delo, na primer težave z jezikom, gospodinjstva ni možno locirati ali je zaklenjen vhod.

Končne oznake stanja

Končna oznaka stanja ankete je bila dodeljena vsakemu instrumentu v raziskavi, ki ga je anketiranec vsaj poskusil rešiti ali delno opravil.

TABELA 41: KONČNE OZNAKE STANJA

Končna oznaka stanja	Definicija
1	<u>Dokončano</u> : oznaka se je uporabila, ko je bil dokončan začetek ankete/osnovni vprašalnik ali naloge.
3	<u>Delno dokončano/Prekinitev</u> : anketiranec je prekinil kontakt preden je bil dokončan začetek ankete/osnovni vprašalnik. To pomeni, da je anketiranec lahko začel odgovarjati na vprašanja v začetku ankete/osnovnem vprašalniku in ni hotel nadaljevati (npr. prekinjena anketa, ki se je ne da dokončati).
4	<u>Zavrnitev - Izbrana oseba</u> : anketiranec ni hotel sodelovati v anketi (npr. zavrnil je sodelovanje zaradi časovnih omejitev ali pomanjkanja zanimanja).
5	<u>Zavrnitev - Druga oseba</u> : druga oseba v gospodinjstvu ni dovolila anketirancu sodelovati v anketi.
7	<u>Težave z jezikom</u> : ni bilo možno dokončati ankete z anketirancem, ker je govoril drug jezik kot slovensščino, in: <ul style="list-style-type: none"> ■ na področju ni bilo dvojezičnega anketarja, ki bi govoril jezik anketiranja; ■ ni bilo družinskega člana ali sosaeda, ki bi pomagal izvesti začetek ankete/osnovni vprašalnik v anketirančevem prvem jeziku; ali ■ prizadevanja, da bi izpolnili osnovni vprašalnik s pomočnikom so bila neuspešna zaradi jezikovne ovire.
8	<u>Težave z branjem in pisanjem</u> : anketiranec ni bil sposoben brati ali pisati in zato ni bil sposoben dokončati ankete.
9	<u>Učna/duševna nezmožnost</u> : anketiranec ni bil sposoben dokončati ankete zaradi učne nezmožnosti, kot je primanjkljaj pozornosti, hiperaktivnost itd., zaradi duševnega ali čustvenega stanja, kot je depresija itd., ali zaradi duševne zaostalosti, kot je Downov sindrom itd.
12	<u>Okvara sluha</u> : anketiranec ni bil sposoben dokončati ankete, ker je bil slušno prizadet.
13	<u>Slepota/okvara vida</u> : anketiranec ni bil sposoben dokončati ankete zaradi prizadetosti vida.
14	<u>Motnje govora</u> : anketiranec ni bil sposoben dokončati ankete, ker ni bil sposoben ustno komunicirati.
15	<u>Gibalna oviranost</u> : anketiranec ni bil sposoben dokončati ankete zaradi telesne nezmožnosti.
16	<u>Druge motnje</u> : anketiranec ni bil sposoben dokončati ankete zaradi kakšne druge nezmožnosti, ki ne spada v našete kategorije, na primer Alzheimerjeva bolezen.
17	<u>Drugo (neopredeljeno), kot je bolezen ali neobičajne okoliščine</u> : anketiranec ni bil sposoben dokončati ankete zaradičasne, vendar težje bolezni, smrti v gospodinjstvu ali neobičajnega položaja, kot je požar ali poplava, kjer prebiva (npr. bolezen, poneverba ali neobičajne okoliščine).
18	<u>Smrt</u> : anketiranec je umrl.
21	<u>Največje število klicev</u> : ni bilo možno dokončati ankete po štirih poskusih ob različnih dnevih in ob različnih urah (npr. anketiranec ni bil uspešno kontaktiran).

24	<u>Začasno odsoten/nedosegljiv v času izvajanja raziskave:</u> anketiranec je bil nedosegljiv v času izvajanja raziskave. Ponavadi se je te informacije dobilo od soseda ali iz drugega vira, drugače bi se to šifriralo z "21", ko se doseže maksimalno število klicev (npr. je na potovanju in ga ne bo nazaj v obdobju na terenu ali pa se je preselil znotraj iste skupnosti, vendar ga anketar ni našel).
25	<u>Neustreznost glede na kriterije raziskave:</u> anketiranec je bil odločen, da bo institucionaliziran ali da bo stalno živel izven države. Razlog je bilo potrebno specificirati v razdelku za komentarje (npr. odselil se je iz države).
27	<u>Podvojitve - že sodeloval:</u> se je uporabilo, če je bil anketiranec v vzorec vključen dvakrat.
90	<u>Tehnična težava:</u> težava z računalnikom je anketarju preprečila, da bi dokončal anketo.
91	<u>Zmanjkalo papirnatih zvezkov</u>

Izvedba ankete na terenu

V Sloveniji je potekala glavna raziskava PIAAC na terenu, na domovih izbranih anketirancev. Z anketiranjem smo pričeli 31. marca in zaključili 21. decembra 2014, končno število anketiranih posameznikov je bilo 5.165. Vse aktivnosti povezane z izvajanjem terenskega dela raziskave PIAAC na območju celotne Slovenije, smo vodili in koordinirali sodelavci ACS, v sodelovanju s sodelavci SURS in FDV. Organizacija izvedbe raziskave je potekala na treh ravneh, na nacionalni, regionalni in na ravni anketarjev, neposrednih izvajalcev anketiranja.

- *Vodenje izvedbe zbiranja podatkov na nacionalni ravni:* Sodelavci pri projektu PIAAC, odgovorni za izvedbo glavne raziskave na Andragoškem centru Slovenije, v sodelovanju s Statističnim uradom R. Slovenije in Fakulteto za družbene vede.
- *Spremljanje izvajanja zbiranja podatkov v posameznih regijah:* Sodelavci ACS pri projektu PIAAC, v sodelovanju s sodelavci na FDV so spremljali in nadzorovali potek in uspešnost zbiranja podatkov v izbranih območjih.
- *Anketiranje v gospodinjstvih:* Zunanji sodelavci - pooblaščen anketarji Andragoškega centra Slovenije v raziskavi PIAAC, ki so izvajali ankete v gospodinjstvih. Anketarji so bili odgovorni za iskanje vzorčenih anketirancev in opravljanje anket po postopkih določenih v raziskavi. Neposredno so bili odgovorni za svoje delo dodeljeni nadzornici na ACS, s katero so bili v stiku vsakodnevno, o podrobnejšem poteku dela so po telefonu poročali enkrat tedensko, enkrat mesečno pa so se z njo tudi sestali. Več o sodelovanju anketarjev z nadzornicami si lahko preberete v razdelku Spremljanje dela anketarjev.

Raziskava spretnosti odraslih je bila izvedena pod nadzorom usposobljenih anketarjev bodisi doma pri anketirancih bodisi na lokaciji, za katero sta se dogovorila anketiranec in anketar. Ko je bila vzorčena oseba identificirana, se je raziskava izvedla v dveh korakih: izpolnjevanje osnovnega vprašalnika in reševanje nalog v kognitivnem delu instrumenta.

Osnovni vprašalnik je izpolnil anketar v obliki računalniško podprtega osebnega razgovora. Pri izpolnjevanju vprašalnika so anketirancem lahko pomagali drugi člani gospodinjstva, na primer pri prevajanju vprašanj in odgovorov. Druge osebe na vprašanja anketirancem niso smele odgovarjati.

Po opravljenem izpolnjevanju osnovnega vprašalnika je anketiranec prešel na reševanje nalog bodisi s pomočjo računalnika, ki ga je zagotovil anketar, bodisi v papirnatih zvezkih z nalogami - v primerih, ko anketiranec ni imel dovolj računalniških spretnosti ali je bilo ugotovljeno, da ima šibke besedilne in računalniške spretnosti, ali ko se je odločil, da ne bo opravljal nalog na računalniku. Anketirancem je bilo med reševanjem nalog dovoljeno uporabljati tehnične pripomočke, kot sta kalkulator, ravnilo (za katere so poskrbeli anketarji), in pisati opombe ali opravljati izračune s svinčnikom in beležko. Anketirancem ni bilo dovoljeno, da bi prosili druge člane družine ali anketarja za pomoč pri reševanju nalog. Anketar pa je lahko posegel v kolikor je imel anketiranec težave z uporabo računalnika ali če je hotel vprašati kaj v zvezi z reševanjem nalog.

Neposredno merjenje ni bilo zasnovano kot časovno omejen test; anketiranci so si lahko vzeli toliko časa, kot so ga potrebovali. Anketarji so sicer imeli navodilo, da spodbudijo anketirance k prehodu na drug razdelek, če so imeli težave z reševanjem. Anketiranci, ki so začeli z reševanjem nalog, so jih

običajno tudi dokončali. V povprečju je trajalo reševanje nalog od 41 do 50 minut.

Raziskava (osnovni vprašalnik in naloge) je bila običajno opravljena v enem srečanju. V izjemnih okoliščinah je anketiranec lahko najprej zaključil osnovni vprašalnik, reševanje nalog pa so lahko po dogovoru pustili za drugo srečanje. Reševanje nalog v kognitivnem delu se je moralo končati v enem srečanju. Anketirancem, ki niso zaključili reševanja nalog v enem srečanju iz kateregakoli razloga, ni bilo dovoljeno, da bi ga zaključili kdaj drugič.

Ko je bila anketa dokončana, je moral anketar vse zbrane podatke prenesti preko strežnika izvajalcu raziskave in sicer na koncu vsakega delovnega dneva. Proces prenosa je bil enostaven, z njim so se anketarji seznanili na usposabljanju. Poleg tega so po vsaki zaključeni anketi izpolnili vso potrebno papirnato dokumentacijo in jo 1x tedensko poslali na Andragoški center Slovenije.

Kontrola kakovosti

Splošna ocena kakovosti podatkov

Podatki iz sodelujočih držav so bili podvrženi procesu razsojanja, z namenom, da se pokaže, ali so bili dovolj kakovostni za poročanje in javno objavo. Proces razsojanja je uporabljal široko definicijo kakovosti - tako imenovano "primernost za uporabo". Čeprav je bilo preverjanje, ali so države upoštevale zahteve Tehničnih standardov in navodil PIAAC, pomembna komponenta razsojanja kakovosti, je bil cilj širši in se je preverjalo ali so bili pridobljeni podatki dovolj kakovostni glede na namen njihove uporabe ali aplikativnost.

Pri ocenjevanju splošne kakovosti je bil poudarek na štirih ključnih področjih:

- vzorčenje,
- pokritost in pristranskost zaradi neodgovora,
- zbiranje podatkov,
- inštrumentarij.

Na vsakem od zgoraj identificiranih področij se je države ocenjevalo s pomočjo vrste kazalnikov kakovosti. Ti kazalniki so odsevali glavne zahteve Tehničnih standardov in navodil PIAAC raziskave na pripadajočih področjih. Odločilo se je, ali so podatki posamezne države dosegali standarde kakovosti, ki so bili potrebni za poročanje in javno objavo. Ocene kakovosti podatkov iz sodelujočih držav je pregledala Skupina za tehnično svetovanje v projektu, preden jih je predložila Odboru sodelujočih držav PIAAC.

Spremljanje dela anketarjev in kontrola kakovosti anket

Zagotavljanje kakovosti podatkov je bil pomemben element uspešnosti raziskave PIAAC, ki se je opravljal v skladu z navodili in standardi za izvajanje raziskave PIAAC, ter z navodili za zagotavljanje kakovosti izvajanja raziskave (Survey Operations Quality Control and Management Manual).

V ta namen so tekom raziskave potekale številne metode zagotavljanja kakovosti, ki jih opisujemo v nadaljevanju.

A) Sprotno spremljanje anketarjevega dela

Kontrola kakovosti je bila stalen proces, ki se je začela že pri usposabljanju anketarjev in nadaljuje preko celotne raziskave. Z vidika anketarjev je bilo točno zbiranje in beleženje podatkov odločilno. Njihova odgovornost je bila, da zastavljajo vprašanja, kot so zapisana, razjasnijo nejasne ali nepopolne odgovore, pozorno poslušajo anketiranca, točno zabeležijo informacije in nadzorujejo vse vidike svojega dela.

V skladu s standardi in smernicami za izpeljavo raziskave PIAAC (glej poglavje 8. Field management standards in poglavje 10. Data collection standards v PIAAC Technical Standards and Guidelines) je bilo priporočljivo med izvajanjem terenskega dela raziskave čim bolj tesno sodelovati med anketarji ter izvajalsko organizacijo, ki je bila odgovorna za izvajanje terena. V Sloveniji

je bila izvajalska organizacija Andragoški center Slovenije. Ekipe na ACS je spremljala anketarje na več nivojih, ki so spodaj podrobneje opisani.

Delo anketarjev je potekalo v neposrednem sodelovanju s tremi nadzornicami Andragoškega centra Slovenije. Vsaka nadzornica je imela svojo skupino od 15 do 20 anketarjev, velikost skupine je nekoliko variirala, saj vsi anketarji niso delali celotno obdobje. Nekateri anketarji so prenehali z delom in je bilo potrebno poiskati nove, drugi so se kasneje priključili raziskavi. Vsaka nadzornica je imela anketarje v določenem področju Slovenije, in sicer deljeno glede na statistične regije Slovenije. Po takšni delitvi je imela prva nadzornica anketarje iz področja gorenjske, goriške, notranjskokraške, obalnokraške regije ter jugovzhodne Slovenije, druga nadzornica anketarjev, ki so delovali v osrednjeslovenski, spodnjeposavski in zasavski regiji, tretja nadzornica pa anketarje iz koroške, podravske, pomurske in savinjske regije. Delo z anketarji je potekalo na več nivojih:

- *Brezplačna telefonska številka:* Na tej številki je bilo pet linij, pri čemer so bile prve tri namenjene anketarjem in nadzornicam (vsaka nadzornica je imela za svoje anketarje svojo linijo), četrta linija je bila prav tako namenjena anketarjem in sicer za namene tehnične podpore, peta številka pa so bile splošne informacije za katere je lahko poklical kdorkoli. Na brezplačno telefonsko številko so anketarji klicali, če so imeli kakršne koli težave v povezavi s svojim delom. Tako je bila zagotovljena stalna komunikacija in sprotno razreševanje morebitnih težav in dilem. Brezplačna telefonska številka je delovala od 31. marca 2014 do 31. januarja 2015, v tem času je bilo na to telefonsko številko opravljenih 1104 klicev.
- *Dnevno spremljanje obsega in kakovosti opravljenega dela prek vpisov v CMS oziroma na strežnik ACS:* Nadzornice in nacionalni skrbnik baz podatkov so dnevno spremljali število anket po posameznih vmesnih in končnih stanjih anket (o dodeljevanju oznak stanj anket pišemo več v poglavju 'Zajem podatkov') ter kakovost anketarjevega dela preko vpisov v sistem CMS (več o sistemu CSM si lahko preberete v poglavju Platforma za izvedbo standardiziranega testiranja). Vsak vpis oznake stanja in pripadajoči komentarji anketarjev so bili sproti pregledani in o teh stanjih se je vsaka nadzornica pogovorila s posameznim anketarjem na tedenskem telefonskem klicu.
- *Tedenski telefonski klic:* Enkrat na teden so nadzornice opravile telefonski klic z vsakim anketarjem posebej. Pogovor po telefonu je potekal po vnaprej pripravljenem vprašalniku, ki je služil za oporo pri pogovoru (priloga 10). Pred vsakim telefonskim klicem je nadzornica za svoje anketarje podrobno pogledala stanje anket glede na oznake, ki so jih anketarji dodeljevali zaključenim anketam (v računalniškem sistemu CMS in na papirnati dokumentaciji) ter anketam, ki še niso imele dokončnega stanja. V telefonskem pogovoru so se tako nadzornice pogovorile z anketarji o vsaki posamezni anketi ter ostalih sprotnih dilemah, ki so jih anketarji imeli, na primer: potek osnovnega vprašalnika, reševanje nalog, vzpostavljanje stikov z anketiranci, odsotnost anketarjev zaradi letnega dopusta in podobno. Eden ključnih namenov tedenskega klica je bilo tudi motiviranje anketarjev, saj so le-ti občasno zelo izgubili voljo za delo.
- *Obvestila za anketarje:* Nadzornice so skupaj z ostalo ekipo odgovorno za zajem podatkov pripravljale tudi skupna obvestila za anketarje. Na teh obvestilih so bile zapisane aktualne dileme in vsebine, ki so bile povezane z vsemi anketarji. Anketarji so obvestila dobivali po elektronski pošti, vsega skupaj je bilo teh obvestil 14 (primer enega obvestila si lahko ogledate v prilogi 11).
- *Mesečni sestanki:* Cilj mesečnih sestankov je bil v glavnem razreševanje aktualnih težav, ki so se pojavljale pri večini anketarjev. Še posebej v prvih mesecih anketiranja so se anketarji večinoma soočali s podobnimi težavami, na primer: kako pridobiti anketirance, ki so jih zavrnili, kako vzpostaviti stik s tistimi, ki jih ni nikoli doma, kako natančno popisovati poklice in dejavnosti, sproti prenos anket in oznak stanja, sprotno pošiljanje obrazcev za izpeljavo ankete, kakovostno izpolnjevanje obveznosti v dogovorjenih rokih in podobno. Poleg tega so bili na mesečnih srečanjih seznanjeni z nekaterimi podatki o poteku anketiranja, na primer: koliko anket je bilo do sedaj narejenih, kakšen je povprečni čas trajanja ankete, katere regije so bile bolj odzivne in podobno.

B) Validacija anket

Validacija je bil izjemno pomemben element zagotavljanja kakovosti podatkov. V raziskavi PIAAC so morale vse sodelujoče države validirati vsaj 10% zaključenih anket pri posameznem anketarju. Z zaključenimi anketami mislimo tako tiste, uspešno dokončane, kot tudi tiste z drugimi zaključenimi stanji (na primer: nedosegljive, zavrnitve ter drugo). Validacijo so običajno izvajali (terenski) nadzorniki, za način validiranja pa se je odločila vsaka država samostojno. Ankete zajete v validacijo so morale biti izbrane naključno. Validacija se je morala pričeti dva tedna po začetku anketiranja. Za raziskavo PIAAC je bilo predlaganih več vrst validacije, ki jih v nadaljevanju opisujemo. Hkrati je pri posameznem tipu validacije tudi opisano kako se je tega lotila Slovenija.

Validacija s kontrolnimi pismi

Validacijo s pomočjo kontrolnega pisma so izvajali nadzorniki anketarjev. V Sloveniji smo se odločili za takšno obliko validiranja v primeru uspešnih anket (obrazec priloga 12) in prav tako neuspešnih (obrazec priloga 13). Na takšen način smo validirali vsaj 10% anket pri vsakem anketarju, v validacijo je bilo zajetih 61 anketarjev. Skupno število anket, ki so bile validirane s kontrolnim pismom je bilo 1.499. Tekom tovrstne validacije ni bilo zaslediti nobenega ponarejanja.

Validacija s telefonskimi klici

Validacijo s telefonskimi klici je izvajal nadzornik. Kot oporo je uporabljal obrazec s katerim je ugotavljal ali je bila anketa dejansko izvedena (obrazec je v prilogi 14). V Sloveniji smo tovrstno validacijo opravljali izjemoma, in sicer le v primeru, ko smo sumili, da anketar ankete ponareja. To vrsto validacije smo izvedli le pri 2 anketarjih, in sicer za 35 anket. Iz telefonskih pogovorov z anketiranci ni bilo razbrati, da bi prišlo do ponarejanja.

Osebni obisk izkušenega anketarja

V primerih, ko se anketiranca ni dalo dobiti s kontrolnim pismom ali po telefonu, so ga lahko obiskali osebno. V takšnem primeru je validiranega anketiranca obiskal izkušen anketar, ki pa seveda ni smel biti isti, kot tisti, ki je tega anketiranca obiskal prvi. Za tovrstno validacijo se v Sloveniji nismo odločili.

Snemanje anket

Za namene ugotavljanja kvalitete anketarjevega dela med izvajanjem osnovnega vprašalnika se je uporabljala validacija s pomočjo posnetka ankete. Anketar je moral kmalu po začetku dela posneti dve anketi (samo osnovni vprašalnik) in jih poslati izvajalski organizaciji v pregled. V Sloveniji smo anketarjem naročili, da posnamejo 3. in 10. anketo. Pred začetkom snemanja je moral anketar prebrati izjavo o strinjanju s snemanjem in uporabo posnetka, anketiranec pa se je odločil ali se s tovrstnim snemanjem strinja ali ne (obrazec priloga 15). Posnetek ankete je anketar poslal nadzornici, ki je posnetek poslušala in validirala na podlagi posebnega protokola (obrazec priloga 16). Ključen cilj tovrstne validacije je bil ugotoviti ali je bil anketar ustrezno usposobljen za delo ali ne. V primeru, da bi se izkazalo, da anketar svojega dela ne opravlja dovolj kakovostno, ga je bilo potrebno ponovno usposobiti oziroma dousposobiti. Po vsakem poslušanju posnetka se je nadzornica pogovorila z anketarjem o poteku ankete in predlagala morebitne izboljšave za njegovo delo.

Neposredno opazovanje anketarja na terenu

Ena od oblik validiranja je bila tudi validacija z neposrednim opazovanjem anketarja pri delu na terenu. Ta se velikokrat uporablja kot nadomestek snemanja anket. O kvaliteti dela smo dobili zelo poglobljene podatke, je pa bila časovno nekoliko bolj zamudna. Opazovalec je anketarja spremljal na obisku pri posameznem anketarju, ko je z njim vzpostavil prvi stik ali ko je prišel izvajati anketo že po vnaprej dogovorjenem srečanju. Za tovrstno validacijo se v Sloveniji nismo odločili. Je pa v enem primeru manj izkušena anketarke na terenu spremljala bolj izkušena. Namen tega spremljanja, ki smo ga poimenovali neposredna inštruktaža, je bilo izboljšanje uspeha manj izkušene anketarke pri pridobivanju respondentov.

Pregled papirne dokumentacije in ujemanje s stanjem anket na računalniku

Pri tovrstni validaciji se je preverjalo ujemanje oznak stanj posamezne ankete med tistim zabeleženim v računalniškem sistemu CMS in DME (več o sistemu CSM in DME si lahko preberete v poglavju Platforma za izvedbo standardiziranega testiranja) in tistimi zabeleženimi na papirni dokumentaciji. Anketarji so morali namreč za vsako anketo, uspešno izvedeno ali neuspešno, izpolniti papirno dokumentacijo na kateri je bilo potrebno kratko opisati okoliščine ankete (glej priloga 17). Bolj natančen opis oznak stanja in anketarjeve papirne dokumentacije silahko preberete v poglavju 'Zajem podatkov'.

Za vsako anketo posebej se je preverila skladnost med računalniško in papirno dokumentacijo, v primeru neskladnosti pa se je kontaktiralo anketarja, ki je moral situacijo pojasniti. Primerov neujemanja ni bilo veliko in so bili v večini posledica nenatančnega vodenja dokumentacije anketarjev.

Vsebinska analiza anket

Vsebinska analiza posameznih anket se je izvajala po določenih elementih. Preučevalo se je manjkajoče odgovore, odprte odgovore, nekonsistentnosti v odgovorih, trajanje ankete ter njeni vmesni časi, avtomatska sporočila o neskladnostih znotraj ankete za posameznega anketarja (na primer: tereni, kjer ni opravljenih nobenih anket, končni čas ene ankete in začetek druge se ne smeta prekrivati ali biti preblizu, trajanje izvajanja osnovnega vprašalnika, ankete začete ali končane pred 6.00 uro zjutraj in ankete začete ali končane po 22.00 uri zvečer).

V Sloveniji so bili pripravljene različni izpisi iz baze podatkov DME, ki so omogočili kontrolo kakovosti podatkov, in sicer: ustreznost zapisa odprtih odgovorov, obseg manjkajočih podatkov, logični potek ankete, analiza sumljivih anket glede na čas trajanja ankete, čas za posamezni odgovor, čas opravljanja ankete, čas med dvema zaporednima anketama, primerjava podatkov iz registra in dejanskega vpisa anketarja in podobno. Pripravljali so se dnevni, tedenski in mesečni izpisi stanja anket po posameznih anketarjih, okoliših in območjih.

C) Poročanje mednarodnemu konzorciju

V skladu s standardi PIAAC za zagotavljanje kakovosti raziskave, je bilo potrebno poročati mednarodnemu konzorciju o poteku dela na terenu. Poročanje je potekalo v dveh oblikah; prvo je bilo poročilo o zbiranju podatkov, ki ga je bilo potrebno oddati enkrat mesečno (t. i. Survey Operations Quality Control Form), temu poročilu pa je sledil telefonski pogovor z mednarodnim konzorcijem (t. i. Quality call), na katerem je potekal pogovor o temah predvidenih v poročilu.

Obrazec za pisanje poročila o zbiranju podatkov je vseboval poročanje na naslednjih področjih raziskave:

- zaposlovanje osebja za izvedbo terenskega dela raziskave in koordinacija terenskega dela raziskave;
- uspešnost dela anketarjev;
- vzpostavljanje stika z anketiranci in gradiva za doseg anketirancev;
- stopnja odzivnosti, razlogi za zavrnitve ter načini za zviševanje stopnje odzivnosti;
- zagotavljanje kakovosti izvedbe terenskega dela raziskave;
- načrt usposabljanja osebja za etično delo in zaupnost podatkov ter sprotno razreševanje dilem na tem področju.

Kot je že bilo rečeno, po oddaji poročila je sledil telefonski klic katerega glavni nameni so bili:

- pregled poročila in po potrebi pojasnjevanje posameznih elementov le-tega,
- možnost, da posamezna država razjasni kakšne nejasnosti v zvezi z izvedbo raziskave,
- možnost za razpravo o posameznih delih raziskave.

Telefonski klici so se začeli dva meseca pred začetkom izvedbe terenskega dela raziskave in trajali do zaključka le-tega. Urnik klicev je mednarodni konzorcij zagotovil vnaprej. Na tem klicu so bili običajno prisotni nacionalni

koordinator raziskave ter projektni tim. Po zaključku telefonskega klica je mednarodni konzorcij pripravil zapisnik in ga poslal nacionalnemu koordinatorski raziskave v posamezni državi.

V Sloveniji smo sodelovali v sedmih telefonskih klicih od meseca februarja do decembra 2014. Telefonski pogovori z mednarodnim konzorcijem so pripomogli tako na ravni sprotnega razreševanja dilem, na katere smo naleteli tekom izvajanja raziskave, kot tudi na pri spodbujanju oziroma motivaciji za delo.

D) Vprašalnik za anketarje

Po zaključku anketiranja, so morali anketarji izpolniti vprašalnik, ki je bil ravno tako sestavni del zagotavljanja kakovosti raziskave in je zbiral mnenja anketarjev o terenskem delu raziskave. Njihova mnenja in predlogi so pomembno prispevali pri spremembah in izboljšavah raziskave PIAAC v naslednjem krogu. Vprašalnik pokriva naslednje teme:

- zadovoljstvo z usposabljanjem anketarjev,
- težave anketirancev pri opravljanju ankete,
- težave anketarjev pri opravljanju ankete,
- podpora izvajalske organizacije pri opravljanju dela anketarjev.

Izpolnjene vprašalnike se je zbralo in analiziralo, izsledki pa so bili predstavljeni na zaključnem srečanju anketarjev. V Sloveniji so anketarji reševali spletni vprašalnik na portalu enka.si. Rezultate smo predstavili na zaključnem srečanju anketarjev, ki je potekalo decembra 2015 na Andragoškem centru Slovenije. Na zaključnem srečanju smo se o rezultatih tudi nekoliko bolj poglobljeno pogovorili. Prav tako smo rezultate povzeli in jih v posebnem poročilu (t. i. Interviewer Debriefing Form) poslali mednarodnemu konzorciju. Zbirnik odgovorov si lahko ogledate v prilogi 17.

E) Stopnja odzivnosti in preprečevanje zavrnitev

Eden od pomembnih elementov zagotavljanja kakovosti podatkov je tudi stopnja odzivnosti. Države so imele različne stopnje odziva, pri čemer je mednarodni konzorcij priporočil 70% stopnjo uspešno opravljenih anket. V primeru, da je bila dosežena stopnja odzivnosti med 50% in 70%, so morale države pripraviti posebno analizo pristranskosti zaradi neodgovora (več o tej analizi si lahko preberete v poglavju 'Zagotavljanje reprezentativnosti vzorca raziskave PIAAC'). Tekom izvajanja raziskave je bila zato zelo pomembna promocija projekta ter druge metode za spodbujanje sodelovanja ter preprečevanja zavrnitev. V Sloveniji smo se dvigovanja stopnje odziva in preprečevanja zavrnitev lotili na več načinov.

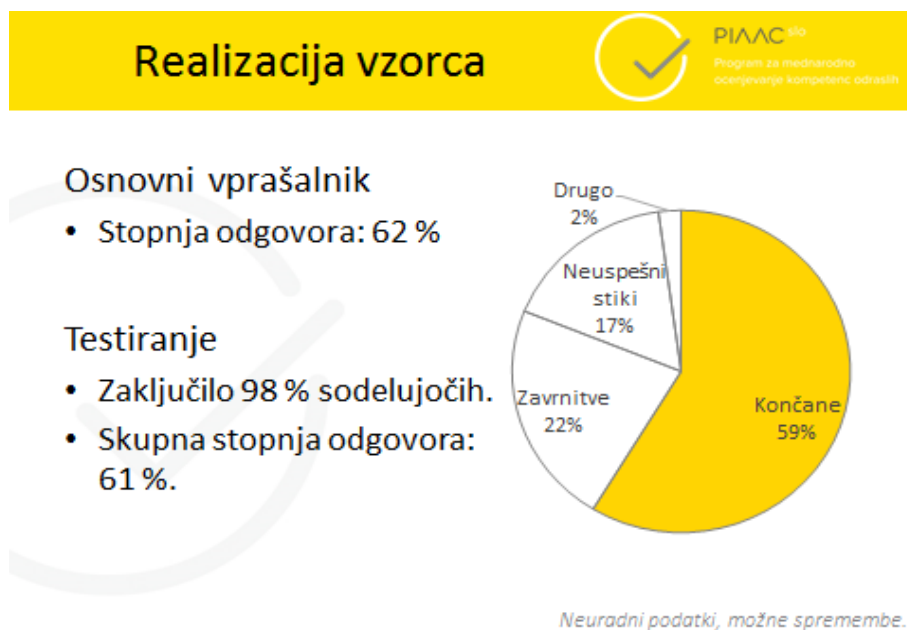
- Skozi celotno obdobje projekta smo skrbeli za promocijo in diseminacijo projekta. Te aktivnosti so potekale preko spletne strani PIAAC <http://piaac.acs.si/> in Facebook profila PIAAC <https://sl-si.facebook.com/PIAAC.Slovenia>. Prav tako sta bili raziskava PIAAC in njene implikacije v Sloveniji predstavljeni v številnih lokalnih in nacionalnih medijih. Več o tem si lahko ogledate na naslednji povezavi: <http://piaac.acs.si/mediji/piaac/>.
- Spodbujanje sodelovanja anketirancev in preprečevanje zavrnitev je bilo ključno tudi na ravni anketarjev. Anketarji so pred obiskom anketiranca, le-temu poslali najavno pismo ter zloženko z osnovnimi informacijami o raziskavi (glej priloga 2 in 3 ali podpoglavje 'Zajem podatkov'). Prav tako so bile za spodbujanje sodelovanja uporabljene spodbude za anketirance. Vsak anketiranec, ki je zaključil anketo, je dobil eno spodbudo (več o tem si lahko preberete v podpoglavju 'Zajem podatkov').
- Kot zelo uspešna metoda za višanje stopnje odziva se nam je izkazalo postopno dodeljevanje seznamov anketirancev. Dodeljevanje seznamov anketirancev je potekalo v skladu z načrtom izvedbe anketiranja na terenu. Ključna odločitev je bila ta, da se sezname razdeljujejo postopoma, osnovni seznam je štel 4 popisne okolice in 60 anketirancev. Na osnovni seznam je bilo vezano tudi izplačilo bonusa anketarjem, ki so dosegli 50% stopnjo odgovorov. Ta način obdelovanja terena je imel dve poglobilni prednosti. Omogočal je boljši nadzor nad delom anketarjev in odvzem anket v primeru, če anketar ni bil uspešen oziroma dodelitev

novih anket, kadar je bil anketar uspešen. Druga prednost je bila ta, da je anketar lahko prej dosegel bonus, če je imel na seznamu 60 anketirancev, kar je bilo z vidika njihove motivacije za delo pomembna okoliščina. Za izvajalca raziskave je to pomenilo seveda bistveno več dela pri pregledovanju in dodeljevanju novih seznamov anket, na katerega se je bilo potrebno posebej pripraviti. Izkušnje iz anketiranja so pokazale, da je bil načrt izvedljiv in da je dodeljevanje anket potekalo nemoteno. Za nadzor nad anketami je bil seveda bistvenega pomena sistem CMS, ki smo ga prevzeli od nemškega partnerja, ta je omogočil dnevno spremljanje dela in uspešnosti posameznega anketarja, ter dodeljevanje novih seznamov anket prek strežnika ACS. Novi sezname anketirancev so se dodelili anketarjem, ki so naredili določeno število anket in so obiskali vse anketirance iz dodeljenega seznama. V načrtu izvedbe anketiranja je bilo tudi predvideno, da se sezname anketirancev razdelijo postopoma do konca avgusta 2014. Tako so bili do konca avgusta okvirno razdeljeni sezname s približno 8000 anketirancev od osnovnega vzorca 9000 anket, v celoti pa so bili sezname razdeljeni do novembra.

- Poleg tega je Andragoški center Slovenije posebno skrb namenil organizaciji in izvedbi anketiranja na območjih, ki niso bila v celoti obdelana in obiskana ali pa je bilo ocenjeno, da je bilo to delo opravljeno manj uspešno. V zadnjem obdobju anketiranja so bila posamezna območja in anketiranci prerazporejeni anketarjem z najboljšo stopnjo odzivnosti in kakovostjo dela.
- Nenazadnje pa smo vse, ki so anketo zavrnilo poskušali ponovno spodbuditi k sodelovanju s posebnim pismom za anketirance. Takšno obliko spodbujanja sodelovanja je predlagal tudi mednarodni konzorcij, zato smo se za to tudi odločili. Oblikovali smo dve različici pisma, ki si jih lahko ogledate v prilogi 18 in 19. Tovrstna pisma v Sloveniji niso imela prav velikega učinka na pridobitev teh anketirancev.

V Sloveniji smo si za nacionalni cilj zadali stopnjo odziva 60%. Končno število v celoti izpolnjenih anket (torej osnovni vprašalnik in naloge) je bilo v Sloveniji 5.165, stopnja odziva pa brez uteževanja 61,30%. Nekoliko več kot petina jih je zavrnilo sodelovanje v raziskavi in nekoliko manj kot petino jih ni bilo mogoče dobiti doma oziroma z njimi vzpostaviti kakršenkoli stik. Spodaj je grafični prikaz osnovnih podatkov glede stopnje odziva, več o realizaciji vzorca pa si lahko preberete v poglavju 'Zagotavljanje reprezentativnosti vzorca raziskave PIAAC'.

SLIKA 31: REALIZACIJA VZORCA

Vir: Vasja Vehovar (2015)

Ocenjevanje papirnatih knjižic

Računalniški program je po rešenem osnovnem vprašalniku usmeril anketiranca, glede na znanje in uporabo računalnika, na reševanje nalog na računalniku ali na papirju. V primeru, da je šel anketiranec na reševanje nalog na papirju, je najprej rešil Osnovni zvezek, ki je vseboval najlažja vprašanja, tukaj se je merila osnovna raven besedilnih spretnosti in osnovna raven matematičnih spretnosti. Osnovni zvezek je vseboval 8 nalog, 4 iz besedilnih in 4 iz matematičnih spretnosti. Če je anketiranec opravil naloge iz Osnovnega zvezka (vsaj 4 naloge so morale biti pravilne), je nadaljeval z nalogami ali iz 1. Zvezka nalog ali pa iz 2. Zvezka nalog (anketiranec je imel 50% možnosti, da dobi enega ali drugega). S 1. Zvezkom se je merila pismenost na višji ravni, z 2. Zvezkom pa so se merile matematične spretnosti. Ko je zaključil in opravil te naloge, pa je nadaljeval še z nalogami iz Zvezka nalog bralne pismenosti, tukaj se je merila najnižja raven pismenosti. V primeru, da anketirana oseba ni uspela rešiti nalog iz Osnovnega zvezka, je bila usmerjena direktno na naloge iz Zvezka bralne pismenosti.

Postopek ocenjevanja

Iz celotnega vzorca anketiranih oseb v glavni raziskavi, jih je približno petina reševala naloge v papirnati verziji, v nasprotju s pilotno raziskavo, kjer je računalnik naključno izbral še 30% odstotkov anketirancev, ki so reševali naloge v papirnati verziji.

Zmožnosti anketirancev so se ocenjevale glede na rešene kognitivne naloge. Odgovori so se razvrščali v tri kategorije: pravilni odgovori (ocena 1), delno pravilen odgovor (ocena 2, samo pri enem vprašanju v 1. zvezku nalog), nepravilen odgovor (ocena 7) ter brez odgovora (ocena 0). Naloge odprtega tipa, uporabljene v raziskavi PIAAC, so omogočale številne možne odgovore. Zato so morale biti naloge v vseh državah ocenjene po določenih navodilih in postopkih, da so se podatki lahko primerjalno interpretirali.

Vsaka država je sestavila svojo nacionalno ekipo ocenjevalcev. Izbrala je vodjo ocenjevalcev in glede na število rešenih zvezkov določila število ocenjevalcev (glej Tabeli 39 in 40 Model ocenjevanja). Vsaj dva ocenjevalca sta morala biti dvojezična (angleški in materni jezik).

Vodja je bil prav tako eden izmed ocenjevalcev, ki pa je bil poleg ocenjevanja odgovoren za izbor in usposabljanje ocenjevalne ekipe, nadzoroval je postopke ocenjevanja, to pomeni dnevni nadzor vnosa ocen v DME bazo (Data Management Expert), pregled napredovanja ocenjevanja in rezultatov ter ukrepanje, kadar je bilo to potrebno. Če bi se sistematično pojavljale napake pri ocenjevanju, bi moral glavni ocenjevalec preveriti vse ocenjevalce, ki so ocenjevali zvezke, to pomeni pregledati, kateri zvezki so imeli ocene, ki so prispevale k neskladnosti, pregledati sporne ocene v vsakem zvezku in poiskati ponavljajoče vzorce, ki bi lahko kazali na vir neskladij. V takšnem primeru je bilo potrebno vse nepravilne ocene popraviti.

Nadziral je medsebojno ocenjevalno usklajenost in ukrepal, če so bili rezultati ocenjevanja nesprejemljivi in je bil potreben dodaten pregled. V primeru, da bi bilo to potrebno, bi moral ponovno usposobiti oziroma nadomestiti ocenjevalca. V Sloveniji to ni bilo potrebno niti v pilotni niti v glavni raziskavi.

V nadaljevanju se je glavni ocenjevalec moral posvetovati z mednarodnimi strokovnjaki, če se je pojavilo kakšno vprašanje ali dilema. V ta namen je Mednarodni konzorcij ustvaril Seznam najbolj pogostih primerov in napak za ocenjevalce, neke vrste odprt forum za oddajo vprašanj, ki jih ocenjevalna ekipa ni mogla razrešiti, prejetje odgovorov na ta vprašanja, pregled vprašanj, ki so jih oddale druge države, skupaj z odgovori, ki jih je dal Konzorcij. V pilotnem delu raziskave smo na tak način razrešili kar nekaj dilem, ki so nam olajšale ocenjevanje v glavni raziskavi. Glavni ocenjevalec je poleg tega tudi poročal o rezultatih in zagotavljal poročila Nacionalnemu koordinatorju projekta in Konzorciju.

Ocenjevalna ekipa je bile sestavljena iz 3 ocenjevalcev, ki so imeli dokončno univerzitetno izobrazbo, vsi trije ocenjevalci so bili dvojezični (materni in angleški jezik).

Ocenjevalci so ocenjevali timsko, po določenem urniku in vedno na isti lokaciji. S tem so pospešili dogovore in diskusije. Pretekle izkušnje so pokazale, da se večina vprašanj in dilem razreši, če ocenjevalci prediskutirajo o vprašanjih med sabo in z vodjo. Na ta način smo lahko sproti reševali dileme, ki so se pojavljale.

Model ocenjevanja

V tem delu sta predstavljena 2 predlagana postopka za ocenjevanje Osnovnega zvezka, 1. Zvezka nalog in 2. Zvezka nalog. Ti postopki so zagotavljali enakomerno razporejanje svežnjev glede na število ocenjevalcev kot tudi vrstni red, po katerem so se svežnji ocenjevali. Vsaka država je morala glede na število zvezkov in posledično glede na število ocenjevalcev izbrati model ocenjevanja.

Postopek 3 ocenjevalcev je priporočen model, kateri ustreza večini držav in je predstavljen v tabeli 39. Po tem postopku države vse zvezke ocenijo po dvakrat. Čeprav se je priporočal postopek s 3 ocenjevalci in je ustrezal večini držav, se je lahko alternativno uporabil tudi postopek z 2 ocenjevalcema, ki je predstavljen v tabeli 43. Ta postopek so morale uporabljati države, ki so imele manj kot 250 setov Zvezkov. Se pravi, če je imela država 250 (ali manj) vprašanih, ki so reševali papirnate vprašalnike, je morala uporabiti postopek 2 ocenjevalcev.

TABELA 42: MODEL OCNJEVANJA S 3 OCNJEVALCI

Sveženj	Ocenjevalec		
	A	B	C
C01	1	2	
C02	2		1
C03		1	2
C00	1	2	
C04	2	1	
C05	1		2
C06		2	1
L01	1	2	
L02	2		1
L03		1	2
L00	1	2	
L04	2	1	
L05	1		2
L06		2	1
N01	1	2	
N02	2		1
N03		1	2
N00	1	2	
N04	2	1	
N05	1		2
N06		2	1

TABELA 43: MODEL OCNJEVANJA Z 2 OCNJEVALCEMA

Sveženj	Ocenjevalec	
	A	B
C01	1	2
C02	2	1
C00	1	2
C03	2	1
C04	1	2
C05	1	2
C06	2	1
L01	1	2
L02	2	1
L00	1	2
L03	2	1
L04	1	2
L05	1	2
L06	2	1
N01	1	2
N02	2	1
N00	1	2
N03	2	1
N04	1	2
N05	1	2
N06	2	1

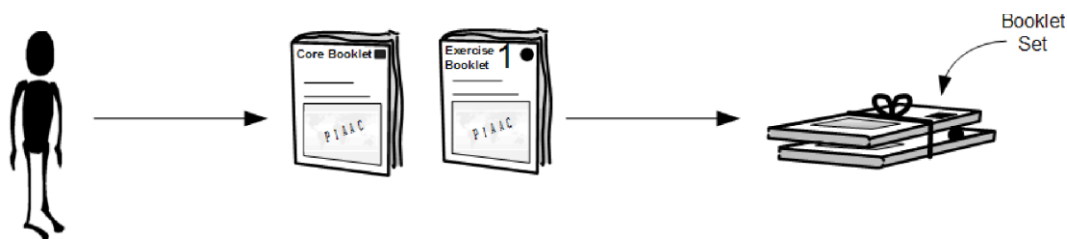
Zvezke smo razvrstili po postopku, ki je predstavljen spodaj. Pomembno je bilo, da sta bila vsaj 2 ocenjevalca dvojezična, saj so se ocenjevali tudi angleški zvezki (oznake C00, L00 in N00). Številki 1 in 2 v tabeli predstavljata glavno (1) in kontrolno (2) ocenjevanje in ne predstavljata vrstnega reda ocenjevanja.

V Sloveniji smo uporabili postopek 3 ocenjevalcev. Vse zvezke je bilo potrebno zložiti po točno določenih postopkih, ki jih je določil Mednarodni konzorcij.

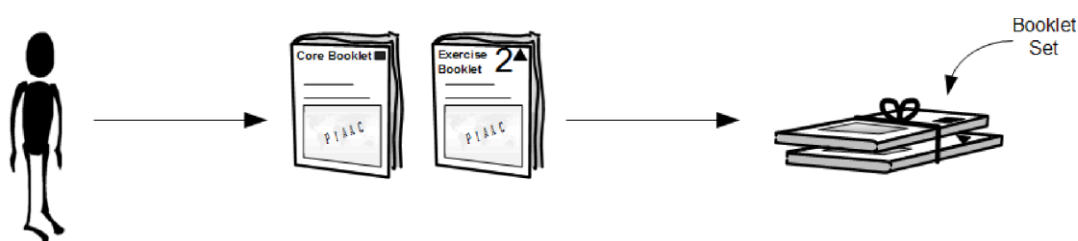
Najprej je bilo potrebno natisniti 180 zvezkov, ki so predstavljali dodatne zvezke (v angleškem jeziku) in jih speti, tako da smo dobili 180 Zvezkov (to je bil sveženj 00). V tem svežnju je moralo biti 60 Osnovnih zvezkov, 60 1. Zvezkov nalog in 60 2. Zvezkov nalog.

Potem smo zbrali vse vrnjene Zvezke, ki so jih reševali anketiranci. Vsak anketiranec je prejel Osnovni zvezek in 1. Zvezek nalog ali Osnovni zvezek in 2. Zvezek nalog.

SLIKA 32: OSNOVNI ZVEZEK IN 1. ZVEZEK NALOG

SLIKA 33: OSNOVNI ZVEZEK IN 2. ZVEZEK NALOG

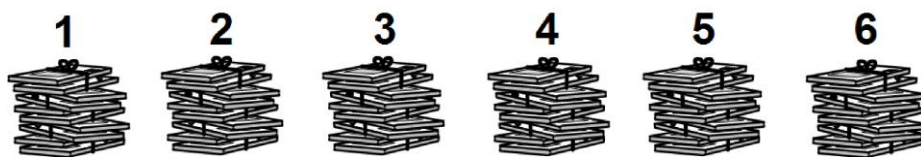
Za vsakega anketiranca se je moral Osnovni zvezek ujemati s 1. Zvezkom nalog ali 2. Zvezkom nalog. Vse anketirane osebe, ki so bile usmerjene na naloge v tiskanih instrumentih in so rešile Osnovni zvezek so morale prav tako rešiti tudi 1. Zvezek nalog ali 2. Zvezek nalog. Oba Zvezka je bilo potrebno zložiti skupaj, tako da je bil sestavljen Set.

Vsak izmed zvezkov je imel svojo ID številko.

Glede na to, kateri postopek smo uporabili, smo naredili svežnje:

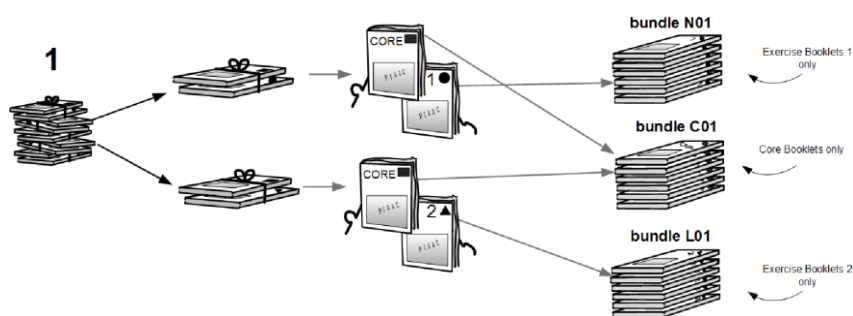
Gelotno število setov zvezkov smo najprej razdelili v 6 kupov. Vsak kup je bil sestavljen iz Osnovnega zvezka/1. Zvezka nalog in Osnovnega zvezka/2. Zvezka nalog in je vseboval približno enako število zvezkov.

SLIKA 34: 6 SETOV ZVEZKOV

Vsakega izmed teh 6 kupov smo nato razdelili po setih zvezkov, tako da smo oblikovali 3 manjše kupčke, v vsakem so bili samo ali Osnovni zvezki, ali 1. Zvezki nalog ali 2. Zvezki nalog. Ti kupčki so bili naši svežnji.

SLIKA 35: SVEŽNJI ZVEZKOV

Po točno takšnem postopku smo razdelili tudi angleške dodatne zvezke (sestavljene so iz 60 zvezkov vsake vrste). Kupček dodatnih Osnovnih zvezkov je bil sveženj C00, kupček s 1. Zvezkom nalog sveženj N00, kupček z 2. Zvezkom nalog, pa je bil sveženj L00.

Vsak izmed zvezkov je imel svoj oznako: Šest Osnovnih zvezkov je bilo označenih z C01, C02, C03, C04, C05 in C06, šest 1. Zvezkov nalog z L01, L02, L03, L04, L05 in L06, šest 2. Zvezkov nalog z N01, N02, N03, N04, N05 in N06, dodatni angleški svežnji, pa so bili označeni z C00, L00 in N00.

Zvezkov nalog Bralne pismenosti ni bilo potrebno zlagati po posebnem postopku in za njih tudi ni bilo posebnih pravil ocenjevanja, saj tu ni šlo za ocenjevanje, temveč za zbiranje/kodiranje podatkov. Ocenjevanje Bralne pismenosti je vsebovalo tri dele: (1) Pomen besed (besedišče); (2) Razumevanje stavkov; in (3) Razumevanje besedil.

V vsakem delu so anketiranci obkrožili en možni odgovor. Za vsak del ocenjevanja, so se odgovori, ki jih je izbral anketiranec vnašali/beležili v za to določene pole. V poli za beleženje odgovorov je bilo potrebno samo označiti okvirček zraven odgovora, ki ga je izbral anketirani za vsako od nalog. Za vsakega izmed zvezkov nalog so bile pripravljene posebne ocenjevalne pole, v katere so se vpisovale ocene. Te pole je pripravil Mednarodni Konzorcij (priloge 20, 21, 22 in 23).

Vnos ocen

Po zaključenem ocenjevanju je bilo potrebno vse ocene vseh zvezkov dnevno vnašati v za to pripravljen vnašalnik - Data Management Expert (DME), tako da je vodja ocenjevalcev lahko sproti nadziral proces ocenjevanja. Za to sta bila usposobljena dva vnašalca, ki sta eden za drugim vnašala ocene v vnašalnik. Najprej je ocene vnesel prvi vnašalec, za njim pa je te iste ocene vnesel še drugi vnašalec. Med njima je ob koncu preverjanja moralo biti 100% ujemanje vnosov.

Reševanje razlik v ocenah in dokumentiranje rešitev

Kot rečeno so morale države vse zvezke oceniti dvakrat, vsaka posamezna razlika v oceni se je morala razrešiti s pravo oceno v kontrolnem postopku. Vse razlike je moral glavni ocenjevalec razrešiti. Postopek usklajevanja se ni izvajal na svežnju "00.", se pravi na angleških zvezkih. Rezultati ocenjevanja svežnja 00 so se morali poslati Konzorciju nedotaknjeni.

Glavni ocenjevalec je razreševal neskladja glede na naslednja pravila:

1. Če je bila ocena 1 pravilna in ocena 2 nepravilna, popravljanja ocen niso bila potrebna.
2. Če je bila ocena 1 nepravilna in ocena 2 pravilna, je bilo potrebno oceno 1 popraviti v DME bazi.
3. Ocena 2 se v bazi nikoli ni popravljala ali spreminjala.

Popravke v postopku usklajevanja je bilo potrebno dokumentirati v poročilu o postopku usklajevanja. Države smo morale dokumentirati vsak primer, ko se je ocena 1 spremenila in elektronsko kopijo oddati Konzorciju. Tako je Konzorcij dobil pomembno informacijo o zanesljivosti ocenjevanja med ocenjevalci.

Zanesljivost in primerljivost ocenjevanja

Zanesljivost ocenjevanja znotraj države

Namen kontrole zanesljivosti ocenjevanja znotraj države, je bilo zagotoviti zanesljivo ocenjevanje in zgodnje identificiranje in reševanje nedoslednosti in problemov v procesu ocenjevanja. V splošnem se težave pojavijo zaradi nerazumevanja pravil ali nerazumevanja določenega pravila ocenjevanja. Ti postopki prispevajo k bolj zanesljivemu ocenjevanju znotraj države. Kot je bilo že omenjeno, so se morali vsi zvezki oceniti dvakrat (oziroma »ponovno« oceniti). To je bilo potrebno, da se je beležilo stopnjo, do katere so se odgovori razvrstili v enake kategorije (pravilni odgovori, drugi odgovori in prazni odgovori), ne glede na ocenjevalca in, da se je identificiralo naloge in ocenjevalce, ki so imeli nizko stopnjo usklajenosti.

Stopnja usklajenosti med dvema ocenjevalcema se je merila z indeksom medsebojne zanesljivosti. Pri PIAAC-u je medsebojna zanesljivost predstavljala mejo, do katere sta bila ocenjevalca usklajena pri ocenjevanju odgovorov in tako tudi primerljivost, kako so bila navodila razumljena in upoštevana.

Usklajenost med ocenjevalci se je gibala od 0 (ni zanesljivosti in 0% usklajenost) do 1 (maksimalna zanesljivost in 100% usklajenost). Cilj je bil doseči 95% usklajenost pri vseh ocenjevalnih odgovorih, oziroma najmanj 85% usklajenost za vsak ocenjeni odgovor.

S tem postopkom se je zagotavljala natančnost in objektivnost ocenjevanja, doslednost upoštevanja navodil ter reševanje nedoslednosti in problemov v procesu ocenjevanja.

Zanesljivost ocenjevanja med državami

Poleg preverjanja zanesljivosti znotraj ene države, je bilo prav tako potrebno preverjati zanesljivost ocenjevalcev med državami; s tem se je preverjalo ali vse države uporabljajo enake kriterije za ocenjevanje. Dosledno ocenjevanje znotraj države pa ne zagotavlja primerljivih ocen med državami. Za ta namen je Konzorcij razvil set dodatnih zvezkov. Dodatni zvezki so bili sestavljeni iz 180 izpolnjenih angleških zvezkov, ki jih je vsaka država ocenila dvakrat. Ta komplet je vseboval 60 Osnovnih zvezkov, 60 1. zvezkov nalog in 60 2. zvezkov nalog.

Mednarodni konzorcij je po končani raziskavi objavil rezultate zanesljivosti ocenjevanja med državami in znotraj posamezne države. Podrobnosti so prikazane v spodnji tabeli.

TABELA 44: ZANESLJIVOST OCENJEVANJA MED DRŽAVAMI IN ZNOTRAJ POSAMEZNE DRŽAVE

OECD države	Znotraj posamezne države			Med državami		
	Osnovni zvezek nalog (%)	1. zvezek nalog (%)	2. zvezek nalog (%)	Osnovni zvezek nalog (%)	1. zvezek nalog (%)	2. zvezek nalog (%)
Avstralija	99.7	98.1	99.2	98.3	98.8	96.3
Avstrija	99.1	98.2	98.4	96.0	97.9	95.8
Kanada	99.4	96.9	98.3	98.3	98.3	96.4
Čile	99.4	98.6	99.4	98.5	97.8	95.7
Češka	100.0	99.6	100.0	98.3	97.2	96.5
Danska	100.0	99.9	100.0	97.1	97.3	95.9
Anglija/Severna Irska (ZK)	99.6	99.2	99.3	98.4	98.8	96.6
Estonija	99.8	96.4	98.9	95.5	95.5	95.5

Finska	99.3	98.4	98.8	97.5	98.4	96.1
Flandrija (Belgija)	99.7	99.4	99.4	99.0	97.8	95.8
Francija	100.0	100.0	100.0	96.5	87.5	92.2
Nemčija	99.7	98.9	99.3	96.0	97.9	95.8
Grčija	99.9	99.6	99.9	98.8	97.8	96.7
Irska	99.4	96.2	96.7	97.1	96.7	95.0
Izrael	99.4	98.7	98.9	98.8	98.2	96.8
Italija	99.9	99.8	99.7	97.9	97.0	96.2
Japonska	100.0	100.0	100.0	99.2	97.9	97.0
Koreja	99.5	99.9	99.9	98.8	99.1	96.7
Nizozemska	99.0	97.5	98.5	95.6	92.1	95.5
Nova Zelandija	99.7	98.9	99.4	98.6	97.8	96.6
Norveška	99.6	98.2	98.7	96.6	96.5	95.9
Poljska	100.0	100.0	100.0	99.0	97.3	96.0
Slovaška	99.9	99.8	99.9	99.6	95.0	96.1
Slovenija	99.5	97.4	99.1	98.3	97.8	96.6
Španija	99.5	97.9	98.7	97.7	96.3	95.7
Švedska	99.1	97.2	98.9	96.5	98.7	96.8
Turčija	98.9	96.8	98.4	98.3	95.6	96.1
Združene države	99.4	98.9	99.0	99.1	99.5	97.3
Partnerji						
Ciper ⁸	99.5	99.2	98.2	98.3	98.8	96.9
Džakarta (Indonezija)	99.3	96.3	98.3	97.1	92.9	94.9
Lithuania	99.7	98.7	99.6	97.9	97.3	96.1
Ruska federacija ⁹	100.0	100.0	100.0	94.0	86.7	91.5
Singapur	99.4	97.9	98.7	96.6	97.1	94.6

* Države so razvrščene po abecednem vrstnem redu.

Vir: OECD, The Survey of Adult Skills, 2016

Rezultati ocenjevanja

V Sloveniji smo uporabili postopek ocenjevanja 3 ocenjevalcev, to pomeni, da smo vse zvezke ocenili dvojno. Usposabljanje ocenjevalcev in samo ocenjevanje je bilo uspešno, ni bila potrebna nobena zamenjava ali ponovno usposabljanje ocenjevalcev. Ocenjevali smo v team-u, na isti lokaciji in po enakem urniku. Na ta način smo se izognili naknadnemu popravljanju ocen, saj smo vse dileme in razhajanja lahko razreševali sproti. Skupno smo ocenili 1211 Osnovnih zvezkov, 600 1. Zvezkov nalog, 493 2. Zvezkov nalog in 1266 Zvezkov nalog bralne pismenosti. Ocenjevanje in vnašanje ocen je potekalo od sredine januarja do konca februarja 2015.

⁸ Opomba Turčije: Informacije v tem dokumentu, ki omenjajo Ciper, se nanašajo na južni del otoka. Na otoku ni enotne oblasti, ki bi zastopala tako turške kot tudi grške Ciprčane. Turčija priznava Turško republiko Severni Ciper (TRSC). Dokler se pod okriljem Združenih narodov ne najde trajne in nepristranske rešitve, bo Turčija vztrajala pri svojem stališču v zvezi s ciperskim vprašanjem.

Opomba držav članic Evropske unije, ki so članice OECD in Evropske unije: Republiko Ciper priznavajo vse članice Združenih narodov z izjemo Turčije. Informacije v tem dokumentu se nanašajo na področje, ki je pod dejanskim nadzorom vlade Republike Ciper.

⁹ Vzorec Ruske federacije ne vključuje populacije Moskovske mestne občine.

Dosegli smo cilj ocenjevanja, kot ga narekujejo pravila, to je 95% ujemanje med ocenjevalci in vsaj 85% ujemanje med ocenami nalog. Bolj podrobni rezultati so prikazani v tabelah 45 do 49.

TABELA 45: USKLAJENOST OCENJEVANJA MED OCENJEVALCI

Zvezek	Usklajenost ocenjevanja med ocenjevalci
Osnovni zvezek	99,50%
1. Zvezek nalog	97,40%
2. Zvezek nalog	99,10%
Zvezek nalog bralne pismenosti	97,60%

TABELA 46: USKLAJENOST OCENJEVANJA MED POSAMEZNIMI NALOGAMI V OSNOVNEM ZVEZKU

Številka naloge	Ime naloge	Usklajenost
M301C05S	PSVB	99,8%
P330001S	Guadeloupe	99,2%
N302C02S	Volilni rezultati - kandidat	99,5%
M600C04S	Volilni rezultati - glasovi	99,5%
M300C02S	Zaposlitveni oglas	99,4%
P601C06S	Plastenke	99,8%
P614601S	Ura	99,9%
P645001S	Letališki vozni red	99,3%
Skupaj		99,5%

TABELA 47: USKLAJENOST OCENJEVANJA MED POSAMEZNIMI NALOGAMI V 1. ZVEZKU NALOG

Številka naloge	Ime naloge	Usklajenost
N306110S	CANCO - Podatki	98,7%
N306111S	CANCO - Dva načina	98,8%
M313410S	Mednarodni klici - 098	96,3%
M313411S	Mednarodni klici - Celotna številka	99,0%
M313412S	Mednarodni klici - Koda države	99,0%
M313413S	Mednarodni klici - Informacija	99,3%
M313414S	Mednarodni klici - Klic v Kanado	98,8%
P324002S	Mleko - Varno pitje	94,3%
P324003S	Mleko - Kalcij	98,8%
M305215S	Zaščita pred krajo TMN - Dokumenti	94,0%
M305218S	Zaščita pred krajo TMN - Blokada/preklic blokade	96,5%
P317001S	Jabolka - Dokazi	98,0%
P317002S	Jabolka - Sestava prsti	97,2%
P317003S	Jabolka - poklic	95,0%
M310406S	Trening spomina - Predel možganov	98,7%
M310407S	Trening spomina - Odkritje	95,8%
M309319S	Generična zdravila - Omejena uporaba	95,2%
M309320S	Generična zdravila - Tržni delež	97,5%
M309321S	Generična zdravila - 10% ali več	99,3%
M309322S	Generična zdravila - Razlogi	98,3%
Skupaj		97,4%

TABELA 48: USKLAJENOST OCNJEVANJA MED POSAMEZNIMI NALOGAMI V 2. ZVEZKU NALOG

Številka naloge	Ime naloge	Usklajenost
M615602S	Čajne svečke - Plasti	99,6%
M615603S	Čajne svečke - Skupna teža	99,6%
P640001S	Odometer - Kilometri	99,4%
M620610S	Inflacija - Napoved	99,0%
M620612S	Inflacija - Povprečna stopnja	99,0%
P666001S	Vrv - Dolžina	98,8%
M623616S	Vino - Steklenice	99,0%
M623617S	Vino - Galone	98,0%
M623618S	Vino - Španija/ZDA	99,4%
M624619S	ITM - Razred	98,4%
M624620S	ITM - Kolikšen je ITM	99,0%
M618607S	Šest plastenek - Cena	97,6%
M618608S	Šest plastenek - Popust	99,6%
M604505S	Merilnik nivoja goriva - Ostanek goriva	99,6%
M610515S	Obrestna mera - Vložek	99,2%
P664001S	Vstopnica za koncert - Študentski abonma	99,0%
M602501S	Nalepke s cenami - Prvi pakiran	98,8%
M602502S	Nalepke s cenami - Drobiž	99,4%
M602503S	Nalepke s cenami - Četrto kilograma	99,6%
P655001S	Steza - Dolžina	99,4%
Skupaj		99,1%

TABELA 49: USKLAJENOST OCNJEVANJA MED POSAMEZNIMI NALOGAMI V ZVEZKU NALOG BRALNE PISMENOSTI

Številka naloge	Ime naloge	Usklajenost
P901002R	Kvadrat	98,2%
P904012R	Metulj	99,0%
P901003R	Roka	99,1%
P901005R	Dojenček	99,5%
P904009R	Ravnilo	99,8%
P901006R	Ptič	99,6%
P901004R	Mesec	98,6%
P901013R	Kruh	99,2%
P903007R	Lopata	99,5%
P903012R	Šah	99,8%
P904010R	Hlače	99,1%
P902024R	Krona	98,7%
P901011R	Klavir	97,7%
P901020R	Računalnik	98,0%
P901017R	Slon	99,8%
P901018R	Zaga	99,9%
P901019R	Avtobus	100,0%
P904022R	Stol	99,8%
P902021R	Dežnik	99,1%
P903017R	Lev	99,5%
P904014R	Steklenica	99,4%
P901021R	Zadrga	98,3%
P904015R	Vrat	99,0%
P904020R	Televizor	99,4%
P902022R	Vrata	99,9%
P901024R	Sveča	98,1%
P901025R	Vodnjak	98,3%
P902014R	Mikroskop	98,7%
P903024R	Ovojnica	97,7%
P904024R	Zvonec	99,3%
P904025R	Sekira	99,1%
P903021R	Sedlo	99,1%
P901015R	Zapestje	98,4%
P904021R	Puščica	98,6%
P911001R	Stavek 1	98,9%
P912002R	Stavek 2	98,5%
P911003R	Stavek 3	97,6%
P911004R	Stavek 4	99,1%
P911005R	Stavek 4	97,1%
P911006R	Stavek 5	96,1%
P911007R	Stavek 6	96,5%
P911008R	Stavek 7	98,5%
P911009R	Stavek 8	97,6%
P911010R	Stavek 9	97,4%
P913013R	Stavek 10	90,4%
P912011R	Stavek 11	84,8%
P914012R	Stavek 12	93,4%
P912013R	Stavek 13	94,7%

P911014R	Stavek 14	96,4%
P914015R	Stavek 15	92,1%
P914019R	Stavek 16	92,9%
P914016R	Stavek 17	98,9%
P911017R	Stavek 18	97,7%
P914018R	Stavek 19	98,9%
P912019R	Stavek 20	95,3%
P911020R	Stavek 21	92,0%
P921002R	Rojstnodnevna zabava Stavek 2	98,2%
P921003R	Rojstnodnevna zabava Stavek 3	97,8%
P921004R	Rojstnodnevna zabava Stavek 4	95,3%
P921005R	Rojstnodnevna zabava Stavek 5	97,6%
P921007R	Rojstnodnevna zabava Stavek 7	82,9%
P921008R	Rojstnodnevna zabava Stavek 8	98,9%
P921009R	Rojstnodnevna zabava Stavek 9	99,1%
P921010R	Rojstnodnevna zabava Stavek 10	98,0%
P921011R	Rojstnodnevna zabava Stavek 11	98,3%
P921013R	Rojstnodnevna zabava Stavek 13	98,6%
P921014R	Rojstnodnevna zabava Stavek 14	98,7%
P921015R	Rojstnodnevna zabava Stavek 15	98,7%
	Rojstnodnevna zabava Stavek 16	
P921016R		99,4%
P921017R	Rojstnodnevna zabava Stavek 17	99,0%
P921018R	Rojstnodnevna zabava Stavek 18	98,5%
P921019R	Rojstnodnevna zabava Stavek 19	98,7%
P921020R	Rojstnodnevna zabava Stavek 20	98,3%
P921021R	Rojstnodnevna zabava Stavek 21	97,1%
P922023R	Pismo uredniku Stavek 2	97,8%
P922024R	Pismo uredniku Stavek 3	98,5%
P922025R	Pismo uredniku Stavek 4	98,9%
P922026R	Pismo uredniku Stavek 5	99,0%
P922027R	Pismo uredniku Stavek 6	96,7%
P922028R	Pismo uredniku Stavek 7	98,4%
P922030R	Pismo uredniku Stavek 9	98,7%
P922031R	Pismo uredniku Stavek 10	98,2%
P922032R	Pismo uredniku Stavek 11	98,3%
P922033R	Pismo uredniku Stavek 12	98,3%
P921035R	Svetovni športi Stavek 2	99,0%
P921036R	Svetovni športi Stavek 3	98,5%
P921037R	Svetovni športi Stavek 4	98,7%
	Svetovni športi Stavek 5	98,8%
P921038R		
P921040R	Svetovni športi Stavek 7	90,8%
P921041R	Svetovni športi Stavek 8	98,2%
P921042R	Svetovni športi Stavek 9	91,9%
P921043R	Svetovni športi Stavek 10	98,5%
P924035R	Gremo v kino Stavek 2	94,9%
P924036R	Gremo v kino Stavek 3	97,4%
P924037R	Gremo v kino Stavek 4	99,3%
P924038R	Gremo v kino Stavek 5	98,3%
P924040R	Gremo v kino Stavek 7	94,5%
P924041R	Gremo v kino Stavek 8	95,7%
P924042R	Gremo v kino Stavek 9	98,7%
	Gremo v kino Stavek 10	95,1%
P924043R		
Skupaj		97,6%

6

ANALIZA PODATKOV

6.1 »Skripte« za statistično analizo podatkov PIAAC za program IBM SPSS Statistics po vzoru programa IDB Analyzer

mag. Marijan Manoilov

Uvod

IDB Anylzer (International Database Analyzer) je računalniški program za analizo anketnih podatkov projekta PIAAC - Programa za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih (angl. Programme for the International Assessment of Adult Competencies). Pri tem ne gre za samostojni program, temveč za uporabniški vmesnik oziroma nadgradnjo analitičnega orodja IBM SPSS Statistics¹⁰, ki je bila pripravljena s strani IEA DPC (International Association for the Evaluation of Educational Achievement - Data Processing and Research Center). IDB Analyzer omogoča analizo kompleksnega večstopenjskega vzorca in izračun deskriptivnih statistik pismenosti, ki so merjene z več spremenljivkami (Item Response Theory), pri čemer izračunava tudi standardne napake, na podlagi katerih je možno izračunati intervale zaupanja oziroma opravljati tudi sklepanja iz vzorca na populacijo.

Za potrebe slovenskega dela projekta PIAAC so bile pripravljene »skripte«¹¹, in sicer gre za makro in druge programske vrstice programa IBM SPSS Statistics z (deskriptivnimi) statističnimi izračuni, ki so vključeni v IDB Anylzer. Pri tem so bili upoštevani popolnoma enaki algoritmi in metode, ki so sicer vključeni v IDB Analyzer in omenjene »skripte«¹¹ producirajo popolnoma enake tabelarične izpise, kot jih producira IDB Anylzer oziroma njegov modul za deskriptivne (univariatne in bivariatne) analize. Pri tem pa je pomembno omeniti, da so bili vhodni parametri »skript«¹¹ in izpisi - zaradi večje preglednosti in enostavnosti uporabe - strnjeni in poenostavljeni (npr. rezultate shranjujejo samo v Excel datoteko in ne tudi v .sav datoteko).

Namen »skript«¹¹ je bila predvsem možnost avtomatizacije PIAAC analiz, saj je s pomočjo »skript«¹¹ možno shranjene ukaze oziroma analize večkrat ponoviti - kot je to značilno za ukaze v sintaksi IBM SPSS Statistics - in sicer brez potrebe po klikanju na ukaze iz menijev.

Kot nadgradnja omenjenih »skript«¹¹ je bilo izdelano Excel orodje (PIAAC Tablomat), ki je omenjene rezultate iz Excel datotek združil in oblikoval ter izdelal Excel grafe. Omenjeno Excel orodje je predstavljeno v drugi publikaciji in v nadaljevanju te publikacije sledi predstavitev omenjenih »skript«¹¹ in navodila za njihovo uporabo.

¹⁰ IBM® SPSS® Statistics je programska oprema podjetja IBM Corporation. Vsi logotipi in (registrirane) blagovne znamke uporabljene v tej publikaciji so last njihovih zakonitih lastnikov.

¹¹ Pripravo oziroma prilagajanje »skript«¹¹ je financiral Andragoški center Republike Slovenije za potrebe lastnih analiz projekta PIAAC. V kolikor bi bilo potrebno za uporabo »skript«¹¹ organizirati izobraževanja ali jih dopolniti/prilagoditi za druge potrebe, je to možno storiti po dogovoru s podizvajalcem Profesionalne storitve, Marijan Manoilov s.p., Hladilniška pot 32, 1000 Ljubljana (manoilov.mobi@gmail.com). Uporaba »skript«¹¹ je na lastno odgovornost: Andragoški center Republike Slovenije in podizvajalec nista v nobenem primeru odgovorna za kakršno koli neposredno, posredno, dodatno, naključno ali posledično škodo, ki nastane zaradi uporabe »skript«¹¹, ne glede na to, kako je bila povzročena (naj izhaja iz odškodninske odgovornosti - vključno z malomarnostjo - ali iz drugih pravnih in vsebinskih podlag). Slednja omejitev odgovornosti velja brez omejitev in se nanaša tudi na morebitne odškodnine za izgubljeni dobiček, prekinitev poslovanja, izgubo podatkov ali poslovnih podatkov ter na vse morebitne ostale stroške, ki izhajajo iz uporabe ali nezmožnosti uporabe »skript«¹¹. »Skripte«¹¹ je potrebno vedno distribuirati s to publikacijo in z uporabo »skript«¹¹ se strinjate z omejitvijo odgovornosti iz te opombe.

Programske zahteve in princip delovanja »skript«

Za uporabo »skript« je bilo potrebno imeti naložen program IBM SPSS Statistics. Delovanje »skript« je bilo preizkušeno na verziji IBM SPSS Statistics 21.

Za uporabo »skript« je bilo priporočljivo imeti programsko in strojno opremo najmanj z naslednjo konfiguracijo (ali boljšo):

- PC z vsaj 1 GHz procesorjem,
- vsaj 512 megabytov (MB) spomina (RAM),
- vsaj 50 megabytov (MB) razpoložljivega prostora na hard disku,
- vsaj Super VGA (1024x768) or video-adapter in monitor,
- operacijski sistem Microsoft Windows XP, Vista, ali Windows 7,
- programsko opremo Microsoft Excel 2003 (ali kako novejšo verzijo),
- IBM SPSS za Windows, verzija 20 (ali kako novejšo verzijo) ter
- miško in tipkovnico kompatibilno z zgoraj navedeno programsko in strojno opremo.

Tej publikaciji so priložene naslednje datoteke:

- datoteka z jedrom »skript« (*skripte.ieasps*),
- vzorčna datoteka z anketnimi podatki za izbrane države (*PIAAC_DATA_cycle1.sav*),
- IBM SPSS sintaksa z vzorčnimi primeri uporabe »skript« (*primeri sintaks.sps*).

Vse zgoraj omenjene priložene datoteke je priporočljivo shraniti v eno mapo, npr. C:\PIAAC. Vsi primeri v nadaljevanju temeljijo na predpostavki, da so vse zgoraj omenjene datoteke v zgoraj omenjeni mapi. »Skripte« je bilo možno uporabiti tudi v drugih mapah, pri čemer je bilo v slednjem primeru potrebno prilagoditi vhodne parametre »skript« (kar je razloženo v nadaljevanju).

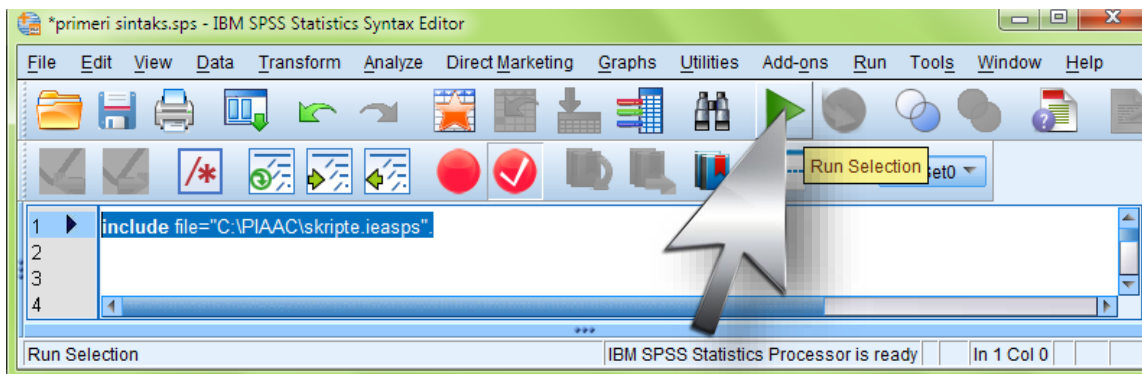
Sledi podrobnejša razlaga vsake izmed »skript«, in sicer je naprej predstavljena sintaksa uporabe (ukaz, s katerim se »skripta« izvede), obrazložitev vhodnih parametrov »skripte« in kratka obrazložitev rezultatov, ki jih skripta producira. Vsaka izmed »skript« je prikazana v svojem poglavju.

Uporaba »skript« predpostavlja, da ima uporabnik osnovno poznavanje programa IBM SPSS Statistics, in sicer vsaj: osnovno poznavanje okolja oziroma okna s podatki, okna z izpisi in okna z ukazi v sintaksi programa IBM SPSS Statistics, agregiranje .sav datotek, filtriranje podatkov z ukazom »filter by« in »select if«, združevanje odgovorov z ukazom »recode«, spreminjanje label spremenljivk (npr. z namenom prevoda v Slovenščino) in s tem povezane osnovne operacije in ukaze programa IBM SPSS Statistics. Predpostavlja se tudi vsaj osnovno (teoretično) razumevanje deskriptivne statistike (mere srednje vrednosti, mere razpršenosti, standardna napaka, interval zaupanja) ter poznavanje specifik in vsebine anketnih podatkov PIAAC (kako so v .sav bazi spremenljivke poimenovane ter kaj je njihova vsebina).

Nalaganje »skript« v IBM SPSS Statistics

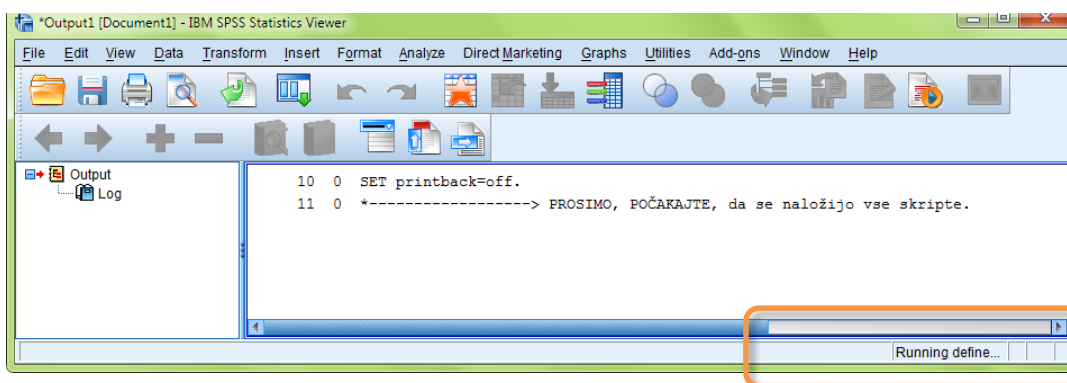
Pred uporabo »skript« je bilo potrebno le-te naložiti v IBM SPSS statistics. Ukaz, s katerim se je to naredilo, je v datoteki *primeri sintaks.sps*, ki jo je potrebno odpreti s programom IBM SPSS Statistics. Kot je prikazano v spodnji sliki, je bilo potrebno označiti vrstico z ukazom *include file* ter klikniti na ikono za zagon (zeleni trikotnik v opravljeni vrstici okna s sintakso).

SLIKA 36: NALAGANJE »SKRIPT« V IBM SPSS STATISTICS - ZAGON

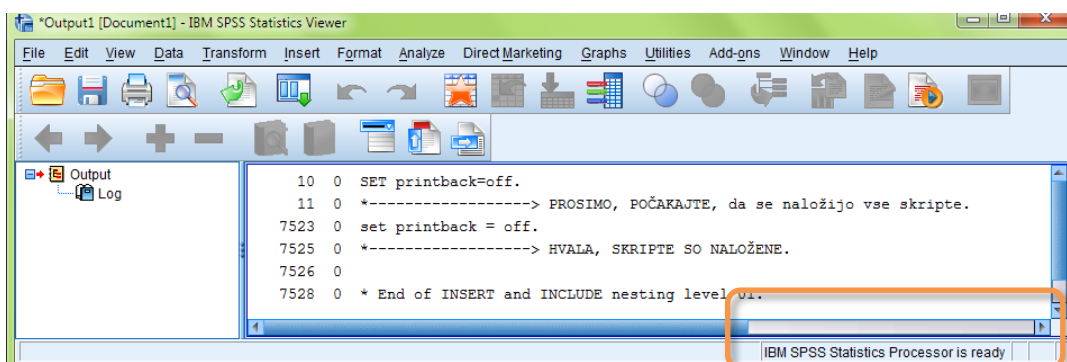
Takoj po tem se je odprlo okno z izpisi rezultatov, kjer se je izpisalo obvestilo iz slike 37. Kot je iz obvestila razvidno, je bilo potrebno počakati nekaj časa (dokler je na dnu okna z izpisi oznaka »Running define...«).

SLIKA 37: NALAGANJE »SKRIPT« V IBM SPSS STATISTICS - ČAKANJE

Ko so bile »skripte« naložene, se je izpisalo obvestilo iz slike 38 in na dnu okna z rezultati je obvestilo: IBM SPSS Statistics Processor is ready.

SLIKA 38: NALAGANJE »SKRIPT« V IBM SPSS STATISTICS - OBVESTILO, DA SO »SKRIPTE« NALOŽENE

Tako je bil IBM SPSS Statistics pripravljen, da lahko s pomočjo okna s sintakso pošete »skripte«. Omenjeni ukaz je bilo potrebno izvesti, le ko se je program IBM SPSS prvič odprl in je veljalo, dokler se program IBM SPSS ni zaprl (v celoti).

Vse »skripte« je bilo možno pognati na podoben način, kot je bil izveden ukaz `include file` iz slike 36, in sicer je bilo sintakso s »skripto« (in pripadajočimi parametri) potrebno najprej označiti, nato pa klikniti na zelen trikotnik (Run Selection).

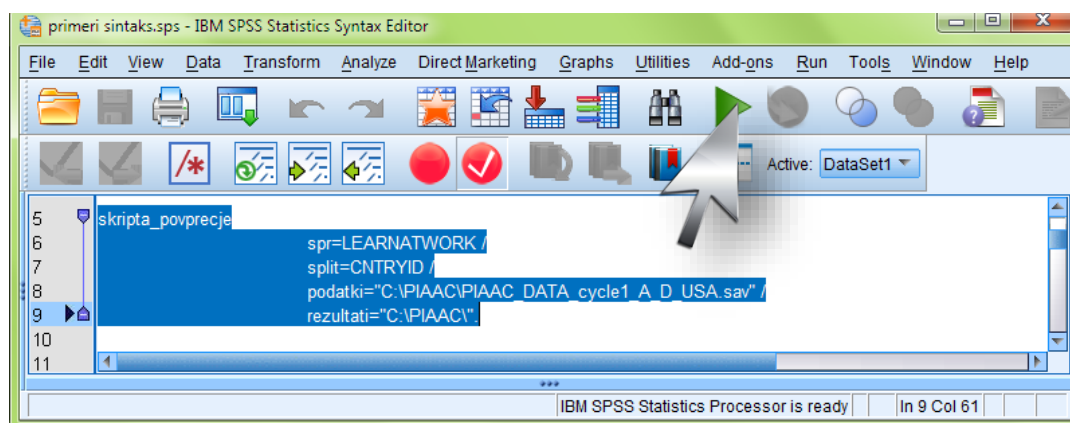
V nadaljevanju sledi podrobnejši opis sintakse »skript« s pripadajočimi parametri ter razlaga parametrov in opis celotnega postopka, vključno s prikazom vzorčnih rezultatov in informacij, kje in kako so se rezultati shranjevali. Kot je bilo omenjeno, izračuni vseh »skript« iz nadaljevanja temeljijo na popolnoma enakih algoritmi in metodah, ki so sicer vključeni v IDB Analyzer in omenjene »skripte« producirajo enake tabelarične izpise, kot jih producira IDB Analyzer oziroma njegov modul za deskriptivne (univariatne in bivariatne) analize. Zaradi večje preglednosti so bile »skripte« oštevilčene z oznakami #01, #02 itd.

Predstavitve »skripte«: `skripta_povprecje` (#01)

Kot je iz poimenovanja »skripte« razvidno, je bilo bistvo te »skripte« izračun povprečij oziroma aritmetičnih sredin. Pri tem je bilo kot vhodni parameter »skripte« potrebno navesti eno numerično (razmernostno ali dobro intervalno) spremenljivko ter eno kategorično (nominalno ali ordinalno) spremenljivko. »Skripto« je za vsako izmed vrednosti kategorične spremenljivke izračunala aritmetično sredino in standardno napako numerične spremenljivke. V tem primeru in pri vseh primerih iz nadaljevanja, je kot nominalna (neodvisna) spremenljivka prikazana COUNTRYID (država), tako da so vsi rezultati prikazani po državah.

Zaradi večje preglednosti so (v datoteki *PIAAC_DATA_cycle1_A_D_USA.sav*) izbrane le 3 države, in sicer: Avstrija, Nemčija in Združene države Amerike. V primeru iz slike 39 je kot numerična spremenljivka izbrana LEARNATWORK. Gre za izpeljan in numerični indikator, ki meri stopnjo izobraževanja na delovnem mestu. Izpeljan je iz več spremenljivk (D_Q13a, D_Q13b, D_Q13c). Višje vrednosti indikatorja pomenijo večjo stopnjo izobraževanja na delovnem mestu in obratno: nižje vrednosti indikatorja pomenijo nižjo stopnjo izobraževanja na delovnem mestu.

SLIKA 39: ZAGON »SKRIPT« #01 IN NJENI VHODNI PARAMETRI - SINTAKSA PROGRAMA IBM SPSS

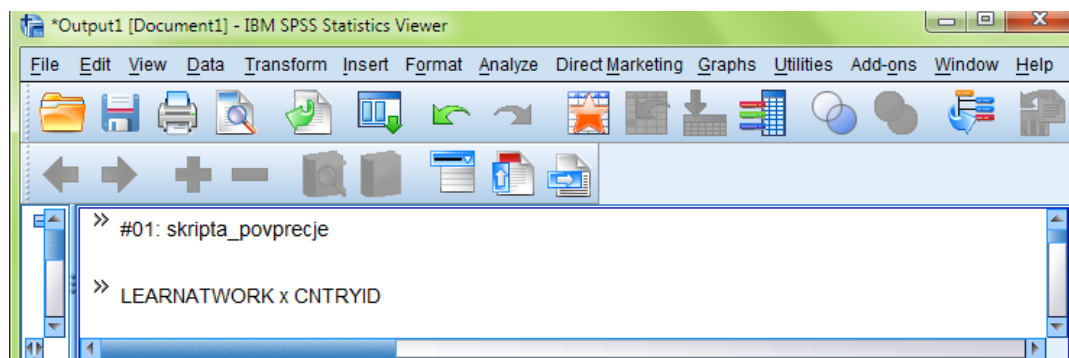
Kot je iz zgornje slike razvidno, je bilo potrebno najprej (v prvi vrstici) vpisati poimenovanje »skripte« in temu so sledili parametri *spr*, *split*, *podatki* in *rezultati*. Na koncu vsakega parametra je moral biti znak / (poševnica), razen pri zadnjem parametru, kjer je namesto znaka »/« navedena pika (.)

V nadaljevanju sledi opis parametrov »skripte«:

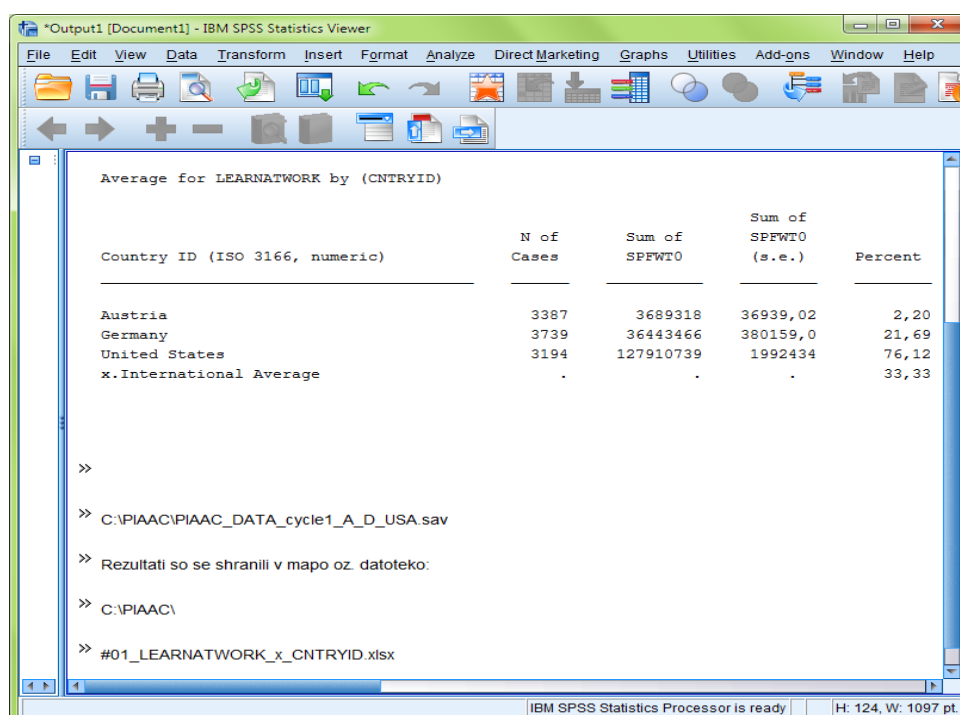
- rezultati= »« → s tem parametrom se določi mapo, kjer se bo shranila Excel datoteka z rezultati,
- podatki= »« → s tem parametrom se določi .sav datoteka, kjer so anketni podatki,
- split= → s tem parametrom se določi kategorična (neodvisna) spremenljivka,
- spr= → s tem parametrom se določi numerična (odvisna) spremenljivka, za katero »skripta« izračuna aritmetično sredino in standardno napako (za vsako izmed vrednosti neodvisne spremenljivke).

Po zagonu »skripte« je bilo potrebno počakati. Čas čakanja je bil odvisen od hitrosti oz. zmogljivosti računalniške opreme in je lahko od nekaj sekund do nekaj minut. Med izvajanjem »skripte« so se v statusni vrstici okna z rezultati (spodaj desno) izpisovala različna obvestila in rezultati »skripte« so shranjeni, šele ko se je izpisalo obvestilo »IBM SPSS Processor is ready«. Med samim izvajanjem »skript« so se med drugim izpisovala razna obvestila: katera »skripta« se izvaja, katere spremenljivke so bile vključene ter kam se shranijo rezultati. V oknu z rezultati so se izpisovali tudi rezultati izračunov in rezultati izračunov so se shranili tudi v Excel datoteko. V oknu z rezultati se je izpisalo tudi, kako je ta datoteka poimenovana in kje je shranjena. V nadaljevanju sledi primer izpisov v oknu z rezultati IBM SPSS Statistics za primer »skripte« #01 s parametri iz slike 39.

SLIKA 40: IBM SPSS IZPISI PO ZAGONU »SKRIPTE« #01 – PRVI DEL

SLIKA 41: IBM SPSS IZPISI PO ZAGONU »SKRIPTE« #01 – DRUGI DEL

Rezultati »skripte« #01 so se shranili v Excel datoteko, ki je navedena v izpisu na dnu slike 41 in v nadaljevanju (slika 42) sledi predogled teh rezultatov.

SLIKA 42: KONČNI REZULTATI »SKRIPTE« #01 – VSEBINA EXCEL DATOTEKE

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	CNTRYID	xvar	n	SPFWT0	sumw_se	pct	pct_se	mnx	mnx_se
2	Austria	LEARNATWORK	3.387	3.689.318	36.939.02	2,20	0,03	1,95	0,02
3	Germany	LEARNATWORK	3.739	36.443.466	380.159.01	21,69	0,33	1,93	0,02
4	United States	LEARNATWORK	3.194	127.910.739	1.992.433.65	76,12	0,35	2,27	0,02
5	x.International Average	LEARNATWORK	#NULL!	#NULL!	#NULL!	33,33	0,16	2,05	0,01

Kot je iz Slike 42 razvidno, so bili prikazani rezultati za vsako izmed vrednosti spremenljivke CNTRYID v svoji vrstici (vsaka država je v svoji vrstici). Povprečja indikatorja LEARNATWORK so bila prikazana v stolpcu H (mnx) in standardna napaka od povprečja je prikazana v stolpcu I (mnx_se).

Podrobnejšo razlago rezultatov te »skripte« in »skript« v nadaljevanju je možno dobiti v priročniku oziroma publikacijah programa IDB Analyzer, zato v nadaljevanju sledi le opis ostalih »skript« in vhodnih parametrov, pri čemer ni opisa tabel z rezultati, ki jih posamezna »skripta« producira (kot je to izjemoma prikazano v tem poglavju oz. pri »skripti« #01). Opis uporabljenih spremenljivk in ostalih spremenljivk iz mednarodne baze z anketnimi podatki, je v prilogi te publikacije.

Predstavitve »skripte«: `skripta_povprecje_pism` (#02)

Gre za podobno »skripto« kot je »skripta« #01, le da »skripta« #02 izračuna aritmetično sredino in standardno napako za spremenljivke oziroma dimenzije pismenosti.

SLIKA 43: ZAGON »SKRIPTE« #02 IN NJENI VHDNI PARAMETRI – SINTAKSA PROGRAMA IBM SPSS

```

14 skripta_povprecje_pism spr=PVLIT /
15 split=CNTRYID /
16 podatki="C:\PIAAC3\PIAAC_DATA_cycle1_A_D_USA.sav" /
17 rezultati="C:\PIAAC\"
18

```

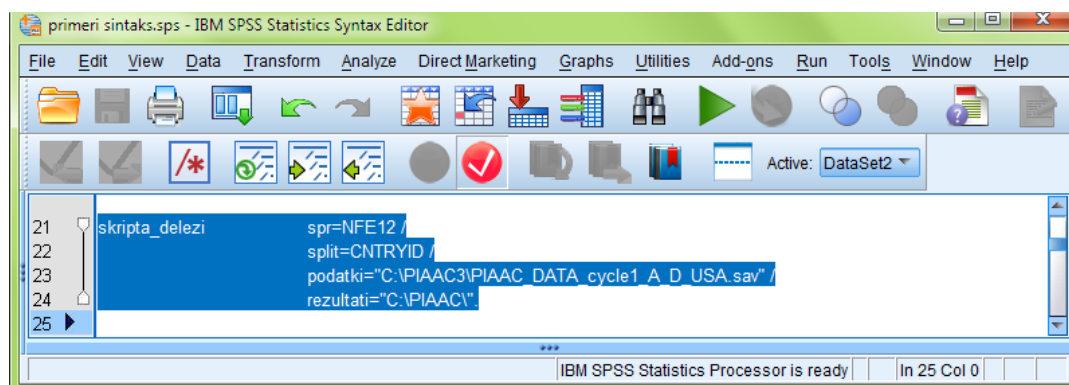
V nadaljevanju sledi opis parametrov »skripte«:

- rezultati= »« → s tem parametrom se določi mapo, kjer se bo shranila Excel datoteka z rezultati,
- podatki= »« → s tem parametrom se določi .sav datoteka, kjer so anketni podatki,
- split= → s tem parametrom se določi kategorična (neodvisna) spremenljivka,
- spr= → s tem parametrom je potrebno določiti, za katero dimenzijo pismenosti želimo izračune aritmetične sredine in standardne napake (potrebno je izbrati eno izmed naslednjih možnih vrednosti tega parametra, in sicer: PVLIT, PVNUM ali PVPSL. Pri tem je pomembno, da se kot vhodni parameter navede le eno izmed omenjenih oznak, tako kot so zgoraj navedene (z velikimi tiskanimi črkami).

Predstavitve »skripte«: `skripta_delezi` (#03)

Gre za podobno »skripto« kot je »skripto« #01, le da je »skripto« #03 izračunala delež in standardno napako deleža nominalne/ordinalne spremenljivke, ki je navedena pri parametru spr=.

SLIKA 44: ZAGON »SKRIPTE« #03 IN NJENI VHODNI PARAMETRI - SINTAKSA PROGRAMA IBM SPSS

V nadaljevanju sledi opis parametrov »skripte«:

- rezultati= »« → s tem parametrom se določi mapo, kjer se bo shranila Excel datoteka z rezultati,
- podatki= »« → s tem parametrom se določi .sav datoteka, kjer so anketni podatki,
- split= → s tem parametrom se določi kategorična (neodvisna) spremenljivka,
- spr= → s tem parametrom se določi kategorična oziroma nominalna/ordinalna (odvisna) spremenljivka, za katero »skripto« izračuna delež in standardno napako (za vsako izmed vrednosti neodvisne spremenljivke).

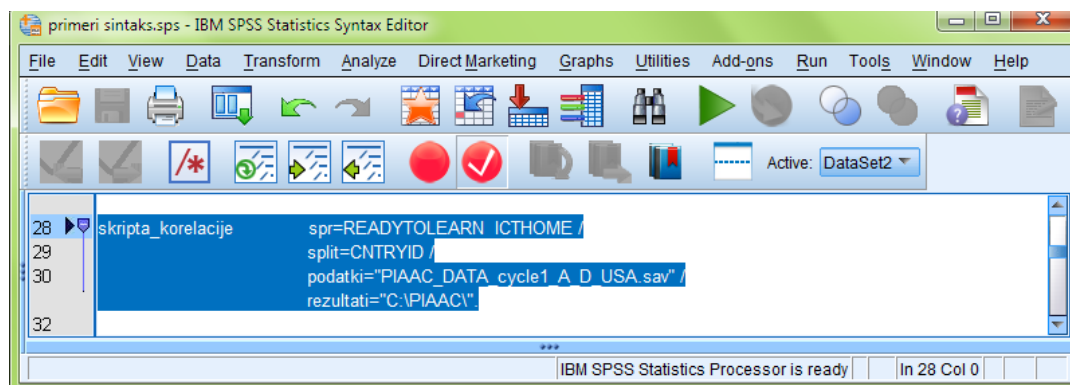
Predstavitev »skripte«: skripta_korelacije (#04)

Ta »skripta« je izjemoma kreirala dve datoteki z rezultati, in sicer so bili v eni datoteki z rezultati deskriptivne statistike vseh vključenih spremenljivk v parameter spr= (aritmetična sredina in standardni odklon) in v drugi datoteki pa korelacijski koeficienti med vsemi vključenimi spremenljivkami v parameter spr=.

Zaradi zgoraj omenjenega izračuna aritmetične sredine in standardnega odklona, je lahko ta skripta tudi nadomestek »skripte« #01.

Ker gre med drugim tudi za izračune korelacijskih koeficientov, so morale biti vse vključene spremenljivke numerične (dobre intervalne ali razmernostne).

SLIKA 45: ZAGON »SKRIPTE« #04 IN NJENI VHODNI PARAMETRI - SINTAKSA PROGRAMA IBM SPSS

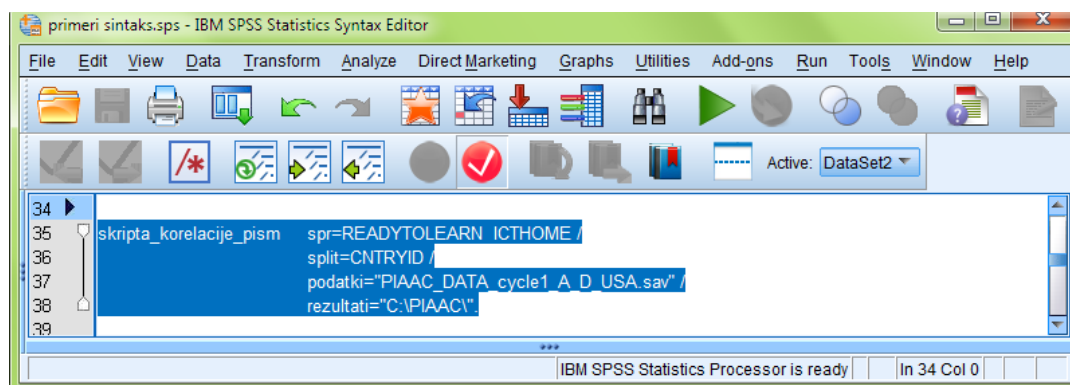
V nadaljevanju sledi opis parametrov »skripte«:

- rezultati= »« → s tem parametrom se določi mapo, kjer se bo shranila Excel datoteka z rezultati,
- podatki= »« → s tem parametrom se določi .sav datoteka, kjer so anketni podatki,
- split= → s tem parametrom se določi kategorična (neodvisna) spremenljivka,
- spr= → numerične spremenljivke, za katere »skripta« izračuna zgoraj omenjene statistike.

Predstavitev »skripte«: skripta_korelacije_pism (#05)

Parametri te »skripte« so bili enaki kot pri »skripti« #04, le da ta »skripta« poleg numeričnih spremenljivk iz parametra spr= med rezultate doda tudi vse tri dimenzije pismenosti.

SLIKA 46: ZAGON »SKRIPTE« #05 IN NJENI VHODNI PARAMETRI - SINTAKSA PROGRAMA IBM SPSS

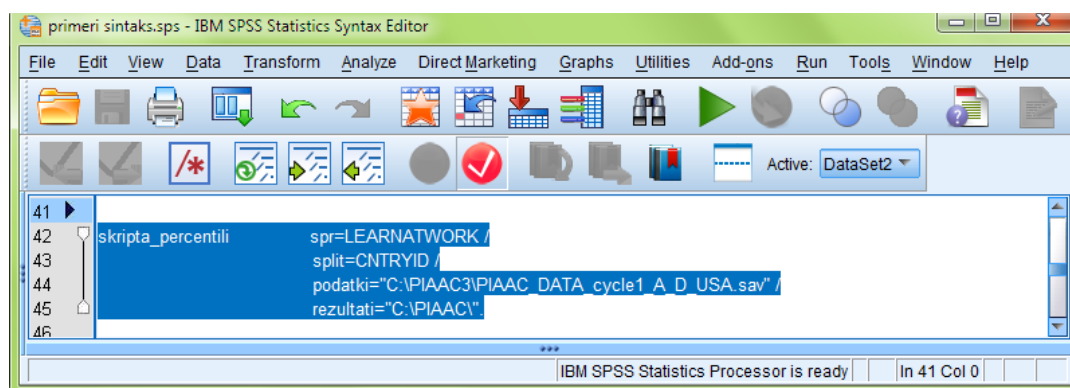
V nadaljevanju sledi opis parametrov »skripte«:

- rezultati= »« → s tem parametrom se določi mapo, kjer se bo shranila Excel datoteka z rezultati,
- podatki= »« → s tem parametrom se določi .sav datoteka, kjer so anketni podatki,
- split= → s tem parametrom se določi kategorična (neodvisna) spremenljivka,
- spr= → numerične spremenljivke, za katere »skripta« izračuna zgoraj omenjene statistike. Spremenljivk pismenosti (PVLIT, PVNUM ali PVPSL) ni potrebno dodati kot parameter, ker jih »skripta« kar sama doda.

Predstavitve »skripte«: `skripta_percentili` (#06)

Glavni vhodni parameter (spr=) je moral biti numeričen oziroma razmernostni ali intervalen. »Skripta« za ta parameter je izračunala naslednje percentile: 1, 5, 10, 15, 33, 50, 66, 85, 90, 95, 99. Po dogovoru je bilo možno »skripto« tako prilagoditi, da je izračunala tudi morebitne druge percentile.

SLIKA 47: ZAGON »SKRIPTE« #06 IN NJENI VHDNI PARAMETRI - SINTAKSA PROGRAMA IBM SPSS

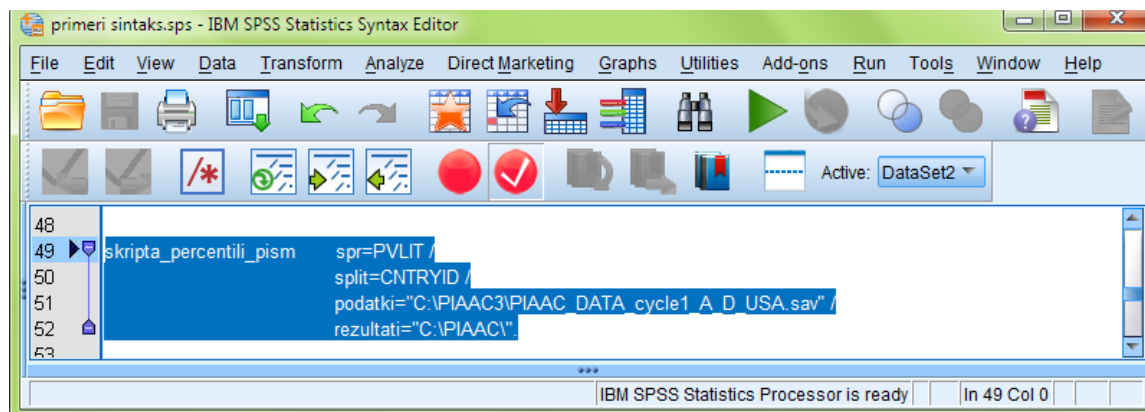
V nadaljevanju sledi opis parametrov »skripte«:

- rezultati= »« → s tem parametrom se določi mapo, kjer se bo shranila Excel datoteka z rezultati,
- podatki= »« → s tem parametrom se določi .sav datoteka, kjer so anketni podatki,
- split= → s tem parametrom se določi kategorična (neodvisna) spremenljivka,
- spr= → intervalna ali razmernostna spremenljivka, za katero se želi izračunati percentile.

Predstavitev »skripte«: skripta_percentili_pism (#07)

Glavni vhodni parameter (spr=) je morala biti ena izmed dimenzij pismenosti, in sicer: PVLIT, PVNUM ali PVPSL. »Skripta« za izbrano dimenzijo pismenosti je izračunala naslednje percentile: 1, 5, 10, 15, 33, 50, 66, 85, 90, 95, 99. Po dogovoru je bilo možno »skripto« tako prilagoditi, da je izračunala tudi morebitne druge percentile.

SLIKA 48: ZAGON »SKRIPTE« #07 IN NJENI VHODNI PARAMETRI - SINTAKSA PROGRAMA IBM SPSS

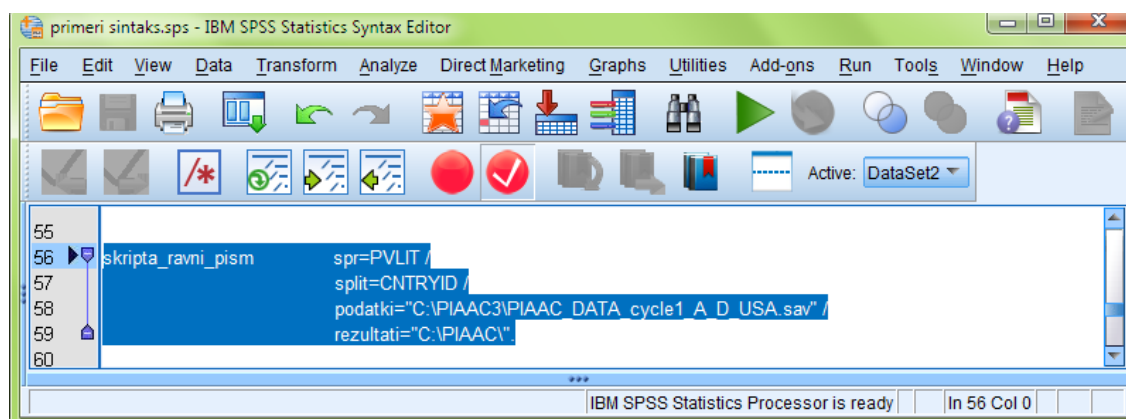
V nadaljevanju sledi opis parametrov »skripte«:

- rezultati= »« → s tem parametrom se določi mapo, kjer se bo shranila Excel datoteka z rezultati,
- podatki= »« → s tem parametrom se določi .sav datoteka, kjer so anketni podatki,
- split= → s tem parametrom se določi kategorična (neodvisna) spremenljivka,
- spr= → ena izmed dimenzij pismenosti, in sicer: PVLIT, PVNUM ali PVPSL.

Predstavitev »skripte«: skripta_ravni_pism (#08)

Glavni vhodni parameter (spr=) je morala biti ena izmed dimenzij pismenosti, in sicer: PVLIT, PVNUM ali PVPSL. »Skripta« za izbrano dimenzijo pismenosti izračuna ravni pismenosti, in sicer upošteva naslednje meje razredov: 176, 226, 276, 326, 376 (angl. Benchmark). Po dogovoru je bilo možno »skripto« tako prilagoditi, da se je izračunalo tudi ravni pismenosti z morebitnimi drugimi mejami razredov.

SLIKA 49: ZAGON »SKRIPTE« #08 IN NJENI VHODNI PARAMETRI - SINTAKSA PROGRAMA IBM SPSS

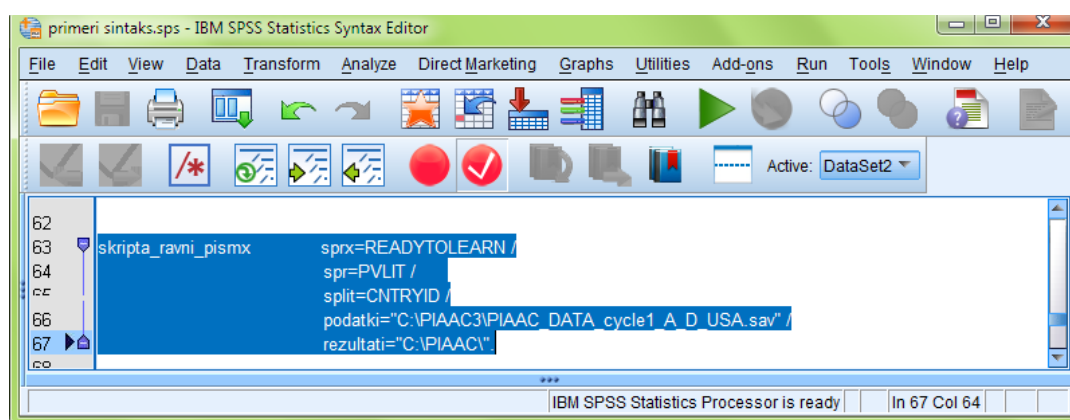
V nadaljevanju sledi opis parametrov »skripte«:

- rezultati= »« → s tem parametrom se določi mapo, kjer se bo shranila Excel datoteka z rezultati,
- podatki= »« → s tem parametrom se določi .sav datoteka, kjer so anketni podatki,
- split= → s tem parametrom se določi kategorična (neodvisna) spremenljivka,
- spr= → ena izmed dimenzij pismenosti, in sicer: PVLIT, PVNUM ali PVPSL.

Predstavitve »skripte«: `skripta_ravni_pismx` (#09)

Gre za podobno »skripto«, kot je »skripto« #08. Poleg ravni pismenosti, ki se jo je določilo s parametrom spr=, je bilo možno dodati tudi eno numerično (razmernostno ali dobro intervalno) spremenljivko (s parametrom sprx=), za katero je »skripto« izračunala aritmetično sredino in standardno napako, in sicer posebej za respondente iz posamezne skupine, ki spadajo v isto raven pismenosti.

SLIKA 50: ZAGON »SKRIPTE« #09 IN NJENI VHODNI PARAMETRI - SINTAKSA PROGRAMA IBM SPSS

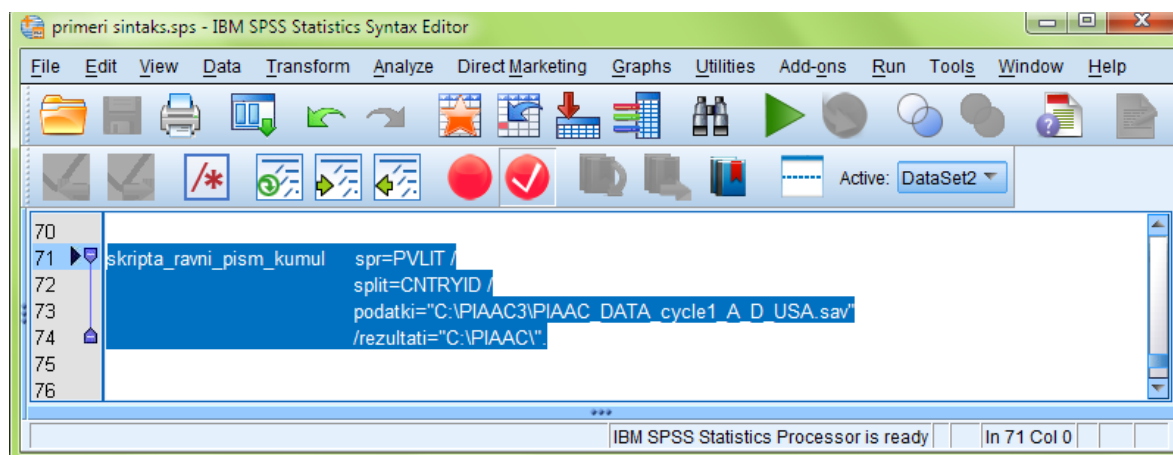
V nadaljevanju sledi opis parametrov »skripte«:

- rezultati= »« → s tem parametrom se določi mapo, kjer se bo shranila Excel datoteka z rezultati,
- podatki= »« → s tem parametrom se določi .sav datoteka, kjer so anketni podatki,
- split= → s tem parametrom se določi kategorična (neodvisna) spremenljivka,
- sprx= → numerična (razmernostna ali dobra intervalna) spremenljivka,
- spr= → ena izmed dimenzij pismenosti, in sicer: PVLIT, PVNUM ali PVPSL

Predstavitve »skripte«: `skripta_ravni_pism_kumul` (#10)

Gre za podobno »skripto« kot je »skripto« #08, le da ta »skripto« ni izračunala navadnih deležev glede na ravni pismenosti, temveč kumulativno glede na ravni pismenosti.

SLIKA 51: ZAGON »SKRIPTE« #10 IN NJENI VHODNI PARAMETRI - SINTAKSA PROGRAMA IBM SPSS

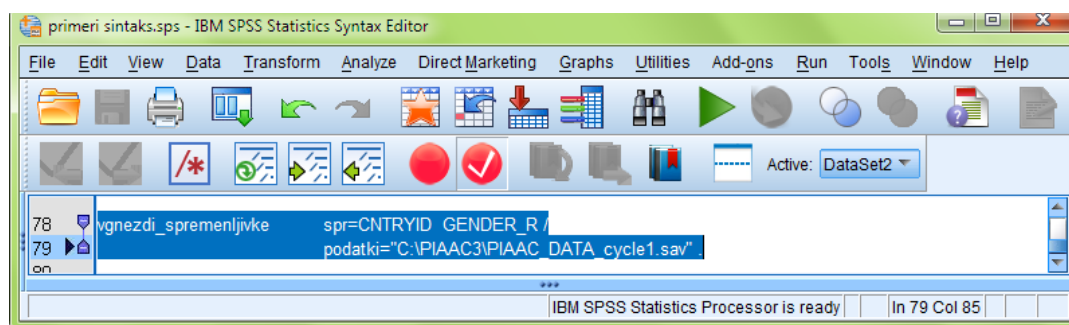
V nadaljevanju sledi opis parametrov »skripte«:

- rezultati= »« → s tem parametrom se določi mapo, kjer se bo shranila Excel datoteka z rezultati,
- podatki= »« → s tem parametrom se določi .sav datoteka, kjer so anketni podatki,
- split= → s tem parametrom se določi kategorična (neodvisna) spremenljivka,
- spr= → ena izmed dimenzij pismenosti, in sicer: PVLIT, PVNUM ali PVPSL.

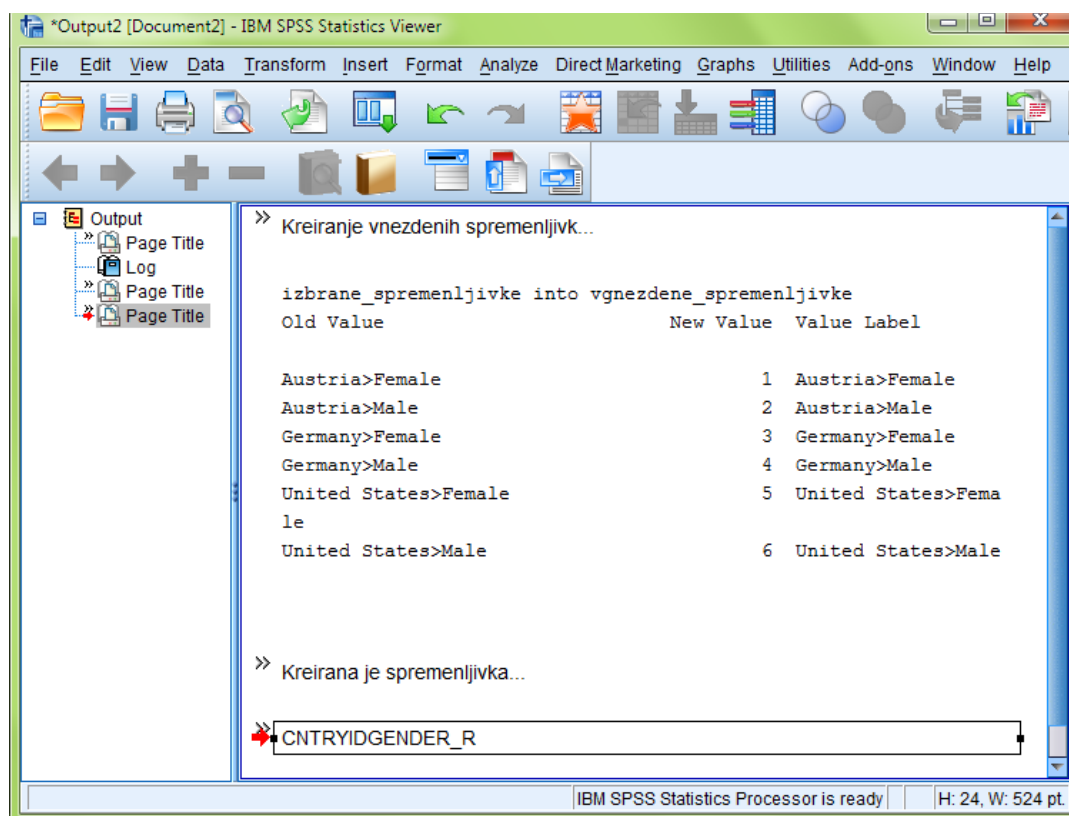
Predstavitve »skripte«: `vgnezdi_spremenljivk`

Gre za zelo specifično »skripto«, katere namen niso bile statistične analize, temveč je bil namen te »skripte« kreacija nove spremenljivke, in sicer na podlagi kombinacije dveh ali treh že obstoječih spremenljivk. Omenjena nova spremenljivka je imela tako vse možne kombinacije vrednosti, ki jih imajo spremenljivke vključene v parameter spr=.

SLIKA 52: ZAGON »SKRIPTE« VGNZDI_SPREMENLJIVKE IN NJENI VHODNI PARAMETRI - SINTAKSA IBM SPSS

SLIKA 53: PRIMER IZPISA »SKRIPTE« VгнеzDI_SPREMENLJIVKE

Parametri te »skripte« so:

- rezultati= »« → s tem parametrom se določi mapo, kjer se bo shranila Excel datoteka z rezultati,
- spr= → s tem parametrom se izbere spremenljivke iz podatkov (definiranih z zgornjo alinejo), ki so osnova za kreacijo nove (vgnezdene) spremenljivke. Možno je izbrati do 4 spremenljivke, vendar je priporočljivo izbrati največ 3 spremenljivke. Pri tem je priporočljivo preveriti, če ima katera vrednost vgnezdene spremenljivke relativno nizek numerus (število enot) in v slednjem primeru je priporočljivo take odgovore vgnezdene spremenljivke združiti s pomočjo IBM SPSS ukaza »recode«.

Na slikah 52 in 53 so prikazane vse možne kombinacije spremenljivk CENTRYID in GENDER_R (ki so shranjene v novo spremenljivko: CENTRYIDGENDER_R).

Tako vgnezdeno spremenljivko je bilo možno uporabiti pri »skriptah« od #01 do #10. Npr. namesto spremenljivke CENTRYID je bilo kot vhodni parameter (split=) možno navesti CNTRIDGENDER_R in v slednjem primeru vse »skripte« znotraj posamezne države izračunajo rezultate posebej za moške in posebej za ženske.

Opombe:

- Pred zagonom te »skripte« je bilo potrebno preveriti, da slučajno v datoteki s podatki ni obstajala spremenljivka, ki bi imela enako ime kot vgnezdene spremenljivke (v zgornjem primeru je to CNTRYIDGENER_R, ki je kombinacija spremenljivk CNTRYID in GENDER_R). V kolikor je taka spremenljivka obstajala, se bi pri izvedbi »skripte« izpisale napake oziroma opozorila programa IBM SPSS Statistics (Error # 5223). Poleg tega je v slednjem primeru ostala v datoteki s podatki spremenljivka *vgnezdene_spremenljivke*, ki jo je bilo potrebno ročno izbrisati in shraniti datoteko s podatki. V kolikor pa spremenljivka CNTRYIDGENER_R ne bi obstajala, potem »skripta« ne bi delovala pravilno in omenjeno spremenljivko kreira.
- Po zagonu »skripte« je ostala datoteka s podatki odprta. Na ta način je bilo možno preveriti, ali je vgnezdene spremenljivke res kreirane. Datoteko s podatki je bilo potrebno (ponovno) shraniti, saj je le na ta način možna uporaba vgnezdenih spremenljivk pri nadaljnjih analizah.
- V prilogi 24 prikazujemo Seznam spremenljivk mednarodne datoteke z anketnimi podatki.

7

DISEMINACIJA

7.1 Diseminacija in promocija projekta

Skozi celotno obdobje projekta smo skrbeli za promocijo in diseminacijo projekta. Le ta je potekala na različnih nivojih, ki jih v nadaljevanju predstavljamo.

Spletna stran in Facebook profil projekta

Sprva smo oblikovali spletno stran PIAAC <http://piaac.acs.si/> in Facebook profil PIAAC <https://sl-si.facebook.com/PIAAC.Slovenia>. Oba medija komunikacije, spletna stran in profil Facebook, sta bila namenjena tako strokovni kot širši javnosti. Vsebujeta informacije o raziskavi PIAAC ter aktualne informacije o projektu »Merjenje učinkovitosti sistema izobraževanja in usposabljanja za izboljšanje usposobljenosti izobraževalcev odraslih od 2013 do 2015«, znotraj katerega je potekala raziskava PIAAC v Sloveniji.

PIAAC v različnih lokalnih in nacionalnih medijih

Prav tako sta bili raziskava PIAAC in njene implikacije v Sloveniji predstavljeni v številnih lokalnih in nacionalnih medijih. Spodaj na kratko predstavljamo prispevke, ki so bili objavljeni v različnih medijih:

- Radio Ptuj (prispevek)
V oddaji Vroča linija na Radiu Ptuj je dr. Petra Javrh spregovorila o pismenosti. Še posebej je bila izpostavljena raziskava PIAAC ter njene razsežnosti v Sloveniji.
- Delo (prispevek)
Članek Sonje Merljak v dnevniku Delo govori o zaključni konferenci projekta »Merjenje učinkovitosti sistema izobraževanja in usposabljanja za izboljšanje usposobljenosti izobraževalcev odraslih 2013–2015«, ki se je odvijala 26. maja 2015 v prostorih Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.
- Večer (prispevek)
Franja Žist v dnevniku Večer piše o pomenu spretnosti za posameznika in državo. O tej tematiki je tekla beseda na konferenci 'Analitični potencial raziskave PIAAC – prispevek k izobraževanju in razvoju Slovenije'.
- Večer (prispevek)
V dnevniku Večer je bil objavljen pogovor z Andreasom Schleicherjem, direktorjem direktorata za izobraževanje in spretnosti pri OECD, o izobraževanju v Sloveniji ter o tem kaj odlikuje kakovostne izobraževalne sisteme.
- Radio Trst A (prispevek)
O pismenosti sta na Radiu Trst A imeli pogovor nacionalna koordinatorica raziskave PIAAC, Mag Estera Možina in novinarka dr. Maja Mezgec.
- Radio Ptuj (prispevek)
Z novinarko Radia Ptuj, Estero Korošec, se je vodja projekta, dr. Petra Javrh, pogovarjala o pomenu svetovnega dneva pismenosti in vplivu rezultatov raziskave PIAAC na načrtovanje sprememb v izobraževanju v državi. Dotaknili smo se tudi vprašanja, kako se pismenost spreminja glede na hiter tehnološki razvoj, množično uporabo računalnikov, tablic in pametnih telefonov.
- Kamniški občan (prispevek)
V občinskem časopisu Kamniški občan je bil objavljen članek o pismenosti in raziskavi PIAAC, kjer je svojo izkušnjo z delom na terenu predstavila naša sodelavka Metka Svetina, ki je delovala na območju kamniške občine.
- TV Oron (prispevek)
Na lokalni notranjski televiziji TV Oron je bila posneta enournna oddaja, kjer so raziskavo PIAAC poglobljeno predstavili zunanja sodelavca Tomaž Hožič in Danijela Zajc ter vodja projekta, dr. Petra Javrh. Oddaja je

- izčrpno informirala o poteku terenskega dela raziskave, ki je vključevala 5000 odraslih v starosti od 16 do 65 let in je poteka od aprila do konca leta 2014, predstavljen pa je bil tudi širši okvir in pomen podatkov, ki bodo na voljo po zaključenem zbiranju.
- Svet na Kanalu A (prispevek)
V informativni oddaji Svet na Kanalu A so objavili prispevek Pismenost med Slovenci, v katerem so sodelavci ACS predstavili zbiranja podatkov v raziskavi, o svojih izkušnjah pa je spregovorila Suzana Auguštin, ki je izvajala anketo v osrednji Sloveniji.
 - Radio 1 (prispevek)
Avgusta je bil na Radiu 1 večkrat objavljen kratek prispevek, ki je prebivalce Slovenije spodbujal k sodelovanju v raziskavi.
 - Večer (prispevek)
Članek Urške Kerezi, Kako usklajeni so starejši s trgom delovne sile (Kakšne so kompetence odraslih v Sloveniji, bo preverjala raziskava PIAAC) je bil konec meseca julija 2014 objavljen v časopisu Večer.
 - Radio Sora – Aktualno (prispevek)
Dr. Petra Javrh, mag. Estera Možina in Ernesta Koprivc so na Radiu SORA, v oddaji Aktualno, predstavili raziskavo PIAAC, z novinarko Damijano Peternel. V prispevku sta mag. Estera Možina in dr. Petra Javrh pojasnili za kašno raziskavo gre ter kako raziskava poteka v Sloveniji. V nadaljevanju pa je Ernesta Koprivc, ena od 55 pooblaščenih sodelavcev Andragoškega centra Slovenije, ki izvajajo anketiranje, predstavila svojo izkušnjo z izpeljavo raziskave.
 - Radio Val 202 – Finančna pismenost (prispevek)
Dr. Petra Javrh, se je v prispevku na Radiu Val 202 pogovarjala s Tatjano Pirc o finančni pismenosti odraslih in o rezultatih raziskave PIAAC v Sloveniji. V oddaji o finančni pismenosti oziroma o finančnem opismenjevanju odraslih je vodja projekta PIAAC, dr. Petra Javrh, predstavila povezavo med raziskavo in finančno pismenostjo odraslih.
 - DELO (prispevek)
Članek Mojce Zabukovec, Orodje za načrtovanje primernejšega izobraževanja (Raziskava o kompetencah odraslih) je bil objavljen v časopisu Delo.
 - RTV – Odmevi (prispevek)
V oddaji Odmevi na RTV Slovenija je bil objavljen prispevek in izjave ministrov o raziskavi PIAAC na novinarski konferenci, 18.3.2014. O dogotku si lahko več preberete na spletni strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.
 - Evropska zveza za izobraževanje odraslih EAEA (prispevek)
Evropska zveza za izobraževanje odraslih EAEA je ob objavi poročila OECD s podatki za prvih 24 držav, objavila sporočilo za javnost in priporočila za izobraževanje odraslih.
 - Revija LLiNE (prispevek)
Revija LLiNE je objavila članke o rezultatih raziskave PIAAC in njenih učinkih v izbranih državah Evropske unije »PIAAC is a Weapon for Lobbyist«.

Strokovni seminar "Analitični potencial raziskovalnih podatkov PIAAC - podatki in podlage za načrtovaje politik"

3. decembra 2014 smo na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport organizirali strokovni seminar v kontekstu izvajanja raziskave OECD PIAAC - merjenje kompetenc odraslih, da bi spodbudili načrtovalce, analitike in izvajalce različnih politik k razumevanju potenciala baze podatkov za Slovenijo, ki jo bomo pridobili z raziskavo.

Udeležence smo vabili po vnaprej posredovanih seznamih posameznih ministrstev, nekateri predstavniki so že sodelovali v razširjeni Nacionalni koordinaciji PIAAC, katerega nosilec je bilo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Na znane e-naslove smo posredovali preliminarni program dogodka, nekaj dni pred dogodkom pa smo posredovali končni program, z nekaterimi povezavami na gradiva in vire, ki bi bili v pomoč pri strateškem razmišljanju, ne nujno le za seminar, ampak v širšem kontekstu analize in načrtovanja posameznih politik v državi.

Namen seminarja je bil:

- seznanitev razvojnih in analitičnih služb različnih politik (ministrstev) v državi za nadaljnje analize in čim boljše izrabo raziskovalnih podatkov PIAAC, ki lahko pomembno pripomorejo k načrtovanju strategij, razvojnih smernic in ukrepov;
- Identifikacija področij nadaljnjih analiz za potrebe različnih politik (ministrstev).

Ker je šlo za prvo razširjeno obliko sodelovanja, predstavnikov različnih politik v povezavi z raziskavo PIAAC, v tej obliki, je bil naš namen predvsem spoznavanje in seznanjanje z različnimi zornimi koti, v katere je vpeto področje.

Plenarni prispevki 1. in 2. dela seminarja so dosegljivi na spletni strani PIAAC Slovenija (http://piaac.acs.si/strokovni_seminar/). 3. del seminarja je bil namenjen aktivnemu delu vseh udeležencev, z uporabo elementov metode 'Svetovne kavarne' smo oblikovali način sodelovanja v manjših skupinah in omizjih ter z usmerjevalnimi vprašanji v treh krogih pospešili razpravo. Iz razprave v manjših skupinah, praviloma po razdeljenih politikah, so udeleženci oblikovali krajše povzetke in jih v zaključnem plenarnem delu tudi predstavili. Pomembno je zavedanje, da rezultati raziskave PIAAC v nacionalnem kontekstu lahko pomagajo vsem politikam pri nadaljnjem načrtovanju strategij in ukrepov, pomembno je le načrtovanje ustreznih analiz, lahko tudi sekundarnih, z ustreznim povezovanjem obstoječih raziskovalcev (usposobljenih za uporabo baze PIAAC) in strokovnjakov s posameznih politik. Zato je pomembno razširjanje poznavanja možnosti koriščenja baze PIAAC.

Dogodka se je v prvem delu udeležila takratna ministrica za izobraževanje, znanost in šport, dr. Stanka Setnikar Čankar, z vsebinskim uvodom o pomenu raziskave PIAAC za področje izobraževanja, izobraževanja odraslih in državno raven, njenim pomenom ter povezanostjo s prioritetai Ministrstva za naslednje obdobje. K uvodu v seminar je o splošnih razvojnih usmeritvah za obdobje 2014–2020, kjer je opredeljeno tudi področje raziskovalnega in razvojnega dela, ministrica za razvoj, strateške projekte in kohezijo, Alenka Smerkolj, poudarila pomen izobraževanja odraslih ter vlaganj v razvoj tega področja.

Dogodka se je udeležilo 53 predstavnikov vabljenih ministrstev in inštitucij, s katerimi posamezni načrtovalci politik sodelujejo pri analizah in strateškem načrtovanju. Vabili smo predstavnike, ki so jih na posameznih ministrstvih pristojne strokovne službe prepoznale, da bi bilo njihovo aktivno sodelovanje na seminarju koristno za nadaljnje načrtovanje politike znotraj dotičnega ministrstva in v povezavi z ostalimi v prihodnje. Sodelovali so tudi predstavniki raziskovalne skupine, ki so vključeni v posamezne dele projekta in raziskave PIAAC. Udeleženci so bili z Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (12), Službe Vlade za Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (3), Urada RS za makroekonomske analize in razvoj (2), Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (3), Ministrstva za kulturo (3), predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (4), Ministrstva za javno upravo oziroma Upravne akademije (6), Ministrstva za zdravje (3), Agencije za varnost v prometu (3), Ministrstva za okolje in prostor (1), Ministrstva za notranje zadeve (1), Andragoškega centra Slovenije (10), Ekonomske fakultete v Ljubljani (2), druga predstavnika raziskovalne skupine PIAAC (2). Predstavniki posameznih ministrstev so tudi udeleženci drugih inštitucij, ki so jih posamezna ministrstva povabila k sodelovanju.

Zaključna konferenca "Analitični potencial raziskave PIAAC – prispevek k izobraževanju in razvoju Slovenije"

Ob zaključku dvoipolletnega ESS projekta »Merjenje učinkovitosti sistema izobraževanja in usposabljanja za izboljšanje usposobljenosti izobraževalcev odraslih 2013–2015« smo organizirali zaključno konferenco, »Analitični potencial raziskave PIAAC – prispevek k izobraževanju in razvoju Slovenije«, ki je potekala 26. maja 2015 v Ljubljani, na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport.

V okviru projekta smo med drugim v Sloveniji uspešno izpeljali največjo svetovno raziskavo o kompetencah odraslih 'Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih', ki je potekala pod okriljem OECD v 33 državah po svetu. Raziskavo

je v Sloveniji izvajal konzorcij 5 ustanov; Andragoški center Slovenije kot vodilni partner, Statistični urad Slovenije in Univerza v Ljubljani s tremi članicami, Ekonomsko fakulteto, Fakulteto za družbene vede in Filozofsko fakulteto. Z dogodkom smo označili zaključek projekta, katerega cilji so bili: izpeljati obsežno raziskavo na vzorcu 5.000 odraslih v starosti od 16 do 65 let, omogočiti analize in študije zbranih podatkov ter pripraviti podlage za načrtovanje politik.

Baza podatkov PIAAC je najbogatejša baza podatkov s področja izobraževanja odraslih, saj je PIAAC največja raziskava s področja merjenja kompetenc odraslih.

Kot javna baza podatkov bo zagotovo še v prihodnjih letih omogočala številne mednarodne primerjave, analize in navzkrižne študije.

Na zaključni konferenci projekta smo želeli predvsem predstaviti uvide in spoznanja o kompetencah odraslih ter spregovoriti o njihovem pomenu za izobraževanje, trg dela in socialno vključenost. Spodbuditi smo želeli tudi temeljit razmislek o načrtovanju ukrepov za skladnejši razvoj v Sloveniji. S tem namenom smo k plenarnemu predavanju povabili Andreasa Schleicherja, direktorja Direktorata za izobraževanje in spretnosti pri OECD, in ga prosili, da v uvodnem delu konference predstavi, kako so se druge države odzvale na rezultate raziskave PIAAC in zakaj so ti tako pomembni z vidika izobraževanja. Potencial raziskave PIAAC z vidika trga dela, pa je v nadaljevanju predstavil Mark Keese predstavnik Direktorata za zaposlovanje, delo in socialne zadeve pri OECD. Udeležence konference so nagovorili tudi dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica za izobraževanje, znanost in šport, Peter Pogačar, državni sekretar Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, direktorji partnerskih ustanov oziroma rektor Univerze v Ljubljani ter raziskovalci v projektu.

V času zaključne konference projekta, je vzporedno potekala novinarska konferenca, na kateri so spregovorili o pomenu sodelovanja v mednarodnih raziskavah s področja izobraževanja.

Gradiva in videoposnetke zaključne konference si lahko ogledate na spletni povezavi: <http://piaac.acs.si/konferenca/2015/#gradiva>.

Strokovni dogodki EPUO

Namen strokovnih dogodkov EPUO je bilo na lokalni ravni prikazati raznolike obstoječe dejavnosti na področju spodbujanja razvoja temeljnih zmožnosti odraslih, predstaviti dosežke ter opredeliti priložnosti in izzive. Na ta način smo identificirali primere dobre prakse izboljševanja temeljnih zmožnosti odraslih. Na lokalni in nacionalni ravni smo širili informacije o teh priložnostih ter pridobivali mnenja vseh deležnikov o tem, kako bi bilo mogoče to prakso še naprej razvijati, implementirati in jo vključevati v procese, ki bodo sledili objavi rezultatov o pismenosti odraslih (PIAAC) v Sloveniji. Nosilci teh dogodkov so bili koordinatorji Parade učenja 2013, 2014 in 2015. ACS je prvo Parado – tedaj smo jo poimenovali Parada znanja – izpeljal oktobra 2005 ob 10. obletnici TVU. Odlikovale so jo predstavitve izvajalcev TVU na stojnicah in odru v Parku Zvezda v Ljubljani. Celodnevni pestri prikaz primerov vseživljenjskega učenja je užival podporo Mestne občine Ljubljana. Tedaj smo zaključili, da želimo Parado ponoviti in doseči še večje število ljudi, še zlasti izobraževalno prikrajšanih, a trajalo je osem let, da smo dobili novo priložnost. Pokazala se je v okviru projekta Uresničevanje prenovljenega Evropskega programa za učenje odraslih 2012–2014. Ta nam je omogočilo, da v TVU 2013 in 2014 izpeljemo po sedem Parad učenja (PU) – dnevov učečih se skupnosti, vsakokrat v drugih sedmih krajih po Sloveniji. Festivalski del PU je 'sejem' priložnosti za učenje in ustvarjalnost na javnem mestu (na mestnem trgu, v parku, trgovinskem centru ipd.), udeležencem so namenjene informativne in svetovalne stojnice, predavanja, delavnice, projekcije, nastopi zglednih učečih se, predstavnikov vseh generacij, kulturni nastopi in drugi, za široko javnost privlačni dogodki.

Strokovni del PU je potekal v obliki forumov politikov (lokalnih in nacionalnih), izvajalcev izobraževanja odraslih, drugih deležnikov in partnerjev ter učečih se z namenom, da oblikujejo stališča o izzivih in rešitvah v izobraževanju odraslih v lokalnem okolju. Izvedba PU je temeljila na tesnem

sodelovanju nacionalnega koordinatorja, ACS, z izbranimi koordinatorji TVU oziroma PU, partnerstvih med izvajalci formalnega in neformalnega izobraževanja in učenja, sodelovanju med različnimi resorji (izobraževanje, kultura, delo, kmetijstvo, ekologija, zdravje...), proaktivnem pristopu k spodbujanju potencialnih učečih se, še posebej izobraževalno prikrajšanih, sinergiji prakse, stroke, politike, medijev in najširše javnosti ter učinkovitih motivacijsko-promocijskih pristopih.

TABELA 50: PREDSTAVITVE PROJEKTA PIAAC NA STROKOVNIH DOGODKIH V OKVIRU PARADE UČENJA 2015

Datum	Organizator	Nosilna tema	Število udeležencev
20. 4. 2015	SC Celje	Funkcionalna pismenost mlajših odraslih	11
21. 4. 2015	LU Slovenska Bistrica	Beseda ni konj, lahko pa nas daleč ponese - za spodbujanje temeljnih zmožnosti odraslih	30
6. 5. 2015	LU Kranj	Ključne kompetence pri odraslih	17
7. 5. 2015	RIC Novo Mesto	Mladi med šolo in zaposlitvijo	24
7. 5. 2015	LU Zasavje	Razvitost kompetence branja, pisanja in računanja pri odraslih	25
12. 5. 2015	LU Ajdovščina	Kompetence in znanja mladih	31
12. 5. 2015	AZM Maribor	»Pritegnem, ko napišem« – odrasli z nižjo stopnjo izobrazbe oziroma slabše usposobljeni, ki so pretežno brezposelni	27
22. 5. 2015	Mocis Slovenj Gradec	Skupaj za izboljšanje temeljnih zmožnosti odraslih v Koroški regiji	18
28. 5. 2015	MK Ljubljana	Razvoj zmožnosti, potrebnih za delo	30
29. 5. 2015	ZIK Črnomelj	Na poti do samozaposlitve	77
29. 5. 2015	LU Murska Sobota	Ključne kompetence 21. stoletja v pokrajini ob Muri	22
15. 6. 2015	LU Nova Gorica	Izkoristimo brezposelnost za rast	40
19. 6. 2015	LU Velenje	Izzivi povečanega števila priseljencev v Šaleški in Zgornje Savinjski dolini	51

Več o strokovnih dogodkih EPUO si lahko ogledate na tej povezavi: http://tvu.acs.si/paradaucenja/dogodki_epuo/.

8

VIRI

IDB Analyzer. (1. 11. 2014). Pridobljeno s <http://www.iea.nl/data.html>.

Možina, E., Bider, K., Lenič Š. (ur.). (2015). Raziskava spretnosti odraslih: Vodnik za bralca. Ljubljana: Andragoški center Slovenije.

OECD. (2013). Technical Report of the Survey of Adult Skills (PIAAC). Pridobljeno 30. 6. 2015, s http://www.oecd.org/site/piaac/_Technical%20Report_17OCT13.pdf

OECD. (2013). The Survey of Adult Skills: Reader's Companion. Pridobljeno 30. 6. 2015, s <http://dx.doi.org/10.1787/9789264204027-en>.

OECD. (2012). Survey Operations Quality Control and Management Manual: PIAAC Round 2 Field Test. OECD Publishing.

OECD. (2016). The Survey of Adult Skills: Reader's Companion, second edition (PIAAC). Pridobljeno 30. 12. 2016, s http://www.oecd.org/skills/piaac/The_Survey%20of_Adult_Skills_Reader's_companion_Second_Edition.pdf.

Priročnik za anketarje. (2013). Ljubljana: Andragoški center Slovenije (ACS). Interno gradivo ACS.

PIAAC. (2014). PIAAC Technical Standards and Guidelines, OECD Programme for the International Assessment of Adult Competencies. Pridobljeno s [www.oecd.org/site/piaac/PIAACNPM\(2014_06\)PIAAC_Technical_Standards_and_Guidelines.pdf](http://www.oecd.org/site/piaac/PIAACNPM(2014_06)PIAAC_Technical_Standards_and_Guidelines.pdf).

PIAAC podatki. (2014). Pridobljeno 1. 11. 2014, s <http://www.oecd.org/site/piaac/publicdataandanalysis.htm>

9

PRILOGE

PRILOGA 1: VPRAŠANJA O KARIERI

QUESTIONS ON CAREER / VPRAŠANJA O KARIERI

---- Section B

Q	Slovenian version	English translation	Source if available
[B_Q27a]	<p>Ponosen/a sem na svoje delo, ki ga sedaj opravljam.</p> <p>1) Močno velja. 2) Precej velja. 3) Deloma velja. 4) Malo velja. 5) Sploh ne velja.</p>	<p>I'm proud on my work that I do right now.</p> <p>1) to a great extent 2) to a considerable extent 3) to some extent 4) to a limited extent 5) to little or no extent</p>	
[B_Q27b]	<p>Ponosen/a sem na svoj poklic.</p> <p>1) Močno velja. 2) Precej velja. 3) Deloma velja. 4) Malo velja. 5) Sploh ne velja.</p>	<p>I'm proud on my vocation.</p> <p>1) to a great extent 2) to a considerable extent 3) to some extent 4) to a limited extent 5) to little or no extent</p>	

Rationale:

Those two statements shall not be influenced with regard to other sections that is they shall be placed before the questions about employment and salary etc. Questions have no introduction or address, they lead the respondent smoothly to think about them.

Ti dve trditvi ne smeta biti obremenjeni, glede na druge sklope, zato naj bosta pred vprašnji o zaposlitvi, financah ect. Vprašanje nima nikakršnega drugega nagovora ali uvoda, predhodna vprašanja anketiranca lepo vpeljejo v razmislek.

----Section D

Q	Slovenian version	English translation	Source if available
[D_Q12d]	<p>Še vedno govoriva o vaši sedanji službi. Če bi se danes prijavljali na to delovno mesto, katero študijsko področje, bi bilo potrebno, da bi DOBILI to vrsto zaposlitve?</p> <p>1) Splošni programi 2) Izobraževanje učiteljev in izobraževalne vede 3) Humanistika, jeziki in umetnost 4) Družbene vede, poslovne vede in pravo 5) Naravoslovje, matematika in računalništvo 6) Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo 7) Kmetijstvo in veterinarstvo 8) Zdravstvo in sociala 9) Storitve Ne vem Zavrnil</p>	<p>We still talk about your current job. If you would apply for this job today which study field would be necessary to actually GET this kind of job?</p> <p>1) General programmes 2) Teacher training and education science 3) Humanities, languages and arts 4) Social sciences, business and law 5) Science, mathematics and computing 6) Engineering, manufacturing and construction 7) Agriculture and veterinary 8) Health and welfare 9) Services DK RF</p>	

[D_Q12e]	<p>Katera od naslednjih trditev najbolj drži, če razmišljamo o tem, ali je vaše študijsko področje (področje izobraževanja) ustrezno za zadovoljivo opravljanje vašega dela?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) To študijsko področje je potrebno 2) Deloma bi bilo potrebno drugo študijsko področje (izobrazba druge smeri) 3) Potrebna bi bilo drugo študijsko področje (izobrazba druge smeri) 	<p>Which of the following statements is more true, if considering whether your field of study (field of education) is appropriate to do your job successfully?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) This study field is necessary 2) Partly other study field (field of education) it would be necessary 3) Other study field would be necessary (different field of education) 	
[D_Q15]	<p>Naslednja vprašanja se navezujejo na zadovoljstvo z vašo kariero. Prosimo ocenite, v kolikšni meri spodnje trditve veljajo za vas.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Močno velja. 2) Precej velja. 3) Deloma velja. 4) Malo velja. 5) Sploh ne velja 	<p>The following questions are connected with the satisfaction in your career. Please estimate to what extent you agree with the following statements.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) to a great extent 2) to a considerable extent 3) to some extent 4) to a limited extent 5) to little or no extent 	<p>Greenhaus et al. (1990) Career Satisfaction scale (5 items) Please indicate the extent to which the following statements are true for you, marking the appropriate response on the 5-point response scale:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 to little or no extent 2 to a limited extent 3 to some extent 4 to a considerable extent 5 to a great extent
	<p>Zadovoljen sem s svojim uspehom v karieri.</p>	<p>I'm satisfied with the success in my career.</p>	<p>I am satisfied with the success I have achieved in my career. I am satisfied with the progress I have</p>

	<p>Zadovoljen sem z napredkom pri doseganju mojih splošnih kariernih ciljev.</p>	<p>I'm satisfied with that how well I achieved my general career goals.</p>	<p>made toward meeting my overall career goals. I am satisfied with the progress I have made toward meeting my goals for income. I am satisfied with the progress I have made toward meeting my goals for advancement. I am satisfied with the progress I have made toward meeting my goals for the development of new skills.</p>
	<p>Zadovoljen sem z napredkom v zvezi z doseganjem mojih ciljev povezanih z dohodkom.</p>	<p>I am happy with that how well I achieved my goals regarding the salary?</p>	
	<p>Zadovoljen sem z napredkom v zvezi z doseganjem mojih ciljev o napredovanju.</p>	<p>I am happy with that how well I achieved my goals regarding promotion?</p>	
	<p>Zadovoljen sem z napredkom v zvezi z izpolnjevanjem mojih ciljev o razvijanju novih znanj in spretnosti.</p>	<p>I am happy with that how well I achieved my goals regarding development of new skills and knowledge.</p>	
<p>VARIANTA: Spodnjih 8 trditev bi lahko tudi umestili tudi, kot je predlagano, v razdelek D, po vprašanjih o plačah [D_C19 a-h], s tem pridobimo še delni efekt kontrolnega vprašanja.</p>		<p>OPTION: The following 8 statements could be placed in the section D as proposed, after the questions of salary [D_C19 a-h], this way we get a sort of control question.</p>	
[D_Q15a]	<p>Naslednja vprašanja se navezujejo na predanost vaši kariero. Prosimo ocenite, v kolikšni meri spodnje trditve veljajo za vas.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Močno velja. 	<p>The following questions are connected with your career commitment. Please estimate to what extent you agree with the following statements.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) to a great extent 	<p>Career commitment scale (Blau, 1985)/Lestvica predanosti karieri If I could get another job different from this one and paying the same amount, I would</p>

	2) Precej velja. 3) Deloma velja. 4) Malo velja. 5) Sploh ne velja	2) to a considerable extent 3) to some extent 4) to a limited extent 5) to little or no extent	probably take it. I definitely want a career for myself in my current area.
	Če bi imel možnost za enako plačilo dobiti drugo službo, bi jo najbrž sprejel.	If I could get another job different from this one and paying the same amount, I would probably take it.	If I could do it all over again, I would not choose to work in this profession. If I had all the money I need without working, I would probably still continue in this profession.
	Vsekakor si želim razviti kariero na mojem poklicnem področju.	I definitely want a career for myself in my current area.	I like this vocation too well to give it up. This is the ideal vocation for a work life.
	Če bi imel možnost ponovne izbire, se ne bi več odločiva za ta poklic.	If I could do it all over again, I would not choose to work in this profession.	I am disappointed that I ever entered this profession. I spend a significant amount of personal time reading profession-related journals or books.
	Če bi imel toliko denarja za življenje, da mi ne bi bilo treba delati, bi verjetno še naprej ostala v tem poklicu.	If I had all the money I need without working, I would probably still continue in this profession.	
	To je idealen poklic za moje delovno življenje.	This is the ideal vocation for a work life.	
[D_Q16a]	Naslednja vprašanja se navezujejo na uspešnost vaše kariere. Prosim ocenite, v kolikšni meri spodnje trditve	The following questions are connected with success in your career. Please estimate to what extent you agree with	Perceived Career Success (Turban & Dougherty, 1994) 1. How successful has your career been? 2. Compared to your co-workers, how successful

	veljajo za vas. 1) Močno nadpovprečna 2) Nadpovprečna 3) Povprečna 4) Podpovprečna 5) Precej pod povprečjem	the following statements. 1) Much less successful than average 2) Less successful than average 3) Neither less nor more successful than average 4) More successful than average 5) Much more successful than average	is your career? 3. How successful do your 'significant others' feel your career has been? <i>Much less successful than average</i> <i>Less successful than average</i> <i>Neither less nor more successful than average</i> <i>More successful than average</i> <i>Much more successful than average</i> Given your age, do you think that your career is on 'schedule', or ahead or behind schedule? 1 <i>Far behind schedule</i> 2 <i>Behind schedule</i> 3 <i>Neither behind nor ahead of schedule</i> 4 <i>Ahead of schedule</i> 5 <i>Far ahead of schedule</i>
	Kako uspešna ocenjujete, da je bila do sedaj vaša kariera?	How successful has your career been?	
	Kako uspešna je bila do sedaj vaša kariera, če se primerjate s svojimi sedanjimi sodelavci?	Compared to your co-workers, how successful is your career?	
[D_Q16c]	Ali menite, da glede na vašo starost vaša kariera poteka po planu, zaostaja ali prehiteva? 1) Precej prehiteva 2) Prehiteva 3) Poteka po planu 4) Zaostaja 5) Precej zaostaja	Given your age, do you think that your career is on 'schedule', or ahead or behind schedule? 1) Far behind schedule 2) Behind schedule 3) Neither behind nor ahead of schedule 4) Ahead of schedule 5) Far ahead of schedule	

---- Section B

Q	Slovenian version	English translation	Source if available
B_Q02ab (proposed)	<p>Če DA, ali ste:</p> <p>1) se izobraževali kot odrasli?</p> <p>2) se redno šolali?</p> <p>DK</p> <p>RF</p>	<p>If YES, were you:</p> <p>1) participant in adult education</p> <p>2) regular student</p> <p>DK</p> <p>RF</p>	<p>AE Survey 1987, IALS 1998, AE Survey 2004, Eurostat AES 2007</p>
<p>Question and rationale: Question B_Q04a is similar but it is not clear whether respondent is a regular student or adult education student, in Slovenia this distinction works quite well and it is crucial for comparisons with previous AE studies. The problem occurs again after the question B_Q02ab, consider repeating the question again as B_Q04ab??? In first case respondents are still in formal education, in the second they are asked whether they have been in formal education in the last 12 months.</p>			
B_Q20c	<p>Kje je potekalo to izobraževanje in usposabljanje?</p> <p>1) osnovna ali srednja šola</p> <p>2) višja šola</p> <p>3) fakulteta ali visokošolska ustanova</p>	<p>Where education or training did take place?</p> <p>basic or secondary school</p> <p>higher professional education institution (college providing two years professional ed)</p> <p>university</p>	

	<p>4) delovno mesto</p> <p>5) ljudska univerza</p> <p>6) izobraževalni center ali center za usposabljanje</p> <p>7) konferenčni center ali hotel</p> <p>8) na domu</p> <p>9) izobraževalno središče v lokalni skupnosti/občini ali športni objekt</p> <p>10) drugo, navedite _____</p>	<p>at workplace</p> <p>folk high school</p> <p>educational centre or training centre</p> <p>conference centre or hotel</p> <p>at home</p> <p>educational centre in the local community</p> <p>other, specify _____</p>	
In the end of section J	<p>Ali ste seznanjeni s tem, da v vašem lokalnem okolju potekajo izobraževalni programi medgeneracijskega učenja?</p> <p>1) Da</p> <p>2) Ne</p> <p>Če DA, ali ste že kdaj udeležili programa medgeneracijskega učenja?</p> <p>Da</p> <p>Ne</p> <p>1)</p>	<p>Are you aware that there are programme on intergenerational learning taking place in your local community?</p> <p>1. Yes</p> <p>2. No</p> <p>If YES, have you ever participated in any programme of intergenerational learning?</p> <p>1. Yes</p> <p>2. No</p>	

Datum: marec 2014
Št.: 8/2014-PIAAC

Povabilo k sodelovanju v raziskavi

Spoštovani!

Morda ste v medijih že zasledili novico, da se je v letu 2013 tudi Slovenija pridružila mednarodni raziskavi o zmoglostih odraslih, potrebnih za uspešno vključevanje posameznikov v družbeno življenje in na trg dela. V raziskavi z imenom Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih - PIAAC sodeluje 33 držav, med njimi 19 članic Evropske unije (EU). Slednjim – torej tudi nam – projekt sofinancira Evropska komisija.

Namen raziskave

Z raziskavo želimo izvedeti, katere dejavnosti, povezane z branjem, sporočanjem, računanjem, uporabo računalnika in drugih sodobnih orodij, opravljate odrasli v vsakodnevnem življenju in kako uspešni ste pri tem. Raziskovanje je bistveno za analizo stanja in načrtovanje razvoja izobraževanja pri nas. Rezultati raziskave bodo tudi mednarodno primerljivi.

Potek anketiranja in izbor sodelujočih

Anketiranje bo potekalo od marca do decembra 2014. K sodelovanju bomo povabili prek 10.000 odraslih iz vse Slovenije, v starosti od 16 do 65 let. Po posebni metodi vzorčenja ste bili v vzorec odraslih izbrani prav Vi. Zato Vas prosimo, da sprejmete pooblaščenega anketarja Andragoškega centra Slovenije, ki Vas bo obiskal na domu. Za kakovost raziskave je pomembno, da sodelujete prav Vi, kot naključno izbrani posameznik iz tega dela Slovenije.

Zaupnost podatkov

Vsi pridobljeni podatki so zaupni, uporabljeni bodo izključno za namen te raziskave in bodo prikazani samo v sumarni obliki. Vsi sodelujoči v raziskavi, smo podpisali dogovor, da bomo dosledno upoštevali določila Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1, Uradni list RS, št. 94/07-UPB1) in standarde raziskave PIAAC.

Zahvala za sodelovanje

Radi bi pokazali, da cenimo Vaš čas in Vaš prispevek k raziskavi, zato se Vam bomo za sodelovanje zahvalili z uporabnim darilom.

Dodatne informacije o raziskavi

Nekaj informacij najdete v priloženi zgibanki. Za odgovore na vprašanja, ki bi nam jih želeli zastaviti, pa smo dosegljivi na brezplačni telefonski št.: 080 14 49, in sicer vsak delavnik med 8. in 16. uro.

Za razumevanje in sodelovanje se Vam zahvaljujemo in Vas lepo pozdravljamo!

080 14 49

<http://piaac.acs.si>

Prof. dr. Ivan Svetlik
Rektor Univerze v Ljubljani

Genovefa Ružič
Generalna direktorica
Statističnega urada RS

Mag. Andrej Sotošek
Direktor Andragoškega centra RS

PRILOGA 3: ZLOŽENKA PIAAC

Menim, da vam ne morem pomagati. Že leta se nisem izobraževal(a) in sem brez zaposlitve.

Tudi vaše sodelovanje bo za nas dragoceno. Zelo pomembno je, da ste v raziskavi zastopani prav vsi odrasli prebivalci Slovenije:

- različnih starosti,
- zaposleni in tisti, ki delate doma,
- brezposelni,
- upokojevci,
- tisti, ki se še izobražujete in
- tisti, ki ste šolo zapustili pred mnogimi leti.

Kako naj vem, da bodo moji odgovori skrbno varovani?

Ker so vsi naši sodelavci usposobljeni za naloge, ki jih čakajo in bodo spoštovali zakon o varovanju podatkov.

Zakon določa, da vaših podatkov ne smemo pokazati nikomur, razen strokovnim sodelavcem v raziskavi. Vsi mi pa smo podpisali dogovor o varovanju podatkov. Dogovor nas zavezuje, da bomo skrbeli za zaupnost podatkov in da ne bomo posredovali ali objavljali ničesar, kar bi omogočalo prepoznavo posameznikov.

Kako bom prepoznal našega sodelavca, anketarja?

Po pripiski, opremljeni s fotografijo! Naš sodelavec, ki se bo oglašil pri vas, bo nosil identifikacijsko pripisko s fotografijo. Pripionka mora biti opremljena z žigom in podpisom direktorja Andragoškega centra Slovenije.

Imate še kakšno vprašanje?

Zastavite ga lahko našemu sodelavcu, ki vas bo obiskal na domu.

Lahko nas tudi pokličete! Brezplačna telefonska številka Programa PIAAC v Sloveniji:

080 14 49

Ali obiščete našo spletno stran: <http://piaac.acs.si>

Za sodelovanje se vam že vnaprej zahvaljujemo.

Ugotavljanje zmožnosti odraslih

Kaj vem?

Kaj znam?

Kaj zmorem?

Kaj želimo izvedeti oziroma ugotoviti?

Kako dobro znamo odrasli računati,

- (prebrati literarna besedila in povzeti vsebino prebrane),
- napisati prošnjo, pismo, življenjepis ...
- poslati nujne informacije?

Ali vemo,

- kateri priložnik vzeti v roke, da dobimo iskani podatek,
- kako se znajti na spletnih straneh,
- kje lahko poiščemo strokovno ali socialno pomoč?

Ali smo zmožni

- razumeti pisna navodila (v receptih, deklaracijah, napotkih za uporabo proizvodov),
- načrtovati življenjske in izredne stroške,
- uporabljati računalnik?

Ali se za dejavnosti, ki jih nismo večji, tudi izobražujemo,

- poiščemo pomoč strokovnjaka,
- se vključimo v krožek, društvo, organizacijo,
- ali pa nas novi izzivi ne zanimajo?

Zakaj izvajamo ta projekt?

Podatke, ki jih bomo zbrali, bomo uporabili za načrtovanje izobraževanja, za katera bomo ugotovili, da so najbolj potrebna.

Podatki bodo dragoceno orodje tudi oblikovalcem politik izobraževanja, zdravja, zaposlovanja, kulture, kmetijstva ter gospodarstva, pa tudi prihodnjim raziskovalcem, izobraževalcem in načrtovalcem naučja.

Z raziskavo želimo izobraževalci, oblikovalci politik in raziskovalci pridobiti informacije o izkušnjah in trenutnih zmožnostih (kompetencah) odraslih v Sloveniji. To nam bo pomagalo pri razvijanju novih programov za izboljšanje tistih znanj in zmožnosti, za katere bo raziskava pokazala, da jih najbolj potrebujemo.

Kako smo vas izbrali za sodelovanje?

Po posebni statistični metodi, ki omogoča, da so v raziskavi zastopane vse družbene skupine z lastnostmi in okoliščinami, ki nas zanimajo.

Verjetno si lahko predstavljate, da ne moremo opraviti anket s prav vsimi odraslimi, zato smo uporabili znanstveno metodo vzorčenja. Tako smo - tudi s pomočjo naključja - izbrali posameznike, ki zastopajo/predstavljate prebivalce vse Slovenije.

Kako sodelujete?

Tako da sprejmete anketarja, ki vas bo obiskal, in odgovorite na vprašanja, ki vam jih bo zastavil.

Prvi del ankete se nanasa na vašo izobrazbo, vaše delovne izkušnje in zmožnost vsakdanje rabe sodobnih pripomočkov, ki nam olajšajo življenje, omogočajo hitreje povezovanje in sporočanje, poenostavijo poslovne stike ...

Preostali čas bo namenjen brašnim in pisanim dejavnostim, ki jih morate opravjati vsak dan. Na primer: razumevanje navodil, ki so priložena zdravilom, branje urnika poletov na letališču, raba zemljevida, ugotavljanje roka uporabnosti izdelkov ...

Zakaj sodelovati?

Ste predstavnik / predstavnica tisočih odraslih po vsji državi, zato so vaši odgovori nepogrešljivi!

Zaradi metode naključnega vzorca, ki smo jo uporabili, vas v raziskavi ne bi mogli nikče ustrezno nadomestiti. Ste torej del obsežnega projekta in vsak manjkajoči člen bi okrnili tehitnost končnih rezultatov, ki bodo tudi mednarodno primerljivi.

Prosimo vas, da nam pomagate spoznati resnične potrebe po znanju, da bomo lahko odgovorili nanje z novimi izobraževalnimi programi in načrtovanjem izobraževalnih politik. S svojim sodelovanjem boste namreč prispevali največje in tehtne informacije, ki bodo vplivale na razvoj izobraževanja. To bo obogatilo prihodnje možnosti tako vaših bližnjih kot celotne skupnosti.

Zato stopimo skupaj, da bomo lažje kos zahtevam vsakdanjika, bodisi doma, ali na delovnem mestu!

PRILOGA 4: OBVESTILO O OBISKU ANKETARJA

**OBVESTILO
O
OBISKU ANKETARJA**

PIAAC^{SI}
Program za
mednarodno
ocenjevanje
kompetenc
odraslih

Spoštovani!

Danes sem se oglasil/a pri vas, da bi izvedel/a anketo v okviru raziskave Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih (PIAAC). Pred kratkim ste od izvajalcev projekta v Sloveniji prejeli povabilo k sodelovanju, v katerem je podrobneje razložena vsebina projekta.

Ker vas žal ni bilo doma, vas bom v naslednjih nekaj dneh ponovno obiskal/a, da se dogovoriva za izvedbo ankete.

Prosim, če me pokličete na telefon: _____ in mi sporočite kdaj boste doma.

Najlepša hvala za vašo prijaznost in sodelovanje.

PRILOGA 5: POOBLASTILO O ANKETIRANJU

Pooblaščenca oseba je dolžna zbrane podatke posredovati Statističnemu uradu Republike Slovenije. Varovati jih mora kot uradno skrivnost in jih ne sme kazati ali dajati drugim (nepooblaščenim) osebam.

Zbrani podatki se obravnavajo kot zaupni in se uporabljajo samo v statistične namene. Pooblastilo je veljavno od _do_ .

Kraj, datum

Mag. Andrej Sotošek
v.d. direktorja

STATISTIČNI URAD REPUBLIKE SLOVENIJE

Na podlagi Zakona o državni statistiki (Ur. l. RS št. 45/95 in 9/01)

POOBLAŠČAM

(Ime in priimek)

(Naslov stalnega bivališča: ulica, hišna št., kraj)

da kot **anketar/ anketarica na terenu** zbira podatke za **NAZIV RAZISKOVANJA 2013.**

SOGLASJE STARŠEV

PIAAC^{SI}
Program za
mednarodno
ocenjevanje
kompetenc
odraslih

Spoštovani!

Obveščamo vas, da v Sloveniji izvajamo raziskavo Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih (PIAAC), v kateri sodeluje konzorcij raziskovalnih institucij: Andragoški center Slovenije (vodilni partner), Univerza v Ljubljani (Filozofska fakulteta, Fakulteta za družbene vede, Ekonomska fakulteta) ter Statistični urad RS.

Za anketiranje so bile izbrane osebe od 16. do 65. leta, tako je bil v vzorec izbran tudi _____

Prosimo vas, da dovolite njegovo/njeno sodelovanje v tem projektu. Kot raziskovalci zagotavljamo tajnost vseh podatkov, ki se bodo uporabljali izključno v raziskovalne namene.

Ime in priimek staršev: _____

Podpis: _____

Datum: _____

PRILOGA 7: OBRAZEC ZA IZPELJAVO ANKETE

Obrazec za izpeljavo ankete – uvodni nagovor anketiranca

Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih - PIAAC

Ime in priimek: _____
Naslov: _____

(ID anketiranca) (Šifra anketarja)

POPRAVEK NASLOVA NA ETIKETI

UVOD

Dober dan, ime mi je [IME.....] in delam v raziskavi o odraslih v Sloveniji za Andragoški center Slovenije in Statistični urad Republike Slovenije. Zbiramo informacije o dejavnostih, ki jih odrasli opravljajo v vsakodnevem življenju, na primer o branju, iskanju informacij in uporabi računalnika ter tehnologije, pa tudi o njihovi izobrazbi in delovnih izkušnjah.

Ali bi lahko govoril z [IME..... anketiranca]?

[POGOVOR Z ANKETIRANECM]

Pred kratkih smo vam poslali pismo in zloženko, ki pojasnjuje raziskavo in vas obvešča, da se bom oglasil(a) na pogovor z vami. Ste dobili to pošto? [ČE SE ANKETIRANEC NE SPOMNI, MU IZROČITE IZVOD PISMA IN ZLOŽENKE.]

Preden začneva, vam moram povedati, da bodo vse informacije, ki mi jih boste posredovali, ostale zaupne narave, kot zahteva zakon, in da se bodo vaši odgovori kombinirali z odgovori drugih ljudi, ki sodelujejo v raziskavi. Podatki se bodo prikazovali samo v sumarni obliki, tako se ne bodo razkrili nobeni osebni podatki.

[ANKETIRANEC NE ŽIVI TUKAJ]

Je tu [PREVERBA NASLOVA]? [ČE STE NA PRAVEM NASLOVU, VPRAŠAJTE ZDAJŠNJEGA STANOVALCA, KJE ŽIVI ANKETIRANEC ZDAJ. ČE NISTE NA PRAVEM NASLOVU, SE ZAHVALITE ZDAJŠNJEMU STANOVALCU IN ODIDITE. ZABELEŽITE INFORMACIJE V RAZDELKU ZA KOMENTARJE V EVIDENCI STIKOV]

1

Obrazec za izpeljavo ankete – poročilo o izpeljani anketi

KATERI JEZIK GOVORI ANKETIRANEC?

IME ANKETIRANCA _____

TELEFONSKA ŠTEVILKA 1 (____)

DOMA SOSED SLUŽBA PRENOSNI TELEFON DRUGO _____

TELEFONSKA ŠTEVILKA 2 (____)

DOMA SOSED SLUŽBA PRENOSNI TELEFON DRUGO _____

OPOMBE

KONTROLNI SEZNAM PODATKOV O ANKETIRANCU IN DOKUMENTI O INTERVJUJU ANKETIRANCA, KI SO PRILOŽENI V KUVERTI

Te korake upoštevajte, ko se pripravljate, da POŠLJETE gradiva O ANKETI izvajalcu raziskave.

- Po potrebi posodobite naslov. Posodobljen Ni potrebno
- Preverite gradiva, ki ste jih priložili v kuverto. Če kakšno gradivo manjka, na ustrezno mesto zabeležite razlog.

Zvezek

Osnovni zvezek

Št. zvezka : _____

NE/DA

Zakaj ni vključeno

Zvezek nalog 1

Št. knjižice: _____

Zvezek nalog 2

Št. knjižice: _____

Zvezek nalog BP

Št. knjižice: _____

- Obrazec za poročanje o neuspelem intervjuju _____

- Datum prenosa končnih podatkov izvajalcu raziskave: |_|_|-|_|-|_|_|_|_|

- Datum pošiljanja zvezka z nalogami in dokumentov o intervjuju anketiranca izvajalcu raziskave: |_|_|-|_|-|_|_|_|_|

RAZDELEK Z INFORMACIJAMI O TOLMAČU

IME TOLMAČA

NASLOV

2

PRILOGA 9: PIAAC: OBRAZEC ZA POROČANJE O NEUSPELI ANKETI

Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih - PIAAC

Obrazec za poročanje o neuspehi anketi

Št. zvezka/zvezkov	IDENTIFIKACIJA ANKETIRANCA
--------------------	----------------------------

OBRAZEC ZA POROČANJE O NEUSPELI ANKETI ZA 2. KROG GLAVNE RAZISKAVE PIAAC

(Izpolnijo ga anketarji na terenu med poskusi vzpostavljanja stikov)

Ime anketarja: _____ Datum: |_|_|-|_|-|_|_|_|_|_|

Opomba: Za spol (4. vpr.) in starost (5. in 6. vpr.) anketiranca je primerno dobiti informacije z opazovanjem ali od predstavnika gospodinjstva, soseda ali anketiranca. Uporaba informacij iz zbirke podatkov (npr. registra) pa ni ustrezen vir za ta obrazec.

1. vpr. Kakšen je status tega primera?

- ZI (začetek intervjuja) ni bilo01
- ZI se je pričel vendar ni bil dokončan02
- ZI je bil dokončan, OV (osnovni vprašalnik) se ni začel03
- Začel OV vendar ni bil končan04
- Dokončal OV – ni začel osnovnega zvezka05
- Začel osnovni zvezek, a ga ni dokončal06
- Dokončal osnovni zvezek, vendar ni začel z nalogami07
- Začel z nalogami, vendar jih ni dokončal08

2. vpr. Zakaj niste mogli začeti ali dokončati ZI, OV, osnovnega zvezka in nalog?

- Težave z jezikom07 (3. vpr.)
- Težave z branjem in pisanjem08 (4. vpr.)
- Učna/duševna nezmožnost09 (4. vpr.)
- Delno dokončano/prekinitev03 (8 vpr.)
- Zavrnitev – izbrana oseba04 (8. vpr.)
- Zavrnitev – druga oseba05 (8. vpr.)
- Največje število klicev21 (12. vpr.)
- Začasna odsotnost/nedosegljivost v času izvajanja raziskave dela24 (12. vpr.)
- Okvara sluha12 (12. vpr.)
- Slepota/okvara vida13 (12. vpr.)
- Motnje govora14 (12. vpr.)
- Gibalna oviranost15 (12. vpr.)
- Druge motnje16 (12. vpr.)
- Drugo (neopredeljeno), npr. bolezen ali neobičajne okoliščine17 (12. vpr.)
- Smrt18 (12. vpr.)
- Podvojitvev – že sodeloval27 (12. vpr.)

3. vpr. V katerem jeziku je anketiranec govoril, bral in/ali pisal?

4. vpr. Označite spol anketiranca.

<u>SPOL</u>	
Moški01
Ženska02
Se ni dalo določiti99

5. vpr. Navedite starost anketiranca.

<u>STAROST</u> (zaokroženo v letih, npr. 39)	
.....	.01 (7. vpr.)
Se ni dalo določiti99 (6. vpr.)

6. vpr. Če niste dobili podatka, zaokroženega v letih, izberite najustreznejšo starost spodaj.

<u>STAROST</u>	
16-2501
26-3502
36-5503
56-6504
Se ni dalo določiti99

7. vpr. Podrobno opišite naravo anketirančeve težave.

POJDITE NA 12. VPRAŠANJE

8. vpr. Opis Zavrnitve/prekinitve:

Blaga01
Odločna, a ne sovražna02
Surova (sovražna)03

9. vpr. Če poskušate ponovno, kakšno vrsto intervjuja predlagate?

SPOL
Moški 01
Ženska 02

STAROST
Pod 30 01
30-50 02
Nad 50 03

10. vpr. Ali mislite, da bi pomagalo pismo v primeru zavrnitve, ki bi ga poslal izvajalec raziskave?

Da 01
Ne 02

11. vpr. Ali je anketiranec omenil katerega od naslednjih razlogov za to, da ni hotel začeti s primerom, izpolniti osnovnega vprašalnika, zvezka z nalogami)?

[IZBERITE VSE, KAR PRIDE V POŠTEV]

Ne zanima ga študija ali anketa 01
Preveč zaposlen 02
Vzame preveč časa 03
Noče biti moten ali vključen 04
Tratnje časa in denarja 05
Ne mara vlade 06
Ne zaupa anketam 07
Noče odgovarjati na naloge 08
Preveč zapleteno 09

12. vpr. Podrobno opišite, zakaj niste mogli začeti ali zaključiti ZI, osnovnega vprašalnika, zvezka z osnovnimi nalogami ali nalog.

13. vpr. Kako bi na podlagi svojega opazovanja domovanja in videza ocenili to gospodinjstvo ali posameznika?

Premožni ali zgornji srednji razred 01
Srednji razred 02
Delavski razred 03
Revni 04
Se ni dalo določiti 09

KONEC OBRAZCA O NEUSPELI ANKETI

SPREMLJANJE ANKETARJEV NA TERENU

IME ANKETARJA:
NADZORNICA NA ACS:
OBMOČJE/KRAJ, KJER ANKETAR ANKETIRA:
DATUM:

1. Kako vam gre ta teden?

2. Napoved, kaj se bosta pogovarjala:

Pogovarjala se bova o anketah, ki jih obdelujete oziroma ste jih že končali. Kasneje pa tudi o morebitnih težavah, na katere ste naleteli. Prosim vas, da vzamete seznam anketirancev, da bova šla/šli lažje skozi.

3. **Mi lahko poveste katerim anketirancem ste že poslali najavno pismo, kar poimensko?**

Označeno v dokumentu od Francija (Excel)

4. Vidim, da imate končanih **XX ankete** anket iz seznama.

Vprašamo podrobneje:

- Kako je potekala anketa?

- So naloge v celoti opravljene, če ne, zakaj ne?

- Ali anketiranci izpuščajo naloge, kaj naredijo v tem primeru?

- Kako potekajo naloge na papirju (merjenje časa – BP)? Ali ponudite pripomočke?

- Kako dolgo trajajo ankete?

- Je bil kdo od družinskih članov prisoten pri anketiranju?

- So kakšne težave pri snemanju OV?

OPOZORILO: Posneti je treba 3. In 10. Intervju, ter takoj vrniti CD.

Pojasnilo: Dodeljevanje oznak stanja... po potrebi, ponovimo vse oznake stanja.

KONČNE – računalnik avtomatsko vnese oznako stanja 1 in 3.

VMESNE – anketarji - za nas ključne.

OPOZORILO: Oznake 4 ne dajemo, damo vmesno oznako ZZ.

5. Zavrnjene ankete:

Kakšne so bile te zavrnitve, npr. bi lahko poslali drugega anketarja?

OPOZORILO: Tukaj dajete vmesno oznako stanja, ZZ.

6. Druge situacije in oznake stanja. Kako ste ravnali?

Glej Excel tabelo

7. Katere ankete s seznama imate že dogovorjene?

Glej Excel tabelo

OPOZORILO:

Ali vpisujete vmesne oznake stanja? Če ne zakaj? Opozorimo, da jim ne bomo mogli obračunati potnih stroškov, če ne bodo vpisovali oznak stanja (z njimi preverjamo kaj je rezultat obiska).

2

8. Kako si pomagata s spodbudami? Katere rajši vzamejo? Ali si beležite komu daste spodbudo?

9. Ali vam manjka še kakšen material?

10. Kako načrtujete delo za naslednji teden?

11. Ali planirate kakšne odsotnosti?

12. So še kakšne druge težave, npr. izpolnjevanje obrazcev...?

OPOZORILO: Za njo to ni relevantno.

13. Od vas pričakujemo, da boste obdelali 60 anketirancev s seznama v dveh mesecih – (tisti, ki so v vprašalniku napisali, da bodo delali manj kot 15 ur tedensko so lahko problematični).

PIAAC^{si}

Program za
mednarodno
ocenjevanje
kompetenc
odraslih

2. april 2014

PIAAC OBVESTILO ZA ANKETARJE

Dragi anketarji!

Pošiljamo vam prvo obvestilo v mesecu aprilu. Nekateri ste začeli že s polno paro, v naši bazi je že kar nekaj anket.

Kar tako naprej!

POSODOBITEV CMS

Prosimo, da si posodobite CMS sistem, da se vam osvežijo podatki, saj smo prilagodili vmesne oznake stanja, da so enake tistim v vaših obrazcih. Kliknite na **ikonco CapiCilent** in na prenos podatkov (podrobnejša navodila so v priponki).

VMESNE OZNAKE STANJA

Nekateri še vedno ne vpisujete vmesnih oznak stanja anket v CMS. **NUJNO je, da vmesne/začasne oznake stanja redno vpisujete v računalnik, saj moramo mi o vašem delu poročati mednarodnemu konzorciju.**

VSAKODNEVNO POŠILJANJE ANKET NA STREŽNIK

Ob koncu dneva, ko zaključite z anketo/anketami, jih vsakodnevno pošiljajte na naš strežnik.

PRILOGA 12: KONTROLNI VPRAŠALNIK ZA RAZISKAVO PIAAC

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Univerza v Ljubljani

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education

STATISTIČNI URAD
REPUBLIKE SLOVENIJE

Nalozba v vašo prihodnost
OPERATIVNI PROGRAM IZOBRAŽEVANJE
EVROPSKI SKLAD

PIAAC

Program za
mednarodno
ocenjevanje
kompetenc
odraslih

Številka: 10/2014-ŠL

Datum: _____

Spoštovani!

V začetku marca 2014 je Andragoški center Slovenije pričel z anketiranjem v sklopu mednarodne raziskave z naslovom **Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih - PIAAC**. Ker moramo preveriti, ali so naši anketarji svoje delo opravili pravilno, Vas vljudno prosimo, da odgovorite na kontrolni vprašalnik, ki je natisnjen na drugi strani tega dopisa.

Prosimo, da na vprašalnik odgovarja oseba, na katero je ta dopis naslovljen. Ko boste vprašalnik izpolnili, ga vložite v priloženo ovojnico (poština je že plačana) in ga pošljite na naš naslov. Prosimo vas, da nam vprašalnik pošljete tudi, če z našim anketarjem niste sodelovali.

Če Vam bolj ustreza, nam lahko svoje odgovore na vprašanja sporočite tudi na elektronski naslov: piaac@acs.si, in sicer tako, da napišete zaporedno številko vprašanja in zraven svoj odgovor. V rubriko »zadeva« pa, prosimo, navedite ime raziskave (PIAAC) in številko: _____.

Zahvaljujemo se Vam za sodelovanje in Vas lepo pozdravljamo.

Mag. Andrej Sotošek
direktor

Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih - PIAAC, brezplačna telefonska številka: ☎ 080 14 49

Kontrolni vprašalnik za raziskavo PIAAC

V1. Ali je v zadnjem mesecu anketar Andragoškega centra Slovenije vzpostavil stik z vami osebno?

- Da. Ne.

V2. Na kakšen način je anketar vzpostavil stik z vami?

- Po telefonu Drugo, napišite: _____
 Obisk na domu _____
 Ni vzpostavil stika _____

V3. Ali ste odgovarjali na vprašanja v anketi?

- Da, osebno sem sodeloval/a. Da, sodeloval je drug član gospodinjstva. Ne.

V4. Ali je anketar vaše odgovore na vprašanja vnesel v računalnik vsaj za del ankete?

- Da. Ne. Pri anketiranju nisem sodeloval/-a.

V5. Koliko časa je trajalo anketiranje v celoti (anketa in reševanje nalog)? Prosimo, ocenite v urah in/ali v minutah.

_____ h _____ min.

V6. Ali za anketarja lahko rečete, da je bil:

- Prijazen Srednje prijazen Neprijazen

V7. Anketar vas je prosil, da rešite nekaj nalog na računalniku ali v knjižicah. Ali vam je anketar kakorkoli pomagal reševati naloge, razen tega, da vam je ponudil naloge in pripomočke (kalkulator, ravnilo) ter bral nujno potrebna navodila?

- Da. Ne.

V8. V primeru, da ste pri prejšnjem vprašanju izbrali odgovor »Da«, vas prosimo, da napišete, na kakšen način je to opravil?

V9. Prosimo napišite v katerem mesecu ste rojeni?

V10. Prosimo napišite katera je najvišja stopnja izobrazbe, ki ste jo dosegli?

Vprašanja o izvedbi raziskave PIAAC - _____

V1. Ali je v obdobju od marca do decembra 2014 vzpostavil stik z vami pooblaščen sodelavec Andragoškega centra Slovenije in vas povabil k sodelovanju v raziskavi PIAAC? Raziskava se nanaša na delovne in izobraževalne izkušnje odraslih. Po pošti ste dobili povabilo k sodelovanju in zloženko, v kateri je opisana raziskava.

- Da. Ne.

V2. Na kakšen način je pooblaščen sodelavec vzpostavil stik z vami?

- Po telefonu Drugo, napišite: _____
 Obisk na domu _____
 Ni vzpostavil stika _____

V3. Ali ste odgovarjali na vprašanja v raziskavi?

- Da, osebno sem sodeloval/a. Da, sodeloval je drug član gospodinjstva. Ne.

V4. Ali ste v obdobju od marca do decembra 2014 živeli na naslovu

_____?

- Da. Ne.

V5. Ali bi nam v zvezi z raziskavo PIAAC želeli še kaj sporočiti?

PRILOGA 14: VPRAŠALNIK O UGOTAVLJANJU VELJAVNOSTI ANKETE S STRANI NADZORNIKA

PIAAC GLAVNA RAZISKAVA

UGOTAVLJANJE VELJAVNOSTI ANKETE S STRANI NADZORNIKA

IME ANKETARJA:	VPIŠITE OZNAKE STANJA ZA POSAMEZNE INŠTRUMENTE:
ID ANKETARJA:	
ID ANKETIRANCA:	☐ OV ☐ NALOGE
NASLOV:	
TELEFONSKA ŠTEVILKA:	
IME ANKETIRANCA:	

NAVODILA

- Vzpostavljen kontakt z anketirancem, vendar OV ni končan → **pojdite na razdelek A**
- Naloge in/ali OV je opravljen/dokončan → **pojdite na razdelek B**

Stik	Dan	Datum	Čas	'Validator' ¹	Stanje veljavnosti		Komentarji
					Tip	Rezultat	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							

STANJE VELJAVNOSTI

TIP:	REZULTAT:
Izbran vnaprej.....1	Validacija ustrezno uspela.....1
Rezerva za vnaprej izbrane.....2	Možni problem.....2*
Dodatna validacija ²3	Validacija ni ustrezno uspela.....3*
	Zavrnitev4
	Nemogoče vzpostaviti kontakt5
	*Mora biti v celoti dokumentirano v razdelku C.

¹ Oseba, ki opravlja validacijo / ugotavlja veljavnost.

² V primeru suma zlorabe.

RAZDELEK A
VZPOSTAVLJEN KONTAKT Z ANKETIRANECM, VENDAR OV NI KONČAN

A1. {PO IMENU ZAPROSI ZA POGOVOR Z ANKETIRANECM}. Pozdravljeni, sem _____, kličem iz Andragoškega centra Slovenije v vezi z raziskavo PIAAC (IME RAZISKAVE V NAŠI DRŽAVI). Na dan, __ __ ____, vas je obiskal anketar in z vami opravil anketo PIAAC. Se spomnite, da ste govorili z njim/njo?

DA.....1 (A3)
NE.....2 (A2)

A2. Raziskava se nanaša na delovne in izobraževalne izkušnje odraslih. Po pošti ste dobili povabilo k sodelovanju in zloženko v kateri je opisana raziskava. Se zdaj spomnite?

DA.....1 (A3)
NE.....2 (A3)

A3. Ali ste na dan, __ __ ____, (DATUM ZADNJEGA KONTAKTA), živeli na naslovu (NASLOV: _____)?

DA.....1 (A5)
NE.....3 (A4)

A4. Kje ste živeli na dan (DATUM ZADNJEGA KONTAKTA) __ __ __?

KONEC: ZAPIŠI PODROBNOSTI V RAZDELEK C

A5. To je pomembna raziskava, ki se izvaja po celi Sloveniji. Vi ste bili izbrani po posebni znanstveni metodi. Anketa traja približno dve uri in za sodelovanje v njej se vam bomo zahvalili z uporabnim darilom. Kdaj bi bil najprimernejši čas, da se anketar oglasi pri vas in izpolnita anketo?

KOMENTARJI:

DATUM:	URA:
--------	------

KONEC: ČE SE ZDI POTREBNO, DODELITE ANKETIRANCA DRUGEM ANKETARJU

RAZDELEK B
NALOGE IN/ALI OV JE OPRAVLJEN/DOKONČAN

B1. {PO IMENU ZAPROSI ZA POGOVOR Z ANKETIRANČEM}. Pozdravljeni, sem _____, kličem iz Andragoškega centra Slovenije v vezi z raziskavo PIAAC {IME RAZISKAVE V NAŠI DRŽAVI}. Na dan, __ __ ____, vas je obiskal anketar in z vami opravil anketo PIAAC. Se spomnite te ankete?

DA.....1 (B3)
NE.....2 (B2)

B2. Anketar vas je spraševal o vaših izkušnjah z izobraževanjem in delom (in vas prosil da izpolnite nekaj nalog na računalniku ali v papirnatih zvezkih). Se zdaj spomnite?

DA.....1 (B3)
NE.....2 (B3)

B3. Ali ste na dan, __ __ ____, (DATUM ZADNJEGA KONTAKTA), živeli na naslovu (NASLOV: _____)?

DA, SEM ŽIVEL IN SPOMNIM SE ANKETE.....1 (B5)
DA, SEM ŽIVEL, VENDAR SE NE SPOMNIM ANKETE.....2 (B6)
NE, NISEM ŽIVEL TU.....3 (B4)

B4. Kje ste živeli na dan (DATUM ZADNJEGA KONTAKTA) __ __ __?

KONEC: ZAPIŠI PODROBNOSTI V RAZDELEK C

B5. V raziskavah, kot je ta vedno stopimo v stik z nekaterimi anketiranci, da ugotovimo ali naši anketarji anketo opravljajo korektno. Vprašala vas bom samo nekaj kratkih vprašanj.

B6. V katerem mesecu ste rojeni?

ODGOVOR ANKETIRANCA,
KI JE VPISAN V OV

ODGOVOR ANKETIRANCA
MED VALIDACIJO

B7. Katera je najvišja stopnja izobrazbe, ki ste jo dosegli?

ODGOVOR ANKETIRANCA,
KI JE VPISAN V OV

ODGOVOR ANKETIRANCA
MED VALIDACIJO

KONEC: ČE SE ANKETIRANEC NE SPOMNI ANKETE

B8. Približno koliko časa je bil anketar na vašem domu na dan anketiranja?

(MINUTE)

B9. Ali je anketar vpisoval vaše odgovore v računalnik, en/prvi del ankete?

DA.....1 (B10)

NE.....2 (B10)

B10. Ali za anketarja lahko rečete, da je bil:

Zelo prijazen.....1 (B11)

Srednje prijazen, ali.....2 (B11)

Neprijazen.....3 (B11)

B11. {ČE SO BILE NALOGE NAREJENE} Anketar vas je prosil, da rešite nekaj nalog na računalniku ali v papirnatih zvezkih. Ali vam je anketar kakorkoli pomagal reševati naloge, razen tega, da vam je ponudil naloge in pripomočke (kalkulator, ravnilo) ter bral potrebna navodila?

DA.....1 (B12)

NE.....2 (B12)

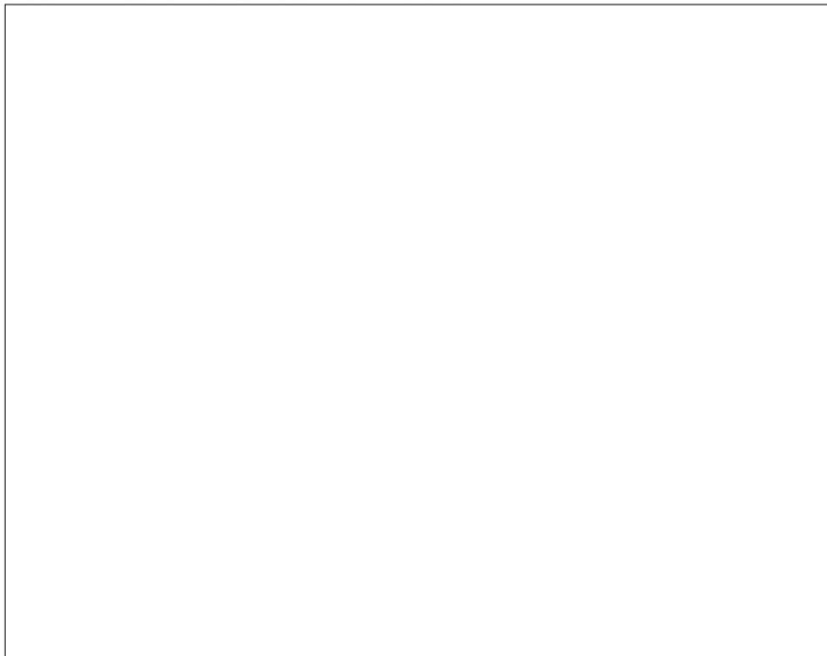
B12. {ČE SO BILE NALOGE NAREJENE} Na kakšen način vam je pomagal?

B13. To so bila vsa vprašanja. Najlepša hvala, ker ste si vzeli čas in odgovorili nanje.

KONEC: ČE JE POTREBNO ZAPIŠI PODROBNOSTI V RAZDELEK C

RAZDELEK C
ZAPIS PROBLEMATIČNIH SITUACIJ MED VALIDACIJO

ZAPIŠI VSE PODROBNOSTI IZ ORIGINALNE ANKETE ALI IZ VALIDACIJSKEGA RAZGOVORA, KI BI ZNALE POMAGATI PRI INTERPRETACIJI REZULTATOV VALIDACIJE:

Kartica z navodili za snemanje intervjuja

- Posnemite 3. in 10. intervju.
- Preden odidete zdoma, preverite, ali imate vse potrebno za snemanje in ali vse deluje.
- Preden začnete snemati, vprašajte anketiranca za dovoljenje.
- Poskrbite, da bo v prostoru kar največja tišina.
- Pazite, da ne boste pomotoma prekrili računalnika oziroma mikrofona.
- Vključite snemanje in počakajte 30 sekund.
- Posnemite naslednjo izjavo:
 - **Sem (vaše ime). Šifra intervjuja (#). Zdaj pa, (gospod/gospa/gospodična + osebno ime anketiranca), bom posnel/a najin intervju. Snemal bom samo osnovni vprašalnik z demografskimi podatki, ne pa vaj, ki jih boste reševali. Snemati moram po naročilu nadzornika raziskave, ki želi nadzorovati kakovost intervjujev. Dostop do posnetka bo imel nadzornik raziskave in Andragoški center Slovenije, ki je glavni izvajalec raziskave. Pravico imate do naknadnega preklica privolitve snemanja, ter do seznanitve s posnetkom. Posnetek bomo hranili še 1 mesec po zaključku anketiranja.**
- **Ali dovolite snemanje?**
- Posnetek predajte svojemu nadzorniku.

PRILOGA 16: OBRAZEC ZA POSLUŠANJE POSNETIH INTERVJUJEV

Projekt ESS: Merjenje učinkovitosti sistema izobraževanja in usposabljanja za izboljšanje usposobljenosti izobraževalcev odraslih od 2013 do 2015

OBRAZEC ZA POSLUŠANJE POSNETIH INTERVJUJEV

IME ANKETARJA:

ID anketarja:

NADZORNICA:

ID ANKETE:

DATUM SNEMANJA INTERVJUJA:

DATUM POSLUŠANJA INTERVJUJA:

KVALITETA SNEMANJA

1. Ali je anketar anketo posnel na CD?

DA.....1

NE.....2

2. Ali je anketar na začetku snemanja pojasnil, da bo snemal?

DA.....1

NE.....2

3. Ali je anketirančevo privoljenje za snemanje dobro slišno?

DA.....1

NE.....2

4. Ali je bil začetek intervjuja in osnovni vprašalnik posnet in dobro slišen?

DA.....1

NE.....2

Če ste odgovorili NE na katerokoli od teh 4 vprašanj, opišite problem:

Dodatne pripombe na kvaliteto snemanja:

Vsa 4 vprašanja morajo biti odgovorjena z DA, da ga lahko nadalje ocenimo.

SNEMANJE SPREJEMLJIVO ZA NADALJNJE OCENJEVANJE (nadaljujte)

SNEMANJE NI SPREJEMLJIVO ZA NADALJNJE OCENJEVANJE (končajte)

Projekt financirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo RS za izobraževanje, znanost in šport. Projekt se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete »Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja« in prednostne usmeritve »Izboljševanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja.«

OCENJEVANJE OSNOVNEGA VPRAŠALNIKA

Označite N/A, če postavka ni predmet te ankete in upoštevajte 3 točke pri skupnem številu točk.

	ZELO SLABO			ODLIČNO		N/A
A. Vprašanja so prebrana jasno	1	2	3	4	5	(3)
B. Nesugestibilno voden intervju/spraševanje	1	2	3	4	5	(3)
C. Anketar je upošteval potek vprašanj (flow)	1	2	3	4	5	(3)
D. Ima profesionalen odnos do anketiranca	1	2	3	4	5	(3)
E. Anketar se je prijazno odzval, če je anketiranec zavrnil odgovor	1	2	3	4	5	(3)
F. Pravilno je prevedel vprašanja v anketirančev materni jezik	1	2	3	4	5	(3)

ANKETAR MORA DOSEČI SKUPNO **VSAJ 18 TOČK**. ČE JE ŠTEVILO TOČK MANJŠE OD 18, JE POTREBNO ANKETARJA PONOVNO USPOSOBITI.

ČE JE KATERIKOLI ZGORNJI KRITERIJ OCENJEN Z **MANJ KOT 3 TOČKAMI**, JE ANKETARJA POTREBNO PONOVNO USPOSOBITI.

SKUPNO ŠTEVILO TOČK:

OSNOVNI VPRAŠALNIK JE SPREJEMLJIV

ANKETAR POTREBUJE PONOVNO USPOSOBLJANJE

KOMENTARJI:

POVRATNA INFORMACIJA ANKETARJU

Teme, za katere se mora anketar ponovno usposobiti (če je potrebno):

- VEŠČINE ANKETIRANJA
 - Jasno branje vprašanj, kot so zapisana
 - Poizvedovanje/spraševanje po pravilnem odgovoru
 - Drugo (obrazložite):

- STROKOVNOST
- STIK (rapport) Z ANKETIRANCEM
- DRUGO (obrazložite):

Povratne informacije so bile posredovane anketarju, dne :

Komentarji:

ANALIZA - Grafi

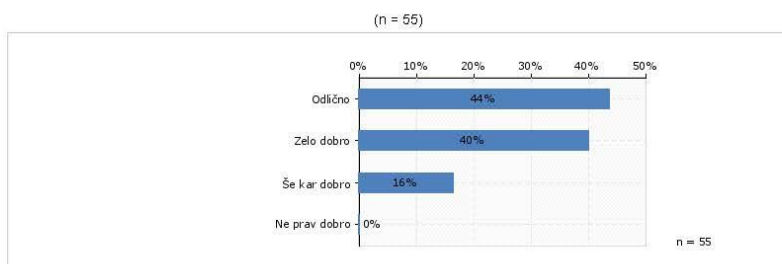
Zbiranje podatkov je potekalo od 24.11.14, 14:28 do 10.12.14, 8:40

Vpišite svojo štirimestno šifro anketarja PIAAC.

7153
7566
7115
7528
7412
7085
7047
7382
7641
7603
7276
7238
7160
7573
7122
7092
7054
7467
7016
7019
7429
7351
7313
7399
7283
7245

7658
7207
7580
7542
7504
7177
7139
7061
7474
7023
7436
7320
7252
7214
7665
7627
7511
7184
7597
7108
7481
7030
7443
7405
7078
7375
7672
7221
7634

Kako vas je celotno usposabljanje za anketarje (tudi Vaje za učenje doma) na splošno pripravilo za delo?

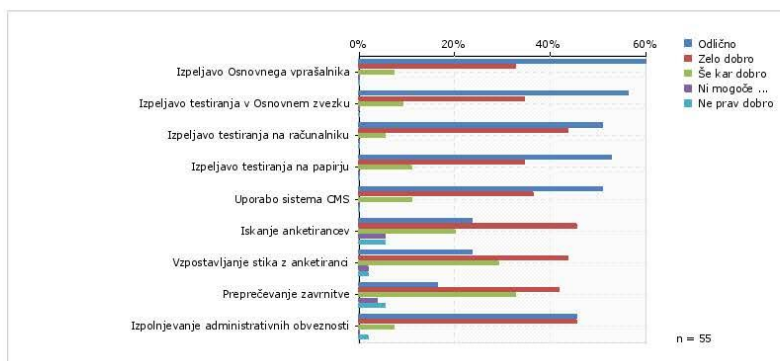
Kako dobro so vas Vaje za učenje doma pripravile na usposabljanje oziroma za delo na terenu? (n = 55)

Ali imate kakšne predloge, kako bi lahko izboljšali vaje za učenje doma (npr. drugi materiali ali navodila, ki bi jih lahko vključili)?

ah ne
-
ne.
nimam
priprave so bile sicer super, a se mi zdi manj pomembna teorija, kot potem dejanske izkušnje v praksi
nimam pripomb
delo na terenu je bistveno težje, kot je bilo prikazano na usposabljanjih. verjetno samo vaje ne bodo pomagale. prepričana sem, da so osebne lastnosti tiste, ki so pri takem delu še kako pomembne.
nimam konkretnih predlogov

Kako vas je usposabljanje, ki je potekalo na Andragoškem centru Slovenije, pripravilo na: (n = 55)

Čemu bi po vašem mnenju morali na usposabljanju posvetiti več časa?

ničemur
nimam pripomb
kar se mene tiče, je bilo vsega ravno prav.
vse je bilo v redu
preprečevanje zavrnitve in vzpostavljanje stika z anketiranci .
celotno izobraževanje je bilo strokovno izpeljano, koristne so bile tudi izkušnje anketarjev iz terena katerim bi morda bilo dobro posvetiti še več časa
pojasniti, kdaj izberemo kateri tip vprašalnika
načinu, kako motivirati anketiranca za sodelovanje, temu smo posvetili premalo časa in tega znanja ni nikoli preveč. torej sam pristop do anketiranca v praksi, ker to je najbolj važen del raziskave poleg korektno izpeljave seveda.
vzpostavljanje stika z anketiranci in preprečevanje zavrnitve
morda testiranju na zvezkih, saj si mi prvi primeri delali malo težav.
vajam za vzpostavljanje stiko v, izmenjavi izkušenj - profesionalni anketarji svetujejo začetnikom.
ne spominim se več dobro, pa še bolan sem bil. sam sem največ problemov imel z razmejitvijo kaj je z.i kaj ov, kaj osnovni zvezek - tak in drugačen.
kako ravnati, kako nagovoriti anketiranca, da se prepreči ali vsaj čim bolj zmanjša možnost zavrnitve. kako dolgo vztrajati pri obiskovanju anketirancev, ki jih nikdar ni doma in ni so reagrali na obvestila ali tistih, ki niso zavrnili, na klice pa ne odgovarjajo ali redko, ko je evidentno, da zavlačujejo in se izogibajo, nočejo pa naravnost zavrniti in ti še kar naprej dajejo neko upanje.
težko bi rekla ali dodala karkoli. usposabljanje je zajelo celoten proces dela. anketarji smo tisti, ki moramo biti kar malo psihologa in od nas je veliko odvisno kako se bodo anketiranci odzvali na naš obisk. situacij je zelo veliko in ljudje smo različni.
mislim, da so bile vse ključne teme kar dobro pokrite in sistematično obdelane. zdaj, ob koncu anketiranja na terenu, sem ugotovila, da bi bilo dobro kaj reči še o varnosti oz. samovarovanju anketarjev na terenu, kadar naletijo na kakšne neprijetne ali nepredvidene situacije.
vzpostavljanju stika, preprečevanje zavrnitve
mislim, da je bilo usposabljanje zelo dobro pripravljeno, ne bi ničesar spreminjala.
ni potrebno pri nobeni stvari

praktičnemu delu-vajam
zavrnitvam, navezavah stikov.
manjkal je sistematični pregled izpeljave ankete, redosled
iskanju anketirancev in vzpostavljanju stika - bolj prilagojeno razmeram.
mislim, da je bilo usposabljanju namenjeno dovolj časa.
uporabi sistema cms, preprečevanje zavrnite, bolj natančna analiza, kako komunicirati s problematičnimi anketiranci
zame ni bilo nobene stvari, ki bi morali še več obravnavati
statistiki
/
več časa bi morali posvetiti iskanju anketirancev in navezovanju prvega stika
administrativnim problemom
dovolj časa je bilo posvečeno vsemu.
menim, da je bilo vsem področjem posvečeno ustrezno veliko časa.
praktični izvedbi celotnega poteka anketiranja od začetnega do končnega pozdrava.
kot sem že omenila, gre po mojem mnenju bolj za osebne lastnosti.
praksi
več časa bi prav gotovo morali nameniti praktičnim primerom. se pravi reševanju različnih primerov anketirancev.
preprečevanju zavrnitve.
različnim možnim odgovorom na vprašanja iz osnovnega vprašalnika. čeprav je to zelo težko predvideti (vse možne situacije in vprašanja).
vse ok
vsemu je bilo posvečenega dovolj časa....
mislim, da je bilo vse v redu.
lahko bi bilo krajše
kako pridobiti več anketirancev
mislim, da je vsaka stvar zelo dobro in razločno predstavljena, in ni bilo potrebe po dodatni razlagi
menim, da ste si za vse sklope vzeli veliko časa.
vse je bilo ok.
mogoče administrativnim obveznostim.
simulacijam preprečevanja zavrnitve, razlagi, katere oz kakšne so možnosti pri posameznem vprašanju pri ov (izvedba ustreznega poteka anketiranja pri ov zahteva podrobno razlago vseh možnih situacij pri posameznih vprašanjih, ker se anketiranci pogosto ne zavedajo oz nimajo ozaveščenih dejavnosti ali kompetenc, ki jih uporabljajo pri svojem delu oz v vsakodnevnem življenju (npr. v kolikšni meri uporabljajo ulomke,... kaj zanje pomenijo preproste enačbe, ipd., kaj zanje pomeni fizično delo, v kolikšni meri računajo,... pri teh vprašanjih so se v največji meri pojavljala dodatna vprašanja ali pa so bili anketiranci spraševali kaj je pri posameznem vprašanju misljeno. velikokrat se mi je zgodilo, da je anketiravec spremenil svoj odgovor na vprašanje, ko je zvedel za podrobnosti)

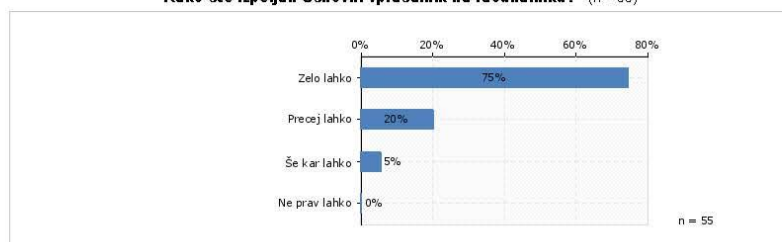
čas je bil dobro razporejen.
mislim da je bilo vse o.k. tam ker je nižja ocena je to zato, ker organizator še ni imel izkušnje z vsemi variantami odklonitve s strani anketirancev in drugih oblik vedenja anketirancev. zlasti prebivalstva v blokovskih, mestnih naseljih. zelo sem bil razočaran nad zavrnitvijo sodelovanja predsednika države, da bi vspodbudil sodelovanje državljanov v anketi. poden od morale. se pa je ta poden čutil tudi na terenu.
nič posebej

Čemu bi po vašem mnenju lahko na usposabljanju posvetili manj časa?

ker sem bila prvič, mi je bilo vse novo in zanimivo. nimam pripomb
mislim, da bi težko izpustili kakšno temo, ki je bila na umiku, čeprav so bili v usposabljanje vključeni tudi anketarji že z daljšo terensko kilometrinno.
vsebinsi in analizi vprašanj
ničemur.
nimam predloga. mislim da je bilo usposabljanje in kasnejše spremljanje, srečevanje, skrb za kontakt - skratka po dolgem času sem doživel izjemno profesionalno in čustveno vspodbudno organizacijo dela. kapo dol pred delovanjem in izvajanjem celotnega tima. hvala za priložnost in hvala za mnoge malenkosti.
iv
-
/
vzpostavljanju stikov in preprečevanju zavrnitve, razen za anketarje brez izkušenj
vprašanjem na koncu predavanja.
čas, ki je bil posvečen posameznim sekcijam usposabljanja (navedene pri prejšnjem vprašanju) je potreben za razlago podrobnosti projekta in uporabe cms sistema. informacije, ki smo jih dobili na usposabljanju, so potrebne za razumevanje in kakovostno izpeljavo projekta; čas posvečen posameznim temam se mi je zdel optimalno izkoriščen.
mogoče so se nekatere informacije tu in tam prevečkrat ponovile, da nam je bilo že rahlo odveč poslušati, ampak to konec koncev ni spomo, saj se tako neke stvari utrnejo.
ne spominim se več dobro, pa še bolan sem bil, vendar če dobro pomislim nisem vsega slišal - verjetno bi se dalo kaj skrajšati; po drugi strani se mi zdi fajn, da je trajalo toliko časa ker čas prinese domačnost z anketo seveda skozi naloge.
vsak del je pomemben
čas je bil dobro razporejen.
vsega je bilo primerno dovolj
vse je bilo pomembno
razdelili bi usposabljanje na sodelavce, ki prvič delajo na terenu in na izkušene terence
to je odvisno od vsakega posameznika, nekdo, ki ima manj izkušenj bi verjetno potreboval več, anketarji z večjimi izkušnjami pa manj, mogoče bi bilo smiselno anketarje deliti v skupine po izkušnostiin temu primerno prilagoditi usposabljanje
manj časa bi posvetili vsem teoretičnim razlagam.
ne vem
po mojem mnenju je bilo čisto ok.
ničemur
mislim, da je bilo usposabljanje zelo dobro pripravljeno, ne bi ničesar spreminjala.

manj časa posvetiti praktičnemu delu iskanja anketirancev in vzpostavljanju stika na terenu, vendar se po potrebi, dodatno ali individualno posvetiti sodelavcem, ki nimajo izkušenj z anketiranjem. izkušeni anketiranci že imajo svoj način dela na terenu, in je ta del usposabljanja za njih nezanimiv.
vse je bilo primerno zajeto
izpolnjevanju administrativnih obveznosti
vse je bilo ok.
taksonomiji poklicev (dovolj bi bilo, če bi bil vključen samo del, potreben za anketarje).
menim, da je bilo vsem področjem posvečeno ustrezno veliko časa.
izpeljevanju testiranja na računalniku - računalnik nas vodi sam od vprašanja do vprašanja
tistemu predavanju v zvezi s poklici, ki ga je vodila ga iz statističnega urada.
za vse sklope ste si vzeli še preveč časa. to je potrebno pri novih anketarjih, ki še niso delali nobenih anket. bolj je pomembno iti večkrat skozi anketo (to smo delali doma), kot pa poslušati teorijo in komentarje anketarjev. iz izkušenj vem, da je vsak anketiralec zgodba zase in ti večinoma nasveti drugih ne koristijo veliko. večno veščini pridobiš z delom na terenu, in ne na usposabljanjih. anketiralec moraš prebrati in se mu v hipu prilagoditi.
problematike zavrnitev
manj čas bi morali posvetiti teoretični zadevam
mnenjem in komentarjem anketarjev (ne da so v celoti nepotrebna, ampak na letošnjem izobraževanju se je debata kar nekajkrat ponovila, ker je vsak želel izpostaviti svoje izkušnje, čeprav niso bile relevantne)
ponavljanju navodil :-)
reševanju nalog
ne je kar primerno razporejeno
izpeljavi osnovnega vprašalnika.
trenutno se ne spominim, da bi bilo potrebno kateremu področju nameniti manj časa.
vsega je bilo dovolj in ne preveč.
dolgim komentarjem anketarjev.
nimam pripomb

Kako ste izpeljali Osnovni vprašalnik na računalniku? (n = 55)

Opišite težave, ki ste jih imeli vi ali anketiranci pri izpolnjevanju Sklopa A: Splošne informacije. Sklop A se nanaša na demografske podatke o anketirancu.

iskanje naslovov
brez posebnih težav.
ni težav.
nisem imela težav.
brez težav
pri nekaterih je bila spoma telefonska številka
težav ni bilo, nekateri anketiranci so imeli nekaj pomislekov pri sporočanju svoje telefonske številke.
brez težav.
ko je anketa enkrat zaključena, ne vidiš več tel. številke, da bi jo vpisal v obrazec o izpolnjeni anketi. pri stikih bi mogoče omenila še to, da napačno napisanega stika ne moreš izbrisati.
morda je malo moteče, da se preverjanje podatkov ponovi.
ponavljanje določenih vprašanj
tukaj ni bilo načeloma težav.
anketiranci so komentirali, zakaj ne piše, da so se rodili v jugoslaviji ali pa zakaj ne piše, da so se njihovi stari starši rodili v italiji
ni bilo težav
nobenih težav...
nisem imela težav
ni težav
ni bilo težav, le neumno se jim (nekaterim) je zdelo, da se ponavljajo vprašanja.
nekateri so se pritožili, da so podatki preveč natančni in posegajo v zasebnost anketiranca
-
/
teh težav nismo imeli.
ni bilo težav.
ni bilo nobenih težav
nisme imela težav
jih ni bilo
ni bilo nič posebnega.
ni
ni bilo nobenih težav.

nič
nobenih
ni bilo posebnih težav
vprašanja se ponavljajo, jih ne berem dvakrat, samo dlje traja, ker vse 2x vpisuješ
vprašanjem glede študentskega dela.
nobenih posebnih težav

Opišite težave, ki ste jih imeli vi ali anketiranci pri izpolnjevanju Sklopa B: Izobrazbena raven. Sklop B se nanaša na izobrazbo anketirancev, kot tudi na formalno in neformalno izobraževanje.

vrstni red vprašanj je bil po mojem mnenju napačen, saj ni prilagojen za upokojence - najprej ga sprašujemo po izobraževanju (tudi na delovnem mestu) potem šele sledijo vprašanja o statusu (zaposlen, upokojen,...)
nisem imela težav
predolgo, občutek ponavljajočih se vprašanj. anketiranci so tu izgubljali svoje potrpljenje.
ni
včasih kakšen anketiravec sam ni vedel v katero izobrazbo (npr. strokovno ali poklicno...) spada njegova dokončana šola. včasih so ljudje v praksi tudi težko razločili, kdaj je neko izobraževanje seminar, delavnica ali tečaj oziroma smo se zmedli pri vprašanju v zvezi z izob. na delovnem mestu oziroma seminarji- kdaj naj nek seminar označimo pod seminarji ali damo to pod izobraževanje na delovnem mestu, saj so bili anketiranci na seminarju na delovnem mestu.
zelo malo težav. kdaj pa kdaj niso vedeli, kako bi uvrstili svojo izobrazbo - sprememba programov, a smo s pomočjo lestvice (acs) to vedno primerno rešili.
če si pravilno pomagal razumeti vprašanje - ni bilo težav
nič
ni bilo težav. večkrat sem samo poudarila, da se štejejo tudi ostala izobraževanja, ne samo formalno.
brez težav
znanstveni magisterij/magisterijem bolonjske stopnje bi morala biti ločena
eni anketiranci so imeli magisterij po končani univerzi, drugi pa magisterij po bolonskem izobraževanju. starši anketirancev po današnjem opredelitvi niso končali niti osnovne šole, saj se nekoč smatrala končana osnovna šola - če so dokončali samo štiri razrede
-
/
brez posebnih težav.
ni bilo težav.
manjši problem je bil pri mlajših, eden je bil v procesu spremembe izobraževalne ustanove (prepis na fakulteti), zato nisva vedela, pod kaj naj ga uvrstiva
včasih je bilo mogoče kakšnemu od anketirancev nerodno priznati stopnjo izobrazbe, v večini pa ni bilo težav
anketiravec je včasih težko določil raven svoje izobrazbe (starejši anketiranci z nižjo izobrazbo in mlajši anketiranci zaradi sprememb zakonodaje na tem področju). pripomoček, v obliki grafične tabele, pa je te dvome odpravil.
težav ni bilo.
enako, kot prejšnje vprašanje

ni bilo nobenih težav.
ni bilo posebnih težav; anketiranci, predvsem tisti z nižjo izobrazbo so odgovarjali s tem, da so direktno povedali katero šolo so končali oz koliko let so se šolali pri srednji izobrazbi, nekajkrat se je zgodilo, da svoje končne izobrazbe niso znali uvrstiti v ustrezno kategorijo, višje izobraženi niso navajali katero konkretno šolo so zaključili.
brez težav
ni bilo težav
nobnih težav...
motilo me je ponavljanje nekaterih vprašanje npr. nadaljevanje formalnega izobraževanja, slutim, da je anketirancem bilo težko razmejiti seminarje, delavnice, tečaje itn.
nobnih posebnih težav
jih ni bilo
splošni programi. če nisem vedel kam točno uvrstiti določeno izobrazbo sem to dal pod opombo
anketiranci niso znali sami uvrstiti svoje formalne izobrazbe v kategorije po področjih - praviloma so potrebovali pomoč
nisem imela težav.
ni težav.
brez težav.
pri izobrazbeni ravni smo pri nekaterih anketirancih bili v dilemi v katero skupino izobrazbenih vej spadajo, glede formalne in ne formalne izobrazbe ni bilo problemov.
nobnih
na b_r12 nas vprašalnik napoti na kartico št. 14, ki je dejansko ne rabimo b_q12 ... 12g da/ne, šele pri b_q13 dejansko rabi to kartico. nekateri se ne spominjajo, ali je bilo neko izobraževanje v službi v zadnjih 12 mesecih ali mogoče že prej, nekateri težko ocenijo skupno trajanje...
posebnih težav ni bilo
ni bilo nič posebnih težav
tudi tu ni prihajalo do težav.
razlika med bbolonjski stopnjo in staremu načinu izobraževanja.

Opišite težave, ki ste jih imeli vi ali anketiranci pri izpolnjevanju Sklopa C: Sedanji status in preteklo zaposlitve. Sklop C se nanaša na trenutni zaposlitveni status anketirancev in njihovo delovno zgodovino.

nič
vsekakor bi morali vključiti tudi izkušnje študentskega dela, honorarnega dela ipd.
posebnih težav ni bilo.
nisem imela težav
nekateri so imeli pripombo glede delovne dobe, češ kaj ima veze s tematiko.
ni bilo posebnih težav
brez težav

brez težav. tisti, ki so bili brezposelni ali imajo status invalida, jim je bilo to nekoliko nerodno priznati, upokojeni so to povedali z veseljem.
nobenh posebnih težav
ni
nič.
ni bilo težav
včasih so anketiranci težko določili svojstatus zaposlitve oz. kam spadajo njihovi denarni prejemki.
enako - zasebnost
ni bilo težav.
nobenh težav...
ni težav
delno ponavljanje vprašanj naveliča anketiranca. a sklop je večkrat časovno predolg.
nekateri niso čisto sigurni, koliko let so imeli plačano delo in kar malo ugibajo, tako da je res približno...
ni bilo nobenh težav.
jih ni bilo
oseba je na čakanju, ne išče več zaposlitve, ker se bo npr. čez nekaj mesecev ali dve leti upokojila, torej je sedaj uradno nezaposlena
nisem imela težav.
krog vprašanj ki pripeljejo do zaposlitvenega statusa, je morda malo odveč (pri študentih, nekoliko manj pri brezposelnih).
nobenh
brez posebnih težav.
-
/
brez večjih težav.
teh težav nismo imeli.
težav ravno ni bilo, saj sem s podvprašanji prišla do želenih podatkov.

Opišite težave, ki ste jih imeli vi ali anketiranci pri izpolnjevanju Sklopa D: Sedanja zaposlitev. Sklop D se nanaša na trenutno zaposlitev anketiranca.

brez posebnih težav.
enako
veliko jih je brezposelnih
ni bilo težav, ker sem vnaprej povedal kaj ne sodi k odgovarjanju - recimo delo prek študentskega servisa

problem je bil v primeru, ko je bil gospod direktor/lastnik svojega podjetja in hkrati upokojenec, v praksi ni več veliko delal, vprašalnik sva pa izpolnjevala v celoti, ker je bil pač vseno direktor. drug problem so matere na porodniški, ko ubistvu imajo status zaposlene, a v zadnjih mesecih niso opravljale svojega dela (a se nameravajo vrniti v službo).
nekateri so imeli težave z opisom delovnih nalog.
ni težav
manjše težave pridoločanju šifer.
ni bilo težav
nobnih težav...
večina (ali vsaj mnogi) ne želijo povedati, kakšne dohodke imajo.
brez težav
pri brezposelnih je prišlo včasih do zadržev pri tem sklopu.
posebnih težav ni bilo.
nič.
brez posebnosti, nekateri so imeli težave z navedbo delovnega mesta oz je bilo potrebno s podvprašanji iz njih izvleči kaj delajo na delovnem mestu. pri navedbi dohodka so povedali koliko zaslužijo (imela sem en primer, ko anketiranka ni želela podati sv dohodkov oz to ni smela zaradi pogodbe), so večinoma poznali svoj neto dohodek, z bruto zneskom so večinoma imeli težave.
ni bilo težav.
ni bilo nobenih težav.
včasih je bilo težko enoznačno opredeliti: s čim se ukvarja podjetje kot celota?
ni bilo posebnih težav
delno ponavljanje vprašanj naveliča anketiranca a sklop je večkrat časovno predolg.
mogoče malo preveč vprašanj, nekaterim se je zdelo, da se stvari ponavljajo
-
/
nobnih posebnih težav
nisem imela težav
ni
nisem imel težav
nisem imela težav
oseba je bila zaposlena pri delodajalcu, trenutno je na porodniški, katero ji plačuje država, uradno ni več zaposlena pri delodajalcu
jih ni bilo
problem se je pojavil pri sp.-jih, saj postanejo določena vprašanja zato dvoumna: npr. koliko zaposlitev imate...
težave so se občasno pojavile, ko je bilo potrebno določiti naziv anketirančevega delovnega mesta, vendar sem zadev z dodatnimi vprašanji razjasnil.
nobnih

nič
podobno zadnjemu odg.
nisem imela težav.

Opišite težave, ki ste jih imeli vi ali anketiranci pri izpolnjevanju Sklopa E: Zadnja zaposlitev. Sklop E se nanaša na anketirančevo zadnjo zaposlitev.

ni
nobenh posebnih težav
nič.
enako kot zgoraj.
nisem imela težav.
posebnih težav ni bilo.
jih ni bilo
ni bilo težav.
nobenh težav...
nobenh
brez težav
delno ponavljanje vprašanj naveliča anketiranca a sklop je večkrat časovno predolg.
ni težav
mogoče malo preveč vprašanj, nekaterim se je zdelo, da se stvari ponavljajo
nič
nisem imela težav
enako kot pri prejšnjem vprašanju. brez posebnosti, nekateri so imeli težave z navedbo delovnega mesta oz je bilo potrebno s podvprašanji iz njih izveči kaj delajo na delovnem mestu, pri navedbi dohodka so povedali koliko zaslužijo (imela sem en primer, ko anketiranka ni želela podati sv dohodkov oz to ni smela zaradi pogodbe), so večinoma poznali svoj neto dohodek, z bruto zneskom so včinoma imeli težave.
ni bilo težav
-
/
enako
kako pogosto lahko načrtujete lastne dejavnosti/ razporejate svoj čas na delovnem mestu - to sta vprašanji na kateri smo težko dobili odgovor, saj sta bili anketirancem dokaj nerazumljivi.
ni bilo težav - zadnja zaposlitev je zadnja zaposlitev
ni bilo nobenh težav.

vsekakor bi morali vključiti tudi izkušnje študentskega dela, honorarnega dela ipd.
ni bilo posebnih težav
brez posebnih težav.
podobno zadnjemu odg
ni bilo težav.

Opišite težave, ki ste jih imeli vi ali anketiranci pri izpolnjevanju Sklopa F: Veščine na delovnem mestu. Sklop F se nanaša na aktivnosti, ki jih anketiravec izvaja na delovnem mestu.

dodatna podvprašanja so dala odgovore
nič.
v kolikšni meri lahko spreminjate 1. vrstni red nalog/ 2. način na katerega opravljate svoje delo - vprašanji sta delali velike težave, saj so ljudje težko razumeli kaj točno želimo od njih. vprašanje - d. q12b sem pa še sama tako težko razumela, anketiranci pa sploh težko, saj je bilo čudno zastavljeno. to je oblikovno pretežno zastavljeno vprašanje, čeravno je morda odgovor enostaven.
kakšnemu je bilo malo dolgočasno
ni bilo nobenih težav.
brez posebnih težav.
nisem imela težav
oseba dela v trgovini ali lokalu ali npr. v proizvodnji, uporablja samo program firme, ne uporablja drugih programov (internet, word excel...) pojavilo se je malo dvoma ali to pomeni, da uporablja blagajno ali računalnik. v teh primerih sem napisala tako, kot se je anketiravec opredelil.
ni težav.
povedali so po resnici kaj točno počnejo in jim ni bilo težko
nobenih
ni
nobenih težav...
brez težav
nekateri se niso znali izraziti.
-
/
anketiranci z nižjo izobrazbo večinoma niso imeli ozaveščenih veščin, ki jih izvajajo na delovnem mestu in so spraševali za dodatna pojasnila, kar se tiste tiče organizacije časa in načina dela. višje in visoko kvalificiran kader je imel dokaj natančno sliko oz. predstavo o organizaciji svojega dela, s katerimi veščinami operirajo pri svojem delu n v kolikšni meri - so imeli dokaj razdelan sistem kako delajo in katere veščine uporabljajo v kolikšni meri; kaj delajo. v sklopu teh so po dodatnih pojasnilih spraševali tisti, pri katerih so pri delu pomembne podrobnosti.
ni bilo težav.
ja tu je pa bilo potrebno nekaj spretnosti poznavanja dela v bivši industriji- meni ni bilo težko najti izraze ali pravilno vprašati
dovolj dobro so jih anketiranci opisali
ni bilo težav

anketiranci včasih ne znajo sami definirati svoje delovne obveznosti
nobenih posebnih težav
mogoče malo preveč vprašanj, nekaterim se je zdelo, da se stvari ponavljajo
ni bilo težav, na tem mestu so se začeli dolgočasiti.
ni težav, težko razumljiva vprašanja o potrebni usposobljenosti in potrebni delovni dobi za opravljanje dela
posebnih težav ni bilo. pri nekaterih anketirancih je bilo malo težav pri razumevanju in interpretiranju vprašanj kot so kako pogoste berete navodila ali smernice. potrebno je bilo malce razlage, kakšen primer, da so znali vprašanje ustrezno povezati oz. aplicirati na svojo delovno situacijo.
jih ni bilo
nisem imela težav.
nič
radi so pripovedovali kaj delajo in ni bilo težav, razen pri enem, ki je zaposlen v slovenski vojski in so njegove naloge tajne.
nepotrebna vprašanja v primeru da je samozaposlen in nima zaposlenih
nič posebnega.
dostikrat anketiranci niso znali smiselno odgovoriti na vprašanja o svojem delovnem mestu in nalogah.

Opišite težave, ki ste jih imeli vi ali anketiranci pri izpolnjevanju Sklopa G: Pismenost, matematična pismenost in IKT veščine na delovnem mestu. Sklop G se nanaša na branje, matematično pismenost in uporabo komunikacijske tehnologije na delovnem mestu.

ni bilo težav
različna interpretacija uporaba preprostih funkcij in enačb, sklop elektronske pošte se ponavlja
-
/
včasih se je delo prepletalo s privatnim življenjem, na primer s.p.
skoraj vedno je bilo potrebno posebej razložiti posamezne kategorije branja.
teh težav ni bilo.
anketirance je bilo potrebno večkrat opozoriti, da so se osredotočili samo na delovno mesto
starejši so bolj večji papirne oblike kot računalniške
ni bilo težav.
večina tistih, ki na delovnem mestu ne uporabljajo računalnika je tudi odgovorila v tem smislu.
imela sem npr. pošto uslužbenko, ki dela za šalterjem. sprejemati mora tudi položnice. nekatere so dejale, da v službi ne računajo, saj samo vnesejo podatke v računalnik in jim računalnik sam računa.
nobenih
brez posebnih težav.

ni težav.
nisem imela težav
matematična in bralna , problem, predolgo, prenaporno
anketirancem bile nekatera vpr. preveč podobna.
brez težav
nič.
nekateri od anketirancev so imeli probleme z razumevanjem posameznih vprašanj, niso vedeli kaj naj bi le-ta pomenila ali pa so se jim zdela vprašanja enaka, tako da so potrebovali dodatno obrazložitev z moje strani
enostavno , delavec v proizvodnji na tekočem traku že po logiki ne more prodajati in tako podobno, tu je bilo potrebna logika
nobenih težav...
ni bilo težav, na tem mestu so se začeli dolgočasiti.
kar nekaterim se je zdel ta sklop predolg.
predolg del za anketiranca
večasih se pojavi dvom, kaj so smernice, kaj priročnik, kaj navodila...
ni
nekateri anketiranci niso razumeli vprašanj, saj so zelo podobna.
v večini ni bilo težav; nekateri niso razlikovali kaj je to priročnik, kaj so smernice dela, kaj so navodila, so potrebovali praktičen primer. - to so bili v večini ljudje z nižjo izobrazbo oz tisti, ki tega niso uporabljali v svojem delu, pri komunikacijski tehnologiji sem jim morala v večini povedati primere socialnih omrežij ali programi za it komunikacijo.
posebnih težav ni bilo.
nič
ni bilo nobenih težav.
zdi se mi, da anketiranci občasno niso razumeli teh vprašanj, ko sem jim ponovil vprašanje in poudaril, da je to vezano na delovno mesto pa so bili odgovori velikokrat drugačni, kot so jih omenili na začetku.
nekaterim je bilo potrebno natančneje (večkrat) prebrati vprašanja.
ni težav vendar dolgčas
jih ni bilo
nisem imela težav.

Opišite težave, ki ste jih imeli vi ali anketiranci pri izpolnjevanju Sklopa H: Pismenost, matematična pismenost in IKT veščine v vsakodnevem življenju. Sklop H se nanaša na branje, matematično pismenost in uporabo komunikacijske tehnologije v vsakodnevem življenju.

jih ni bilo
ni
brez posebnih težav.

včasih se pojavi dvom, kaj so smernice, kaj priročnik, kaj navodila...
nisem imela težav.
posebnih težav ni bilo.
ni bilo težav
tudi teh težav ni bilo.
ni težav.
nič
nekaterim je bilo predolgo
uporaba interneta ne pomeni zadostne količine pismenosti.
velikokrat so mislili, da so na to že odgovorili. sem mogla poudariti, da se sedaj nanaša na njihove veščine v vsakdanjem življenju
anketirancem bile nekatera vpr. preveč podobna.
problem je pri s.p. jih in kmetih ker težko ločijo službo od vsakodnevnega življenja
ni težav vendar dolgečas
nekaterim je bilo potrebno ponoviti vprašanja.
nekaj anketirancev je odgovorilo, da uporabljajo računalnik v vsakdanjem življenju a se je med izpolnjevanjem nalog izkazalo, da sploh ne obvladajo dela na računalniku.
težko je bilo pri nekaterih poklicih razločiti, kdaj se uporablja npr. elektronska pošta v službeni namen in kdaj v zasebni namen. npr. podjetnik, ki dela doma, hkrati dela službene zadeve in domače, zato je bilo v takih primerih včasih težko potegniti ločnico.
nekateri anketiranci niso razumeli vprašanj, saj so zelo podobna.
starejši ljudje se še vedno držijo bolj papirne oblike in računanja na papir oz na pamet .kot da bi uporabili računalniške pripomočke
nekateri od anketirancev so imeli probleme z razumevanjem posameznih vprašanj, niso vedeli kaj naj bi le-ta pomenila ali pa so se jim zdela vprašanja enaka, tako da so potrebovali dodatno obrazložitev z moje strani
ni bilo posebnih težav
nobenh
tu se je največkrat pojavil prvi komentar, da je zadeva predolga. sploh, ker so odgovarjali na ista vprašanja, čeprav so se nanašala na vsakdanje življenje.
brez težav
predolg del za anketiranca
ni bilo nobenih težav.
imel sem pripravljene smešne zgodbece , ki so prispevale k razumevanju svojih spretnosti - recimo okoli kuhinje ali popravi v hiši
ni bilo težav, na tem mestu so se začeli dolgočasiti.
ni bilo težav.
nobnih težav....
prihajalo je do mešanje sklopa g in h, zato je bilo potrebno poudarjati, kdaj je šlo za vprašanja vezana na delovni mesto in vprašanja vezana na vsakodnevno delo.
večinoma so v tej sekciji niso spraševali po dodatnih podrobnostih z izjemo tistih, ki so izpustili sklop g. pri teh se ponovijo opažanja za sklop g.

ni bilo posebnih težav
-
/
nisem imela težav

Opišite težave, ki ste jih imeli vi ali anketiranci pri izpolnjevanju Sklopa I: Vprašanja o anketirancu. Sklop I sprašuje anketirance po njihovem pristopu do reševanja problemov in zdravju.

nič
jih ni bilo
pozitivne reakcije na sodelovanje-ljudje se radi razgovorijo o svojem zdravstvenem stanju
opisan način mišljenja in povezovanja je bil marsikomu nerazumljiv.
ni bilo težav
v redu
brez posebnih težav.
nekaj jih je bilo, ki so se jim vprašanja zdela čudna, drugače ni bilo težav.
nobenih težav...
ni težav.
ni bilo posebnih težav
ni
ni bilo težav.
nobenih
nisem imela problemov
ni težav, mislim, da je to eden bolj zanimivih delov ankete, tudi anketiranci so tukaj bili zelo prisotni in mislim, da so vsakič razmislili preden so odgovorili
ni bilo večjih težav
-
/
predolg del za anketiranca
brez težav
nisem imela težav
tu ni bilo težav
nekaterim se je zdelo vprašanje o reševanju problemov zapleteno in ga je bilo potrebno ponoviti (počasneje).

težav ni bilo, se je pa več anketirancev namuznilo ob vprašanjih o vplivu na to, kar počne vlada
brez.
nisem imela težav.
ni bilo nobenih težav.
nič.
nič posebnega.
odgovarjali brez težav oz. zadržkov.
posebnih težav ni bilo. je pa vprašanje, kako so anketiranci vprašanja o reševanju problemov na delovnem mestu razumeli oz. si jih interpretirali.

Opišite težave, ki ste jih imeli vi ali anketiranci pri izpolnjevanju Sklopa J: Demografski podatki. Sklop J se nanaša na anketirančevo gospodinjstvo in družino, na jezike, ki jih govori in na odraščanje v družini.

brez
tudi tukaj ni bilo težav
jih ni bilo
v redu
nisem imela težav
nobenih posebnih težav
ni blo posebnih težav
-
/
ni bilo težav
nič.
brez težav
povedo brez zadržkov
brez težav. v dveh primerih je anketiranec povedal, da je izgubil otroka zaradi nesreče ali samomora. v teh primerih je bil odziv dokaj čustven. demografske podatke so podajali brez zadržkov, malo nenavadno so se jim zdela vprašanja o tem katerega jezika so se v otroštvu najprej naučili in katerega običajno govorijo doma - ta vprašanja so se jim zdela povsem samoumevna - so se umirili, ko sem jim pojasnila, da so v vzorec vključeni tudi priseljenci in iz narodno mešanih družin in da projekt teče tudi na dvojezičnih področjih.
nobenih
komentarji, zakaj je pomembno, da živi s partnerjem ali ne in koliko so stari otroci, če jih že ima.
ni bilo večjih težav
ni bilo nobenih težav.
ni težav

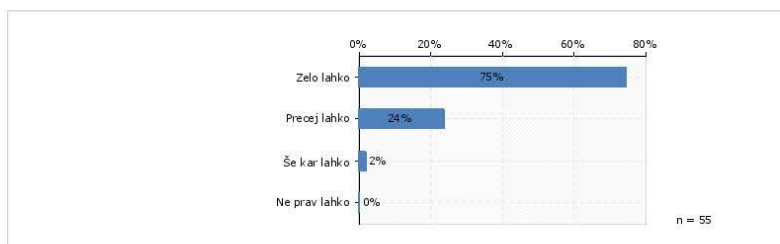
brez posebnih težav.
nisem imela problemov
v tem vprašanju sem vedno označila jezike, ki jih govorijo tudi doma, in ne tistih, ki se jih učijo tudi v šoli npr. (angleščina, nemščina), čeprav so kašne tri osebe vztrajale, da sem morala napisati še kakšen tuj jezik, ki ga sicer niso govorili doma, ampak so se ga učili samo v šoli
brez težav
ni bilo težav.
samo eden anketiranec je rekel, da bo odgovarjal samo zase, za ženo ni želel izdati statusa. imela sem tudi primer albanca, ki ni govoril slovensko, imel pa je dobrega prevajalca, naredila sva prvi sklop, zvezkov pa ne.
ni
nisem imela težav.
nič
nobenh težav, razen pri treh anketirancih, ki so potrebovali prevajanje določenih vprašanj, saj njihov materni jezik ni bil slovenščina.
ni težav.
posebnih težav ni bilo

Napišite, če imate kakšne druge komentarje ali predloge v zvezi z Osnovnim vprašalnikom.

je primerno zastavljen, mogoče malo manj podrobnih (osebnih) vprašanj zastavljenih na več načinov.
največ težav je predstavljal odgovor glede dohodka. ta segment je pripeljal do nezaupanja, da gre res samo za raziskavo o branju, pisanju,... osnovni vprašalnik je vsckakor predolg.
jih ni bilo
osnovni vprašalnik je preveč obsežen.
nimam komentarejev
nimam
nič
za delovno aktivno populacijo je ov vzel precej časa in so bili nekateri že sititvno in bolj umirjeno odzivali, če si jim pojasnil zakaj taka vprašanja ali način spraševanja.
ni bilo težav
nekaj anketirancev je imelo pomisleke oz. niso želeli odgovarjati na vprašanja o bruto plači.
vprašanja o karieri so mi bila pogosto neprijetna (sploh pri delavcih na tekočem traku, tik pred upokojitvijo), sem opazila, da anketiranci pogosto ne razmišljajo o kariernem načrtu, karieri (večina se jih je potem odločila za srednjo vrednost).
- osnovni vprašalnik je enostaven, kakšna vprašanja bi se lahko izpustila, pa prehodi iz vprašanja na vprašanje bi lahko šli hitreje.
predolgo traja pri ljudeh ki so zaposleni.
nimam komentarja.
običajno anketiranci niso poznali svoje bruto plače, uporabila pripomoček - tablico za preračun iz neto v bruto znesek
ni bilo težav.

nimama.
nobenh pripomb.
na spšno je program zelo počasen .
mogoče malo preveč vprašanj glede delovnega mesta
zavedam se, da je to izredno težko, a vseeno bi bilo potrebno vprašalnik še malenkost bolj prilagoditi ljudem (v smislu vključiti realne, ne le uradne idealne situacije in razmerja, predvsem pri delovnih izkušnjah)
program bi moral omogočati hitrejše premikanje po straneh
ni bilo težav predlogov nimam
brez težav
brez komentarja ali predloga...
vprašanja, koliko se strinjate s trditvami glede zaupanja vladi in ljudem so bila precej sugestibilna.
nimam.
nimam pripomb
ne.
mogoče bi bilo potrebno malo skrajšati osnovni vprašalnik
-
/
prav nobenh.
sklopi g+h+i so preobsežni
nekaterim ni bilo preveč všeč vprašanje o bruto od.
zelo podroben vprašalnik
nisem zaznal težav
ne
ni
sklop vprašanj glede kariere anketiranca je v večini primerov za anketirance dokaj nerazumljiv, problem je predvsem pri manj izobraženih ljudeh, ki niti niso gradili kariere -tu so ta vprašanja povsem odveč
moje mnenje: - vprašalnik je v nekaterih delih preveč razdrobljen (smernice, navodila, priročniki, ...); - nekatera vprašanja so podvojena (rojstni podatki) - meni je jasno, zakaj, anketiranci se pa čudijo in že sprašujejo in imajo pripombe...; - zdi se mi, tudi kakšna pripomba s strani anketirancev je bila, da bi v nekaterih primerih lahko prišli do statusa (študent, upokojenec, brezposeln,...) s precej manj vprašanji, če bi bil vrstni red vprašanj drugačen.

Kako ste izpeljali testiranje v Osnovnem zvezku na računalniku? (n = 55)

Opišite težave, ki ste jih imeli pri izpeljavi testiranja v Osnovnem zvezku in predlagajte morebitne rešitve teh težav.

osnovni zvezek so vsi (računalnik in papir) brez težav izpeljali.
ni bilo težav
brez
onemogočena je tipka enter in kolesček na miški, kar je mnogim povzročalo slabo voljo. z velikimi črkami bi morali označiti: kliknite, označite, vpišite podatek
tu ni bilo težav
ni bilo težav.
doosti anketirancev ni vedelo kako uporabljati slider na desni strani za pomikanje gor in dol. namreč večina je že navajena uporabljati kolesček na miški.
ni bilo nobenih težav.
potekalo je brez težav
joj, to pa jaz ne bom reševal/a, dajte prosim vi namesto mene. nekateri ljudje imajo tremo, saj počasi tipkajo ali ne znajo dobro uporabljati miške, zato jih je včasih bilo težko prepričati da so sploh poskusili.
ni bilo posebnih težav.
-
/
jih ni bilo
le če je šlo anketirancu zelo slabo in počasi.
ni bilo nobenih težav
kdor vsaj malo obvlada računalnik je z lahkoto rešil naloge, nekaterim je pri klikanju in vpisovanju pomagal otrok (večinoma osnovnošolec).
ni težav
ocenjevanje gre anketirancem na živce
nič
včasih anketiranci pač niso znali rešiti že teh nalog drugače pa brez težav

nimam pripomb
ni bilo težav.
kot omenjeno že prej: netočne napotitve na kartice, preveč razdrobljena vprašanja, preveč (nepotrebnih vprašanj).
pri izpeljavi testiranja nisem imel večjih težav.
imela nisem nobenih težav...
ni
nobenih posebnih težav - vse je bilo odvisno od anketarja do anketarja
nisem imela težav.
nisem imela težav
težav v oz ni bilo.
brez težav
žal mi je bilo, da nisem poznala vseh nalog, saj med anketiranjem anketirancem nisem želela kukati v računalnik oz. pod prste
ni bilo težav
- nisem imela nekih težav, mogoče je iziv za vsakega na začetku prilagoditev na delo samo z miško, druga vse ok.
največ težav so imeli pri reševanju zadnjega vprašanja - vozni red letala, begalo jih je, ali ker niso bili pozorni na trenutno uro na letišču ali pa niso znali uporabljati seštevanja v časovnem načinu
ni težav.

Kakšni so bili komentarji anketirancev, če so jih imeli, glede Osnovnega zvezka?

zdele so se jim lahke naloge, večina tistih redkih, ki je morda imela kakšne težave ali napačne odgovore, so jih imeli z drugim in zadnjim vprašanjem.
da je precej lahek.
nobenih komentarjev anketirancev...
niso se pritoževali
zelo lahko
nekaterim se je zdel smešno lahek.
nekateri anketiranci so vprašali, če se z njimi šalimo, da ta vprašanja so pa tako lahka, da jih vsak zna. potem pa je sam napačno rešil kakšno vprašanje. večina pa je reševala brez vprašanj in pripomb.
samo to, da je prevec nalog, včasih so vprašali koliko nalog še do konca.
oz se jim je zdel zabaven.
nekaterim so se zdela vprašanja otročje lahka in niso videli smisla v njih.
ni bilo komentarjev. kvečjemu je kdaj kdo rekel, da so v osnovnem vprašalniku lahke naloge, a sem mu odvmil, da bolj zahtevne še pridejo,
nič posebnega.

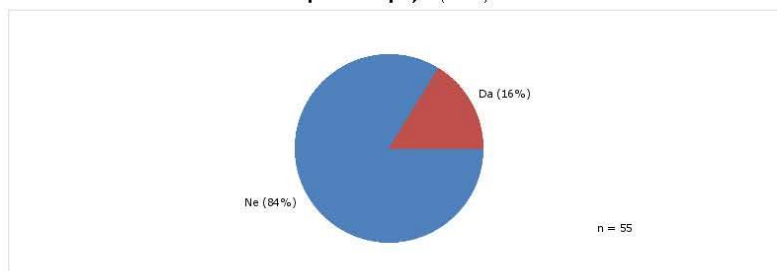
če že, so bili pozitivni.
da je prelahak
sedaj me boste pa testirali ?
večini anketirancem je bilo reševanje teh nalog všeč; zdele so se jim zelo enostavne.
ni
nekateri so mislili, da je tu že končana raziskava
zelo različne reakcije, od podcenjevanja njihove izobrazbe....do brezveznosti....
malo so se lovili, ker niso bili navajeni grafičnega okolja ali pa niso prebrali vprašanja oz kaj naloga zahteva od njih
nekateri so pričakovali konec, vidno so se odahnili. bila je potrebna motivacija za nadaljevanje. v dveh primerih sem prekinil in nadaljeval naslednji dan.
naloge so lahke
sva zdaj končala?
razen občasnih vprašanj: a je to to? se ne spomnim komentarjev.
pri osnovnem zvezku praktično ni bilo pripomb
anketiranci so sodelovali brez težav ni bilo komentarjev
večini so se zdele naloge precej lahke.
jih ni bilo
večasih so komentirali, da traja predolgo.
nobeni posebnih komentarjev.
da je zelo enostavno (čeprav niso vedno pravilno odgovorili).
večini anketirancev se je zdel osnovni zvezek zanimiv, naloge so jim bile nekakšen izziv. nekateri, predvsem tisti, ki vsak dan opravljajo fizična dela (kmetje, kmetice, starejši, bolniki) pa jim je bil zvezek nujno zlo.
preveč ponavljajočih nalog ter da je morda kakšna naloga ponižna
brez
ni.
anketarji nimamo vpogleda v to, v katerem delu nalog se anketiraneec trenutno nahaja
nobeni posebnih težav - vse je bilo odvisno od anketarja do anketarja
ni bilo nekih komentarjev...mogoče, da so vaje lahko
da se norčujemo iz njih z tako lahkim nalogami. :)
mogoče za nekatere prelahke
ni bilo komentarjev
večinoma neradi povedo o svojih dohodkih, tudi o zaposlitvah eni govorijo tako, da se ne bi dalo prepoznati imena podjetja. dolžina, preveč vprašanj (zakaj pa takoj niste napisali, da sem študent/upokojenka... in bi nekaj vprašanj lahko odpadlo?)... skratka, večina je že bila navedena.
preveč vprašanj in v nekaterih primerih jih je to že skoraj odbilo od sodelovanja.

večinoma so se jim zdele enostavne naloge, na začetku so bili še zelo zagreti za reševanje
ko so začeli s takšnimi vprašanji so bili nekateri presenečeni, ker je bilo lahko, posamezniki so se počutili dobro,
ni bilo komentarjev, samo nekateri manj izobraženi niso želeli ali zmogli slediti karticam
nekaterim se je zdel zelo lahek, prelahek, pojasniti, da štopamo čas.
ni bilo komentarjev.
-
/
ni bilo nekaj konkretnih komentarjev.
večinoma niso imeli nobenih komentarjev
ni bilo nič posebnega, nobenih komentarjev.

Kako ste izpeljali testiranje (naloge) na računalniku? (n = 55)

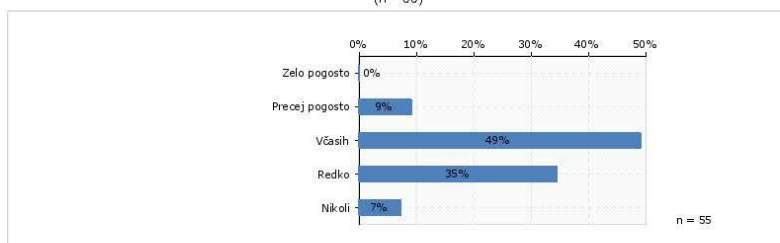
Ali ste imeli kakšne težave pri izpeljavi nalog na računalniku (zamrzovanje računalnika, izgubljanje podatkov ipd.)? (n = 55)

Opišite težave, ki ste jih imeli pri izpeljevanju nalog na računalniku, in predlagajte uspešne metode reševanja, ki ste jih uporabili za odpravljanje težav.

anketiranci so se včasih precenili glede znanja računalništva, zato so potem sledile komplikacije včasih sem imela občutek, da kar nekaj klikaj, samo da bi izpadli pametni.
preprosto sem verjetno stonl napako z preveč klikanja pri vходу. po telefonski zvezi s francijem sem dvakrat reševal situacijo tako, da sem po telefonskih - jasnih navodilih pripeljal računalnik in program, da mi je ponovno služil.
veliko težav pri označevanju, še posebej na strani plesne ulice
težave so se kazale predvsem v tem, da so anketiranci spraševali koliko nalog je še do konca, pa nisem znala povedati. so pa nekateri potožili, da ne morejo označevati z miško besedila in podobno.
v postopku shranjevanja anketnega vprašalnika sem zaprla ekran računalnika. s pomočjo francija smo naknadno prišli do podatkov in anketa je bila rešena.
pri izpjevavi ankete sem imela težave samo enkrat, ker je anketiranka sama zaprla program. drugače pa sem imela probleme pri prenosu anket, te so se zgubile kar nekajkrat...
dvakrat se je zgodilo, da mi je moral franci pomagat, ker se je podvojilo in nisem mogla nadaljevati
- samo pri eni anketiranki je bila težava, ker ji je pri reševanju vaj šlo kar iz vaje, potem pa nismo več prišli nazaj, je moral franci pomagat, tako, da sem šla še enkrat h njej dokončat vaje.
težav skoraj nisem imela. bile so zgolj tehnične, katere sem z francijem pomočjo uspešno rešila.

Kako pogosto so imeli anketiranci težave pri razumevanju navodil za izpolnjevanje nalog na računalniku?
(n = 55)

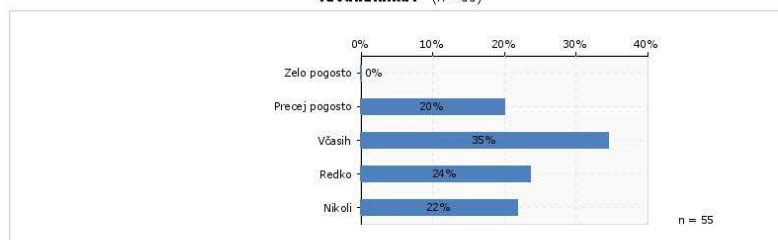
Kako bi izboljšali navodila za izpolnjevanje nalog na računalniku, da bi bila lažje razumljiva?

nekaterim ni bilo jasno, da gre za navodila in so že mislili, da je to že naloga. morala bi biti čim krajša, večina tako in tako postane jasna med samim reševanjem nalog.
navodila so zelo jasna, problem je, ker se anketiranci ne zberejo dovolj in jih ne preberejo dovolj natančno. motilo jih je tudi to, da se navodila kako izpolnjevati ponovijo dvakrat ali celo trikrat. le-ta navodila so zelo dolga in večina anketirancev je bila zmedena, saj so mislili, da so se že začele naloge, čeprav so bili še vedno pri navodilih za reševanje.
1. navodila bi morala biti na eni strani 2. s časom ne berejo vprašanje, ki ni v modrem okencu (izpustijo navodila klikniti na nasvete za delodajalce) 3. manjkala so navodila kako odznačiti označeno in ali naj odgovor poiščemo na drugi povezavi spletne strani (ali smejo tekmovalci pripeljati psa)
vse ok, le nekaten niso normalno dojemljivi...
morda, da bi navodila dobili v pisni obliki natisneno na papirju.
manj navodil oz. bolj jasno pokazati, da so to navodila.
ne vem. anketiranci bi morali več vedeti.

zaradi velikih razlik v stopnji pismenosti med anketiranci, zelo težko tako, da bi bilo ustrezno za vse. ni bilo težko pojasniti, kadar je bilo potrebno.
nič, vse je super- le nekatere malenkosti postanejo pomembne šele ko storiš napako . ampak zelo me je presenetila francijeva sposobnost pravilne diagnoze , ko si mu opisal kaj si storil in kakšno je stanje programa. neverjetno dobro . franci bi moral biti zdravnik.
v nekaterih primerih bi bila dobrodošla večja pisava, sicer pa so bili nekateri površni pri branju oziroma niso večji branja pa so zato imeli kakšno težavo.
v redu
ni treba
navodila so bila v redu, ljudje slabo berejo oziroma se ne poglobijo.
navodila je potrebno skrajšati, saj sem opazil, da se anketirancem na da brati dolgih navodil. Še posebej v zadnjem sklopu, ko se navodila ponovijo in večina reče: saj to je isto kot prej.
nimam predloga
odvisno od sposobnosti anketiranca
pogosto pri nalogi s sliko niso vedeli, katera slika je mišljena. problem sem rešila tako, da sem to poudarila pred začetkom reševanja nalog.
težave so imeli predvsem tisti anketiranci, ki bodisi slabše vidijo ali pa imajo težave z branjem.
- sej ni da oni nebi razumeli, samo včasih se precenijo, da znajo vse na računalniku delat, potem, pa skozi vaje ugotovi, da ne zna osnovnih stvari
navodila so bila nekaterim nerazumljiva, nekateri so mislili, da so to že naloge, nimam idej za izboljšave
nemogoče, raven znanja uporabe računalnika je tako različna, da bo vedno nek odstotek ljudi, ki ne bodo zastopili navodil pa če bodo še tako razumljivo napisana, kar so po mojem mnenju tudi bila
najprej navodila, nato naloge
predvsem naj bi bila krajša.
navodila so bila precej različna, tako da ni bilo potrebne razlage
pustil kot je
navodila so napisana dovolj razumljiva...
bolj enostavno in skrajšano napisati.
bolj preprosto navodilo.
pri delu v štirih različnih okoljih bi moralo biti pri vsakem vprašanju poudarjeno, da se lahko na kakšen način se lahko gibljejo med okolji.
ni mogoče.
navodila za izpolnjevanje pri vsaki nalogi bi lahko bila krajša, npr. samo: vpišite odgovor v oknce/ označite ustrezne podatke v besedilu ... pogosto navodila anketiranci le ošvkejo, zato bi bilo boljše, da so kratka. v navodilih za izpolnjevanje (pred nalogami) bi lahko pisalo, da bo pri vsaki nalogi navedeno, kaj je potrebno narediti (in nato prikazano, katere možnosti so to).
večina anketirancev ne želi pri nalogah veliko teksta zato bi bilo super če so navodila čim krajša a seveda dovolj jasna
problem je bil v njihovi nedoslednosti in nerazumevanju, ne v sistemu.
po mojem mnenju in izkušnjah so navodila dovolj razumljiva.
nimam idej
ni potrebe za spremembe
ne vem
bilo je preveč navodil in bila so napisana preveč strokovno.

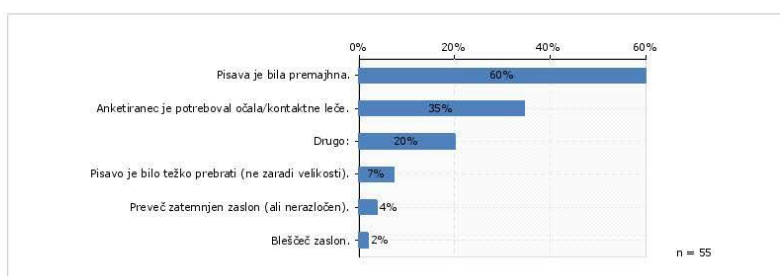
poenostavljena navodila, krajša navodila.
poenostavila bi jih, preveč je strani z navodili. ljudje so pozabili kaj so brali prej ali pa so jim bila navodila preveč samoumevna, povedati bi morali le bistvene informacije in pisati funkcije ki jih lahko pričakujejo v največ dveh slajdih sistematsko oblikovane
navodila so zelo razumljivo napisana, težave so imeli tisti, ki so jih zgolj preleteli in ne prebrali.
problem je bil samo ta, da niso dobro prebrali navodil.
mogoče bolj natančen opis
/
mislim, da so navodila kar razumljiva, samo večina ljudi je kar površnih in čeprav jih opozoniš da so navodila pomembna, jih bolj kot ne le preletijo
nekako je nesmiselno vprašanje, nekateri so hitro štekali, drugi počasneje, tretji lahko pa sploh ne, mislim, da je to odvisno od vsakega anketiranca kako sam razume,
niti ne bi, najbrž so bila navodila zasnovana z določenim raziskovalnim namenom, oziroma ne poznam, za to ne bi spreminjal.
uvodni del navodil se mi zdi, da je predolg.
včasih so bila predolga ali pa so bila nepopolna.
bolj konkretno postavljena vprašanja.
navodila so ok, verjetno pa je od posameznika odvisno kako razločno prebere navodila in kako jih nasprotno stran sliši.

Kako pogosto so imeli anketiranci težave pri branju besedila na zaslonu med reševanjem nalog na računalniku? (n = 55)

Kakšni so bili razlogi za te težave? (n = 55)

Možnih je več odgovorov.

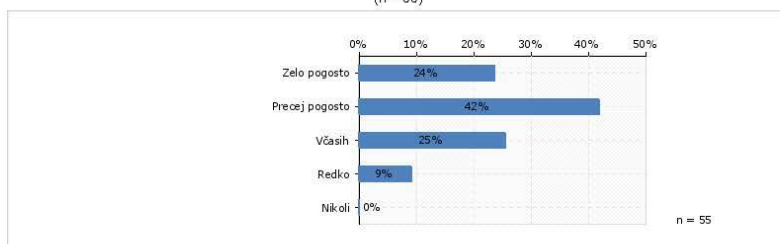

Odgovori	Frekvenca
posamezniki težko berejo, problem je tudi slovenski jezik (pri tujcih), nekateri pa niso imeli volje, ker so bili teksti dolgi in so zahtevali preveč časa,	
dolga besedila, slabo oblikovana oz. tako oblikovana, da ne pomaga pri branju ampak zahteva napor in pozornost ter natančnost.	
predolgi teksti	
miška ni dobro prijela	
premajhna sploh pri mednarodnih tel. klicih. težava je bila najpogosteje motivacija za branje vseh člankov.	
ne delovanje vseh funkcij tipkovnice	
premajhen font besedila	
preveč teksta	
še največkrat je bila po mojem mnenju problem zbranstvo (koncentracija) anketirancev, zato so prebrali večkrat, kakšen pa je verjetno kaj tudi preskočil.	
besedila je bilo preveč	
strah, utrujenost	

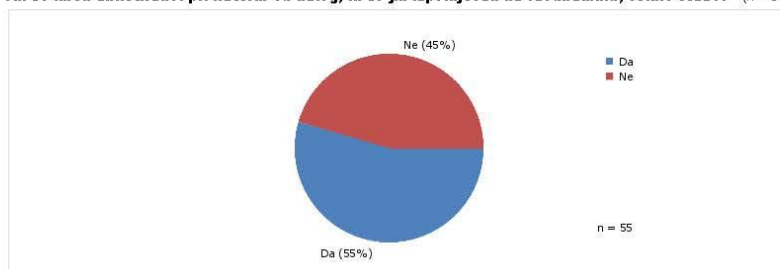
Kako pogosto so imeli anketiranci pripombe, da je nagovor pred začetkom anketiranja predolg? Nagovor pred začetkom anketiranja vključuje informacije o pomenu snemanja pogovora, shranjevanja zvočnih zapisov in privolitve v snemanje pogovora (n = 55).

Kako pogosto so imeli anketiranci pripombe, da so naloge, ki so jih izpolnjevali na računalniku, predolge?
(n = 55)

Ali so imeli anketiranci pri katerih od nalog, ki so jih izpolnjevali na računalniku, veliko težav? (n = 55)

Pri katerih nalogah, ki so jih izpolnjevali na računalniku, so imeli anketiranci veliko težav?

predvsem pri uporabi interneta, maili, tabele, reklamacija sobne svetilke nekaj je bilo slabše volje pri branju daljših tekstov saj je koncentracija in volja manjša po celem dnevu v službi. manj je bilo težav pri računanju
prijateljski tek - ali so psi dovoljeni. iskanje kolesarjev na seznamu. urejanje e pošte. sploh naloge iz računalniškega okolja.
pri nalogah, kjer je bilo potrebno urediti elektronska sporočila in stale podatke, iskanju podatkov v nalogah zaradi občasno dvomnih vprašanj, določevanju števila mestnega prebivalstva, mednarodnih klicih, pitjem vina po svetu, določevanju št. arneb.
oglas za iskanje zaposlitve, tabela guadalajari, nepregledna spletna pošta edvarda chana, genična zdravila, hipocampus
elektronska pošta, kakšne tabele, splet.
pri nalogah z daljšimi besedili. teh nalog se ni dalo na hitro rešiti, kot se je dalo recimo matematične. oblikovanje ni zelo prispevalo k preglednosti. večina jih je bila po tovrstnih nalogah precej utrujena.
pri urejanju pošte
pri nalogah z dolgim besedilom, pri nalogah v zvezi urejanja pošte, predvsem pri nalogi telefonske številke - totalno nepregledna naloga.
računalniški sklop.

pri računanju.
predvsem pri nalogah, ki so vsebovale veliko teksta. največji težavi sta bili velikost teksta in dolžina teksta. problem so bile tudi naloge, kjer anketiranci razvrščajo e-pošto. le-ta je namreč v drugačni obliki, ki so jo navajeni in jih je to zelo zmedlo.
urejanje podatkov v tabele (npr. naloga o zasedenosti seminarske sobe...)
elektronska pošta, računanje,
bralna pismenost - znanstveni članek o spominu in razlaga sistema telefoniranja na primeru portugalske.
procentni izračun
pri nalogah, ki so imele dolge tekste, saj jim je popuščala koncentracija in tudi volja in pa pri nalogah, ki so bile bolj spletne in računalniške, npr., pošiljanje pošte, kupovnje prek spleta.....
čitanje borznih podatkov, finančna pismenost,
ne morem točno opredeliti naloge. so pa nekateri anketiranci naloge preskakovali, ker jih niso znali rešiti.
excel tabela, kupovanje kart za nogometno tekmo, rezervacija sejnih sob in pa bralna naloga, kjer je potrebno poiskati besedo za središče govornega spomina.
pri nalogah z veliko branja in podčrtavanja. tam se jim ni ljubilo brati in veliko razmišljati.
računanje z amebami.
precej težav sem opazil pri označevanju delov besedila (ali posameznih besed).
v glavnem so bile težave, pri reševanju računalniških nalog - urejanje datotek - niso mogli uporabiti desnega klika, niso mogli kopirati.... veliko starejših ljudi je imelo probleme z uporabo miške - z označevanjem tekstov
zaradi tega ker niso prebrali kaj naloga zahteva od njih in ker niso bili pozorni na podrobnosti. praktično vsi narobe odgovorijo pri vprašanju koliko vstopnic morajo rezervirati na nogometni tekmi (ker je uvod naloga, da morajo rezervirati zase in še za 8 prijateljev - zase so spregledali), ko se je bilo potrebno sprehajati med okni, iz ravnotežja jih je spravljalo to, da pri nalogah ni bilo enotnega vizualnega sistema, da je bila vizualna oblika naloge drugačna od prejšnje, opazili so poudarjene informacije, nepoudarjenih pa niso registrirali...
anketiranci so imeli največ težav pri razumevanju tekstovnih nalog(predolgi teksti).
veliko drobnega teksta, ki zahteva veliko mero koncentracije za konkretne odgovore.
tam kjer je tekst premajhen, predolgi članki, se jim ni dalo brati, niso mogli osenčiti
predvsem tam, kjer so morali urejati elektronsko pošto, se pravi naloge iz računalniške pismenosti
naloge bralnega razumevanja (predolgi teksti, premale črke) in naloge v računalniških okoljih.
- mednarodni tel.klici (na majhno napisano) - pri nalogah (itm ter >jaka in jana tečeta

Ali imate druge komentarje in predloge glede nalog, ki so jih anketiranci izpolnjevali na računalniku?

manj nalog oz. časovna omejitev. po eni uri reševanja nalog je bila koncentracija že zelo nizka in včasih se enostavno niso želeli več poglabljati v naloge, čeprav bi jih morda znali rešiti jih zaradi tega niso
ni mi čisto jasna dodelitev nalog anketirancem, ki skoraj ne uporabljajo računalnika pa dobijo naloge z več področij
dolgi teksti so anketirance odbijali, natančno so prebrali le tekste, ki so jih zanimali ostalo so preleteli, pritoževali so se nad tem, da je preveč za brati
nimam komentarjev....
skrajšati število nalog. pri zaposlenih z odgovornimi službami je vedno problem s časom. do takega anketiranja izredno težko prideš. sam osnovni vprašalnik je za zaposlene zelo dolg. nato pa dobijo še zahtevnejše naloge, ki jih ni malo. mnogo takih je naloge preskakovalo, ne zato ker jih ne bi znali rešiti, ampak zato, ker se jim je zdelo vse skupaj predolgo in prenaporno. če bi bilo nalog manj, bi bile zagotovo bolj rešene.
-

/
nekateri je motilo to, da so morali dvakrat potrditi pravi odgovor
po mojem mnenju vsa dolga navodila pred nalogami niso potrebna. pove se, da računalnik deluje popolnoma enako kot smo navajeni doma.
ne.
edini problem je čas. če so bili omejeni s časom, so se ognili nalogam tako, da so šli enostavno naprej. žal. tu realna slika malo zbledi.
- nalog je preveč, še posebej pri bralni pismenosti je veliko člankov za prebrati (motivacija precej upade).
zasnova nalog in nalog testiranja mi zdi super. zelo uporabno pri testiranju večščin. sem navdušena. pokaže realno stanje kompetenc tistega, ki rešuje naloge.
urejevalnik pošte podoben microsoftovemu outlooku je bil marsikomu tuj.
nimam.
verjetno bi bili rezultati bolj realni, če bi bil anketiraneec neobremenjen z prisotnostjo anketarja ali družinskih članov. seveda, nekateri anketiranci ni motilo, posamezniki so bili zaradi tega morda malo nezbrani.
anketirancem so se zdele predolge naloge, ki so imele npr. 3 dele oz. vprašanja na isto temo, težke so jim bile bralne naloge, saj niso bili navajeni natančno prebrati toliko teksta (po navadi ga vsi samo preletimo), pa še drobni tisk je nekaterim delal težave.
mogoče malo preveč nalog
navodila pred nalogami so hudo predolga. z zavestjo, da anketa traja uro in pol se to prehitro prebere - če se sploh. ljudje so utrujeni in izčrpani in ne ljubi se jim. zelo malo je takih ki jim je to v zabavo, več jih je obžalovalo, da so sploh začeli.
anketirance, ki koristijo računalnik le za internet ni smiselno usmerjati, da rešujejo naloge preko računalnika, saj večina ne zna delati z računalnikom.
manj nalog, absolutno, ker ljudje nimajo toliko koncentracije, četudi si že vzamejo toliko časa.
mogoče, da so naloge manj obsežne
anketiranje je lahko, tudi zelo večščin, vzelo tudi cca 2,5 uri za celotno anketo, kar je bilo resnično preveč, kljub temu, da so bili anketiranci odgovorni in sledili navodilom ankete do konca. predvsem problematičen je bil del z nalogami, kjer nismo imeli odgovorov, kdaj bodo končali, čakali pa so jih domači in ostale obveznosti.
mislim, da nekateri naloge niso bile primerne njihovi izobrazbi,
nimam
zakaj ctrl+f ne deluje, bližnjice v excelu niso delovale, pogrešali so desni klik, spraševali so ali se med vajami meri čas in ali je še veliko, zakaj so dobili računalnik brez kvadratnih funkcij
kot sem že zgoraj omenila, so anketiranci komentirali, da je nalog odločno preveč in jih ni nikoli kraja. zato je večina njih pogosto klikala naprej, ne da bi se ukvarjali z nalogo. skratka, imeli so dovolj.
preveč dolgovazne naloge, nekateri dolgočasne in nesmiselne.
vsak anketiraneec je pojem zase, nekomu grejo bolj računste vaje, nekomu članki, nekomu meili itd...težko je oceniti, katere vaje so delale probleme, ker je bilo zelo različno...
naloge, ki vsebujejo veliko branja bi bilo potrebno skrajšati. anketiranci že ob pogledu na količino teksta izgubijo vso voljo do reševanja. ko nekako predelajo en tekst, se dostikrat zgodi, da so tudi naslednje naloge tekstovne. in to anketirance dostikrat odvme od reševanja. tudi če z reševanjem nadaljujejo, niso zbrani in kar tako na hitro izpolnjujejo. problem je tudi prr nalogah z e-pošto. zelo veliko ljudi dnevno uporabljajo e-pošto, vendar ne uporabljajo vseh njenih možnosti. tako so bili zelo zmedeni, ko so morali delati podmape ipd. in so naloge kar preskočili.
število nalog bi se lahko zmanjšalo, ker jih je bilo preveč.
moj predlog bi bil, da bi bilo manj nalog, tako bi anketiranci bili več časa v koncentraciji in bi bolj kvalitetno izpolnjevali naloge, opazila sem, da je marsikdo začel zelo intenzivno reševati, počasi mu je koncentracija popuščala, potem sem imela občutek, da spuščam naloge, in da komaj čaka da bo prišel do konca.
ne
nalog je občutno preveč in so popolnoma neprilagojene življenjskemu tempu. večina anketirancev je bila po končani anketi vidno izčrpana. naloge bi morale biti krajše, predvsem pa bi jih morale biti bistveno manj.
nobenih
nalog je preveč, vse skupaj predolgo traja, ljudje postanejo nestrpni. še posebej, ko jih pripravimo, da v povprečju traja dobro uro-uro in pol, sam se pa muči že 2 uri in več... verjetno se sprašuje o svojih sposobnostih, rad bi pohitel, pa mu ne gre...

n.e.
preveč nalog, problemi pri osenčevanju
nimam predlogov
preveč nalog, premajhno besedilo brez možnosti povečave, preveč obsežne naloge - besedilne sestavljene iz več delov oz. odgovorov, predolgo trajanje, nekateri so kljub nižji izobrazbi in delovnim izkušnjam prejeli zahtevne naloge, ki so jih sicer zavzeto reševali a se je videlo, da so kar v stiski, nekaj je, če to v miru rešuješ sam doma, nekaj povsem drugega, če nekdo pride na dom in in so zraven še družinski člani.

Kako ste izpeljali testiranje (naloge) v zvezkih? (n = 55)

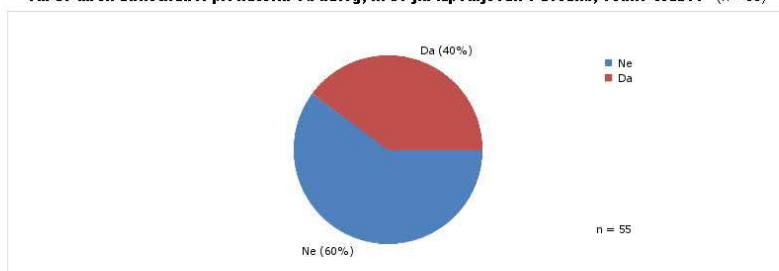
Kako pogosto so imeli anketiranci težave pri razumevanju navodil za izpolnjevanje nalog v zvezku? (n = 55)

Kako bi izboljšali navodila za izpolnjevanje nalog v zvezku, da bi bila lažje razumljiva?

ne vem
hmmm, lahko bi bila krajša, sicer če so jih prebrali, ni bilo težav.
vse ok, mogoče jim je bilo kaj potrebno bolj po domače razložiti, ampak zelo redko, bolj pri anketiranih ki niso znali 100% slovensko
menim, da so navodila dovolj razumljiva, ne glede na jasnost navodil, se bo pa vedno našel nekdo, ki nečesa ne bo razumel.
pri nekaterih vprašanih niso natančno vedeli kam vpisati odgovor
navodila so dovolj razumljiva, mi pa smo zato, da še dodatno razložimo, če je to potrebno.

tu ni bilo toliko težav, razen premajhna pisava.
mislim, da so dovolj razumljiva
mogoče bi bilo bolje, če bi navodila posredoval kar anketar, nekateri anketiranci, ki so imeli težave z branjem, so že pri prebiranju navodil (vzame še dodaten čas) postajali nestrpni.
so razumljiva
povečanje črk
enak odgovor kot pri navodilih na računalniku, navodila so bila več kot jasna vendar nikoli ne bodo razumljiva vsem
ni problem v navodilih
predvsem zvezek 1 ima predolga besedila, kar odvrne od reševanja naloge. verjamem, da se s tem pokaže tudi potrpežljivost ljudi, vendar na račun tega rezultati o bralni funkcionalnosti ne kažejo realnega stanja.
bili so redki anketiranci ki so se srečali s težavami
skrajšal navodila le na tiste stvari, ki jih zahteva naloga.
navodila so bila jasna, problem je bil bolj v anketirancih, saj redko berejo, rešujejo naloge, pišejo.
pri nekaterih nalogah so navodila na isti strani kot naloga pri nekaterih pa ne in to jih je dostikrat zmedlo in so začeli kar z branjem naloge.
navodila so bila jasna....
nalog je bilo absolutno preveč, anketirance je bilo treba ves čas spodbujati,
nimam predloga
preveč nalog in teksta.
nikakor. tisti, ki so s tem imeli težave, bi jih imeli tudi če bi bila navodila napisana drugače.
navodila so vredn. težave so imeli predvsem starejši anketiranci, ki bi po mojem mnenju tako ali tako vedno potrebovali kakšno pomoč
samo eno anketo sem delal z nalogami v zvezku in v tem primeru je bil glavni problem, da je bil anketiranec manj izobražen, počasi je bral, večkrat prebral, tudi komentiral, da kakšne teme sploh ne razume.
-
/
poenostavljena navodila, ne predolga.
zasnova navodil je očitno del raziskave. ozadnja ne poznam, navodil ne bi spreminjal.
mislim da so dovolj razumljiva
anketiranci bi morali več vedeti
težko, ker so vprašanja oblikovana zelo jasno. pri razumevanju so imeli težave predvsem anketiranci s posebnimi potrebami.
nič
navodila so bila razumljiva, včasih sem jim malo obrazložila še dodatno
meni so se zdela razumljiva, pri anketirancih je šlo za splošno slabo razumevanje.
nevem, nekateri ljudje pač ne zmorejo tako zahtevnih nalog, predvsem 1. zvezek je bil problematičen, ljudje so se ustrašili, ko so videli koliko je za prebrat

Kako pogosto so imeli anketiranci pripombe, da so v zvezku naloge predolge? (n = 55)**Ali so imeli anketiranci pri katerih od nalog, ki so jih izpolnjevali v zvezku, veliko težav?** (n = 55)**Pri katerih nalogah, ki so jih izpolnjevali v zvezku, so imeli anketiranci veliko težav?**

pri tistih, kjer je veliko teksta niso bili zbrani in tudi zanimalo jih ni dovolj, da bi temeljito prebrali nekaterim je bil že osnovni zvezek pretežak, to so bili predvsem kmetje, kmetice, bolniki, starejši opravičevali so se mi, da že dolgo niso brali, reševali nalog, pisali.
pri tistih, kjer temeni razumel ali pa ga ni zanimala.
mednarodni ključ, canco
naloga s telefonski mi številkami
težje matematične naloge, npr. popust pri kartah ali ameba
celoten zvezek št. 1 je bil težava, saj se ljudem ni ljubilo brati toliko.
celoten 1. zvezek
težave so nekateri imeli z motivacijo za branje vseh člankov ter z manjšim fontom pri tel. ključih.
bralna pismenost-bilo je preveč za brati
čudežno jab olko, izračun obresti, hipokampus
ko so prišli do meje svojih zmožnosti

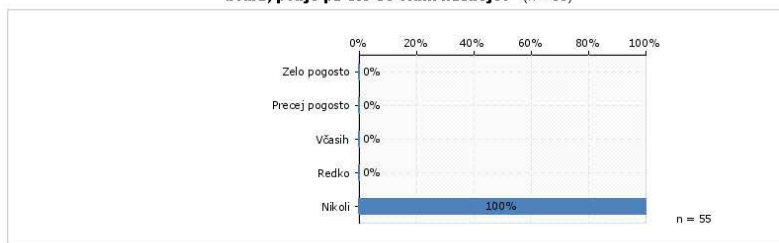
naloga s časovnimi pasovi
itm, obrestno obrestovanje, vstopnica za koncert, mednarodni klici, generična zdravila
pri računanju.
največ težav v zvezku 1, ker je bilo potrebno preveč brat, nap. vpr. tečaj treninga za možgane 16. vprašanje, čudežno jabolko, vprašanje odstotka dnevnega odmerka kalcija, 324 mleko, slabo tudi mednarodni klici, zvezek 2 državna filharmonija, menim, da so zvezke precej slabo reševali, nekateri malo površno, drugi pa niso znali
težke so jim bile naloge z obrestmi, odstotki, tudi s tekstom čudežno jabolko, ampak gre za njihovo slabše razumevanje.
pri branju hipokampus!!!!
naloge z daljšimi besedili - konkratno naloge s področja telefonije - klicne številke, klicni center. naloga o generičnih zdravilih.
različno.
pri vseh nalogah, kjer je potrebno prebrati malo več teksta: zaščita pred krajjo tmn čudežno jabolko tečaj treninga za možgane obrestno obrestovanje
bralna pismenost - znanstveni članek o možganih, telefoniranje - tudi zaradi drobnega tiska. matematične spretnosti - računanje obresti
različno, večina pa pri računskih nalogah

Ali imate druge komentarje in predloge izboljšav glede nalog, ki so jih anketiranci izpolnjevali v zvezku?

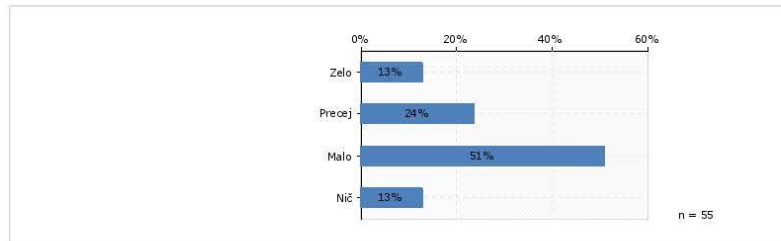
malo manj nalog
ne
anketirancem so se najbolj smešne, nekaterim tudi podcenjevalne, zdele naloge v zvezkubralne pismenosti, ker niso poznali ozadja, npr. merjenja hitrosti reševanja.
mogoče manj nalog pri podčrtovanju in obkroževanju, ker se jim je zdelo da se ponavljajo oz da so vse iste
krajša besedila v zvezku 1, manj člankov v zvezku bp.
ne.
predlog: krajše naloge
zvezek 1 in 2 bi bila lahko združena in bi zajemala tako branje in računanje, potek reševanja je bolj zanimiv
nimam.
manj besedila
tudi tu so naloge s tekstom predolge. anketiranci so se zelo pritoževali nad velikostjo pisave in dolžino teksta. tudi strokovnost besedila jih je motila, vendar vem, da je le-ta potrebna za namene raziskave.
jaz osebno mislim, sta oba zvezka pretežka, bp pa je igrivo lahek, moralo bi biti nekaj vmes
nimam
preveč in preobsečne naloge. zahteva preveč časa.
-
/
nobenih komentarjev...

naloge v zvezkih so bile po mojem dobi boljše sestavljenje, kot naloge na računalniku.
krajše naloge.
trenutno nimam idej
število črt bi lahko bilo bolj skladno z odgovorom - večko anketirancev so zmotile številne črte (npr.: kaj moram tu napisati, samo 3, če je pa toliko črt?) pri številu plasti čajnih svečk.
naloge so takšne kot so...raznovrstne...tako, kot sem napisala, ne leži vse vsakomur, zato je težko določiti katera naloga je izstopala glede težavnosti...
moje mnenje je, da so naloge v zvezkih zelo lahke, je pa problem pri anketirancih, ki so manj izobraženi ali pa pač svoje izobrazbe v življenju niso uporabljali
ne nimam. nekaterim gre, drugim pač ne.
mogoče skrajšati zvezek 1.
težje je opazovati na kakšen način anketiraneec rešuje naloge in na kaj je pozoren anketiraneec, ker so osredotočeni. manj časa ukvarjajo z naloge in ni mimika tako izrazita kot pri reševanju na računalniku. v povprečju se anketiranci manj časa ukvarjajo s posamezno nalogo. predlo ko slediš anketirancu na računalniku bi bilo bolje, da bi se lahko oznčilo (na računalniku) koliko časa se anketiraneec zadrži pri posameznem podvprašanju (za podvprašanje si anketiraneec vzame različno količino časa)
ne.
zelo verjetno bo naloge v zvezku reševal manj izobražen človek, ki tudi sicer ne bere prav dosti in/ali ga ne zanima prav dosti stvari. zato bi verjetno naloge morale biti krajše, nekoliko lažje, da ima občutek, da je kolikor-toliko uspešen.
tudi v zvezkih bi moralo biti nalog manj in morale bi biti krajše.
predvsem krajša besedila, da človek že takoj na začetku ne izgubi volje. kriza je nastopila sploh tedaj, ko je bilo potrebno rešiti še tretji zvezek (bp), ko so že mislili, da je vsega konec.
manj teksta, za bolj kvalitetne odgovore
ne - za vsakega je bilo nekaj
nekatero naloge so bile kar zahtevne, glede na predznanje.
nimam priomb

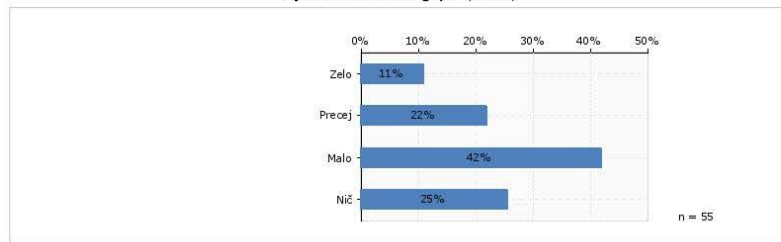
Kako pogosto se je zgodilo, da je anketirancu zmanjkalo časa za reševanje nalog in ste mu zvezke pustili doma, ponje pa ste se vrnili kasneje? (n = 55)

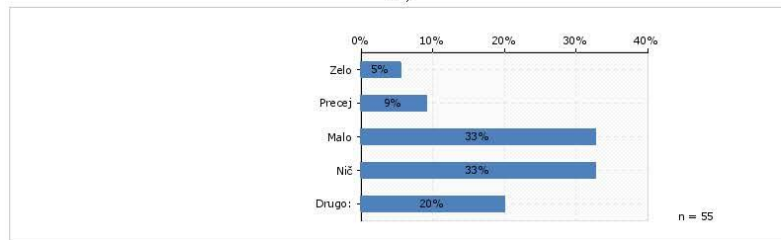
Kako so spodbude za anketirance, ki ste jih imeli na voljo (USB, skodelica, majica), vplivale na večjo pripravljenost anketirancev za sodelovanje v anketi? (n = 55)

Kako so spodbude vplivale na večjo pripravljenost anketirancev, da vztrajajo pri anketi do konca (osnovni vprašalnik in naloge)? (n = 55)

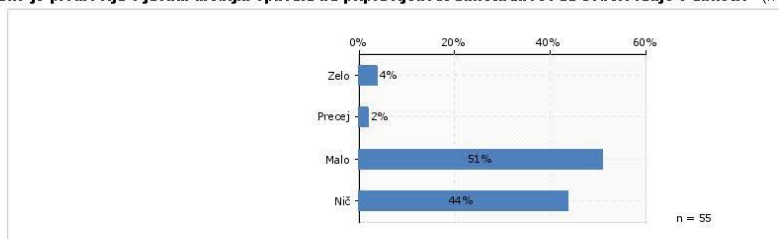
Kako so pisma za spreobračanje vplivala na to, da so si anketiranci premislili in sodelovali v anketi? (n = 55)

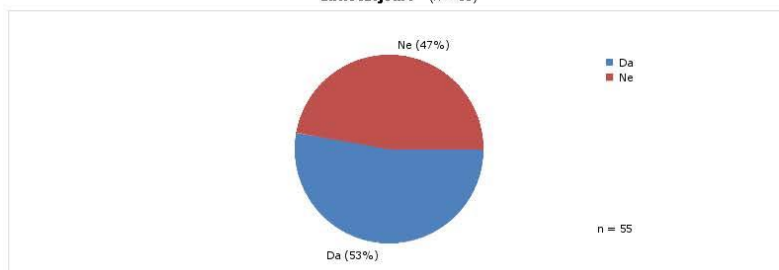
Odgovori	Frekvenca
jih nisem imel.	
pisma so bila bolj koristna pri tistih, ki jih več časa nisem uspela dobiti. bolj v smislu, da jih spomnim na raziskavo. pri samih zavrnitvah ni bilo večjega uspeha, saj sem že ob samem sliku naredila vse, da bi anketiranca prepričala v sodelovanje.	
zavrnitvam nisem pošljala pisem spreobrnitve	

nisem pošiljal takih pisem, ko se reče neje ne.
ne vem
pisma o spreobračanju? ne razumem vprašanja. uvodna pisma, ki ste jih izdelali, so bila zelo pomembna.
skoraj nič

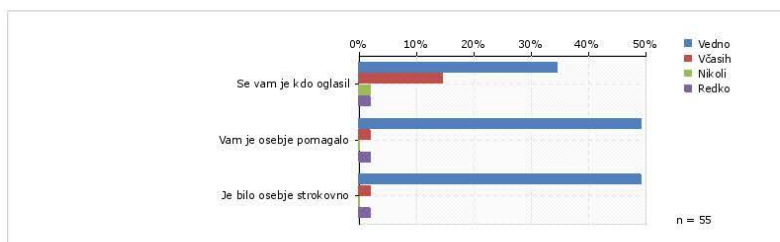
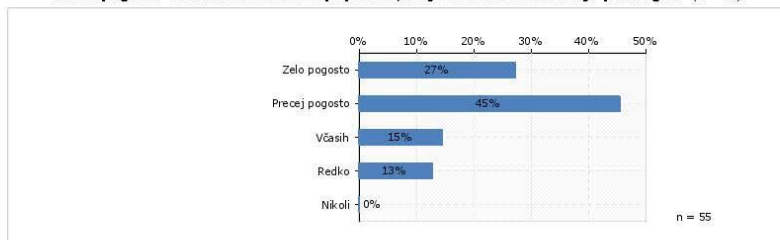
Kako je promocija v javnih medijih vplivala na pripravljenost anketirancev za sodelovanje v anketi? (n = 55)

Ali ste kdaj poklicali brezplačno telefonsko številko Andragoškega centra Slovenije (080 14 49) za pomoč anketarjem? (n = 55)

Kadar ste klicali na to brezplačno številko in ste želeli razrešiti problem ali postaviti vprašanje, kako pogosto: (n = 55)

Kako pogosto so imeli anketiranci pripombe, da je celotno anketiranje predolgo? (n = 55)

Prosimo, napišite, kaj vam je najbolj pomagalo pri vašem delu.

super mi je bilo, da smo bili anketarji v stiku in smo podelili izkušnje ali se malo p osvetovali, kdaj pojamrali ali se nasmejali.
vse je bilo pomembno
poznanstvo ljudi
samodisciplina, ustrajnost, prijazno osebje na andragoškem centru,
pismo, ki ga je pripravil aca in je anketirance pripravilo na obisk anketarja
lastna angažiranost, samoiniciativa, vztrajnost, potrpežljivost, prilagodljivost, dobri živci, predvsem pa dobra priprava doma, pregled zemljevidov doma, materialov, psihična pripravljenost.
najbolj so pomagale vzpodbude, nagrade za anketirance.
najbolj mi je bilo v pomoč objava prispevka v oddaji svet na kanalu a, drugih objav moji anketiranci niso zaznali. mnenja sem, da bi zelo koristilo mogoče sprotno spremljanje te raziskave v medijih, dnevniku na tv in glavnih časopisih, saj bi bili ljudje tako širše informirani o tej raziskavi, ne samo na podlagi osebnega povabila. v pomoč so bile tudi simbolične nagrade, najlažje pa je bilo pridobiti tiste, ki so že kdaj sami anketirali ali pa se je z anketiranjem ukvarjal kdo od njihovih bližnjih, tudi visoko izobraženi so sodelovali brez težav.
dolgoletne izkušnje pri delu z ljudmi. marsikdaj je bila potrebna spodbuda za vztrajanje pri reševanju nalog ali tolažba, da če ne gre, ne gre - nič hudega.
meni je najbolj pomagalo to, ko smo se pogovarjali, kako motivirati ljudi k sodelovanju, predvsem težko dostopne, pa tudi skupni sestanki, čeprav a cer v glavnem anketarji niso bili preveč naklonjenim tem srečanjem, ki bi naj krepili ekipni duh in motiviranost in pomagal pri reševanju problemov na terenu.
moja odgovornost in vztrajnost saj sem nekatere kontaktirala tudi 10x. seveda pa prijaznost in dobra volja tudi veliko štejeta.

/
strokoven pristop.
da sledi drugi del, ki je bolj zabaven in igriv
občutek, da če bi potrebovala pomoč, da jo lahko dobim kadarkoli s strani andragoškega centra. pri delu pa mi je najbolj pomagalo to, da sem pri tem delu resnično uživala, bila vztrajna in potrpežljiva z anketiranci.
veliko časa, dobra volja, veliko potrpljenja in iznajdljivosti ter malo sreče brez katere véasih ne gre
pretekle izkušnje, najavno pismo, podpora iz pisarne
osebni stik in izkušnje.
spoštovanje in pozitiven odnos do anketiranca in da ne sodiš odgovora anketiranca na katero koli vprašanja.
pri svojem delu mi je najbolj pomagala osebna organiziranost dela, grafični prikaz terena (karte kraja anketiranja z označenimi naslovi anketirancev).
sodelovanje z anketarko brigito jarc.
obvestilna pisma z zloženkami. prijazen, spoštljiv in nevsiljiv pristop do anketirancev in na koncu darilo s katerim sem se zahvalila za njihov čas in dobro voljo. darilo je bilo žal premalo. (skodelic in majic, predvsem za starejšo generacijo)
pojasnjevanje o pomembnosti raziskave.
- izkušnje pri prejšnjih delih na terenu, kako pristopiti, kako nagovoriti in vzbuditi pripravljenost za reševanje, potem samo izobraževanje acs in tehnična pomoč pri izzivih na terenu.
izkušnje in pogovor z drugimi anketiranci
-
pripravljenost do uspešno opravljene raziskave
dobra volja pri anketirancih
predvsem razpoznavna barva in emblema piaac, zgibanka, trak, evidenčna kartica, kontaktni list, nejavno pismo, spodbuda in predvsem dobra volja, veselje do dela, poletje, vztrajnost, nevsiljivost in zelo korekten in prijazen način komuniciranja s koordinatoricami projekta, to slednje je pomembno, da se anketar z veseljem poda na teren.
usposabljanje in nagrada.
darilo za anketiranca in obvestilna pisma
usb
pretekle izkušnje z anketiranjem
usb ključki, izredno primerna vzpodbuda.
čas in pa komunikativnost
osebne veščine dela z ljudmi, večkrat si slišal njihove življenjske zgodbe in jim moral prisluhniti, da so speljali do konca anketo
prijazen in odkrit pristop.
sposobnost motiviranja za sodelovanje. zelo nevarno pa je bilo uporabljati argumente kot država to rabi, imeli bomo to za pripravo politik itd. na zelo osebnem nivoju je bila izvedena motivacija tistih, ki so dvomili v pomen sodelovanja. mnogo lažje bi bilo če bi v deželi vladal optimizem, veselje do dela in življenja. kakšnih 30% pa je takih, ki so izražali optimizem in brez ugovora sodelovali in bili veseli takšne raziskave.
vztrajnost in prijaznost.
lastna iznajdljivost
najbolj mi je pomagala lastna iznajdljivost, predvsem pri vzpostavljanju stika in preprečevanju anketirancev k sodelovanju.

pri mojem delu mi je zelo pomagalo izobraževanje, ki je potekalo na andragoškem zavodu. res sem se veliko naučila in hvaležna sem vam za to novo izkušnjo.pomagale pa so mi tudi izkušnje iz preteklosti, kot so komunikacija, prepričevanje in osebni stik z anketiranci.
računalnik, avto, kolo...;-) sicer pa potrpežljivost, prijaznost, spoštljivost, vztrajnost (no, eni so mi jo očitali kot slabo lastnost)...
da sem upošteval navodila iz usposabljanja.
lastna iznajdljivost in sproščena pogajalska volja
izkušnje z anketiranjem in sodelovanje že v pilotnem projektu
najbolj ste mi pomagali vi, moji svetovalci, predvsem ga. špela in moje izkušnje.
urna postavka in dobra predpriprava . ter stalna podpora.
mogoče moralna podpora zaposlenih na acs.
lastna vztrajnost kljub časovno in stroškovno zahtevnem delu.
predhodna najava s pismom, spodbuda v obliki darila, odzivost je bila odvisna tudi od populacije, regije, vremena, razporeženja anketirancev.
priporočilno pismo, brošura in usb ključek
obvestilna pisma
najbolj mi je pomagalo najavno pismo. pri meni se je izkazalo, da je največji učinek doseglo, če sem anketirance obiskala takoj čez par dni. drugače pa vztrajnost v tistih primerih (ni jih bilo sicer veliko), ko so bili neodločeni.
vztrajnost

Kaj bi bilo nujno potrebno spremeniti v postopkih anketiranja PIAAC?

razčleniti dejansko opravljene ankete, obiske in kilometrine. vedeti je treba, da narava ankete zahteva čas in potrpljenje tako na strani anketiranca in anketarja, s načinom neplačane kilometrine do 15km tja in nazaj, je končna računica zelo klavrna. pogosto se namreč zgodi, da se kljub dogovoru voziš zaman in da je šele v drugem tretjem poizkusu dejansko anketa res narajena.
skrajšati naloge; uvesti skupinsko anketiranje, priti do anketirancev v podjetjih
nič...
zmanjšati količino nalog
dolžino nalog.
iz vseh gradiv je potrebno pometati besedo anketa in jo nadomestiti z besedo raziskava.
po mojem skromnem mnenju bi morali anketo v celoti poenostaviti - predvsem računalniške naloge, pa tudi samo čakanje v gospodinjstvu, da se pride v anketo je odločno predolgo, papirologija (saj vem, to je evropski projekt) pa je bila na momente že kar smešna.
sam postopek anketiranja je dober, kot anketarka pa imam pripombo glede plačila potnih stroškov, ne zdi se mi pošteno, da so plačani samo za opravljeno anketo in mislim, da bi bili rezultati še boljši, če bi bilo to drugače urejeno.
način obveščanja v mestih
ne se omejiti na 10.000 in iz teh na vse pretege pridobiti vsaj 5.000 anketirancev. to postavlja vse vpletene - acs, anketarje in seveda kandidate pod velik storilnostni pritisk. upoštevati je potrebno specifiko dežele, kjer se izvaja anketiranje. na tak način se lahko izgubi marsikateri anketar in kandidata. zaradi obsežnosti osnovnega vprašalnika in nalog, pa tudi anketirance, ki sicer prvič sodelujejo, kdaj kasneje v podobni raziskavi ne bi več sodelovali. tako obsežno anketo, kjer si anketiranci v povprečju vzamejo 2 uri časa, jim je ta trud potrebno plačati in jim omogočiti delo v nekem nadzorovanem okolju, ne pa pri njih doma. iskanje ljudi po domovih je zgrešeno in preloži stroške za čas in potne stroške na pleča anketarja. le še ena bolj tehnična pripomba: v cms sistemu ni nikjer možnost vpisa in filtriranja po dogovorih, da anketar lahko vodi evidenco, kateri dan naj koga kontaktira/obišče. sistem je zasnovan bolj za beleženje za potrebe raziskave, v nekaterih točkah pa ni poskrbljeno za lažje delo anketarja.
trajanje ankete oz. število nalog

ankete bi morale biti krajše
hmm, ne vem, če je možno, manj nalog, sicer pa ne vidim kakšne potrebe po nujni spremembi.
nič
nujno bi potrebovali boljše razpredelnice za delo na terenu, kjer bi imeli podatke anketirancev in možnost pisanja statusov skupaj vse na enem mest, za lažje terensko delo.
hitreje premikanje med stranmi in nalogami
v celoti malo skrajšat raziskavo, tako bi verjetno še kakšen več sodeloval, in nekateri bi tudi boljše opravili naloge
skrajšati dele ankete, ki niso nujno potrebni za raziskavo, saj je anketa predolga.
narediti zaključke iz povratne informacije anketarjev, napisati priročnik za anketarje, razvrstiti ankete v nek sistem in povedati kako se rešujejo zagate glede na vzrok nastanka zagate.
nič, postopek je pripravljen zelo profesionalno.
krajša anketa-manjši obseg nalog
menim da je anketa nekoliko predolga, pa tudi prilagojena bi morala biti glede na kategorije anketirancev
vzorec
mogoče bi bilo zmanjšati število nalog, saj se je videlo, da je ljudem zaradi dolžine nalog zmanjšala koncentracija
javno obveščanje o pomembnosti projekta pisec preko dnevnika
nič
brez pripomb, zaposleni so opravili delo zelo dobro
kot sem že dejal, bi bilo potrebno zmanjšati obseg nalog.
anketo skrajšati, imam občutek, da je kar nekaj nalog bilo precej kompleksnih. če je evidentno, da nekdo rešuje zelo počasi, verjetno ni dovolj več, zato se mu lahko v nadaljevanju da manj zahtevne naloge (morda ustrezno ponderirane) ali pa manj nalog. razpon v času trajanja pri mojih anketirancih je nekako med uro in četrto ter skoraj tremi urami. to je vendarle odločno preveč!!! vsi, ki so naredili v cca. uri in pol ali hitreje, so študentje, ne vem pa, koliko so bili uspešni, vztrajni, težili k pravihim rešitvam, ali pa se jim je zgolj bolj mudilo skozi naloge...
dolžino anketiranja
vse skupaj bistveno skrajšati! dve uri anketirančevega prostega časa je za današnji tempo zaposlenih ljudi odločno preveč.
mislim, da bi bilo v postopkih anketiranja nujno zmanjšati število vprašanj in namesto praktičnih spodbud ponuditi denarne. prepričan sem, da bi 10€ prineslo večje sodelovanje anketirancev kot pa praktične spodbude.
dolžino anketiranja spremeniti, ter uvodni vprašalnik tudi skrajšati in omogočiti hitrejši program za izvajanje anketiranja.
skrajšati dolžino ankete.
pridobivanje anketirancev za sodelovanje.
mogoče na koncu, da bi vsaj pri mojih neodločenih anketirancih dejansko pomagalo to, da bi jih poklicali iz aca, ker ima to večjo težo, kot jaz, ki so me videli že nekajkrat, pomagalo bi tudi, da bi se oglaševanje v medijih pospešeno začelo že takoj na začetku, nato pa vsaj enkrat mesečno skozi raziskavo.
več vredna nagrada oz. darilni bon, obvezno sodelovanje
- določena vprašanja pri osnovnem vprašalniku so za ven, drugo je ok.
ker pri samem projektu nisem naletela na težave nimam predlogov
uvesti obvezno sodelovanje v raziskavah nacionalnega pomena kot je piaac. če že anketiravec ponudi to opcijo ali vpraša ali je sodelovanje obvezno.
veliko več bi bilo potrebno vložiti v promocijo projekta in sicer pred začetkom dela anketarjev. celotno anketo bi bilo potrebno skrajšati, ker je že tako težko pridobiti anketirance, in potem ko jih končno dobiš se zelo pritožujejo nad dolžino ankete.

krajši vprašalnik
časovna omejitev, ljudje enostavno nimajo več časa in volje sodelovati pri tako dolgih anketah
mislim, da anketarji ne moremo spremeniti nič
malenkost skrajšati naloge za anketirance
dejstvo je, da večina ljudi vpraša - kaj bomo s temi podatki, kaj bom jaz imel od tega? če bi želeli res rezultate, ki bi pokazali najbolj realno oceno znanja in veščin ljudi, potem bi morali vsakega anketiranca naročiti na uro na testiranje in mu za to plačati, saj bi se le potem potrudil, bojim se, da kljub vsemu trudu nas anketarjev rezultati niso realni oziroma so daleč od zmožnosti slovencev, saj se marsikomu ni ljubilo vzeti časa za reševanje, marsikdo drug pa je bil pripravljen sodelovati, pa si resnično ni utegnil vzeti več kot pol ure časa. Življenje je barvito, ljudje so želeli reševati, pa so se drli lačni otroci, domov prihajali družinski člani in zmotili reševanje nalog anketiranca, zato jih je reševal naprej le z 30% pozornostjo ipd...
-
po mojem mnenju ni potrebno nič spremeniti.
osebni pristop na vratih se mi zdi, da se v ljubljani ne obnese, saj veliko ljudi ni doma. mogoče bi vseeno poskusili najprej po telefonu, nato šele osebno, vsekakor je bila anketa izjemno dolga, to je bil glavni problem.
hm...
preveč papirologije, dupliranje podatkov (računalnik, pisanje).
veliko lažje bi bilo, če bi bila anketa krajša, v današnjem kroničnem pomanjkanju časa je kar zahtevno prepričati ljudi, da žrtvujejo dve uri svojega časa, pri reševanju nalog je bilo najbolj pogosto slišati, pa koliko je še tega, je še dosti nalog? to je bilo sicer bolj pozitivno pritoževanje kot izrazito negativno, ponavadi sem jim malo polaskala s tem, da očitno zelo dobro rešujejo, da imajo veliko pravih odgovorov in jim pač računalnik da še malo več nalog, ker jih sam izbira, velika večina se jih je potem še z večjim navdušenjem lotila preostalih nalog, bi pa pri tem bila v veliko pomoč npr. skala oz. pokazatelj stopnje končanosti ankete, kot ga imajo nekatere druge ankete (aragon, ipsos...), da bi anketiraneec imel občutek, kje približno je.

Tukaj je prostor za vaše osebno sporočilo izvajalcem raziskave.

sodelovanje je potekalo gladko, jasno in profesionalno tako da brez pripomb in pohvala za dobro opravljeno delo
kljub omejitvam in očitnim pomanjkljivostim (glej predhodni odgovor) raziskave piaac, bi pohvalil strokovno osebeje aca-a, da smo skupaj dosegli, kar smo.
v bistvu je sporočilo zajeto že zgoraj, raziskava bi se naj delala v čimbolj enakih okoliščinah za vse, vendar je pestrost življenja tole marsikdaj preprečila, ljudi ne bi smeli ujeti med pomivanjem tal, varstvom otrok, temveč bi morali postopati nekako drugače, čeprav verjamem da morda drugače ne gre, meni osebno je bilo žal za raziskavo samo, da sem včasih res težko koga prepričala v sodelovanje in je reševal naloge z odporom oziroma veliko zmanjšano pozornostjo, saj sem vedela, da to slabo vpliva na rezultate, pa vendar marsikdaj nisem mogla narediti nič za to.
komaj čakam rezultate! :)
ko bodo znani rezultati bi bilo dobro, da bi sodelujoče anketirance o njih obvestili, večina je namreč pokazala zanimanje za končne rezultate, raziskava je zelo zanimiva in upam, da bo kaj doprinesla k trenutnim razmeram v izobraževanju odraslih, obilo uspeha pri obdelovanju vseh podatkov.
z združenimi močmi do srečnega konca, uf, še sreča, da bo kmalu konec.
kljub prej navedenim pomanjkljivostim sem bila z izvajanjem raziskave zadovoljna, saj mi je uspelo doseči in preseči zelen procent odzivnosti anketirancev, tudi sama sem s to raziskavo pridobila določeno življensko pozitivno kilometrino, ki je v življenju vedno dobrodošla, pohvalila bi pa izjemno prijazno in vsestransko pomoč špele ter francija, ki sta bila zelo predana nam anketarjem ter se zahvalila tudi vsem sodelavcem na projektu piaac za strokovno voden in izpeljan projekt. upam, da ste bili tudi vi z mojim sodelovanjem zadovoljni in se vam priporočam še za nadaljnjo bodoče sodelovanje. želim vam še veliko poslovnih uspehov ter majnih- drobnih stvari, ki nam lahko polepšajo življenje zahvaljujem se vam za korektno sodelovanje in vam želim še naprej veliko uspešno izvedenih projektov ter veliko drobnih stvari, ki nam polepšajo življenje.
ve ste bile pa pridne, delovne, ažurne, vedno pripravljene pomagati, skratka odlične!
nimam
hvala za vaš čas, sodelovanje in pozornost.
hvala za pomoč in potrpežljivost!

glede na to, da se bo raziskave čez nekaj let ponovila, bi bilo potrebno že sedaj pripraviti navodila, za naslednjo generacijo anketarjev. le tako bo njihovo delo še uspešnejše in pripravljenost anketirancev na sodelovanje večja. po končani raziskavi, je potrebno pridobiti podatke s strani najboljših anketarjev. to so podatki o delu, navezovanje stikov, prepričevanje anketirancev ipd. na podlagi tako pridobljenih podatkov, se bo lahko naredilo natančna navodila (postopke), ki jih bodo v prihodnje uporabljali anketiranci in izboljšali svoje rezultate. ko se bo začela naslednja raziskava piaac, jo je potrebno v medijih že pred samim začetkom anketiranja objaviti in skozi celoten čas raziskave večkrat omeniti. na ta način si bodo ljudje to zapomnili za kakšno raziskavo gre in bo njihova pripravljenost na sodelovanje še večja.
žal so ljudje na splošno nezadovoljni in nikomur ne zaupajo. tisti ki pa se odločijo sodelovati, sodelujejo ne glede na nagrado, in so pripravljeni izpeljati anketo do konca. vsaj z moje strani.
najleša hvala vsem, za ves vaš trud in vašo predanost delu, ki ste nam jo nadzorni in na prijazen način prikazali na skupnih srečanjih. lepo je bilo delati s tako prijaznimi in odprtimi ljudmi. hvala! v upanju na še kakšno tako srečanje, vas lepo pozdravljam! martina balut
projekt je organiziran in izveden na zelo visokem nivoju, tudi zelo podpora na terenu kot računalniška. res ste se zelo potrudili. prav tako se mi zdi sama zasnova (vprašanja kot naloge) zelo kompleksna, projekt, ki je bil po mojih izkušnjah zastavljen in izveden zelo kompleksno.
hvala lepa
lepo ste se potrudili s spodbudami in pismi za anketirance in tudi s spodbudnimi besedami namenjenimi anketarjem
presenetilo me je, da je bilo delo bistveno težje, kot sem si mislila pred začetkom. vedela sem, da bo težko, ne pa tako zelo.
vse sem že povedal na sestankih. hvala za sodelovanje pa še kdaj.
zahvaljujem se celotni ekipi za vso pomoč, ki je bila vedno nudena profesionalno ter za neprecenljivo izkušnjo brez maestra:)))
všeč mi je bila vaša takojšnja odzivnost, korektnost in prijaznost.
brez muje se še čevljev ne obuje. pravi pregovor. hvala vsem za pomoč in razumevanje, rada sem sodelovala z vami, mislim, da sem delo opravila uspešno in da bomo še kdaj sodelovali
prezahtevna in predvsem predolga anketa (naloge v računalniku). po moje bi bilo boljše, da bi te naloge že imele dane odgovore (npr. da, ne, ali a, b, c, itd.) drugače pa je meni osebno bila anketa zelo zanimiva in razgibana. lep pozdrav
upam, da bo še kdaj ta raziskava.
ostanite taki še naprej!
zelo sem vesela, da sem lahko sodelovala v vaši raziskavi, hvala vam za vsa nova znanja in spoznanja. predvsem bi se rada zahvalila urški pavlič, s katero sva zelo dobro sodelovali in res je bila prijetna nadzornica. zahvalila bi se tudi franciju lajovicu, ki je bil vedno dosegljiv, dobre vsem do strokoven.
zahvaljujem se izvajalcem raziskave, da sem imela priložnost sodelovati v tej pomembni raziskavi, tako pilotski lani kot tudi letošnji. to je bila zame dragocena izkušnja.
hvala, da ste mi pomagali do zelo dobrih rezultatov in do kvalitetno narejenih anket.
/
veselilo me je sodelovati z vami
raziskava takšne razsežnosti bi morala biti na anketo plačana več.
raziskava je odlično zastavljena in z velikim veseljem sem sodelovala v njej!
hvala za priložnost in posebna hvala vsem, ki so sodelovali z mano. vsem, ki ste vpleteni v raziskavo, želim razsvetljenih in vznemirljivih osebnih trenutkov. želim vam tudi uspehov na osebni strokovni poti. franci puser
hvala za priložnost
čprav je bilo precej prijetnih izkušenj, se bom tu osredotočil na slabe, vzemite to – ne kot moje, temveč kot sporočilo izbranih oseb, ki so (na zelo različne načine) zavrnile sodelovanje. nekaj zgovornih tipov in primerov zavrnitev: - eni zavrnejo in povedo zakaj, kakšen je njihov odnos, celo pokažejo malo razumevanja za anketarja (in morda celo za raziskavo); to je ok. - tudi loputanje z vrati še nekako sprejemem, človek ima pač slab dan. eni tudi dvakrat. - naslednja skupina so tisti, ki po precej obvestilih ne pokličejo, da bi vsaj jasno zavrnili. enostavno, ne? samo ničesar jim ni treba narediti in imajo mir. anketar pa se vozi in vozi in vozi ter jih išče... - drugi ne rečejo »ne«, ampak »trenutno ne utegnem«, dajo telefonsko številko, na katero se potem (skoraj) nikoli ne oglasijo, ko jih ponovno obiščeš, ravno spet nimajo časa in rečejo kaj v smislu »le še pokličite, ko boste spet v našem koncu«, enostavno se skrivajo, niso pa toliko odločni, da bi naravnost zavrnili sodelovanje in anketarzanje ne bi več trošil časa, energije in bencina. v tej skupini se je žal znašla tudi ravnateljica šole (ki spada pod ministrstvo za izobraževanje...) - naslednji rečejo »ne« in celo dodajo kaj v smislu »v torek po 3. uri bi pa mogoče imela čas... vas pokličem«, vendar pa ne dajo svoje številke, nato pa so ob 3. osebnem stiku in po cca. 5 obvestilih in po 12 kilometrih (v eno smer) presenečeni, ko zagledajo pred vrati anketarja: »a že spet vi?« - »seveda, saj me niste poklicali, kot sva bila dogovorjena, vaše številke pa nimam...« - »nobenega časa nimam, študiram pravo, delam, pa ne vem do kdaj, dokler bo trajal projekt, pa še psa imam in dedka...« (da, v tem vrstnem redu)... predvidevam, da je vse to (vsaj za dedka in psa vem) imela že ob prejšnjem obisku pred 5 dnevi, pa sem moral še enkrat v avto in na pot... - naj omenim še tiste, ki obljubijo (ali je to prava beseda?), da bodo poklicali, a nikoli ne pokličejo, ki ne odprejo, četudi vidiš v hiši luč, slišiš glasove za vrati? - najhujši so tisti, ki ga prvič vidiš ob svojem

<p>petem, šestem... obisku, potem ko si se seznanil že s pol njihove zlahte, in ti rečejo kaj takega (nekaj primerov): 1. ste pa vztrajni, a vam ni jasno, da me ne zanima? - ne, dokler mi tega ne poveste, odgovorim. - a ne znate brati med vrsticami? 2. sem odvetnik in tako varujem svojo zasebnost. 3. ali vam je jasno, da se sprehajate po tujem dvorišču? (zraven ima pa odvezanega psa...) varnostnik je, ne zgleda ravno miroljuben... 4. gradbenc sem, delam v avstriji in samo to me zanima, kako bom zaslužilo (ni napaka!) za kruh... (tega osebno nisem srečal, ta je edini poklicalec - po vsaj 5 obvestilih...) in takih je veliko, ničesar ne naredijo, če od tega nimajo neposredne primere koristi. se pravi plačila, usb ključek, skodelfica, ...? tisti, ki naredijo anketo, ne da bi sploh prej vedeli, da bodo kaj dobili, so teh daril zelo veseli, tisti pa, ki jim to ponudiš, da bi lažje pristali... nikogar, niti enega nisem s tem pridobil.</p>
<p>izredno zanimivo delo, z največjim veseljem bi še kdaj opravljala tako raziskavo!</p>
<p>vsi ste super. malo manj papirne birokracije bi bilo boljše. :)</p>
<p>vesela sem, da sem bila del tega projekta... lepo je bilo, z vami sodelovati...</p>
<p>anketa je predolga, vprašanja v osnovnem vprašalniku g+h+i predolga in anketiranci so začeli tukaj izgubljati koncentracijo</p>
<p>hvala za izkušnjo, zdaj sem dobila povsem drugo sliko glede tega, kako se ljudje znajdejo v življenju</p>
<p>to je zelo profesionalno pripravljena in podprta anketa. s takšnim timom ljudi na acs-u, je v veselje sodelovati. nudite vso potrebno podporo, takrat, ko jo anketar potrebuje. hvala.</p>
<p>odlični ste</p>
<p>vesela sem da sem bila lahko del tega projekta. pridobila sem veliko novega znanja in bila deležna na terenu neprecenljivim izkušnjam trenutne situacije ljudi s katerimi sem se srečala. strokoven kader in profesionalen odnos izvajalcev raziskave si zasluži vse pohvale. nepozabno je bilo tudi sodelovanje z brayanom. hvala vsem sodelujočim ki so prispevali svojo pozitivno energijo za dobro sodelovanje in hvala za korektno plačilo. žal mi je samo, da sem bila omejena časovno zaradi redne zaposlitve. povem lahko le še to, da bom pogrešala projekt piaac ker se zame žal zaključuje sem pa vesela in ponosna, da smo s skupnimi močmi dosegli zastavljen cilj.</p>
<p>škoda da so mi življenjske preizkušnje onemogočile, da sem bila tako malo časa na terenu. bodite vztrajni in nikoli ne vrzite puške v koruzo.</p>
<p>sej ni kaj za dodati, delo z vami mi je vedno v zadovoljstvo, ker ste profesionalni, korektni in zelo prijazni. super se počutim in poizkušam tako delovati tudi na terenu, se maksimalno potruditi. vedno mi bo v zadovoljstvo sodelovati z vami, se priporočam za nadaljnje projekte. lep pozdrav, melita keber</p>
<p>anketiranci in tudi mi, ki smo delali na tem projektu upamo in verjamemo, da bo raziskava vpliva za boljši jutri. vsi bomo ponosni, da smo sodelovali v tem projektu.</p>
<p>bili ste fanj ekipa (franci, špela, katja, estera). bili ste prijazni, razumevajoči, potrpežljivi motivirani za delo - face. res škoda, da je projekta konec zelo ga bom pogrešala.</p>
<p>sem bil vesel, da sem, lahko sodeloval, predvsem pa sem zadovoljen s strokovnostjo zaposlenih in nadzornic (hvala špela) ter njihovo potrpežljivost. hvala vsem.</p>
<p>ste odlična skupina. rada sodelujem z vami. hvala za vso pomoč.</p>
<p>med reševanjem nalog je prihajalo do velikih razlik v časovnem reševanju, saj je bilo veliko motilnikov. osebe niso imele enakovrednih pogojev, ob koncu nalog jim pade zainteresiranost, nekateri so bili izmučeni, drugi so imeli težave z vidljivostjo</p>

Ljubljana, 1.10.2014

Spoštovani gospod, spoštovana gospa!

Pred kratkim vas je obiskal naš pooblaščen sodelavec v zvezi z raziskavo PIAAC, ki jo izvaja Andragoški center Slovenije s partnerji. Pišem vam zato, da vam še osebno pojasnim, zakaj smo se obrnili na vas ter zakaj je ta raziskava tako pomembna za vašo skupnost kot tudi za vse starejše prebivalce v državi.

Cilj te raziskave je, da bi ugotovili, katere aktivnosti odrasli v vsakdanjem življenju redno izvajamo (med njimi nas posebej zanimajo branje, iskanje informacij in uporaba računalnikov) in tako bolje razumeli, kako so te aktivnosti povezane z življenjem in delom, tako pri mlajših kot tudi starejših odraslih.

Zelo pomembno je, da so v raziskavi zastopane vse starostne skupine. Če bi v raziskavo vključili le mlajše ljudi, nikakor ne bi mogli razumeti potreb vseh odraslih, saj se potrebe starejših lahko nekoliko razlikujejo od drugih skupin odraslih. Tako nam bo vaše sodelovanje v raziskavi pomagalo globlje razumeti potrebe vseh odraslih. Pridobljene informacije nam bodo pomagale razjasniti, kako razvijati izobraževalne programe, da bi naši ljudje bolje razvijali spretnosti za delo in vsakdanje življenje. Brez sodelovanja predstavnikov vseh generacij odraslih, bi raziskava podala pristranske rezultate.

Ta raziskava bo zagotovila pomembne informacije za izobraževalce, načrtovalce politik in raziskovalce v izobraževanju o spretnostih in izkušnjah odraslih ljudi v Sloveniji. Prav te informacije so pomembne zato, da bi lahko zagotovili take programe, ki bodo res služili razvoju tistih spretnosti odraslih, ki jih odrasli v vsakodnevnem življenju potrebujemo.

Ni mogoče vključiti vseh odraslih v Sloveniji v raziskavo, zato smo izbrali le 5000 odraslih vseh generacij v državi. Vaše sodelovanje je zelo pomembno zato, ker ste bili posebej vi izbrani in tako predstavljate tisoče drugih posameznikov. Če ne boste sodelovali, ljudje z vami podobnimi lastnostmi ne bodo predstavljeni v tej raziskavi. To je razlog, da se na vas obračam s posebno prošnjo za sodelovanje.

Dovolila sem si prositi našega pooblaščenega sodelavca, naj vas ponovno obišče in vas skuša pridobiti za sodelovanje. Našega sodelavca boste prepoznali, saj se vam bo predstavil s projektno izkaznico in fotografijo ter zgibanko o projektu. Če želite, bo naš sodelavec obisk pri vas prilagodil tako, da bo prisoten tudi član vaše družine ali prijatelj. Vsi vaši odgovori bodo skrbno varovani kot nam narekuje zakon. Za vaš čas in sodelovanje vas bomo nagradili z drobno pozornostjo. Številni ljudje, ki so že sodelovali z nami, so nam zaupali, da je bila njihova izkušnja prijetna in da se jim je zdelo vredno sodelovati v tako pomembni mednarodni raziskavi.

Že vnaprej se vam zahvaljujem za vaše sodelovanje in za vaš prispevek pri tej raziskavi, ki je pomembna ne le za nas raziskovalce ampak predvsem za načrtovanje naše skupne prihodnosti.

V imenu celotne raziskovalne skupine PIAAC vas lepo pozdravljam,

Dr. Petra Javrh, Andragoški center Slovenije
Vodja projekta PIAAC v Sloveniji

19.00000

PIAAC
Program za
raziskovalno
ocenjevanje
kompetenc
odraslih

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Univerza v Ljubljani

Andragoški center Slovenije
Inštitut za izobraževanje
odraslih

MINISTRSTVO ZA
IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Nalostvo in vaše prihodnost
Nacionalni inštitut za raziskovalno
ocenjevanje kompetenc odraslih

Ljubljana, 1.10.2014

Spoštovani gospod, spoštovana gospa!

Pred kratkim vas je obiskal naš pooblaščen sodelavec v zvezi z raziskavo PIAAC, ki jo izvaja Andragoški center Slovenije s partnerji. Pišem vam zato, da vam še osebno pojasnim, zakaj smo se obrnili na vas in zakaj je ta raziskava tako zelo pomembna za načrtovanje izobraževanja v prihodnje.

Cilj te raziskave je, da bi ugotovili, katere aktivnosti odrasli v vsakdanjem življenju redno izvajamo (med njimi nas posebej zanimajo branje, iskanje informacij in uporaba računalnikov ter tehnologije) in tako bolje razumeli, kako so te aktivnosti povezane s potrebami vsakdanjega življenja in delom.

Pridobljene informacije nam bodo pomagale razjasniti, katere vsebine vključiti v izobraževanje, da bi naši ljudje bolje razvijali spretnosti za delo in vsakdanje življenje. Brez več tisoč naključno izbranih ljudi, ki smo jih, tako kot vas, povabili k sodelovanju, ne bomo imeli informacij o spretnostih in izkušnjah odraslih ljudi v Sloveniji, ki jih potrebujejo izobraževalci, načrtovalci politik in raziskovalci v izobraževanju. Prav te informacije so pomembne zato, da bi lahko zagotovili take programe, ki bodo res služili razvoju tistih spretnosti odraslih, ki se bodo izkazale za nujno potrebne.

Razumem, da je danes čas neprecenljiva dobrina, a vseeno se nadejam, da ste si morda pripravljeno vzeti nekaj vašega časa za sodelovanje. Vaše sodelovanje je zelo pomembno zato, ker ste bili posebej vi izbrani in tako predstavljate tisoče drugih podobnih posameznikov. Če ne boste sodelovali, ljudje z vam podobnimi lastnostmi ne bodo predstavljeni v tej raziskavi. Razumem, da ste zelo zaposleni in si vas ne bi dovolila prositi za vaš dragoceni čas, če ne bi bilo tako zelo pomembno pridobiti vsakega odraslega, ki je bil naključno izbran za sodelovanje v naši raziskavi.

Dovolila sem si prositi našega pooblaščenega sodelavca, naj vas ponovno obišče in vas skuša pridobiti za sodelovanje. Našega sodelavca boste prepoznali, saj se vam bo predstavil s projektno izkaznico in fotografijo ter zgibanko o projektu. Vsi vaši odgovori bodo skrbno varovani in anonimni kot nam narekuje zakon. Za vaš čas in sodelovanje vas bomo nagradili z drobno praktično pozornostjo. Številni ljudje, ki so že sodelovali z nami, so nam zaupali, da je bila njihova izkušnja prijetna in da se jim je zdelo vredno sodelovati v tako pomembni mednarodni raziskavi.

Že vnaprej se vam zahvaljujem za vaše sodelovanje in za vaš prispevek pri tej raziskavi, ki je pomembna ne le za nas raziskovalce ampak predvsem za načrtovanje naše skupne prihodnosti.

V imenu celotne raziskovalne skupine PIAAC vas lepo pozdravljam,

Dr. Petra Javrh, Andragoški center Slovenije
Vodja projekta PIAAC v Sloveniji

Petra Javrh
Andragoški center Slovenije
Ljubljana

PRILOGA 20: OBRAZEC ZVEZEK NALOG BRALNE PISMENOSTI

PIAAC R2 – Obrazec Zvezek nalog BP, 1. del, Besede

ID ANKETIRANCA | _ _ _ _ _ |
 ID ZVEZKA | _ _ _ _ _ |
 ID SVEŽNJA | _ _ _ |

ID OCENJEVALCA | _ _ _ |
 FAZA (1=glavno/2=kontrolno) | _ |
 DATUM (mesec/dan/leto) | _ _ / | _ _ / | _ _ _ _ |

1. del (Besede)

Q1 KVADRAT
 P901002 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q18 STOL
 P904022 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q2 METULI
 P904012 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q19 DEŽNIK
 P902021 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q3 ROKA
 P901003 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q20 LEV
 P903017 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q4 DOJENČEK
 P901005 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q21 STEKLENICA
 P904014 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q5 RAVNILO
 P904009 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q22 ZADRGA
 P901021 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q6 PTIČ
 P901006 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q23 VRAT
 P904015 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q7 MESEC
 P901004 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q24 TELEVIZOR
 P904020 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q8 KRUH
 P901013 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q25 VRATA
 P902022 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q9 LOPATA
 P903007 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q26 SVEČA
 P901024 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q10 ŠAH
 P903012 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q27 VODNIK
 P901025 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q11 HLAČE
 P904010 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q28 MIKROSKOP
 P902014 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q12 KRONA
 P902024 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q29 OVOJNICA
 P903024 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q13 KLAVIR
 P901011 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q30 ZVONEC
 P904024 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q14 RAČUNALNIK
 P901020 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q31 SEKIRA
 P904025 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q15 SLON
 P901017 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q32 SEDLO
 P903021 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q16 ŽAGA
 P901018 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q33 ZAPESTJE
 P901015 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q17 AVTOBUS
 P901019 '0 '2 '3 '4 '5 '6

Q34 PUŠČICA
 P904021 '0 '2 '3 '4 '5 '6

PIAAC R2 – Obrazec Zvezek nalog Bralne pismenosti, 2. Del, Stavki

2. del (Stavki)

S1
P911001 1 0 2 0 7 0 0 0

S2
P912002 1 0 2 0 7 0 0 0

S3
P911003 1 0 2 0 7 0 0 0

S4
P911004 1 0 2 0 7 0 0 0

S5
P911005 1 0 2 0 7 0 0 0

S6
P911006 1 0 2 0 7 0 0 0

S7
P911007 1 0 2 0 7 0 0 0

S8
P911008 1 0 2 0 7 0 0 0

S9
P911009 1 0 2 0 7 0 0 0

S10
P911010 1 0 2 0 7 0 0 0

S11
P913013 1 0 2 0 7 0 0 0

S12
P912011 1 0 2 0 7 0 0 0

S13
P914012 1 0 2 0 7 0 0 0

S14
P912013 1 0 2 0 7 0 0 0

S15
P911014 1 0 2 0 7 0 0 0

S16
P914015 1 0 2 0 7 0 0 0

S17
P914019 1 0 2 0 7 0 0 0

S18
P914016 1 0 2 0 7 0 0 0

S19
P911017 1 0 2 0 7 0 0 0

S20
P914018 1 0 2 0 7 0 0 0

S21
P912019 1 0 2 0 7 0 0 0

S22
P911020 1 0 2 0 7 0 0 0

PIAAC R2 – Obrazec Zvezek nalog Bralne pismenosti, 3. del, Besedilo

3. del (Besedilo) – Članek 1, Rojstnodnevna zabava

P1 S1 Rojstnodnevna zabava
P921001 SE NE OCENIJE

P1 S2 Rojstnodnevna zabava
P921002 ¹○ ²○ ³○ ⁴○

P1 S3 Rojstnodnevna zabava
P921003 ¹○ ²○ ³○ ⁴○

P1 S4 Rojstnodnevna zabava
P921004 ¹○ ²○ ³○ ⁴○

P1 S5 Rojstnodnevna zabava
P921005 ¹○ ²○ ³○ ⁴○

P1 S6 Rojstnodnevna zabava
P921006 SE NE OCENIJE

P1 S7 Rojstnodnevna zabava
P921007 ¹○ ²○ ³○ ⁴○

P1 S8 Rojstnodnevna zabava
P921008 ¹○ ²○ ³○ ⁴○

P1 S9 Rojstnodnevna zabava
P921009 ¹○ ²○ ³○ ⁴○

P1 S10 Rojstnodnevna zabava
P921010 ¹○ ²○ ³○ ⁴○

P1 S11 Rojstnodnevna zabava
P921011 ¹○ ²○ ³○ ⁴○

P1 S12 Rojstnodnevna zabava
P921012 SE NE OCENIJE

P1 S13 Rojstnodnevna zabava
P921013 ¹○ ²○ ³○ ⁴○

P1 S14 Rojstnodnevna zabava
P921014 ¹○ ²○ ³○ ⁴○

P1 S15 Rojstnodnevna zabava
P921015 ¹○ ²○ ³○ ⁴○

P1 S16 Rojstnodnevna zabava
P921016 ¹○ ²○ ³○ ⁴○

P1 S17 Rojstnodnevna zabava
P921017 ¹○ ²○ ³○ ⁴○

P1 S18 Rojstnodnevna zabava
P921018 ¹○ ²○ ³○ ⁴○

P1 S19 Rojstnodnevna zabava
P921019 ¹○ ²○ ³○ ⁴○

P1 S20 Rojstnodnevna zabava
P921020 ¹○ ²○ ³○ ⁴○

P1 S21 Rojstnodnevna zabava
P921021 ¹○ ²○ ³○ ⁴○

PIAAC R2 – Obrazec Zvezek nalog Bralne pismenosti, 3. del, Besedilo

3. del (Besedilo) – Članek 2, Pismo uredniku

P2 S1 Pismo uredniku
P922022 SE NE OCENIJE

P2 S2 Pismo uredniku
P922023

P2 S3 Pismo uredniku
P922024

P2 S4 Pismo uredniku
P922025

P2 S5 Pismo uredniku
P922026

P2 S6 Pismo uredniku
P922027

P2 S7 Pismo uredniku
P922028

P2 S8 Pismo uredniku
P922029 SE NE OCENIJE

P2 S9 Pismo uredniku
P922030

P2 S10 Pismo uredniku
P922031

P2 S11 Pismo uredniku
P922032

P2 S12 Pismo uredniku
P922033

PIAAC R2 – Obrazec Zvezek nalog Bralne pismenosti, 3. del, Besedilo

3. del (Besedilo) – Članek 3, Svetovni športi

P3 S1 Svetovni športi
P921034 SE NE OCENIJE

P3 S2 Svetovni športi
P921035 1 2 3 4

P3 S3 Svetovni športi
P921036 1 2 3 4

P3 S4 Svetovni športi
P921037 1 2 3 4

P3 S5 Svetovni športi
P921038 1 2 3 4

P3 S6 Svetovni športi
P921039 SE NE OCENIJE

P3 S7 Svetovni športi
P921040 1 2 3 4

P3 S8 Svetovni športi
P921041 1 2 3 4

P3 S9 Svetovni športi
P921042 1 2 3 4

P3 S10 Svetovni športi
P921043 1 2 3 4

4. del (Besedilo) – Članek 4, Gremo v kino

P4 S1 Gremo v kino
P924034 SE NE OCENIJE

P4 S2 Gremo v kino
P924035 1 2 3 4

P4 S3 Gremo v kino
P924036 1 2 3 4

P4 S4 Gremo v kino
P924037 1 2 3 4

P4 S5 Gremo v kino
P924038 1 2 3 4

P4 S6 Gremo v kino
P924039 SE NE OCENIJE

P4 S7 Gremo v kino
P924040 1 2 3 4

P4 S8 Gremo v kino
P924041 1 2 3 4

P4 S9 Gremo v kino
P924042 1 2 3 4

P4 S10 Gremo v kino
P924043 1 2 3 4

PRILOGA 24: SEZNAM SPREMENLJIVK MEDNARODNE DATOTEKE Z ANKETNIMI PODATKI

B_Q01a	Education – Highest qualification – Level
B_Q01a3	Education – Highest qualification – Level of foreign qualification
B_Q01b	Education – Highest qualification – Area of study
B_Q02a	Education – Current qualification
B_Q02b	Education – Current qualification – Level
B_Q02c	Education – Current qualification – Area of study
B_Q03a	Education – Uncompleted qualification
B_Q03b	Education – Uncompleted qualification – Level
B_Q04a	Education – Formal qualification
B_Q05a	Education – Formal qualification – Level
B_Q05b	Education – Formal qualification – Area of study
B_Q05c	Education – Formal qualification – Reason job related
B_Q10a	Education – Formal qualification – Employed
B_Q10b	Education – Formal qualification – Employed – Working hours
B_Q10c	Education – Formal qualification – Employed – Useful for job
B_Q11	Education – Formal qualification – Grant from employer
B_Q12a	Activities – Last year – Open or distance education
B_Q12c	Activities – Last year – On the job training
B_Q12e	Activities – Last year – Seminars or workshops
B_Q12g	Activities – Last year – Private lessons
B_D12h	Activities – Last year – Number of learning activities (DERIVED BY CAPI)
B_Q13	Activities – Last year – Activity specified
B_Q14a	Activities – Last year – Job related
B_Q14b	Activities – Last year – Reason for participating
B_Q15a	Activities – Last year – Employed
B_Q15b	Activities – Last year – During working hours
B_Q15c	Activities – Last year – Useful for job
B_Q16	Activities – Last year – Grant from employer
B_Q17	Activities – Last year – Time spend – Unit
B_Q20b	Activities – Last year – Time spend for activities – Proportion of job-related hours
B_Q26a	Activities – Last year – Wanted but didn't start
B_Q26b	Activities – Last year – Wanted but didn't start – Reason
C_Q01a	Current status/work history – Last week – Paid work
C_Q01b	Current status/work history – Last week – Away from job but will return
C_Q01c	Current status/work history – Last week – Unpaid work for own business
C_Q02a	Current status/work history – Last month – Looking for paid work
C_Q02b	Current status/work history – Last month – Waiting to start job
C_Q02c	Current status/work history – Last month – Waiting to start job – Next 3 months
C_Q03_01	Current status/work history – Last month – Reason not looking for work – Waiting for result of application
C_Q03_02	Current status/work history – Last month – Reason not looking for work – Being a student
C_Q03_03	Current status/work history – Last month – Reason not looking for work – Looking after the family
C_Q03_04	Current status/work history – Last month – Reason not looking for work – Temp sick
C_Q03_05	Current status/work history – Last month – Reason not looking for work – Long-term illness
C_Q03_06	Current status/work history – Last month – Reason not looking for work – Nothing available
C_Q03_07	Current status/work history – Last month – Reason not looking for work – Did not get around
C_Q03_08	Current status/work history – Last month – Reason not looking for work – No need
C_Q03_09	Current status/work history – Last month – Reason not looking for work – Retired

C_Q03_10	Current status/work history – Last month – Reason not looking for work – Other
C_Q04a	Current status/work history – Last month – Ways of looking for work – Contact public employment
C_Q04b	Current status/work history – Last month – Ways of looking for work – Contact private agency
C_Q04c	Current status/work history – Last month – Ways of looking for work – Apply to employers
C_Q04d	Current status/work history – Last month – Ways of looking for work – Ask family/friends
C_Q04e	Current status/work history – Last month – Ways of looking for work – Place/answer advertisements
C_Q04f	Current status/work history – Last month – Ways of looking for work – Study advertisements
C_Q04g	Current status/work history – Last month – Ways of looking for work – Recruitment test
C_Q04h	Current status/work history – Last month – Ways of looking for work – Premises
C_Q04i	Current status/work history – Last month – Ways of looking for work – Licenses/financial resources
C_Q04j	Current status/work history – Last month – Ways of looking for work – Other
C_D04	Current status/work history – Last month – Active steps to find job (DERIVED BY CAPI)
C_Q05	Current status/work history – Ability to start job within 2 weeks
C_D05	Current status/work history – Employment status (DERIVED BY CAPI)
C_Q06	Current status/work history – Last week – Number of jobs
C_D06	Current status/work history – Current – Paid job or family business (DERIVED BY CAPI)
C_Q07	Current status/work history – Subjective status
C_Q08a	Current status/work history – Ever paid work
C_Q08b	Current status/work history – Last year – Paid work
C_D08c	Current status/work history – Left work in past 5 years (DERIVED BY CAPI)
C_D09	Current status/work history – Work experience (DERIVED BY CAPI)
D_Q03	Current work – Economic sector
D_Q04	Current work – Employee or self-employed
D_Q05a3	Current work – Start of work for employer – Month
D_Q05b3	Current work – Start of work for business – Month
D_Q06a	Current work – Amount of people working for employer
D_Q06b	Current work – Amount of people working for employer increased
D_Q06c	Current work – Part of a larger organisation
D_Q07a	Current work – Employees working for you
D_Q07b	Current work – Employees working for you – Count
D_Q08a	Current work – Managing other employees
D_Q08b	Current work – Managing other employees – Count
D_Q09	Current work – Type of contract
D_Q11a	Current work – Work flexibility – Sequence of tasks
D_Q11b	Current work – Work flexibility – How to do the work
D_Q11c	Current work – Work flexibility – Speed of work
D_Q11d	Current work – Work flexibility – Working hours
D_Q12a	Current work – Requirements – Education level
D_Q12b	Current work – Requirements – To do the job satisfactorily
D_Q12c	Current work – Requirements – Related work experience
D_Q13a	Current work – Learning – Learning from co-workers/supervisors
D_Q13b	Current work – Learning – Learning-by-doing
D_Q13c	Current work – Learning – Keeping up to date
D_Q14	Current work – Job satisfaction
D_Q16a	Current work – Earnings – Salary interval
D_Q16c	Current work – Earnings – Gross pay in broad categories
D_Q16d1	Current work – Earnings – Broad categories – Gross pay per hour
D_Q16d2	Current work – Earnings – Broad categories – Gross pay per day
D_Q16d3	Current work – Earnings – Broad categories – Gross pay per week
D_Q16d4	Current work – Earnings – Broad categories – Gross pay per 2 weeks

D_Q16d5	Current work – Earnings – Broad categories – Gross pay per month
D_Q16d6	Current work – Earnings – Broad categories – Gross pay per year
D_Q17a	Current work – Earnings – Additional payments
D_Q17c	Current work – Earnings – Additional payments in broad categories
D_Q17d	Current work – Earnings – Additional payments – Broad – Last year
D_Q18b	Current work – Earnings – Total earnings broad categories
D_Q18c1	Current work – Earnings – Broad categories – Total earnings last month
D_Q18c2	Current work – Earnings – Broad categories – Total earnings last year
E_Q03	Last job – Economic sector
E_Q04	Last job – Employee or self-employed
E_Q06	Last job – Amount of people working for employer
E_Q07a	Last job – Employees working for you
E_Q07b	Last job – Employees working for you – Count
E_Q08	Last job – Type of contract
E_Q10	Last job – Reason for end of job
F_Q01b	Skill use work – Time cooperating with co-workers
F_Q02a	Skill use work – How often – Sharing work-related info
F_Q02b	Skill use work – How often – Teaching people
F_Q02c	Skill use work – How often – Presentations
F_Q02d	Skill use work – How often – Selling
F_Q02e	Skill use work – How often – Advising people
F_Q03a	Skill use work – How often – Planning own activities
F_Q03b	Skill use work – How often – Planning others activities
F_Q03c	Skill use work – How often – Organising own time
F_Q04a	Skill use work – How often – Influencing people
F_Q04b	Skill use work – How often – Negotiating with people
F_Q05a	Skill use work – Problem solving – Simple problems
F_Q05b	Skill use work – Problem solving – Complex problems
F_Q06b	Skill use work – How often – Working physically for long
F_Q06c	Skill use work – How often – Using hands or fingers
F_Q07a	Skill use work – Not challenged enough
F_Q07b	Skill use work – Need more training
G_Q01a	Skill use work – Literacy – Read directions or instructions
G_Q01b	Skill use work – Literacy – Read letters memos or mails
G_Q01c	Skill use work – Literacy – Read newspapers or magazines
G_Q01d	Skill use work – Literacy – Read professional journals or publications
G_Q01e	Skill use work – Literacy – Read books
G_Q01f	Skill use work – Literacy – Read manuals or reference materials
G_Q01g	Skill use work – Literacy – Read financial statements
G_Q01h	Skill use work – Literacy – Read diagrams maps or schematics
G_Q02a	Skill use work – Literacy – Write letters memos or mails
G_Q02b	Skill use work – Literacy – Write articles
G_Q02c	Skill use work – Literacy – Write reports
G_Q02d	Skill use work – Literacy – Fill in forms
G_Q03b	Skill use work – Numeracy – How often – Calculating costs or budgets
G_Q03c	Skill use work – Numeracy – How often – Use or calculate fractions or percentages
G_Q03d	Skill use work – Numeracy – How often – Use a calculator
G_Q03f	Skill use work – Numeracy – How often – Prepare charts graphs or tables
G_Q03g	Skill use work – Numeracy – How often – Use simple algebra or formulas
G_Q03h	Skill use work – Numeracy – How often – Use advanced math or statistics

G_Q04	Skill use work – ICT – Experience with computer in job
G_Q05a	Skill use work – ICT – Internet – How often – For mail
G_Q05c	Skill use work – ICT – Internet – How often – Work related info
G_Q05d	Skill use work – ICT – Internet – How often – Conduct transactions
G_Q05e	Skill use work – ICT – Computer – How often – Spreadsheets
G_Q05f	Skill use work – ICT – Computer – How often – Word
G_Q05g	Skill use work – ICT – Computer – How often – Programming language
G_Q05h	Skill use work – ICT – Computer – How often – Real-time discussions
G_Q06	Skill use work – ICT – Computer – Level of computer use
G_Q07	Skill use work – ICT – Computer – Got the skills needed
G_Q08	Skill use work – ICT – Computer – Lack of skills affect career
H_Q01a	Skill use everyday life – Literacy – Read directions or instructions
H_Q01b	Skill use everyday life – Literacy – Read letters memos or mails
H_Q01c	Skill use everyday life – Literacy – Read newspapers or magazines
H_Q01d	Skill use everyday life – Literacy – Read professional journals or publications
H_Q01e	Skill use everyday life – Literacy – Read books
H_Q01f	Skill use everyday life – Literacy – Read manuals or reference materials
H_Q01g	Skill use everyday life – Literacy – Read financial statements
H_Q01h	Skill use everyday life – Literacy – Read diagrams maps or schematics
H_Q02a	Skill use everyday life – Literacy – Write letters memos or mails
H_Q02b	Skill use everyday life – Literacy – Write articles
H_Q02c	Skill use everyday life – Literacy – Write reports
H_Q02d	Skill use everyday life – Literacy – Fill in forms
H_Q03b	Skill use everyday life – Numeracy – How often – Calculating costs or budgets
H_Q03c	Skill use everyday life – Numeracy – How often – Use or calculate fractions or percentages
H_Q03d	Skill use everyday life – Numeracy – How often – Use a calculator
H_Q03f	Skill use everyday life – Numeracy – How often – Prepare charts graphs or tables
H_Q03g	Skill use everyday life – Numeracy – How often – Use simple algebra or formulas
H_Q03h	Skill use everyday life – Numeracy – How often – Use advanced math or statistics
H_Q04a	Skill use everyday life – ICT – Ever used computer
H_Q04b	Skill use everyday life – ICT – Experience with computer everyday life
H_Q05a	Skill use everyday life – ICT – Internet – How often – For mail
H_Q05c	Skill use everyday life – ICT – Internet – How often – In order to better understand various issues
H_Q05d	Skill use everyday life – ICT – Internet – How often – Conduct transactions
H_Q05e	Skill use everyday life – ICT – Computer – How often – Spreadsheets
H_Q05f	Skill use everyday life – ICT – Computer – How often – Word
H_Q05g	Skill use everyday life – ICT – Computer – How often – Programming language
H_Q05h	Skill use everyday life – ICT – Computer – How often – Real-time discussions
I_Q04b	About yourself – Learning strategies – Relate new ideas into real life
I_Q04d	About yourself – Learning strategies – Like learning new things
I_Q04h	About yourself – Learning strategies – Attribute something new
I_Q04j	About yourself – Learning strategies – Get to the bottom of difficult things
I_Q04l	About yourself – Learning strategies – Figure out how different ideas fit together
I_Q04m	About yourself – Learning strategies – Looking for additional info
I_Q05f	About yourself – Cultural engagement – Voluntary work for non-profit organisations
I_Q06a	About yourself – Political efficacy – No influence on the government
I_Q07a	About yourself – Social trust – Trust only few people
I_Q07b	About yourself – Social trust – Other people take advantage of you
I_Q08	About yourself – Health – State
J_Q02a	Background – Living with spouse or partner

J_Q02c	Background – Work situation of spouse or partner
J_Q03a	Background – Children
J_Q04a	Background – Born in country
J_N05a2	Background – More than one language mentioned
J_Q06a	Background – Mother/female guardian – Whether born in country
J_Q06b	Background – Mother/female guardian – Highest level of education
J_Q07a	Background – Father/male guardian – Whether born in #countname
J_Q07b	Background – Father/male guardian – Highest level of education
J_Q08	Background – Number of books at home
COMPUTEREXPERIENCE	Respondent experience with computer (DERIVED BY CAPI)
NATIVESPEAKER	Respondent is a native speaker (DERIVED BY CAPI)
EDLEVEL3	Educational level of the respondent (DERIVED BY CAPI)
MONTHLYINCPR	Monthly income percentile rank category (derived)
YEARLYINCPR	Yearly income percentile rank category (derived)
PBROUTE	Paper-based routing code (derived)
VET	Respondent's highest level of education obtained is vocationally oriented (derived, ISCED3 and 4 only)
CTRYQUAL	Country where highest qualification obtained (9 regions – derived)
BIRTHRGN	Country of birth (9 regions – derived)
FIRLGRGN	Source region of first language learned at home in childhood and still understand (9 regions – derived)
SECLGRGN	Source region of second language learned at home in childhood and still understand (9 regions – derived)
HOMLGRGN	Source region of language spoken most often at home (9 regions – derived)
AGEG10LFS	Age in 10 year bands (derived)
AGEG5LFS	Age groups in 5-year intervals based on LFS groupings (derived)
GENDER_R	Person resolved gender from BQ and QC check (derived)
ISIC1C_N	Industry classification of respondent's job at 1-digit level (ISIC rev 4), last job (derived)
ISCO1C_N	Occupational classification of respondent's job at 1-digit level (ISCO 2008), current job (derived)
LITSTATUS	Literacy – PV Status
NUMSTATUS	Numeracy – PV Status
PSLSTATUS	Problem Solving – PV Status
PARED	Highest of mother or father's level of education (derived)
NATIVELANG	Test language same as native language (derived)
BORNLANG	Interactions between place of birth and language status (derived)
NATBILANG	Has learned as a child and still understands at least two languages including test language (derived)
FORBILANG	Has learned as a child and still understands at least two languages not including test language (derived)
HOMLANG	Test language same as language spoken most often at home (derived)
CTRYRGN	Country region (9 regions)
IMPAR	Parents' immigration status (derived)
IMGEN	First and second generation immigrants (derived)
IMYRCAT	Years in country (2-category – derived)
FORBORNLANG	Interactions between foreign-born and language status (2 categories – derived)
EDCAT8	Highest level of formal education obtained (8 categories – derived)
EDCAT7	Highest level of formal education obtained (7 categories – derived)
EDCAT6	Highest level of formal education obtained (6 categories – derived)
LEAVER1624	Youth aged 16 to 24 who have left education without completing ISCED 3 or higher (derived)
FEI2	Participated in formal education in 12 months preceding survey (derived)
AETPOP	Adult education/training population (AET) – excludes youths 16–24 in initial cycle of studies (derived)
FAET12	Participated in formal AET in 12 months preceding survey (see AETPOP – derived)

FAET12JR	Participated in formal AET for job-related reasons in 12 months preceding survey (see AETPOP – derived)
FAET12NJR	Participated in formal AET for non job-related reasons in 12 months preceding survey (see AETPOP – derived)
NFE12	Participated in non-formal education in 12 months preceding survey (derived)
NFE12JR	Participated in non-formal education for job-related reasons in 12 months preceding survey (derived)
NFE12NJR	Participated in non-formal education for non job-related reasons in 12 months preceding survey (derived)
FNFAET12	Participated in formal or non-formal AET in 12 months preceding survey (see AETPOP – derived)
FNFE12JR	Participated in formal or non-formal education for job-related reasons in 12 months preceding the survey (derived)
FNFAET12JR	Participated in formal or non-formal AET for job-related reasons in 12 months preceding survey (see AETPOP – derived)
FNFAET12NJR	Participated in formal or non-formal AET for non job-related reasons in 12 mon. preceding survey (see AETPOP – derived)
EDWORK	Interaction between adults' work and education status (derived)
NEET	Adults not employed at time of survey and not in education or training in 12 months preceding the survey (derived)
NOPAIDWORKEVER	Adults who never had paid work including self-employment in past (derived)
PAIDWORK12	Adults who have had paid work during the 12 months preceding the survey (derived)
PAIDWORK5	Adults who have had paid work in last 5 years (derived)
ISCOSKIL4	Occupational classification of respondent's job (4 skill based categories), last or current (derived)
EARNHRDCL	Hourly earnings excluding bonuses for wage and salary earners, in deciles (derived)
EARNHRBONUSDCL	Hourly earnings including bonuses for wage and salary earners, in deciles (derived)
EARNMTHALLDCL	Monthly earnings including bonuses for wage and salary earners and self-employed, in deciles (derived)
LEARNATWORK_WLE_CA	Index of learning at work, categorised WLE (derived)
READYTOLEARN_WLE_CA	Index of readiness to learn, categorised WLE (derived)
ICTHOME_WLE_CA	Index of use of ICT skills at home, categorised WLE (derived)
ICTWORK_WLE_CA	Index of use of ICT skills at work, categorised WLE (derived)
INFLUENCE_WLE_CA	Index of use of influencing skills at work, categorised WLE (derived)
NUMHOME_WLE_CA	Index of use of numeracy skills at home (basic and advanced), categorised WLE (derived)
NUMWORK_WLE_CA	Index of use of numeracy skills at work (basic and advanced), categorised WLE (derived)
PLANNING_WLE_CA	Index of use of planning skills at work, categorised WLE (derived)
READHOME_WLE_CA	Index of use of reading skills at home (prose and document texts), categorised WLE (derived)
READWORK_WLE_CA	Index of use of reading skills at work (prose and document texts), categorised WLE (derived)
TASKDISC_WLE_CA	Index of use of task discretion at work, categorised WLE (derived)
WRITHOME_WLE_CA	Index of use of writing skills at home, categorised WLE (derived)
WRITWORK_WLE_CA	Index of use of writing skills at work, categorised WLE (derived)
B_Q01a3_C	Education – Highest Qualification – Level of foreign qualification (collapsed, 14 categories)
B_Q01c1_C	Education – Highest qualification – Age of finish (categorised, 6 categories)
B_D01d_C	Education – Time elapsed since finished highest qualification (categorised, 5 categories)
B_Q02b_C	Education – Current Qualification (collapsed, 10 categories)
B_Q03b_C	Education – Uncompleted qualification – Level (collapsed, 10 categories)
B_Q03c1_C	Education – Uncompleted qualification – Age of dropout (categorised, 6 categories)
B_D03d_C	Education – Derived Months elapsed since leaving education without completing program (categorized, 3 categories)
C_Q08c1_C	Current status/work history – Age when stopped working in last job (categorised, 10 categories)
D_Q05a1_C	Current work – Start of work for employer – Age (categorised, 9 categories)
D_Q05b1_C	Current work – Start of work for business – Age (categorised, 9 categories)
D_Q07b_C	Current work – Employees working for you – Count (collapsed, 2 categories)
E_Q05a1_C	Last job – Start of work for employer – Age (categorised, 9 categories)
E_Q05b1_C	Last job – Start of work for business – Age (categorised, 9 categories)
J_Q03c_C	Background – Age of the child (categorised, 4 categories)

J_Q03d1_C	Background – Age of the youngest child (categorised, 4 categories)
J_Q03d2_C	Background – Age of the oldest child (categorised, 4 categories)
J_Q04c1_C	Background – Age of immigration (categorised, 9 categories)
ISCED_HF_C	Level of Highest Qualification (collapsed, 14 categories)
IMYRS_C	Years in country (categorised, 4 categories)
AGEG10LFS_T	Age in 10 year bands (Trend-IALS/ALL)
A_N01_T	Gender (Trend-IALS/ALL)
B_Q01a_T	Highest level of schooling (Trend-IALS/ALL)
B_Q02a_T1	Education or training in last 12 months (Trend-IALS/ALL)
B_Q02a_T2	Courses toward certificate, diploma, or degree in program of studies in last 12 months (Trend-IALS/ALL)
B_Q05c_T	Main reason for program of studies (Trend-IALS/ALL)
B_Q12a_T	Courses outside of program of studies in last 12 months (Trend-IALS/ALL)
B_Q26a_T	Training or education for career or job wanted but not taken in last 12 months (Trend-IALS/ALL)
C_D09_T	Worked at job or business in last 12 months (any number of hours) (Trend-IALS/ALL)
C_Q07_T	Current work situation (Trend-IALS/ALL)
D_Q04_T	Status at this job or business – six levels (Trend-IALS/ALL)
D_Q04_T1	Status at this job or business – four levels (Trend-IALS/ALL)
D_Q10_T1	Hours per week at this job or business – range of hours (Trend-IALS/ALL)
D_Q16b_T	Wage or salary [weekly/hourly] before taxes and deductions (Trend-IALS/ALL)
D_Q18a_T	Annual net income before taxes and deductions (Trend-IALS/ALL)
G_Q01a_T	As part of job, read or use directions or instructions (Trend-IALS/ALL)
G_Q01a_T1	As part of job, read or use directions or instructions – levels collapsed (Trend-IALS/ALL)
G_Q01b_T	As part of job, read or use letters, memos, e-mails (Trend-IALS/ALL)
G_Q01b_T1	As part of job, read or use letters, memos, e-mails – levels collapsed (Trend-IALS/ALL)
G_Q01c_T	As part of job, read or use reports, articles, magazines, journals (Trend-IALS/ALL)
G_Q01c_T1	As part of job, read or use reports, articles, magazines, journals – levels collapsed (Trend-IALS/ALL)
G_Q01f_T	As part of job, read or use manuals, reference books, catalogues (Trend-IALS/ALL)
G_Q01f_T1	As part of job, read or use manuals, reference books, catalogues – levels collapsed (Trend-IALS/ALL)
G_Q01g_T	As part of job, read or use bills, invoices, spreadsheets, budget tables (Trend-IALS/ALL)
G_Q01g_T1	As part of job, read or use bills, invoices, spreadsheets, budget tables – levels collapsed (Trend-IALS/ALL)
G_Q01h_T	As part of job, read or use diagrams or schematics (Trend-IALS/ALL)
G_Q01h_T1	As part of job, read or use diagrams or schematics – levels collapsed (Trend-IALS/ALL)
G_Q04_T	Ever used computer (Trend-IALS/ALL)
H_Q01b_T	In daily life, read or use letters, notes, e-mails (Trend-IALS/ALL)
H_Q01c_T	In daily life, read or use newspapers, magazines, articles (Trend-IALS/ALL)
H_Q01e_T	In daily life, read or use books (fiction or nonfiction; not for job or school) (Trend-IALS/ALL)
I_Q08_T	General health (Trend-IALS/ALL)
J_Q01_T1	Number living in household (from 1 to 7) (Trend-IALS/ALL)
J_Q04a_T	Born in country (Trend-IALS/ALL)
J_Q04c2_T1	Year of immigration to country – range of years (Trend-IALS/ALL)
J_Q06a_T	Mother or female guardian born in country (Trend-IALS/ALL)
J_Q06b_T	Highest level of education – mother or female guardian (Trend-IALS/ALL)
J_Q07a_T	Father or male guardian born in country (Trend-IALS/ALL)
J_Q07b_T	Highest level of education – father or male guardian (Trend-IALS/ALL)

PIAAC^{slo}

Program za mednarodno
ocenjevanje kompetenc odraslih

